Öfversättning
till svenska språket
av dagbok skrifven på tyska språket och
med tysk stil af Fröken Ida Uhse
under resor tillsammans med Walther och
Wilhelmina von Hallwyl
åren 1880–1918.

Öfversättningen gjord af Signe Berglöf.

B. Resa till Sydfrankrike och Öfre Italien
21sta oktober 1880 – 20de juni 1881.

Deltagare: Grefve Walther och Grefvinnan Wilhelmina von Hallwyl, dottern Irma samt Fröken Ida Uhse.

21sta okt. afreste Fru Johanna Kempe och jag till Ramlösa, däri från till Köpenhamn. Här blefvo vi en dag och besågo stadens sevärdheter, bland annat Vårfrukyrkan med Kristusbilden och de 12 apostlarna af Thorwaldsen. Följande dag reste vi i stark kyla till Korsör, och här stego vi ombord på den ångare, som skulle föra oss till Kiel. En fruktansvärd storm lät mig för första gången känna sjösjukans alla kval. Från Kiel till Hamburg, där vi öfvernattade och följande dag besågs staden. Tyvärr tillät den täta dimman oss icke att njuta af den sköna utsikten öfver Alstern från Jungfernstieg. Vi bodde i hotell Kronprinsen. Från Hamburg reste vi till Hannover, där vi träffade Grefvinnan von Hallwyl och hennes döttrar Ebba och Ellen, hvilka redan den 20de sept. hade rest med Greven till Schweiz. I Hannover bodde vi hos General Voigts-Rhetz, och vi hade där 4 mycket angenäma dagar.
Från Hannover reste Fru Kempe med Grefvinnorna Ebba och Ellen tillbaka till Sverige. Vi öfriga fortsatte öfver Frankfurt – Basel till Clarens. I vackert väder beundrade vi Bieler-, Neuchâtel- och Genèvesjöarna samt trakten omkring Lausanne, Vevey och andra städer. Clarens har ett vackert läge med utsikt öfver slottet Chillon. Följande dag till Genève. Vädret klart, så att vi kunde se Montblanc med sin snöhöljda hjässa. Besågo monumentet öfver Hertigen af Braunschweig samt Rousseauön. Nästa dag afreste vi kl. 6 på morgonen genom Savoyen till Turin. Savoyeralperna voro åfven snöbetäckta, vi foro genom flera tunnlar, den längsta genom Mont Cenis, färden genom denna varade 23 min. Kl. 6 e. m.

anlände vi till Turin. Bodde i ett f.d. palats, nu hotell Europa.
Följande dag besågo vi 2 museer, 2 kyrkor och en stor vapensamling. Därpå en åktur upp på Monte dei Cappuccini, hvarifrån man har en vid utsikt öfver staden och floden Po. Staden har många palats samt breda vackra gator. I morgon afresa vi till Genua.
Genua 3dje nov. Tyvärr regnade det under hela färden till Genua, och vi fingo blott då och då en hastig blick öfver Apenninernas sluttningar och branta klippafsatser. Vi passerade flera tunnlar och anlände kl. 1 till staden, som är väl befäst.
Vi sågo fikon-, orange- och palmlundar. I hotellet, ett f.d. palats är allt af marmor, mycket rik och dyrbar inredning.
4de nov. I dag skola vi bese kyrkor och palats; en kall nordanvind blåser (Mistral).
Från tornet i Sta Maria Carignano en härlig utsikt,
Sta Annunziata i mitt tycke för öfverlastad med förgyllningar, St Lorenzo af hvit och svart marmor samt med en praktfull pelargång, till sist St Stefano.
Af palats sågo vi: Municipale, Balbi-Senarega, dell'Università, Durazzo-Pallavicini och Pallavicini. Via Nuovo, en vacker väg längs hafvet och belagd med marmorplattor.
Från vägen leda marmortrappor upp till palazzo Andrea Doria.
5te nov. Kl. 9 f.m. till Villa Dinegro, som ligger på en höjd inne i staden i en trädgård. Därifrån foro vi till Molo Vecchio med terrasser och marmortrappor. Sedan till den lilla staden Pegli, om vintern kurort, om sommaren badort. Genom Pegli till Villa Pallavicini, byggd af hvit marmor och liggande i en trädgård med sydländsk vegetation med olika slags träd, såsom Palmer, Pinier, Korkek, Lagerträd m. fl. Där finnes också en stalaktitgrotta med en liten sjö, på hvilken en gondol inbjuder till en underjordisk färd. Öfverallt springbrunnar. Från den terrassformiga trädgården samt ett utsiktstorn har man en härlig utsikt öfver hafvet

och kringliggande trakt. I morgon, 6te nov. till San Remo.
San Remo 10de nov. Luften är varm som om sommaren, +20°.
Hafvet storartadt, palmerna härliga. Den lilla staden ligger som ett röfvarenäste på klippans höjd. Gatorna äro trånga och smutsiga och stiga uppåt. Förtröttas man icke i värmen utan följer gatans stigning, har man vid målet den vackraste utsikt öfver det blåa, solbelysta hafvet. Här är långtrådigt, ännu inga gäster. Utfärd till Bordighera, berömdt för sina palmlundar, när man ser dessa förstår man diktaren, då han säger: "Under palmer och cypresser är det skönt att lefva!"
16de nov. Vi gå två gånger i veckan till Konsertträdgården. Det förekommer mig märkvärdigt, att vi i nov. månad kunna sitta ute i det fria under gröna träd och i klart solsken.
20de nov. Utfärd till Capo Verde, underbart! Utsikt öfver haf och berg. Vi resa snart härifrån, luften passar ej Grefvinnan. I hotellet mycket få personer, vi äro nästan alltid 13 personer vid bordet.
25te nov. reste vi till Cannes, hotell Gray et Albion med palmträdgård. Här äro många främlingar; omkr. 3000, mest engelsmän, ett lifligt gatulif.
Cannes 5te dec. Härligt väder med klar himmel. Starka temperaturförändringar, man får vara försiktig på aftonen. Utfärd till ön Ste Marguerite, såg där "Mannen med järnmaskens" fängelse, denna gåtfulla person, som tillbragte 17 år i denna cell. I senare tid satt Marskalk Bazaine fången i cellen, tills han på ett oförklarligt vis lyckades fly. Man ser ännu stolen, som han begagnat. En annan utfärd gjorde vi till den lilla staden Grasse med stor parfymtillverkning samt fabricering af kanderade frukter. Öfverallt orangeträd och andra träd och buskar med doftande blommor. På återvägen besökte vi byn Cannet, berömd för sitt skyddade läge, helt och hållet innesluten i en bergkittel. Från utsiktsberget St Croix en härlig

rundblick öfver stad och berg. Vi besökte äfven utsiktsberget Californie. Man åker upp på båda bergen. I annat ser man praktfulla trädgårdar med exotiska växter, rosor och sällsynta blommor.

20de dec. Företogo Grefvinnan, Irma och jag en hänförande utfärd till Marseille, Arles och Nîmes, Grefven måste stanna hemma för att skona sin hals, och vi hoppas vara tillbaka d. 24de. Marseille är en vacker stad, vi gjorde en angenäm färd genom den vackra Prado, en 4 km. lång allé. Besågo de stora klippöarna, Zoologiska trädgården, Palais de Longchamp med kaskaderna samt tafvelmuseet. Foro sedan till vallfärdskyrkan Notre-Dame de la Garde högt uppe på ett berg, vi bestego det höga tornet trots en stark storm (Mistral). Åkte därefter till hamnen med de många skeppen.

Vår bostad låg vid den vackra gatan Cannebière. På Blumenmarkt ville vi beundra de sköna blomsterflickorna, blommorna voro sköna, men försäljerskorna voro gamla och utan skönhet.

Nîmes med beundransvärda gamla, delvis väl bibehållna romerska konstverk. Utfärd till Pont du Gard, ett den romerska byggnadskonstens mest storartade verk, en akvedukt af underbar konstruktion och storlek och som förr ledde vattnet till Nîmes. Vi gingo in ett stycke i denna väldiga vattenledning, ursprungligen 41000 m. lång, och nu endast en ruin. I staden sågo vi vidare Amfiteatern, Arkeologiska museet samt templet Maison Carrée, ett nästan oförstördt antikt byggnadsverk, omgifvet af korintiska pelare. I Jardin de la Fontaine ruinerna af Temple de Diana med bad och pelarhallar, ett storartadt verk af romersk byggnadskonst. Bakom trädgården på en hög klippa står Tourmagne, en mäktig ruin af ett kolossalt romerskt grafmonument, ännu 28 m. högt, en trappa leder dit upp, man har därifrån en vid utsikt öfver staden och omliggande trakt samt ända till Pyrenéerna.

Arles med en Amfiteater, som icke är så väl bibehållen som den i Nimes. Kyrkan St Trophime vid Place de la républigue med abbotstift, hvari en väl bibehållen Korsgång med vackra pelare. Midt emot St Trophime ligger Kyrkan Ste Anne, nu Museum för utgräfningar. I midten af Place de la républigue en obelisk af grå granit, äfven denna funnen vid utgräfningar. Den Antika teatern i närheten af Amfiteatern är mycket förfallen, blott 2 jättestora pelare vittna ännu om dess forna storhet.
Utanför staden det gamla märkvärdiga graffältet Alyscamps. Vägen är kantad med stenkistor, på fältet 19 grafkapell, de flesta i ruiner. Öfverallt ser man komma kistor. Många kistor, urnor och pelare ha blifvit bortförda till olika platser. Från det gamla Forum ha Korintiska pelare blifvit bortförda och finnas nu vid muren i hotell du Nord! Vi bo i hotell Forum och underbart! För 30 år sedan har min fader äfven bott här. Med stort intresse har jag besökt alla dessa platser, hvilka också min fader en gång sett och beundrat. —
Cannes 26te dec. Julen hafva vi firat med en liten julgran. Baron de Kirchberg och löjtnant von Voigts Rhetz voro inbjudna till Hallwyls, senare på aftonen brändes en bål, och vi hade mycket trefligt tillsammans. På juldagen kunde man sitta ute i det fria, och så gjorde vi äfven på annandagen. Grefvinnan och jag gingo i kyrkan, dock blåste det ganska mycket. Tredje dag jul var det också mycket blåsigt. Nyårsaftonen firades också med en bål. På nyårsdagen var vädret åter vackert på morgonen. Måtte det nya året medföra allt godt åt alla människor!
17de jan. 1881. Rått kallt och regnigt väder, äfven frost under natten. Trots kamindelden fingo vi ej mera än + 10° i våra rum. Vi vänta sedan 8 dagar på solen. Himmeln är grå och hafvet grått, man börjar också frukta för sjukdomar.

3dje febr. reste vi till Nizza. Den första promenaden var icke så tilltalande, vi voro bortskämda med promenaderna i de lummiga trädgårdarna i Cannes. Här funno vi endast storstadslif. Man kan här företaga utflykter i vagn.
Nizza 9de febr. Besökt Schlossberg, en utsiktsplats, hvarifrån man ser hela staden med omgifning, vädret härligt. På norra sidan af Schlossberg ligga stadens kyrkogårdar Hafva gjort en treflig utfärd till Abbotstiftet St Pons, grundadt år 775, en ståtlig byggnad. Kejsare Karl d. Store bodde här 2 gånger. Därefter foro vi till slottet St André, som ligger vildt romantiskt på en klippa, utom läget intet af intresse. Från slottet leder en cypressallé till Grotte de St André, en naturlig brygga, öfver hvilken vägen löper, och under hvilken en bäck bildar små kaskader. Vattnet i grottan bildar droppsten, af hvilka man kan köpa i slottet. Man kan också med båt företaga sig en tur in i grottan. Vi sågo också en bergsklyfta med skyhöga, nakna, stela kalkstensväggar och i djupet en forsande bäck.
12te febr. Utfärd till klostret Cimiez, högt beläget med vacker utsikt. I kyrkan äga damer tillträde, men i det bredvid kyrkan liggande klostret endast herrar. Vi fingo vänta, tills dess Grefven kom tillbaka, och vi kände oss missräknade att ej ha fått se klostrets inre, dock, vi fingo trösta oss med den vackra utsikten.
14de febr. Till Monte Carlo i vagn öfver bergen. En härlig färd i vackert väder, de solbelysta bergen, den rika växtligheten, de djupa klyftorna, bredvid hvilka vi körde ganska nära, allt gjorde denna färd hänförande. Vid framkomsten åto vi först frukost, därefter genast till spelsalarna i Kasino. Jag hade föresatt mig att icke spela och frestelsen var stor, men då jag såg Croupiererna skrapa till sig sådana massor af guld- och silfvermynt, vände jag spelborden ryggen och gick min väg med mitt 5-francsstycke i handen.

Jag besåg i stället de guldsmyckade salarnas prakt. Jag har nu ändå sett de så mycket omtalade spelsalarna i Monte-Carlo.

18de febr. Utfärd till Villafranca med fästning och krigshamn. Nu nästan inga stora krigsfartyg, endast mindre kanonbåtar. Platsen verkade lugn och vänlig mellan de höga bergen.

Nizza 24de febr. Karnevalerna började. På Promenade des Anglaisen 1½ km. lång "Bataille des fleurs". Alla ekipagen voro blomsterprydda och allmän blomkastning, dock kände vi oss besvikna, kanske därför att vi gjort oss för stora illusioner genom allt, hvad vi hört om dessa fester.

27de febr. Regnväder. Det stora Karnevalståget inställdt på grund af regnväder, alla i hotellet kände sig besvikna.

28de febr. I dag måndag, tidigt vackert väder. Alla gladde sig åt Karnevalen, som skulle börja Kl. 2 e. m. Kl. 1 foro vi till Tribunnen, där det var mycket lifligt. Upptågen voro praktfulla, confettikastning bedrefs med stor ifver, tyvärr började det mulna, och Kl. 4 regnade det. Lyckligtvis var föreställningen slut, och vi återvände till hotellet. För mig voro upptågen storartade, då jag aldrig förr sett något sådant. En händelse störde festen, nämligen då en ryttaretrupp i vackra rustningar defilerade under stort jubel blef en af hästarna skrämd och kastade af ryttaren, hvilken skadade sig till döds; denna händelse minskade mycket mitt nöje.

1sta mars I dag resa vi till Mentone för att vara där några dagar. Då vi passerade Avenue de la Gare kom ett tåg af maskerade, som drog genom gatorna och kastade confetti, äfven vi fingo del däraf, och i synnerhet Grefvinnan fick en stor mängd på halsen, vi roade oss mycket däråt. På bangården var det stor trängsel.

Mentone 2dra mars. Ankommo på morgonen, på aftonen låg Irma till sängs med stark hufvudvärk.

6te mars. Mentone är Rivierans mest hänförande plats, skyddad

af bergen mot nordliga vindar och åt sydsidan badande i sol. Utfärd till Pont St Louis i ett präktigt klipplandskap samt med en härlig utsikt öfver haf och land. Villa Girard ha vi också sett med dess sällsynta buskar och träd.
7de mars reste vi ännu en gång till Monte Carlo, där togo vi en vagn och foro till Monaco, en vacker liten stad, som ligger på en i hafvet utskjutande hög klippa, hvilken sammanhänger med fastlandet endast genom ett smalt näs. På slottsplatsens norra sida ligger Furstens slott, en gammal byggnad med oansenligt yttre, men med det inre prydt af vackra fresker och målningar. Den slottet omgifvande trädgården terrassformigt anlagd på klippafsatser samt omgifven af fasta murar. Den inom murarna instängda solvärmen frambringar en exotisk växtlighet.
San Remo 10de mars. Ännu en gång här. Grefvinnan har tyvärr hufvudvärk, då luften här ej passar henne. Vi resa därför genast till Genua, dit vi komma på aftonen.
Genua 13de mars. Vi sågo från hotellet ett karnevalståg, som genom regnet hade blifvit uppskjutet. Det föreställde Korsfararnas hemkomst. Liflig confettikastning af riktig, söt konfekt. På aftonen illumination och rörligt gatulif. Via Roma var till trängsel fylld af människor, och det roade oss mycket att vandra i folkträngseln. Luften var nu varm mot för 5 månader sedan, då vi voro här och frös i den nordliga vinden.
14de mars foro vi till Nervi, där Fru von Bülow och Miss Pope bodde. I öfvermorgon resa vi vidare längs kusten. Genua är i min smak, och båda gångerna vi varit där, har jag haft det angenämt.
Spezia 16de mars. Färden tog 3 timmar, sista halftimmen passerade vi genom flera tunnlar och blefvo slutligen ganska trötta på dem. Spezia har ett vackert läge vid hafvet, stark fästning och stor örlogshamn. Vid en promenad besågo vi befästningarna samt hörde Italiens största kanoner dundra.

Vi besökte också ett krigsfartyg. Vi blefvo mycket uppskakade att höra om ryska Kejsarens förskräckliga död d. 13de mars, det var stor uppståndelse på gatorna. Kusten öster om Genua heter Riviera di Levante, väster om Genua Riviera di Ponente. Sydost om Spezia ligger Carrara med sina världsberömda marmorbrott. Apenninernas belysta bergskedjor syntes tydligt.

Pisa 22dra mars Staden ligger vid Arnofloden. En gång en mäktig stad. De förnämsta sevärdheterna äro Domkyrkan vid Domkyrkoplatsen, Lutande tornet, Baptisterium och Campo santo. Domkyrkan från år 1063 till största delen af hvit marmor samt med konstnärlig inredning. Campanilen eller Lutande tornet är 54 m. högt och omgifvet af 6 pelargallerier. För att komma upp till plattformen måste vi klättra 294 trappsteg, hvilka tycktes besvärliga för Grefvinnan. Campo santo med marmorbyggnad vid ingången, hvari en madonnabild. Från flera punkter härlig utsikt öfver bergen, hafvet och öarna Corsika och Sardinien. Arnos stränder äro kantade med palats från förgången storhetstid.

23dje mars, Kl. 5 på morgonen afreste vi till Florenz.

Florenz 25te mars. Palazzo Pitti, kungligt slott med stor trädgård, vackra fönster, pelargångar, nischer och springbrunnar. Innehåller i öfversta våningen i vänstra flygeln det berömda Pittigalleriet med omkring 500 målningar af berömda mästare. Bland annat beundrade vi 2 madonnor af Raffael, Madonna del Granduca och Madonna della Sedia samt en madonna af Murillo. I Palazzo degli Uffizi beundrade vi den Mediceische Venus samt Niobegruppen

26te mars. Besökt 8 kyrkor. Domkyrkan af svart och hvit marmor, St Lorenzokyrkan, en af de äldsta i Italien med en af Michelangelo på uppdrag af Kardinal Giulio de Medici byggd grafplats, ett fyrsidigt rum med kupolformigt tak, arkitektur och skulpturer äro af den största skönhet. En gång leder till ännu 2 kapell, rikt smyckade af Michelangelo

med marmor, mosaik och sällsynta stenarter, här ligga 2 furstar af huset Medici. S:t Croce kyrka med minnesvårdar öfver Dante och Galilei samt grafmonument öfver Michelangelo, hvilkens verk vi redan beundrat i Pisa Domkyrka. Dopkyrkan med sina 3 berömda bronsportar, den ena med bilder ur Johannes Döparens lif, den andra med 28 bilder ur Jesu lif och å den tredje bilder ur det Gamla Testamentet, började med Skapelsen o. s. v. Varje dörr har tagit en arbetstid af 10 år. I en kyrka höllo vi på att bli instängda, till stor förskräckelse för Grefvinnan. I Accademia di Belle Arti beundrade vi David ("il Gigante"), det mest berömda af Michelangelos mästerverk.
27:de mars sågo vi en simmare i Arnofloden, han var iklädd gummikläder och rodde sig framåt med en åra, en hel hop människor stodo på stranden för att se färden, däribland voro vi.
28:de mars Promenadtur längs bergen, vacker utsikt från höjden. På eftermiddagen utfärd till Cascine för att se de fina ekipagen på Florentinarnas promenadplats.
29:de mars gjorde vi ännu 2 angenäma utflykter.
30:de mars, ännu en gång till Corson i Cascine, vagn efter vagn före och efter oss, det var ett stort nöje att beskåda alla dessa eleganta damer i fina vagnar samt de bredvid vagnarna ridande kavaljererna. Det var en målerisk tafla, inramad af gröna träd och härliga blommor. Därefter till Fiesole med härlig utsikt öfver Florenz och Arnodalen. Sågo också den åren 1873 – 1910 utgräfda Romerska teatern, en berömd sevärdhet.
31:sta mars. Regnväder, icke mycket lofvande för vår afresa kl. 6.30 till Bologna. Regnet var oss troget äfven där. Besett Anatomiska Institutet där väggarna i en af lärosalarna är af cederträ från Libanon. Sågo flera slott och kyrkor, en af de senare från 4:de århundradet, S:t Petronio.

Venedig 1sta april. Gondolerna, hvilka i st. f. vagnar invänta de resande vid Bangården, göra ett dystert intryck, i synnerhet då de äro slutna, göra de intryck af med svart tyg öfverklädda kistor. Vi bo i hotell Europa vid Canal Grande.
2dra april. Vårt första besök gällde S. Marco vid Piazza di S. Marco. Kyrkan är i Bysantinsk stil, utsmyckad med orientalisk prakt; flera hundra marmorpelare. De nedre väggytorna af marmor, de öfre och hvalfven täckta af mosaik på guldgrund. Vi voro äfven nere i Kryptan. Därpå foro vi i öppen gondol till flera kyrkor och palats. Att färdas i öppen gondol är mycket angenämt.
3dje april. Regnväder, besökt Accademia di Belle Arti samt några kyrkor. Frukosterade på Markusplatsen. Därefter till Dogepalatset, besett fängelsehålorna samt passerat Suckarnas bro. Allt förekom mig underbart, och jag kunde knappt fatta, att jag skulle få upplefva allt detta. På torget matade vi dufvorna samt hörde på musiken.
4de april. Bestigit Campanile di S. Marco. Utsikten från öfre galleriet är underbar, staden, Lagunerna, Adriatiska hafvet och Alperna. Efter frukosten gingo vi ännu en gång upp i Campanilen, emedan Grefvinnan ej hade varit med uppe första gången. Därefter gjorde vi uppköp och gingo till Rialtobron. Vi passerade små trånga gator och små broar. Hade ibland svårt att bana oss väg genom folkhoparna, i synnerhet där det var grönsaksförsäljning. Handeln i de små butikerna var mycket liflig, t. o. m. på broarna stodo försäljare. På aftonen hörde vi sång af Gondoliererna, hvilka lågo med sina gondoler utanför hotellen för att animera gästerna att taga sig en tur. Är det icke månsken lönar sig dock ej färden. I hotellet dukades vid måltiderna med äkta silfver.
Verona 5te april. Besökt Amfiteatern (Arena) samt flera kyrkor och palats. Via Capello, huset N:o 7 med en minnestafla, angifvande

att Julia Capuletti föddes i detta hus. I ett Franziskanerkloster visas i trädgården Julias graf. Visitkort och kransar täcka den tomma kistans kant. Man betviflar, att det verkligen är en kista utantroligare blott en vattenho! Till Milano anlände vi vid 4-tiden, en del af vägen foro vi längs Gardasjön.

Milano 6te april. På morgonen kl. 9 gingo vi för att se två Museer. I Dominikanerklostret beundrade vi freskomålningen Nattvarden, Leonardo da Vincis år 1449 utförda, mest berömda temperamålning. Skada att färgen är starkt förbleknad, redan flera gånger restaurerad. Domkyrkan är mycket vacker, dock älskar jag mera den enkla kyrkoarkitekturen. Jag besteg ensam tornet, 158 trappsteg, mycket smala trappor, jag var glad, då jag åter var nere, vimlen af besöket var ej så stor.

Kyrkans inre föll mig i smaken, de härliga pelargångarna, skymningen där inne, allt stämde mig till andakt, jag var flera gånger i denna kyrka. Kryptan innehåller Capella St Carlo Borromeo, kistan af silfver och väggarna äro belagda med silfverplattor samt utsmyckade med figurer af silfver, två Påfvar i naturlig storlek, i takhvalfven härliga målningar. Näst efter Peterskyrkan i Rom och Domkyrkan i Sevilla kommer denna i storlek, tyvärr har jag ej ännu sett dessa kyrkor. Beundrat Triumfbågen, som Napoleon I:e lät uppföra, då vägen öfver Simplon blef färdig år 1806. På bågens krön en Segergudinna, körande en romersk vagn, dragen af 6 hästar; i hvartdera hörnet en lagerkransad gudinna, allt i marmor.

7de april. Igår afton voro vi på Teatro alla Scala, som rymmer 3,600 åskådare. Vi hörde Friskytten samt sågo en vacker balett. Vi kommo ej till hotellet förrän kl. 12 på natten. Idag ha vi vandrat i de långa passagerna, gjort uppköp och frukosterat.

Imorgon afresa vi till Pallanza.

Pallanza 9de april. Vi foro två timmar på Lago Maggiore, en härlig färd. Här står allt i blom, såsom kamelior, rododendron, azaleor samt tidiga mörkröda rosor. Tyvärr ha vi ej haft någon klar dag, och de höga bergen ha vi ännu ej sett. Besökt de Borromeiska öarna, Isola Superiore, Isola Bella och Isola Madre, de båda sista de skönaste.
17de april Påsk, mulet men skönt väder. Tidigt på morgonen sökte barnen påskägg i trädgården. Äggen voro gömda i gräset. Annandag påsk regnigt, så att vi kunde ej företaga oss något. Dock hade vi angenämt sällskap i hotellet, och om aftnarna samlades alla i Atrium, den stora glastäckta hallen, där det hölls konserter. Ändtligen kom en klar dag, så att vi tydligt kunde få se sjön och bergen.
27de april. Resa i dag till Lugano. Vi måste för storm öfvernatta i Bellinzona, en liten stad med vackert läge i bergen vid Lago Maggiores norra spets. Stormen var så stark, att jag nästan höll på att bli sjösjuk.
28de april. Foro vi öfver bergen till Lugano med vacker utsikt dels öfver de snöhöljda Alperna, dels öfver dalar med rik blomsterprakt. Luften var klar och varm, och jag njöt af Guds härliga natur. Kl. 1 på middagen kommo vi fram.
Lugano vid Luganosjön, ganska liten men med vackra stränder och god utsikt öfver bergen. Vi redo på mulåsnor upp på berget St Salvatore, 1309 m. högt. Hade därifrån en vidsträckt utsikt öfver Alperna med topparna Monte Rosa och Matterhorn, ja, man hade en rundblick ända till Lombardiska slätten, det var en härlig utfärd i härligt väder.
1sta maj. Rodde vi till Osteno vid Luganosjöns södra strand. Besökte Ostenogrottan i en liten roddbåt. Jag tyckte att var härligt, jag, som icke förr sett något sådant. För det mesta njuter jag alltid af att resa.
2dra maj Gjorde vi också en sjötur, stränderna äro så vackra med den yppiga växtligheten.
5te maj besökte vi en Villa med ett utsiktstorn. Grefvinnan klättrade upp med många "Ack!" och "Oh!". Vädret och utsikten

voro beundransvärda.
7de maj. Idag resa vi till Bellagio vid Comosjön. Båtfärden i det vackra vädret skall nog blifva härlig. Kl. 1,30 middagen resa vi till Porlezza och därifrån med vagn till Bellagio, två timmars resa. Comosjön är den vackraste af alla sjöarna med storartad natur. Hotellet med högt vackert läge. På aftonen hölls en konsert.
8de maj, söndag. Besökte strax på morgonen en utsiktspunkt. På e.m. Villa Melzi inom en vacker trädgård.
9de maj. Reste tidigt på morgonen med ångbåt till Cadenabbia, en liten plats med vackra villor vid Comosjön. Därifrån till Villa Carlotta, omgifven af vackra azaleagrupper, i det inre sköna marmorgrupper af Thorwaldsen och Canova. Återvände i en liten roddbåt, Grefvinnan var rätt orolig, då sjön gick i små vågor, och jag var förvånad öfver, att jag icke blev sjösjuk. På e.m. till Villa Serbelloni, som ligger på en höjd.
10de maj. Skulle i dag ha rest till Como, men stormrasar sedan 2 dagar, således komma vi ej dit i dag heller. I Como köpte Grefvinnan en papperskniif af sköldpadd.
12te maj. I går blef beslutadt, att vi skulle anträda vår hemresa, då det ej var några utsikter till bättre väder. Stormen började dock nu lägga sig, så att vi kl. 8,30 på morgonen kunde resa med ångaren till Como. Därifrån med järnväg till Milano, dit vi kommo efter nära 2 timmars resa. I Milano besökte vi som hastigast en utställning, därefter afreste vi till Turin. Nära Milano sågo vi ett högt sädesfält. Utställningen var mycket storartad, så mycket vi hunno se på kort tid. Men maten var mycket dålig så att vi måste äta ännu en gång på Bangårdens restaurant. Kl. 8 e.m. anlände vi till Turin, där vi till vår stora ledsnad hörde, att en tunnel 2 timmars resa från Turin blifvit förstörd genom ett bergras. Det

återstod då intet annat för oss än att återvända till Milano, då tunnelns återställande skulle taga minst 2 dagars arbete.
13de maj åter öfver Milano till Verona, dit vi anlände kl. 4 e. m. Efter middagen ströfvade vi genom gatorna, besökte ännu en gång familjen Capulettis hus. Luften är här mild, men då vi komma till München, blir det nog rått och kallt väder.
14de maj reste vi från Verona kl. 4 f. m., foro genom Etschdalen, inramad af höga klippor, passerat Trient och Bozen och kommo kl. 1 på höjden af Brennerpasset. Vid stationen hade det snöat på morgonen. Irma och jag gingo ur kupéen för att kasta snöboll. Färden till Innsbruck var mycket angenäm, snö hade fallit på de gröna ängarna och blåa blommor hade stuckit fram ur snön. Staden ligger vackert mellan bergen, ja, hela färden till München var en storartad upplefvelse för mig.
Kufstein, tullundersökning, stor trängsel, vi voro redan mycket trötta af den långa resan. Kl. 7 e. m. anlände vi till München, vädret var klart, men kallt.
München 15de maj. Söndag, Ebbas födelsedag. Gingo i 3 Museer. Besågo Basilikan St Boniface, byggd såsom Roms Basiliker på 5te och 6te århundradena. Grefvinnan och Irma gingo på middag till en släkting, jag besåg staden.
16de maj. Grefven reste tidigt till Bern, vi andra till undergörande doktorinnan Hohenester i Sulz. Vi kommo dit kl. 2 e. m. Platsen ligger på sluttningen af Peissenberget. Vi hämtades af doktorinnans praktvagn till ett vackert, ståtligt hus, där doktorinnan genast hälsade på Grefvinnan. Värdinnan var en stor och ståtlig fru, klädd i svart siden och med många smycken, till sin natur var hon en enkel och vänlig fru. Här äro 12 personer, som söka hennes hjälp. Friherrinnan Gripenstedt från Sverige är också här.
19de maj började också min kur. 2 gånger har jag varit uppe på berget, hvarifrån man har en vidsträckt utsikt öfver de Bayerska alperna och Tyroleralperna. Tiden gick fort här i Sulz.

25te maj. Grefven återvände hit från Bern.
26te maj. I afton reser jag till München för att kl. 8 afresa till Berlin med kurirtåget.
Berlin 27de maj. Med stor glädje mottogs jag af min syster Hedvig, i dag Mariannes födelsedag. I e.m. komma 2 damer för att fira Maria Golins födelsedag. Dagarna gingo fort här. Pingsthelgen firade jag också här mycket angenämt.
7de juni avreste jag från Berlin. Afskedet från min syster var mycket svårt, hennes hälsa är ej den bästa, huruvida hennes pensionat kommer att bära sig är ej godt att veta.
20de juni kommo Grefven och Grefvinnan till Stockholm.
25te juni. Jag har förlorat min broder, ett svårt slag för oss alla. I sitt läkarekall dog han af difteri 1881.

C. Resa till Nordkap.

1sta juli 1886 — 15de juli 1886

Deltagare: Grefve Walther och Grefvinnan Wilhelmina von Hallwyl med döttrarna Ebba, Ellen och Irma; Fru Johanna Kempe. Grefvinnan Ester von Hallwyl med döttrarna Hilda och Irma; Fröken Pflaum och Fröken Ida Uhse.

Ändtligen blir denna resa till Nordkap verklighet denna sommar.

1sta juli foro 11 personer från Ljusne till Trondhjem, nämligen Grefven och Grefvinnan von Hallwyl, Grefvinnan Ester von Hallwyl med två döttrar, Hilda och Irma, Fru Johanna Kempe, Ellen, vår unga nätta brud, Irma, Fröken Pflaum, Ebba von Eckermann, som steg på tåget vid Kilafors och Ida Uhse, min ringhet. I vackert väder foro vi i 4 vagnar till den 2 timmar härifrån belägna stationen Söder-Ala. På natten fingo vi en enskild vagn i Bollnäs, där vi inrättade oss så bekvämt vi kunde, ty det är alltid o-trefligt att behöfva sitta uppe hela natten. Ellen och jag lågo tillsammans på en soffa, men det var ganska obekvämt. Jag lade mig därför tvärs öfver båda soffor-na med min handväska som stöd under mig. Kl. 5 på morgonen drucko vi kaffe i Östersund. Därefter gick det vi-dare, och naturen blef vildtromantisk, älfvar, starkt brusande strömmar med vattenfall samt höga bergskedjor fängslade våra ögon. Höjdpunkten i detta landskap var Åre med den 1640 m. höga Åreskutan och den långsträckta höjningen af Nordskandinaviska höglandet med sina snöhöljda toppar. Tåget passerade också genom trakter, där snö och is ännu lågo kvar.

I Storlien var 1 timmes uppehåll, och vi stärkte oss med en god middag. Här måste vi lämna vår bekväma vagn och flytta öfver till det norska järnvägståget. Vårt

sällskap måste dela på sig i 2 kupéer och efter 4 timmar anlände vi till Trondhjem (Nidaros). Under färden mellan Åre och Storlien steg vägen öfver 1250 m. Jag var mycket öfverraskad af landskapets fängslande, storartade natur. Vi passerade gränsen till Norge 10 min. från Storlien, och nu blef naturen ännu mera storartad. Dalar med brusande floder och vattenfall; dagen var varm, + 21° i skuggan, vi voro ganska matta. En timme, innan vi kommo till Trondhjem, sågo vi en vik af Atlantiska oceanen. Trots vägens skönhet voro vi rätt trötta af den långa resan och voro hjärtans glada att inom en half timme inträffa i Trondhjem.

Trondhjem 3dje juli Kommo hit i går e. m. kl. 6. Vi åto först en god middag och gingo till sängs kl. 10. Idag hafva vi besett staden. Domkyrkan från 1100-talet är den vackraste kyrkan i Norge. Staden har ett vackert läge vid högra stranden af den i Trondhjemsfjorden utfallande Nidälfven, den andra stranden är kantad af bergskedjor. Vi gjorde en 3 timmars lönande utfärd, sågo vattenfall, lilla Lerfos 23 m. högt och stora Lerfos 30 m. högt, de äro jämförliga med det vid Schaffhausen i Schweiz. Den vilda naturen här gjorde ett djupt intryck på mig. Imorgon afton gå vi ombord på den ångare, som vi redan besett, och som skall föra oss vidare. Den är inredd med all komfort och lofvar oss en god färd. Måtte man blott icke blifva sjösjuk!

4de juli. Söndag, tillbragt dagen med att ströfva omkring i staden, handlat hos pälsaffären Brun. Kl. 10 e. m. gingo vi ombord på Capella. Full dager, skön luft. Kl. 12 e. m. satte sig ångaren i gång i närvaro af mycket folk på land. Vi äro omkring 100 passagerare. Vi gingo till sängs kl. 1 på natten. Grefvinnans hytt låg bredvid den, där Irma och jag lågo, bäddarna voro goda, och Irma och jag somnade genast, dock, kl. 6 på morgonen blev det sjögång, och jag blef

mycket sjuk, Irma mindre, hon var mest rädd för att båten skulle gå under. Med många afbrott kunde jag ändtligen klä-da mig, men uppkommen på däck blef jag sjuk ännu en gång. Förmodligen blir jag ej mera sjuk i dag, men känner mig ändå rätt illa till mods. Ett duggregn höljer bergen i en tät dimma. Bergformationerna äro mycket vackra, dock kala, endast sparsamt gräsbevuxna. Kl. 3 anlöpa vi ön Torgen med Torghättan, en 250 m. hög hattliknande klippa med en tunnelliknande öppning. Jag undrar vad detta skall göra för intryck på mig!

6te juli. Capella kastade ankar. Den, som ville kunde följa med i roddbåten till Torghättan. Klättrandet uppför berget var rätt besvärligt för regnets skull, som gjorde vägen smutsig. Efter en half timme voro vi uppe och fingo lön för mödan. Man såg en hvälfd öppning i klippans inre. De små båtarna gungade på Oceanens vågor, jag blef som väl ej sjösjuk, men Grefvinnan var i stor ångest. Irma, Ebba och det öfriga sällskapet hade stannat ombord på Capella. Hafvet skiftar vackert i grönt och blått, liknande sjöarna i Schweiz. I natt kl. 12 passerade vi Polcirkeln, därefter försvunno vi i våra hytter för att hvila oss något, ty kl. 6 skulle vi redan vara färdiga för att undgå sjösjukans kval, då vi skola passera öppen sjö, innan vi komma till Bodö kl. 7 f.m. Det gick bättre än vi väntat, och efter 3 timmar lågo vi framför staden, som är omgifven af snötäckta bergskedjor. Bakom bergen sågo vi toppen af Sulitelma. Kl. 8 åto vi en stark frukost på den förankrade ångaren. Därpå fortsattes färden, bergen äro mera snöbetäckta, luften klar och kall, allting synes klart och tydligt. Den farliga passagen genom Vestfjord gick ganska bra, och fastän ångaren gungade mycket, blefvo vi ej sjuka, utan vi hvilade på däck i våra egna medförda stolar. För Lofotens skönhet har man icke nog

uttrycksfulla ord. Bergen äro dels spetsiga, djupt snöbetäckta, dels med afskurna toppar. De nakna bergen äro klädda med en vacker grön mossa, hvilken i synnerhet vid fuktigt väder äger en egendomlig lyskraft. Det fattas naturligtvis icke heller alldeles kala och öde klippmassor. Träd finnas icke. Här och där ligga byar med sina små kyrkor dels på klipporna, dels i dalarna samt spridda fiskarhyddor. Naturen här är vild och allvarlig. Man har här blott 2 månader sommar, juni och juli, sedan börjar snön falla. Hafvet fryser icke, tack vare den varma Golfströmmen, vattnet är så klart, att man tror sig skåda djupet. Man ser sjöstjärnor och alger flyta på ytan, då vattnet är stilla. I morgon kl. 9 f. m. komma vi till Tromsö.

Tromsö. Här skall ångaren ligga stilla 12 timmar, så att vi kunna hinna besöka ett lappläger 1 timmes väg från staden. Det skall bli skönt att få några timmar få fast mark under fötterna. Inloppet är mycket smalt med höga klippiga stränder, snöfyllda vilda klyftor och trånga dalar, allt gör ett storartadt intryck. Vid inloppet ligger den för sin goda jakt berömda Wasselön med gröna ängar, omgifna af egendomliga bergformationer. Man såg också här massor af sjöstjärnor och sjörosor simma omkring ångaren. På aftonen syntes delfiner. Vi hade hoppats på en stjärnklar natt, men förgäfves, det duggregnade, + 8°. Vi uppsökte våra hytter för att värma oss i våra filtar.

7de juli. Kl. 8 f. m. landade vi i Tromsö, där ångaren låg hela dagen. Kl. 10 satte vi oss i båtarna för att fara i land och besöka lapplägret i Tromsdal. Det består af några familjer från Karesuando i Sverige. Vi färdades till lägret dels till fots, dels till häst. Vid landstigningen möttes vi af en ryslig lukt från delar af en i förruttnelse stadd hval. Det var + 14°. Lyckligtvis kommo vi snart

ur denna lift, och sedan gick det med lif och lust mellan bergen, här syntes äfven gröna dalar, små träd och sparsamt med blommor. Efter 40 min. voro vi framme vid lägret med de små jordhyddorna. Kvinnor och barn sprungo oss till mötes för att få sälja skor af renhud samt knifvar och skedar, snidade af renhorn. I en dalgång påträffade vi deras renhjordar, som lapparna drifvit tillsammans, omkr. 500 djur, som förskräckta sprungo omkring. Några renar blefvo mjölkade, och man skulle smaka på mjölken, men den var vidrig och full af renhår. En fotograf kom för att taga grupper af lapparna och de resande, det var en liflig bild. Kl. 1 på middagen vände vi tillbaka, åto vår middag kl. 2 och foro sedan med roddbåtarna tillbaka till Tromsö. Vi hade ej väntat att här finna en sådan civilisation. Här finnas två kyrkor och ett Museum med fåglar, fiskar, koraller, stenar, mynt samt dräkter och altaren med altardukar. Äfven alla slags snäckor och musslor samt i sprit inlagda sjöstjärnor. I staden finnes också en katolsk församling.

Om 1 timme afgår Capella med oss och stannar först i Hammerfest. Måtte det icke blifva så svår sjögång, att man behöfver gå miste om något af allt det, som vi skola få se. Aftonen var regnig, så att midnattssolen syntes ej. Himmeln var röd med molnstrimmor. Kl. 2 på natten var det fullt dagsljus, och jag måste ändå lägga mig. Kl. 7 i morgon skola vi vara i Hammerfest. På natten sågo vi en hval nära ångaren, den dök flera gånger, och hvarje gång den syntes, helsades den från båten med hurra-rop. Vi kommo ej förrän kl 9 till Hammerfest.

Hammerfest 8de juli. Vi rodde genast till staden, som starkt luktade tran. Besökte butiker af alla slag; där fanns också en tysk pälshandlare.

Fisklefvertran kokas af fisken dorsch, som här förekommer rikligt. Vid en lång gata, var det trankokeri i hvarje hus, och den illaluktande röken ringlade sig ur alla skorstenar. Sedan 1 timme äro vi åter ute på böljorna. Snart komma vi till öppen sjö, som varar ända till Nordkap. Måtte regnet sluta, så att man kan hoppas få se solen på himmelen kl. 12 i natt. Bergen äro aldeles insvepta i regn och dimma, så att man kan just ej njuta af färden. På middagen vid 4-tiden klarnade det, och våra stela lemmar började tina upp af solen. Kl. 6 anlände vi till de fyra klippöarna med oerhörda skaror af sjöfåglar, som sitta tätt och uppfylla alla klippskrefvorna, de likna pärlor, uppträdda på en tråd. De sutto aldeles stilla, tills ett kanonskott från Capella aflossades, då millioner af fåglar flögo upp. I solskenet glimmade deras hvita vingar som hvita smala pappersremsor, det var en öfverraskande syn, fåglarna äro mest alkor och måsar.

Ångaren styr nu in i Porsangerfjord, stränderna äro nästan kala och till största delen obebodda, men ha dock en storartad färgprakt i solskenet. I juli och aug. är den stora dorschfångsten. Då ligga här flera ryska skepp, hvilkas besättning uppköpa fisken och föra den till Archangelsk. Vi passerade Porsangernäs, Repvaag, den flacka ön Tamsö, Kistrand med kyrka, präst och läkare. Nu gick färden norrut omkring Svaerholt, yttersta spetsen af en öster om Porsangerfjord liggande halfö, Spirte-Njarga. "Fågelbergen" där bestå mest af måsar. De uppskrämdes äfven här af ett kanonskott från Capella, ungefär en tredjedel af fåglarna flögo upp under ett förskräckligt dån, de på klipporna kvarsittande aftecknade sig vackert mot den svarta glänsande klippväggen.

Vinden har ändrat sig till det bättre, och vi hoppas, att då vi nu skola passera det öppna Ishafvet för att komma till Nordkap, vi måste slippa allt för hård vind, så att vi kunna undgå sjösjukan. Kl. 8 på aftonen kastade Capella ankar i en vik på Magerö, hvarifrån vi skola utskeppas vid midnatt till Nordkap. Kanske vi skola få se midnattssolen klar. Hurra! vi fingo se solen i den högsta prakt. Redan föregående dags e. m. lyste solen klar och gaf oss gott hopp.

9de juli, bestigning af Nordkap. Färden dit gick lyckligt, ingen var sjuk, och alla rustade sig för uppstigningen. På afstånd föreföll denna icke att vara så besvärlig, men genom regnet hade den steniga vägen sina besvärligheter, och vi måste hålla oss i de små buskarna vid vägen. Väl uppkomna, hade vi ännu en platå att passera i vårt anletes svett. På krönet står ett minnesmärke från ett besök, som Konung Oskar den II:e gjorde här den 2^dra^ juli år 1873. Här drucko vi nu alla Champagne, och från Capella dånade saluten, allt under en strålande sol kl. 11 e. m. Inga strålar besvärade våra ögon, utan vi kunde skåda rätt in i solen utan att blinka. Naturen låg stilla och hafvet glimmade som rödt guld, snöbergen hade en varm färg, ja, denna anblick glömmer jag aldrig. Mina tankar gingo till Gud och hans storhet och allmakt. —— En gammal engelsman höll ett tal till alla de olika nationernas representanter och föreslog att alla skulle blotta sina hufvuden och utbringa ett hurra! Därpå anträddes återvägen, och då vi voro ombord på Capella började det stora fisket. Herrar och damer stodo där med sina metrefvar och väntade på napp, och man hälsade de bästa fiskarna med hurrarop. Inom kort voro de stora fiskekorgarna fyllda af fisk. Ända till kl. 4 på morgonen var sällskapet församladt, och alla tycktes glömma att tiden var inne att sofva, tack vare det klara dagsljuset.

Capella satte sig nu i gång och tog vägen utomkring

Nordkap, så att vi på afstånd skulle få se dess egendomliga form. En majestätisk anblick! Djupa remnor fåra den isgråa, nästan svarta skifferklippan, på det yttersta snittet med en nästan fritt stående klippelare, kallad "Hornet". Vi voro nu i öppen sjö, och trots det lugna vädret gungade Capella ordentligt på grund af Golfströmmens inverkan. Jag skyndade att lägga mig, så att jag skulle undkomma sjösjukan, hvilket också lyckades. Då jag vaknade följande morgon, voro vi tillbaka i Hammerfest. Vädret var klart och soligt, så att vi hoppas slippa regn.

10de juli. I dag kl. 4 e. m. skola vi passera Lyngenfjord, som lär vara mycket vacker, vi komma alltså att äfven på återvägen få ännu nya intryck. Jag kan icke likna denna storartade, allvarliga natur vid något annat jag sett. På fjordens västra sida en ganska sammanhängande kedja af snöberg, 1500–2000 m. höga, nästan alla med isbräer, som gå ända ned i dalarna, från klippväggarna störta vattenfall. Vid de vackraste platserna kastade Capella ankar, så att vi riktigt skulle få beundra allt. Kanonskott aflossades, så att vi skulle få höra ekot bland bergen. Vädret var klart och kallt, så att vi måste ikläda oss våra pälsar. Utkomna ur fjorden ankrade vi vid en fågelö kl. 12 på natten, för att vi ännu en gång skulle få beundra solen. Vi lågo där 2 timmar i denna härliga stilla natt, hafvet låg spegelklart och delfinerna hoppade i vår närhet. På afstånd syntes höga vattenstrålar från 2 hvalar, allt var för mig mycket intressant. Kl. 1 på natten gingo vi till sängs. Knappt afklädda, hördes en ringning och ifriga röster. Plötsligt knackade det på vår dörr, det var Grefvinnan, som ropade, att en hval var i närheten, och att vi skulle komma upp på däck, fort i kläderna och med de öfriga upp på däck. Djuret visade sig några gånger i vår närhet, än var hufvudet, än stjärten eller fenorna öfver vattenytan, samt några gånger syntes en hög vattenstråle.

Klockan hade nu blifvit 2 på natten, och redan kl. 7 skulle vi åter vara i Tromsö. Vi ville ännu en gång till staden för att söka musslor. De, som vi funno, voro dock förstörda, men vi fingo köpa färska af en fiskare för en ringa penning, och då vi kommo ombord på Capella förvånade sig de öfriga passagerarna öfver vårt vackra inköp. Kl. 10 f. m. voro vi åter ombord och hade en förträfflig aptit vid frukosten. Capella satte sig nu åter i gång, och vi sågo en vacker dal på Lofoten. Imorgon anlöpa vi Bodö.

11te juli. I går afton stark storm, så att Capellas aktertält måste tagas ned. Solstrimmor mellan de svarta molnen gjorde det allvarliga landskapet underbart skönt, äfven regnbågen syntes på spridda ställen, hafvet var mörkt med skummande vågkammar. Trots min förskräckelse att bli sjösjuk vågade jag mig åter upp på däck för att beundra naturen samt få andas frisk luft, ty nere i skeppsrummen var luften mycket obehaglig med alla dessa människor.

Kl. 12 på natten hoppades vi förgäfves att ännu en gång få se solen, men moln och dimma hindrade solens framträdande. Kl. 1 gingo vi till sängs, och trots båtens rullningar tog min trötthet öfverhand och lät mig falla i Morfei armar. Då jag vaknade följande morgon, gick hafvet ännu i höga vågor, och jag vågade ej stiga upp af fruktan för att bli sjösjuk. Dock, upp måste man, därför att vi nu skulle passera jökeln Svartisen, hvilken man länge kan iakttaga från ångaren. Den är omkring 70 km. lång och 20-40 km. bred. Ur jökeln höja sig flera bergtoppar. På flera ställen finnas jöklar, som nå hafvet. Capella kastade ankar, för att de, som ville, skulle kunna ro i land och beskåda jökeln närmare. Jag tänker dock, att man för stormens skull ej kan komma så långt. Trakten synes nu tätare bebyggd. Vi beklaga mycket, att dimman hindrade oss att njuta anblicken af Lofotens berg i sol. Hafva nyss återkommit från besöket på Svartisen

Vi hade 1 timmes promenad, innan vi kommo fram. Många gingo ett gott stycke upp på isfältet, vi försökte det också, men kände oss osäkra i halkan, så att vi vände tillbaka, men vi kunna dock säga, att vi bestigit Svartisen. Bräen var storartad med sina djupa klyftor, som skiftade i mörkblått. Därefter foro vi förbi Hestmandsö med en som obestigbar ansedd klippa i form af en ryttare, hvilkens vida mantel betäcker hästen. Det sista vägstycket i öppen sjö gick lyckligt under natten, och så anlände vi följande dag, d. 12te juli till Trondhjem och togo in på hotell Britannia. Vi stannade i staden en dag samt fortsatte till Ljusne d. 14de juli.
Det var en härlig resa med alldeles nya egendomliga intryck, glad och upplifvande utan några missöden.
Jag är Grefven och Grefvinnan mycket tacksam att ha fått göra denna resa, som för mig skall vara ett skönt minne för lifvet.

E. Resa till Italien och Sicilien.
28de januari 1888 — 11te maj 1888

Deltagare: Grefve Walther och Grefvinnan Wilhelmina von Hallwyl med dottern Irma, Fru Johanna Kempe, Fröken Pflaum och Fröken Ida Uhse.

28de januari kl. 6,30 e.m. reste vi från Stockholm. Det var rätt kallt på natten —12°. Vi åto en treflig middag på Grand hotell med De Marés. På bangården hade flera af Grefvens och Grefvinnans släktingar infunnit sig för att taga afsked. Vi foro öfverlyckliga i väg, och i dag, söndag är vädret härligt. Natten har varit god, och kl. 11 f.m. åto vi i Malmö. Öfverfarten till Köpenhamn var stormig på en liten rullande ångare, så att jag blef naturligtvis sjösjuk, men hämtade mig snart, då vi kommit fram. Vi lågo öfver natten i Köpenhamn och sofvo ut.

30de jan. Reste vi till Berlin. Färden mellan Gjedser-Rostock gick bättre än jag väntat, vädret var lugnt, det var endast dyningarna, som besvärade. Jag kunde sitta uppe på däck under hela sjöresan och hade det bra i ett skyddadt hörn samt väl insvept i min resfilt.

Berlin 31sta jan. Genast på morgonen gingo Grefvinnan och jag ut för att göra några inköp. Kl. 10 f.m. gick jag till Hedvig, som blef mycket glad. Jag stannade hos henne till kl. 2 middagen, och hon följde mig ett stycke på vägen till hotell Brittischer Hof. Senare åto vi middag hos Dressel, och kl. 5 e.m. foro vi direkt till Wien. Vi tillbragte natten i en sofkupé med 4 platser, och det gick också ganska bra.

Wien 1sta febr. Det var en klar dag med —4°, vi anlände kl. 9 f.m. och togo in på hotell Kaiserin Elisabeth. Irma och jag foro genast till tafvelgalleriet och samlingen Belvedere, därpå till samling Lichtenstein, som tyvärr var stängd. Middagen intogo vi hos Grefve Carl von Hallwyl, en farbror

till Grefve Walther von Hallwyl, där var mycket trefligt. På aftonen gingo vi alla till Orpheum för att höra sångare och sångerskor, vi beundrade äfven dansande damer och kommo ej i säng förrän kl. 1 på natten.
2dra febr. Vi gingo först i butiker, därefter på middag hos Grefve Carl von Hallwyls, sedan en spatsertur med Fröken Wendling till Pratern. Beundrat Augustinerkirche med en praktfull grafvård af hvit marmor, utförd af Canova, Stephanskirche med vackra kapell och grafvårdar samt Hofburgkapellet. På aftonen hörde vi den härliga operan "Oberon".
3dje febr. Vi ha sett ännu mycket här, bland annat kejsarens stall. På aftonen hos Grefve Carl von Hallwyls. Vi ha upplefvat många angenäma dagar här i Wien.
4de febr. Foro kl. 6 på morgonen till bangården. Vädret är vackert och bergen synas tydligt. Vägen går öfver Semmering med underbara dalar, omgifna af snöberg. På bergtopparna ligga slottsruiner som röfvarenästen. Steiermark måste om sommaren vara mycket naturskönt, vid denna årstid saknar man vegetationen. På aftonen ankommo vi till Udine, där vi lågo öfver natten i hotell d'Italie. Staden är vacker. Tidigt på morgonen gingo Grefvinnan och jag i butiker för att söka antikviteter, som vi tyvärr ej funno. I stället togo vi oss en förare, som skulle visa oss stadens märkvärdigheter. Vi sågo flera palats, såsom Palazzo del Municipio, byggdt i stil med Dogepalatset i Venedig. Domkyrkan med marmorskulpterad sidoport, allt var af intresse. Kl. 10 voro vi tillbaka i hotellet och foro genast till bangården, kl. 6 e.m. voro vi i Bologna.
Bologna 6te febr. Vi bo i hotell Brun ett f. d. palats med stora höga, kalla rum. På gatorna ligga stora snömassor. Det har oafbrutet snöat här i 15 dagar samt −12°. Kl. 9 på morgonen gingo vi ut i butiker för att söka antikviteter. Grefvinnan köpte gyllenlädertapeter från IVde århundradet, vi anse dem

mycket värdefulla. Senare tog Grefvinnan en vagn, och vi foro till St. Stefano, en grupp af 8 byggnader, af hvilken den äldsta är från IVde århundradet. Hufvudkyrkan, Chiesa del Crosifisso, till vänster St. Sepolcro, genomgång till S.S. Pietro e Paolo, Atrio di Pilato, Chiesa della Trinita, Oratorio della Consolazione samt Kryptan. De olika byggnaderna stå i förbindelse med hvarandra genom pelargångar. Besökte vidare 2 kyrkor och några palats. I morgon kl. 7 f.m. resa vi till Florenz.

Florenz 7de febr. Ankommo hit kl. 1,30 middagen, vi bo i hotell d'Italia. Vägen mellan Bologna och Florenz är mycket vacker, vi foro genom flera trånga pass. Ännu kort innan vi kommo till Florenz, var marken snöbetäckt. Efter frukost foro vi till Domkyrkan från år 1436 med vackra bronsportar, graf- och minnesmonument samt härliga glasmålningar. Därefter till Palazzo Vecchio med statyer, af hvilka en är kopia af Michelangelos "David". I det inre freskomålningar af Leonardo da Vinci och Michelangelo. Gjorde till sist en tur till Cascine, en parkliknande promenadplats, där den eleganta världen gör promenader i vagn på e.m. under den vackra årstiden. Vi stego sedan ur vår vagn och fortsatte till fots genom gatorna till kl. 6,30 e.m.

8de febr. Redan kl. 7,30 på morgonen sutto vi på tåget, som skulle föra oss till Rom. Vi voro mycket förväntningsfulla. Kl. 3 voro vi framme. 15 min. före ankomsten var jag riktigt upprörd, tänk, att få se denna stad, som jag af min fader hade hört så mycket om, och om hvilken jag läst så mycket! Jag var hänryckt öfver, att jag verkligen skulle få komma till denna underbara stad. Romersk historia har jag alltid läst och lärt med intresse, men kunde aldrig drömma om att verkligen få se den "Eviga staden", och nu hade jag den stora lyckan framför andra, att mitt besök där skulle bli verklighet. Dock, jag blef mycket besviken vid att se alla de höga husen och de breda gatorna, det var ju en af de nya stadsdelarna förstås, men besvikelsen

var stor, i min fantasi hade jag haft plats endast för det gamla. Vi bo i hôtell Quirinal. Fingo att börja med rum i 4de våningen, men skulle få andra, så fort som det blef ledigt.

Rom 9de febr. Idag ha vi besökt Capitol, den minsta, men mest betydande af Roms kullar. Där ligger Museo Capitolino med härliga skulpturer, statyer, brunnar, sarkofager, askurnor och reliefer, allt af berömda mästare. Kyrkan Sta Maria in Aracoeli med vackra mosaiker, pelare, grafmonument och kapell. Vi foro sedan hem till lunch kl. 12,30 och därefter till Peterskyrkan, som är byggd öfver aposteln Petri graf år 326, dock utvidgad och förskönad i följande århundraden. Basilikan är fem-skeppig, ett tvärskepp och en förgård, omgifven af pelargångar samt små kyrkor, kapell och kloster. Kyrkan är rikt smyckad med guld, mosaik och marmor. I denna kyrka kröntes Kejsare Karl den store julen år 800. Platsen framför kyrkan är storartad. En lång trappa leder upp till kyrkan, äfven denna är så praktfull, att man knappt kan tänka sig det. Kyrkan är den största i världen med fem portar, omgifna af antika pelare; den ena porten, Porta Santa öppnas blott hvarje 25te år. I midtskeppet en i en hvit marmorstol sittande bronsstaty af den Helige Petrus, hvilkens högra fot nästan till hälften är bortkysst af trogna katoliker. Därefter till Piazza del Popolo, i hvilkens midt en obelisk mellan 4 vattensprutande lejon, platsen afslutes med murar samt statygrupper, såsom Neptun och tritoner samt Rom mellan Tiber och Anio.

Sedan till Pincio, platsen har namn efter en ansedd familj Pincier, som lefde på den tidigare kejsaretiden. Här lågo förr Lucullus' härliga trädgårdar, där de öfverdådiga festerna höllos. Den nuvarande parken anlagd åren 1809–14. Pincio besökes mest på aftonen. Utsikten från terrassen är berömd. Platsen har dock genom nybyggnader förlorat mycket af sitt tidigare behag. På vägen från Peterskyrkan ha vi beund-

rat det väldiga grafmonumentet Engelsburg, hvilket byggdes af Kejsarne Hadrianus och Antoninus Pius år 139.
10de febr. Redan kl. 10 f.m. åkte vi till Vatikanen. Man går från hufvudingången rakt fram till Scala regia, ett praktstycke i Barockarkitektur. I tredje våningen är tafvelgalleriet, bland andra härliga taflor sågo vi "Liten Madonna med änglar", på guldgrund af Fra Angelico da Fiesole, den "Helige Hieronymus" af Leonardo da Vinci samt "Kristi förklaring" och "Madonna von Foligno" af Raffael. Sixtinska kapellet med vackra marmorskrank och balustrader af mästaren Mino da Fiesole. Väggarnas öfre delar med målningar af Michelangelo, Botticelli och många andra mästare. Äfven Raffaels fresker hafva vi beundrat. Efter lunch foro vi till Forum Romanum, som började utgräfvas i början af 1800-talet. Man ser där Severus' triumfbåge, Fokaspelaren, Basilika Julia och Basilika Aemilia, Augustustemplet m.m.
Colosseum eller Amfiteater Flavium, byggdes år 80, hade plats för 5000 åskådare. Endast en tredjedel af byggnaden är utgräfd. Man kan uppstiga till 4 våningars höjd. Därefter foro vi till de mäktiga Caracallas-termerna. Trots de instörtade hvalfven synes ännu byggnadens tekniska fulländning. Man har funnit mängder af statyer, mosaikir m.m. samt 1600 badstolar, och rummen skulle ha räckt till för ännu många flera badande. Den praktfulla inredningen är förvånande.
11te febr. Åter besökt Vatikanen. Antiksamlingen med Apollo di Belvedere, Laokoongruppen, Sofvande Ariadne m.m., allt var härligt att skåda.
I Etruskiska samlingen sågo vi många utgräfda föremål, såsom statyer, målningar, vaser, smycken af guld samt husgeråd af brons, allt af stort intresse.
Egyptiska samlingen med trä- och stenkistor, statyer samt en mycket vacker Antinousstaty af hvit marmor, graffigurer, föreställande gudar och heliga djur, skarabéer, alabasterfat, mumier af heliga djur, amuletter, rökelsekärl af brons samt

Papyrushandskrifter med hieroglyfer m.m.
Biblioteket är storartadt med 250000 tryckta böcker och öfver 35000 handskrifter. Genom biblioteket löper en 300m. lång korridor i flera afdelningar. Från korridoren inträder man i en stor sal med hvalftak, hvilande på 6 pelare. Här finnas målningar samt flera skåp med handskrifter, autografier af Petrarca, Luther och Tasso, en bunt kärleksbref från Henrik VIII:e till Anna Boleyn. Dessutom finnas här ett stort antal gåfvor till påfvarna från furstliga personer, såsom Sèvres-kandelabrar och vaser af Napoleon I:e och Karl X:e dopfat af Napoleon III:e, Berlinervaser af Fredrik Wilhelm IV:e samt malakitföremål från Ryssland.
Vi kommo sent hem till lunch. Därpå gjorde Grefven och Grefvinnan besök hos svenska ministern Lindström, och då de återkommo, begåfvo vi oss ut. Vi besökte flera kyrkor, såsom S. Maria Maggiore, den största af de 80 Mariakyrkorna i Rom, rikt utsmyckad samt med många kapell, familjen Borgias med vackert altare och den Heliga Jungfruns bild. Kyrkan S. Prassede mera enkelt inredd, men innehållande många sevärdheter, såsom S. Carlo Borromeos grafkapell med den stol han brukade sitta i och det bord, vid hvilket han brukade bespisa de fattiga. Till höger i en nisch i den helige Zenos' kapell ett stycke af den pelare, vid hvilken Kristus gisslades; det flyttades hit år 1223 från Jerusalem. Grefven tilläts att inträda i kapellet, men vi andra fingo stå utanför och titta in genom ett galler. Kyrkan S. Lorenzo fuori le mura utanför staden vid Via Tiburtina. Det inre af kyrkan består af en yngre och en äldre del, den förra har 22 antika olika pelare af granit, öfverst på väggarna vackra fresker, taket har också vackra målningar, äfven golfvet i rik utsmyckning. Till höger om ingången en ståtlig sarkofag. Den äldre delen ligger 3 m. djupare än den förra, 7 trappsteg leda dit ned. Här finnas äfven vackra pelare samt

en ståtlig biskopsstol, Pius d. IX:s graf, en marmorsarkofag i en målad nisch, omgifven af ett järngaller. En vacker korsgång med fragment af skulpturer och inmurade skriftplattor. Denna gång är icke tillgänglig för damer.
Bredvid kyrkan är en härlig kyrkogård, Campo Verano, där finnas 4 kolossala statyer samt många sköna grafmonument. Från kyrkogårdens öfre del har man en vacker utsikt öfver bergen och Campagnan.
12te febr. I dag söndag kl. 10 foro vi till Forum Trajanum. Anläggningen bestod ursprungligen af fyra delar: Forumplatsen, Basilikan, Biblioteket samt Templet. Endast Basilikan och Biblioteket äro utgräfda, dock icke fullständigt. Man ser rader af pelare, hela och stympade samt Trajanuspelaren af marmor, som med postament och staty är 33 m. hög. Det regnade hela f. m. Vi foro sedan till Quirinalen, konungens residens sedan år 1870. Vi sågo sällskaps- och mottagningsrummen med mest moderna taflor och gobelänger. Capella Paolina med förgylld stuckatur samt kopior af Raffaels apostlar. Kapellet är uppfylldt af kransar och dedikationer, hvilka blifvit skänkta af tacksamma italienare i hela världen vid Konung Viktor Emanuels död.
Efter frukosten till Villa Borghese, nu Villa Umberto I:e Vi besågo ej själfva villan, men foro genom den omgifvande stora parkanläggningen med små tempel, konstgjorda ruiner, springbrunnar och antika statyer m. m. Därefter till Pincio, där det var mycket lifligt. Vi stego ur vagnen för att gå hem till hotellet genom folkträngseln, ty det var den sista festliga söndagseftermiddagen, och alla strömmade till Corso. Som belöning för vår långa promenad fingo vi på Corso se drottningens ekipage med kusken och och de bakpå vagnen stående lakejerna i röda livréer. Vagnen måste stanna för trängseln, och vi sågo tydligt drottningen med en hofdam. Den förra var blek, men dock en vacker och behagfull kvinna. Jag är mycket glad öfver att ha fått beundra henne på så nära håll.

Jag läste i dag i tidningen den sorgliga underrättelsen, att vår tyske Kronprins Fredrik genomgått en svår halsoperation. Om den också lyckas är dock en sådan operation mycket allvarlig och följderna mycket svåra. Man undrar om hjälpen kommit i rätt tid eller om allt blott är ett kort uppskof. Hur sorgligt för oss tyskar, om vi skulle behöfva förlora en sådan furste i hans bästa ålder!

13de febr. Kl. 9,30 f.m. foro vi till Forum Augustus, som till största delen är utgräfdt. Vi sågo 3 vackra korintiska pelare och en antik port, Arco de' Pantani. I närheten Forum des Nerva med ett Minervatempel, omgifvet af en mur, den s.k. Colonnacce med två till hälften förfallna pelare, hvarå reliefer, visande Minerva dels såsom de sköna konsternas beskyddarinna o.s.v., dels tillsammans med de nio muserna. Därpå till Titus-termerna, ganska väl bibehållna. Sedan till Palatiniska kullen, där enligt sagan hjältarna bodde före Roms grundläggning. En rad gamla tempel bevarade länge deras minne till senare tider. Man kan med skäl kalla Palatinen för Roms kärna. Kejsar Augustus var född på Palatinen och utom hans palats, Domus Augustiana, tillhörde honom äfven det stora Apollotemplet. Man ser ännu delar af boningsrummen med marmorklädda väggar och ganska väl bibehållna mosaikinlagda golf. Många andra kejsarpalats ha legat här uppe, de hafva en gång tillhört kejsarna Caligula, Tiberius Nero, Vespasianus, Domitianus, Trajanus, Hadrianus samt Septimus Severus, som mycket utvidgade sitt residens. Längre bort ligger Livias palats, hon var moder till Claudius Nero och senare omgift med kejsare Augustus. Rummen äro ganska väl bibehållna, såväl målningar som de inlagda golfven. Det var mycket intressant att vandra i dessa rum. Jag tog i hemlighet ett stycke mosaik, som var öfver 2000 år gammalt.

På e.m. till kyrkan S. Maria in Trastevere med vackra mosaiker, Maria med Kristusbarnet, två biskopsfigurer och de 10 jungfrurna, åtta med brinnande, två med släckta lampor. I det inre 22 antika pelare, i taket förgyllda snidericr

samt Jungfru Maria, omgifven af änglar, målad på koppar, golfven hade inläggningar af porfyr och marmor. Mosaikerna i Tribuna äro från olika tider. Enligt legenden ligger denna kyrka på den plats, där vid Jesu födelse en oljekälla uppsprang ur jorden.
Kyrkan S. Pietro in Montorio, uppbyggd af Ferdinand och Isabella år 1472. Enligt legenden skall Petrus ha lidit martyrdöden på denna plats. Kyrkan ligger högt med vidsträckt utsikt öfver Tibern samt Rom med omgifningar.
Sedan till Villa Doria Pamphilj inom ett mycket stort område. Terrängen är kuperad, och från en af terrasserna har man en härlig utsikt öfver Peterskyrkan och Campagnan. I närheten under träden på Via Aurelia finnas några Kolumbarier, murade nischer för bevarandet af askurnor. Vi trodde, att det var bostäder för dufvorna, och förundrade oss ej litet öfver, att man gifvit dem så vackra bostäder med marmorutsmyckning, vi voro i detta fall alldeles okunniga.
Utfärden till Villan var mycket angenäm i vackert väder.
14de febr. Vi foro ännu en gång till Forum Romanum. Vi sågo Janus Quadrifrons, ett fyrsidigt genomgångshvalf. I närheten Cloaca Maxima, en antik kanal, som ännu leder vattnet till Forum och kringliggande delar. Ponte Rotto, fordom Pons Aemilius, som blef förstörd af öfversvämningar, och hvaraf nu endast en pelare återstår. Vi sågo Fortuna virilistemplet, Hercules- och Jupiter Viktortemplen, alla med vackra, väl bibehållna pelare. Till sist sågo vi palatsen Farnese och Venezia, båda mycket vackra. Efter frukosten foro vi ännu en gång till Corso. Stego ur vagnen och besågo kyrkan S. Maria in Cosmedin, byggd på grunden till ett Herculestempel. I förhallen en stor marmorplatta med en Tritonmask, ursprungligen använd att insläppa het luft i ett badrum genom maskens ögon, näsa och mun. Enligt romersk folktro skulle masken ha användts vid afläggande af ed, då den svärjande skulle lägga sin högra hand

i maskens mun, om mannen var en menedare fasthöll masken hans hand. Därefter till kyrkan S. Bernardo, en f. d. hörnsal i Diokletiansthermerna, som invigdes år 1600, storartade granitpelare med korintiska kapitäl. Klockan var nu 3 på e. m., och som vi ej kunde få en vagn, gåfvo vi oss in i gatuvimlet. Det var den sista festdagen, och mycket folk var i rörelse. På Corso kunde vi ingenting se för det myckna folket. Kl. 6 e. m. foro vi åter till Corso för att se "Moccoli", ett karnevalsskämt, bestående däri, att alla skulle hålla ett litet ljus i handen, sedan skulle man försöka släcka hvarandras ljus och sedan åter tända det på någon annans. Ingen fick vara utan ljus och folk ställde sig på vagnens fotsteg för att tända våra ljus, och andra försökte släcka dem. Detta skämt varade under hela Corsofärden, man kastade också blommor och degbitar till oss i vagnen. På min kappa fastnade både deg och vax, och jag hade länge göra att få bort spåren efter karnevalen. Äfven vattendusch i ansiktet hörde till skämten. Festens afslutning var just icke så storartad, dessa fester hålla nog på att urarta. Vi besökte äfven en maskeradbal, där vi blefvo mycket besvikna, dräkterna just ej så vackra, och lifligheten var just ej heller så stor.
I kväll kl. 8 anlände fru Kempe och fröken Pflaum.
15de febr. Foro tidigt till Villa Borghese med antik- och taflelsamlingar, därpå till Lateranpalatset, besågo Basilikan S. Giovanni in Laterano, å hvilkens hufvudfasad hvita marmorstatyer, 6 m. höga, föreställande Kristus mellan apostlarna och andra heliga män. Därefter sågo vi Baptisterium, Roms äldsta dopkapell. Enligt traditionen skall Konstantin den store hafva blifvit döpt där år 324. Till sist besökte vi Klostergården samt Scala Santa, den heliga trappan, bestående af 28 marmortrappsteg, tagna från Pilatus' palats i Jerusalem; enligt traditionen har Jesus bestigit denna trappa. Vi försökte smyga oss upp några trappsteg, men en präst hejdade oss sägande: "Man går ej uppför denna heliga trappa, man kryper!"

På e.m. sågo vi följande kyrkor: S. Maria sopra Minerva, vid högaltaret Kristus bärande sitt kors af Michelangelo. På den högra foten en bronssko att förhindra fotens utnötning genom kyssar. S. Maria dell' Anima med vackra fresker, grafmonument och glasmålningar. S. Maria della Pace, vacker rundbyggnad. S. Maria del Popolo, rik på konstverk, i synnerhet grafmonument, Gesù e Maria, en liten Augustinerkyrka.
16de febr. Besökt kullen Monte Testaccio, helt och hållet bestående af gamla skärfvor, ty vid det vid Tibern närliggande Emporium landade transportskeppen, som kommo från Spanien, Afrika och andra medelhafsländer, lastade med stora lerkunnor, fyllda af vin och olja.
Aventinen, från äldsta tider hufvudkvarteret för Roms fattiga, verkade äfven nu fattigt. Vi foro sedan i hagelregn förbi den protestantiska kyrkogården till Cestiuspyramiden. Cestius var en romersk folktribun, död år 12 f. Kristus.
Genom Porta S. Paolo till den berömda kyrkan S. Paolo fuori le mura, byggd på samma plats, där Kejsar Konstantin lät uppbygga en liten kyrka. Före branden 1823 var den Roms skönaste och märkvärdigaste kyrka. Den är fem-skeppig med rikt kassetteradt tak, uppburet af 80, genom rundbågar förenade pelare af vacker granit. Vid ingången 2 och vid Högaltaret 4 stycken gulaktiga pelare af alabaster, gåfva af Kediven af Egypten. Pelarnas baser af malakit äro en gåfva af ryske Kejsaren Nikolaus d. I:e. För öfrigt många vackra mosaiker och andra konstverk. På e.m. foro vi till Via Appia, delvis en gammal väg från romaretiden. Under färden sågo vi Kolumbarier, nästan alla urnor öppnade, men de stodo dock kvar i sina rum i muren. Så kommo vi till Callistuskatakomberna. Det såg mycket märkvärdigt ut i denna underjordiska kyrkogård. Ett skelett låg alldeles öppet i sitt förvaringsrum; i en grafkammare såg man flera på hvarandra stående kistor, sarkofager, 2 ännu väl bibehållna stenkistor, i hvilka väl bevarade skelett lågo. på murarna funnos många inskrifter. På hemvägen åskväder, som fortsatte hela aftonen.

17de febr. Bestigit Peterskyrkans torn, sista delen var mödosam. Utsikten omfattar staden och Campagnan ända till Apenninerna och hafvet. Därefter till Vatikanen för att bese den påfliga mosaikfabriken, Studio del Musaico, arbetet där var mycket intressant. På e.m. ännu en gång till Porta Maggiore, till sist Tempel der Minerva Medica med rundmurar.
På afstånd sågo vi prinsen promenera, men kunde ej se hans ansikte, de rödklädda betjänterna och kusken voro de mest synliga.
S. Croce in Gerusalemme är en pilgrimskyrka, vi hoppades att få se relikerna, men som vi ej hade utverkat särskild tillåtelse, och det ej var några pilgrimer, så fingo vi ej se något. S. Maria in Aracoeli är mycket gammal, hette fordom S. Maria de Capitolio.
18de febr. Besågo följande Museer: Corsini, Spada, Colonna, Kircheriano och Barberini.
Palazzo Corsini, samlingarna af liten betydelse. Drottning Kristina af Sverige bodde några år i palatset samt dog där år 1689 och ligger begrafven i S. Peterskyrkan, hennes kista står i en pelarnisch.
Palazzo Spada alla Regola med en stor staty af Pompejus samt 8 reliefer med bilder ur grekiska mytologien och sagan m. m. I öfre våningen en liten tafvelsamling, omkr. 200 taflor. Samlingen är ej tillgänglig.
Palazzo Colonna 6 salar med konstverk, såsom målningar af Tintoretto, Botticelli m. fl. samt antika statyer och reliefer, ett vackert skåp med elfenbenssniderier. I tronsalen 2 ljuskronor af bergkristall samt i galleriet 20 ljuskronor af enklare slag. I första salens midt en röd marmorpelare med krigsscener i relief. Pelaren är familjen Colonnas kännetecken.
Museo Kircherianum, etnografiska samlingar med föremål från Siam, Birma, Indien, Polarländerna, Nord- och Sydamerika, Japan, Kina och Syrien. Massor af båtar

från olika land, dräkter och fina broderier, vapen, kärl, skulpturer, inskrifter och lampor från Katakomberna, mosaiker och terrakottafigurer m. m.
Palats Barberini med marmorstaty af Thorwaldsen, arbeten af Guido Reni, Sofvande barn; Dürer, Jesusbarnet bland de skriftlärda; Raffael, Fornarinabilden m. m. På eftermiddagen till Villa Borghese, nu kallad Villa Umberto I:e
Det regnade hela dagen. Både på dit- och hemvägen mötte vi konungen i öppen vagn med sin adjutant, hvilken hade hvit fjäderbuske i hatten, konungen själf hade grå cylinderhatt.
Bland de förnämsta skulpturerna i Borghese-samlingarna sågo vi Napoleons I:s syster, madame Borghese som Venus, liggande på en hvilobädd, verk af Canova; i en stor sal flera kejsarbyster i porfyr samt vackra vaser i samma slags sten, äfven vackra föremål af alabaster funnos där. I samlingarna finnas också målningar af Raffael, Botticelli, van Dyck Rubens, Pieter de Hooch, Codde, Teniers m. fl.
På hemvägen besökte vi den berömda guldsmeden och antikvitetssamlaren Castellani, som förr var mycket skicklig i att göra reproduktioner af gamla guldsmycken. Vi måste invänta slutet på ett förskräckligt åskväder hos honom.
Efter middagen var det konsert i hotellets läsesalong. Neapolitanska fiskare i nya och vackra kostymer sjöngo till cittra och mandolin, det lät ganska vackert.
19de febr. Söndag, Ellens bröllopsdag. Utfärden i Sabinerbergen kunde icke blifva af för regn och åter regn. Besökt den "Spanska trappan" med 137 trappsteg. På trappan och i närheten af denna, Via Babuino och Via Sistina bruka konstnärernas modeller uppehålla sig, de flesta komma från Sabinerbergen, den fattiga byn Saracinesco och den lilla bergsstaden Anticoli Corrado. Dock, tidigt på söndagen sågo vi inga sköna modeller! Därefter till kyrkan S. Onofrio på Janiculumhöjden, dit en bred väg leder, Via Gianicolo. Genom Passegiata Margherita

är det endast 5 minuters väg till kyrkan, som ligger i en vacker trädgård. I ett kapell ser man Torquato Tasso's grafmonument med staty af de Fabris. Tasso dog 1595. Några rum äro inrättade som Tassomuseum. I öfre våningen vacker freskomålning af Boltraffio, Madonnan, tyvärr öfvermålad, så är t.ex. barnets arm m.m. alldeles missbildad. Man ser äfven det rum, där Tasso, sedan han erhållit lagerkransen på Kapitolium, lefde och dog. Vidare 2 rum med tryck och autografier samt Tassos byst efter hans dödsmask samt hans porträtt, måladt af Balbi. I trädgården på en plats med härlig utsikt stå ännu rester af den ek, under hvilken han älskade att sitta. På återvägen sågo vi fragment af pelare från den gamla börsbyggnaden.

<u>20de febr.</u> Till kyrkan <u>S. Agnese fuori le mura</u>, grundad af Kejsar Konstantin öfver den heliga Agnes. Kyrkan är treskeppig, 16 antika pelare uppbära hvalfbågarna. I tribuna finnes mosaiker, den heliga Agnes mellan påfven Honorius den I:e med kyrkan och Symmachus, utförda åren 625-638. På gården ser man genom ett stort fönster en freskobild till minne af Pius d. IX:s räddning. Då han år 1855 efter högmässan befann sig i en sal bredvid kyrkan, brast golfvet, och han störtade oskadad ned i en källare. Ett närliggande kapell, S. Constanza, uppbyggdt af Kejsar Konstantin till minne af dottern, d. heliga Constantia. Hennes kropp hvilar nu i en sarkofag af trä i en krypta, sedan den ursprungliga porfyrsarkofagen har blifvit flyttad till Vatikansamlingarna. Sedan till <u>Villa Farnesina</u> med vackra takmålningar efter ritningar af Raffael, utförda af hans lärjungar Guilio Romano och Francesco Penni; de målningarna omgifvande girlanderna äro utförda af Giovanni da Udine. Målningarna framställa bilder ur Psykesagan med scener ur Olympen. Trots den dåligt utförda restaureringen, i synnerhet den blåa

bottenfärgen, är målningens skönhet oförgänglig.
I den bredvidliggande salen finnes ett andra arbete af Raffael med mytologiskt ämne, detta dock af honom egenhändigt utfördt år 1514, Galatea, farande i en mussla öfver hafvet samt omgifven af nymfer, tritoner och putti.
Hela förmiddagen regnade det. Vi foro på eftermiddagen ut för att som gåfva till Grefvinnan von Hallwyl i Wien köpa pärlor, därpå besågo vi kaméer samt utvalde fotografier. Vi gingo omkring i staden hela återstoden af eftermiddagen.
21sta febr. Innan vi gingo ut, sågo vi från hotellets fönster en begrafning. Ett utländskt sändebud hade dött här och begrafningen skedde med pomp och ståt. Sedan foro vi till jubileumsutställningen i Vatikanen. Hvilka rikedomar utbredde sig icke här för våra ögon! Krönta och okrönta, protestanter och katoliker från hela världen blefvo välsignade af Påfven. Kl. 1 åto vi lunch i hotellet. Därefter till Palats Doria, vi gjorde endast ett kort besök i tafvelgalleriet. På hemvägen till Palats Albani, där Winckelmann bott hos kardinal Albani, och där han medverkat till palatsets konstnärliga utsmyckning. Här finnes en mängd konstverk, såsom byster, statyer, reliefer och målningar. Parken är regelbundet anlagd efter franskt mönster, i denna står en byst af Winckelmann i en allé af ekar och olivträd, bysten är en gåfva af Konung Ludvig d. I:e af Bayern år 1857. Från en terrass har man en härlig utsikt öfver Albanerbergen, hvilka just nu äro betäckta med nyfallen snö.
På eftermiddagen intet regn, vi gingo därför åter till Castellani, ty Grefvinnan önskade köpa gamla mynt af honom. Han var mycket älskvärd och skänkte Grefvinnan flera mynt. Därifrån gingo vi till ännu en köpman, af hvilken Grefvinnan köpte 2 fat. Både Grefvinnan och Fru Kempe erhöllo mynt som gåfvor.
22dra febr. Kl. 10 f. m. foro vi i hällande regn ännu en gång

till Vatikanen. Ännu en gång ha vi beundrat Raffaels Loggien och Stanzen, Sixtinska kapellet samt gått rundt omkring kyrkan för att komma till skulptursamlingen, där vi beundrat Apollo di Belvedere och Laokoongruppen. Där träffade vi Fru Kempe och förde henne till Egyptiska samlingen och Biblioteket. I eftermiddag skola vi försöka komma till Pantheon. Den är den enda af Roms antika byggnader, hvilkens murar och hvalf äro helt bevarade. Den grundlades år 27 f. Kristus af kejsar Agrippa och invigdes åt Apollo, Diana, Merkurius Venus, Mars, Jupiter och Saturnus. Byggnaden har undergått många restaureringar under gångna tider.
Bland märkligare personers grafplatser märkas Konung Viktor Emanuel II:s Konung Humbert I:s samt Raffaels. Tyvärr fingo vi ej besöka Pantheon, då det fortfarande är stängdt för besök.
Vi foro till Via Appia för att se de gamla grafvarna, men vi funno endast Akvedukterna och ruiner af murar. För det häftiga regnets skull kommo vi ej längre, då vägen var ofarbar. Kanske vi kunna komma till den riktiga gatan med grafvar på hemvägen.
23dje febr. På morgonen försökte vi att komma upp på höjden "Constantins öga" midt emot Colosseum för att få en utsikt öfver gamla Rom, regnet hindrade dock utsikten, och Grefvinnan tyckte, att det var för smutsigt. Vi gingo därför med Grefven till kyrkan S. Maria della Concezione eller dei Cappuccini för att se grafhvalfven med skeletten. I tre hvalf voro väggarna täckta med nischer, byggda af kranier. I nischerna stodo eller lågo skelett af kapucinermunkar, iklädda munkdräkter. Vi foro sedan efter lunch till Museo Boncompagni, dit antiksamlingarna i Villa Ludovici blifvit öfverflyttade, nu i statens ägo. Den förre ägaren till Villa Ludovici var Furst Piombino. Det mest berömda i samlingen är det s.k. Juno Ludovisi, det skönaste af alla Juno-

hufvuden. Göthe har sagt om detta hufvud: "Det är som en sång af Homeros."
Vi vandrade sedan omkring och besökte ännu 2 kyrkor.
24de febr. Vår sista dag här. Tidigt ännu en gång till Castellani för att höra hans utlåtande om några inköpta antikviteter. Därefter ännu en gång till Palatinen för att se de gamla kejsarvåningarna och Livias palats. Efter middagen packade vi. Därefter ut i det häftigaste regn för att Grefvinnan skulle uppsöka en fru Schak och göra henne ett besök. Ännu en gång besökt Diokletianthermerna för att beundra konstverken i Museet, såsom statyer, skulpturer, mosaiker, väggmålningar mot botten i olika färger, såsom rödt och hvitt, äfven bronsfragment, statyetter, fat m.m.
25te febr. Kl. 8 f.m. reste vi från Rom till Neapel. Vi foro med stängda fönster genom Campagnan för den dåliga luftens skull. Det öser från himmelen, allt hvad ösaskan. Landskapet är grönt, endast bergens toppar äro snöbetäckta. I Rom blomma nu körsbärs-, plommon- och persikoträden.
Neapel 26te febr. Hotell Grand. 2 timmar innan vi kommo fram klarnade vädret, och vi kunde se städer och byar på Apenninernas sluttningar. Till sist sågo vi också Vesuvius, som var omgifvet af rökmoln. Jag blev mycket högtidligt stämd att kunna få se Vesuvius så att säga ansikte mot ansikte. Redan på bangården var det mycket lifligt, öfverallt stor rörelse, vi sågo också stor fattigdom. Vädret tycktes här ha varit bättre sedan flera dagar. Efter lunch togo vi en vagn och foro genom staden och hade vacker utsikt öfver Neapelbukten och Vesuvius. På återvägen kl. 5 e.m. mötte vi kor och får, hvilka skulle mjölkas inne i staden. Äfven getter mjölkades framför husportarna, så att mjölken ej skulle kunna bli utspädd. Nu är vädret vackert, och vi skola fara till Museo Nazionale. Där finnas de förnämsta samlingarna i världen, i synnerhet de pompejanska antik- och konstsamlingarna samt bronserna från Herculanum, som icke hafva sin like. Vi sågo

antika väggmålningar och inskrifter, marmor- och bronsskulpturer, guld- och silfversaker; biblioteket med 7895 handskrifter och 364000 tryckta böcker. Äfven romerska lampor af lera och en mängd husgeråd af glaserad och oglaserad lera sågo vi. Efter frukosten gjorde vi en treflig färd till bergryggen Posilipo. Genom denna gå två tunnlar, hvilka vi besökte. Den gamla tunneln, anlagd af Kejsar Augustus, är en af antikens mästerverk. Vid tunnelns mynning har man en härlig utsikt öfver öarna Ischia, Capri samt hafvet. Vi vandrade 10 min. i gången, hvilken var upplyst med facklor. Grefvinnan och Irma blefvo rädda och vände om på halfva vägen, mörkret gjorde dem båda ängsliga. Några minuter från västra sidan af Posilipo är ingången till ännu en tunnel, Grotta des Sejanus, liknande Grotta di Posilipo.
Den nya tunneln, Grotta nuova di Posilipo är utförd åren 1882–85 och går tvärs igenom Posilip samt är en bekväm förbindelseled. Den är 734 m. lång och 12 m. hög och bred samt upplyst dag och natt. Larmet från spårvagnar och andra åkdon är bedöfvande. Vid tunnelns västra utgång ligger platsen Fuori-grotta. Omkring 3 km. därifrån ligger den nu torrlagda Lago d'Agnano, en f. d. krater med omkrets af omkr. 6 km. Man ser ännu gamla hål, i hvilka de ur jorden strömmande svafvelångorna samlas till bruk för sjuka. Ett stycke därifrån ligger Hundgrottan, Grotta del Cane, så kallad, därför att den är så uppfylld af den ur jordens djup uppträngande, svagt uppvärmda kolsyran, att en hund strax blir bedöfvad däraf och vid längre uppehåll där dör. En flammande fackla upplyser platsen. Vi stodo blott vid ingången.
Vid hemfärden sågo vi Vesuvius i all dess dystra prakt framför oss, omgifvet af de tätt bredvid hvarandra liggande byarna.
27de febr. Besökte tidigt ännu en gång Museo Nationale.

Därpå besett 3 kyrkor. Domkyrkan, helgad åt den H. Januarius, S. Gennaro, en gotisk byggnad från år 1272. Under följande århundraden t. o. m. det 18de har kyrkan genomgått många ombyggnader. Därefter till Santa Chiara, Neapels Pantheon, grundadt år 1310 af Robert den Weisen, död år 1343. Bakom högaltaret det 13 m. höga, praktfulla gotiska grafmonumentet öfver Robert den Weisen. Till sist sågo vi kyrkan S. Domenico Maggiore, där sedan århundraden Neapels förnämsta familjer hafva sina kapell med talrika monument.
Efter frukosten foro vi till Akvariet, en stor sevärdhet. Man ser här många sjödjur, som icke förekomma i de nordliga hafven, såsom bläckfiskar, polyper, koralldjur, sjörosor m. fl. Senare gingo vi för att köpa koraller. Därpå promenerade vi längs Corso, som går längs hafsstranden. Här har man en härlig utsikt öfver Vesuvius, öarna Ischia och Capri samt Apenninernas berg. Neapolitanarna fara dagligen till Corso och åka där af och an under 2 timmar, det måste dock bli enformigt i längden.
28de febr. Kl. 9 på morgonen foro vi med tåget till Pompeji. Vi frukosterade först i en restaurant och gingo därefter till den döda staden. Det var högst intressant att se rester af boningar och tempel. Gatorna äro belagda med lavablock, vagnarna hafva nött djupa spår i beläggningen. Inredda butiker voro mycket väl bibehållna med sina för det mesta marmorklädda diskar. Vid nästan alla gator voro butiker, de gator, som saknade sådana, sågo enformiga ut. Glasfönster förekommo sällan, endast gluggar med galler. Vi sågo också ett museum, hvilket innehåller en mängd föremål, som äro af ett stort intresse för besökaren, såsom afgjutningar och efterbildningar af flera slags föremål af trä, dörr, fönster, skåp och hjul m. m.
I glaslådor förvarades gipsafgjutningar af människolik samt liket af en hund. Man ser en ung flicka med ring på ett finger, två kvinnor, en gammal och en ung, en man liggande framstupa och en annan liggande på sidan, alla med väl bibehållna ansiktsdrag m. m. Vi sågo också krukor

af lera, bronsfat samt förkolnade lifsmedel och skelett. Kl. 7,15 e.m. voro vi tillbaka i Neapel från denna intressanta Pompejiresa. Som minne hade Grefvinnan medtagit ett stycke mosaik samt ett stycke murstén i färger.
På hemvägen sågo vi Vesuvius glöda samt ett glödande lavaband längs sluttningen. Vi hörde sedan, att detta var skenet från en jättestor lavaström, som flöt i en remna i berget.
29de febr. Kl. 10 f.m. reste vi i ostadigt väder till St Martino, fordom ett Benediktinerkloster. Det var en härlig färd med vacker utsikt. Klostret ligger högt uppe på ett berg, det har ett litet Museum, en vacker Klostergård och en liten kyrka med vackra marmorinläggningar. I Sakristian vackra inläggningar af trä. I relikskåp såg man rester af heliga från Roms katakomber. På e.m. besökte vi Drottningen af Neapels sommarresidens, R. Palazzo di Capodimonte, det står dock obebodt sedan 30 år. Den slottet omgifvande parken är ej tillgänglig utan tillåtelse. Vi hade tyvärr ingen, men kusken hjälpte oss in genom bedrägeri. Vi hade mycket skämt för oss och måste göra oss mycket oskyldiga, innan vi fingo tillåtelse att komma in. Vädret var klart och vackert, och vi hade en vidsträckt utsikt öfver staden.
1sta mars. Kl. 8 f.m. åkte vi till Vesuvius, vi foro genom den lilla staden Resina vid bergets fot, därefter i sicksack upp på berget. 14 vagnar voro i sällskap. Långa sträckor såg man lava, som brustit genom senare utbrott. Vi foro förbi Observatoriet allt högre och högre. De förstenade lavaströmmarna sågo allt vildare och hemskare ut, de liknade tjock gröt, hvarftals utgjuten. För mina ögon framstodo Guds urkraft och naturens väldighet, och jag kände mig gripen i mitt hjärta och alla mina sinnen.
Då vi kommo till stationen, lämnade vi vagnen och togo genast plats i bergbanan, som förde oss uppåt. Tyvärr duggade det och snart uppstod en tät dimma. Det sista vägstycket

till kratern var mycket besvärligt, då man i sin tunga päls i motvind måste vada i den djupa askan. Det var kallt, och marken var täckt af nyfallen snö, som yrde oss i ansiktet. Då vi ändtligen kommo till kratern var det tät dimma samt svafvelångor, som vinden jagade i våra ögon och näsor. Vi kunde trots allt ändå gå fram till kratern, eller rättare sagdt till den breda kant, som omgaf densamma. Vi kände endast de heta svafvelångorna, något annat kunde vi ej urskilja. Med stor missräkning for jag ned, och vi hade knappt satt oss på bergbanan, som skulle föra oss till stationen, då dimman plötsligt försvann, och den klara luften visade oss en vacker utsikt öfver landskapet. Men det för tillfället viktigaste ögonblicket att vid klar belysning få skåda ned i kratern var till min stora missräkning förbi.
Vår hemfärd skedde i klart väder, och vi åto ännu en frukost på stationen. Kl. 6 e. m. voro vi åter i Neapel.
2dra mars. Tidigt på morgonen företogo vi oss intet på grund af det dåliga vädret. Vi voro alla nedstämda vid tanken på den sjöresa, som vi nu skulle företaga till Messina.
Jag skref ett födelsedagsbref till Pauline Krause. Efter frukosten besökte vi 2 kyrkor. Det stormade fruktansvärdt, då vi gingo hem, och vår ängest tilltog, då vi sågo ut öfver hafvet. Vi betraktade de mörka skummande vågorna med intresse, ty om en timme skulle vi till hamnen för att gå ombord på ångaren.
Messina, 3dje mars. Vi ha haft en fruktansvärd sjöresa. den ångare, som vi skulle ha rest med, gjorde ej sin tur, utan vi måste medfölja en mindre ångare. Vi voro nära på beslutna att vända om, ty vår ångest tilltog hvarje minut. Grefven blef slutligen förargad och sade, att på detta sätt skulle vi aldrig komma till Sicilien, om vi ej fore nu, och att stormen ej var så stark. Vi samlade då all vår energi och gingo i den lilla båten, som skulle föra oss till ångaren, som låg ute på redden. Jag tackar Gud att vi nu äro i Messina.

Jag trodde aldrig, att jag skulle komma lefvande fram, ty så sjösjuk var jag. Mot morgonen, då hafvet hade lugnat sig något, kommo vi förbi det vulkaniska berget Stromboli.
På afstånd sågo vi den glödande lavamassan, som berget utkastade, det var kl. 1,30 på natten. Som det var månsken, såg man ej eldskenet så tydligt som i mörka nätter. De sista timmarna ombord voro rätt angenäma, och infärden till Messina var härlig.
Calabriska bergen voro vackert belysta, och hamnen med alla skeppen och byggningarna gjorde ett storartadt intryck på oss.
Efter frukosten gjorde vi en utfärd till ett utsiktsberg, Telegrafo. Det var en härlig färd i bergen och från toppen af Telegrafoberget sågo vi åter Stromboli.
4de mars. Hotell Viktoria. Söndag. Gjorde tidigt en angenäm färd till en villa med en vacker trädgård, ägaren kom och underhöll sig med Grefven. Då vi återvände från Villa Rocco, blefvo vi rikt begåfvade med blommor. Besökte därifrån Folkparken och foro sedan till järnvägsstationen för att resa till Taormina. Färden gick längs hafvet, hvilket var beundransvärdt samt de vilda bergformationerna. Taormina ligger vackert högt uppe bland bergen, hvarifrån Aetna synes i härlig prakt.
Vi bo i hotell Viktoria, ett litet sommarhus, i hvilket vi hörde kor och åsnor. Det var rätt dragigt genom springorna vid fönster och dörrar, ty natten var kall.
Taormina, 5te mars. Vädret kallt och blåsigt. Besökt Domkyrkan, därefter beskådat några antika fönster.
Ett telegram från Sverige meddelade att Grefvinnan Ebba von Eckermann hade fått en dotter den 3^dje^ mars. Efter frukosten gingo vi till telegrafstationen. Därpå till fotografen Crupi, där vi sammanträffade med en ung tysk och en italienare, det blev en liflig konversation, och

herr Crupi bjöd oss in i ett bredvidliggande rum för att dricka ett glas vin. De båda italienarna spelade cittra, och det eldiga vinet kom blodet att pulsera i våra ådror. Vi kommo alla i en animerad stämning och blefvo rätt bekanta med hvarandra.

6te mars. Kl. 8,30 f.m. begåfvo vi oss dels ridande, dels gående till den högt på berget liggande byn Mola. Man ser härifrån tydligt Aetna med dess många kratrar, några med uppstigande rök. Efter frukosten besökte vi ännu en gång teaterruinerna samt en utsiktspunkt; det var en underbar dag. På aftonen anlände ännu en resande, så att nu voro vi 8 personer vid bordet i det lilla hemtrefliga hotellet.

7de mars. Mulen himmel, så att vi ej kunde fara till den lilla halfön med en blå grotta. Vädret blef något bättre, så att jag kunde sätta mig i trädgården och skrifva bref till Ebba och Ellen. Här finnas härliga söta apelsiner på träden i trädgården. Vi gjorde sedan en längre promenad med herr von Gloeden till de gamla romerska grafvarna, hvilka kantade hela landsvägen, som förde till bangården. Vi hade äfven på färden från stationen lagt märke till dessa grafvar och undrat öfver hvad dessa öppningar kunde betyda. Vi besökte också en tysk målares atelier. Till middag serverades det polyper, en sällsynt maträtt!

8de mars. Vackert väder, strax på morgonen promenerade vi till ruinerna, hade en härlig utsikt öfver hafvet och Etna, som utsände en hög rökpelare, äfven Calabriska kusten låg vackert belyst. Vi lämna Taormina med den känslan, att vi gärna hade stannat längre, och vi räkna de 4 dagar, som vi varit här bland våra angenämaste minnen. Herr von Gloeden och den gamle norrmannen voro det angenämaste sällskap, och vi fingo af dem höra mycket om Sicilianarnes egenskaper och karaktär, hvilket för oss var af mycket stort intresse. Hos Crupi köptes ännu några

utgräfda leksaker.

Catania, 8de mars. Vi foro från Taormina kl. 1,30 e.m. och voro i Catania kl. 3 e.m. Vi bo på Grand hotell och gjorde genast en tur genom staden till den offentliga trädgården Villa Bellini med vackra anläggningar och härlig utsikt öfver staden, som är ganska nyanlagd, därför att Etnas utbrott flera gånger orsakat förstörelse. Gatorna äro breda och staden gör intryck af att vara välbärgad. Vid Corso-tiden var det mycket lifligt, då den förnäma världen åker till Jardino publico. Etna var något bortskymdt af moln och vi kunde ej urskilja bergets form, som härifrån ser helt annorlunda ut. Vi hoppas att i morgon kunna se det klarare.

9de mars. Besett Domkyrkan och Benediktinerklostret St Nicola, från hvars torn man har en vidsträckt utsikt öfver Etna, staden och bergen. Landet är dock mycket skönt och af stort intresse. Vi återvände till frukosten, och då hörde vi den sorgliga underrättelsen att Kejsar Wilhelm d. I:e af Tyskland hade aflidit 8,30 f.m. den 4de mars. För kort tid sedan har hans släkting af Baden tillslutit sina ögon för alltid, och huru länge skall det väl dröja, innan också hans son, den tyske kronprins Fredrik, skall dö af ett obotligt halslidande?

Vi anlände till Syrakusa kl. 6 e.m. Staden, som ligger vid hafvet är omgifven af tjocka murar. Jag undrar mycket, vad vi skola få se i denna urgamla stad.

Syrakusa, 10de mars. Idag kl. 9 f.m. foro vi till Dionysios-fästningens ruiner, en lång färd, mera än 1 timme i mycket stark värme. Rik vältlighet med mycket vackra vilda blommor. Man kan ännu se, huru en del af fästningen är insprängd i klippan. I de långa gångarna fördes soldater och hästar till slagfältet.

Efter frukosten foro vi till det s.k. Dionysios' öra, en i klippan huggen S-formig håla, upptill slutande i en spets. Hålan

är 65 m. djup och har en utomordentlig akustik. Den användes af Dionysios som fängelse, och han kunde tydligt aflyssna den minsta hviskning fångarna emellan. Vi besågo ännu ett stenbrott i närheten af Kapucinerklostret i en vild och storartad natur med citron- och orangelundar. Därefter till ruinerna efter den grekiska teatern, Arenan och offertemplet. Till sist sågo vi Katakomberna och kommo ej hem förrän kl. 6 e. m.

11te mars. Söndag kl. 10 f. m. foro vi ned till hamnen för att företaga en båtfärd på floden Anapo. Två roddare väntade oss. Färden var angenäm, i synnerhet på den smala Kyanefloden, hvars stränder äro kantade med vattenväxter och papyrusstånd. Vi rodde ända till flodens källa, som var målet för färden, och vi beundrade vattnets vackra blåa färg. Efter frukosten gingo vi omkring i staden.

12te mars. Tidigt på morgonen, kl. 8,30 skyndade vi oss till Museet, som ligger strax bredvid vårt hotell, Politi, värdinnan är tyska från Königsberg i Preussen. Kl. 9,30 f. m. reste vi tillbaka till Catania, och på aftonen kl. 10 voro vi i Palermo. Det är mycket varmt i dag. Då vi kommo till stationen i Catania kunde Grefven ej finna biljetterna, och nu blef det mycket sökande och många förtretligheter. De funnos slutligen mellan fodret och öfvertyget i Grefvens väst. De nyköpta biljetterna fingo ej återlämnas. Allt ordnades dock i Palermo genom hotellvärdens hjälp, och biljettpengarna blefvo återlämnade.

Palermo 13de mars. Gingo tidigt till den stora kyrkan la Martorana, ursprungligen byggd i bysantinsk stil från 1100-talet, men ända till 1700-talet undergick den förändringar, tills den år 1726 så mycket som möjligt återställdes i sitt ursprungliga skick. Den är smyckad med förträffliga mosaiker af grekiska konstnärer. I hallen finnas två pelare med arabiska inskrifter, de äro säkert tagna ur en moské.

Domkyrkan är byggd på den plats, där fordom en till kristen kyrka ombyggd moské haft sin plats. Den invigdes år 1185. Den har

också flera gånger blifvit restaurerad, dock ej till sin fördel. Hufvudportalen och de båda tornen äro särdeles vackra, äfven mosaiker beundrade vi. En kupol vanställer hela kyrkan.
Vi sågo också Palazzo Reale, konungens residens, då han besöker staden. Midt emot vid högra Arkadgången ligger Capella Palatina, som byggdes år 1132 af Konung Roger och invigdes åt den helige Petrus. I förhallen moderna mosaiker, i midtskeppet ett vackert arabiskt trätak med gammalarabisk inskrift. Väggarna äro betäckta af glasmosaiker på guldgrund och glänsa i orientalisk prakt. Efter frukosten foro vi till Botaniska trädgården, där man ser de härligaste träd och blommor. Vi besökte därefter den vackra offentliga trädgården längs hafvet. Där ligger äfven Corso, en vacker promenadväg. Det började nu blåsa, men vi besökte dock ännu en trädgård, där den förnäma världen var sig vid musik. Kl. 6 e.m. kommo vi ändtligen dödströtta tillbaka till hotell des Palmes.
14de mars. Kl. 11 f.m. till Corso för att se på paraden, som skulle hållas på Konung Umbertos födelsedag. Kommo hem till frukosten och foro sedan till Villa Favorita, som förr tillhört Drottningen af Neapel, men nu står obebodd. Den är byggd i kinesisk stil och ligger i en vacker park. Hela vägen från villan till staden är mycket vacker. Som byggningen ligger mycket högt, har man därifrån en härlig utsikt öfver staden. I natt var det regn och storm.
15de mars. Kl. 11 f.m. gingo vi till Museo Nazionale, där vi sågo utgräfningar och ett tafvelgalleri utan större betydelse. Efter frukosten foro vi till Monreale, en liten stad nära Palermo, och som ligger på en höjd. I Domkyrkan beundrade vi de mosaikbetäckta väggarna, dessa mosaiker äro de största på Sicilien. I det bredvidliggande Benediktinerklostret sågo vi en korsgång med 216 pelare med figurscener och

alla kapitälen i olika utsmyckning. Klostergården ligger på en afsats ofvanför en vacker dal samt med en vacker utsikt mot Palermo. Orangedoften här lär om våren vara berusande.
Därefter besökte vi Villa Tasca inom en trädgård med sköna träd, i synnerhet palmerna äro beundransvärda. En liten brusande bäck, kantad af små grottor gör ett angenämt intryck. Lustslottet Zisa med endast en sevärdhet, nämligen en mosaikprydd brunn. En skock rädjur omringade vår vagn, tiggande och bråkande.
Sedan till Convento de' Cappuccini, i hvars underjordiska gångar de balsamerade liken af rika Palermoinnevånare bevarades, kistor med glaslock stå här, och de efterlefvande sörjande komma med blommor på Alla själars dag. De äro där i flera timmar i den dåliga luften och tillsammans med de på väggarna hängande munkskeletten. Åsynen var icke angenäm, och vi voro glada, då vi kommo ut i luften och sågo den blåa himmelen.
Till sist foro vi till Villa Florio med en vacker trädgård.
16<u>de</u> mars. Foro tidigt ännu en gång till Domkyrkan. I sakristian visas en hufva, som tillhört Constanze von Aragon, den är tagen ur hennes kista. Man ser också ett stycke af Henrik den VI:s dräkt samt ett präktigt pallium i spanskt arbete. Högra sidoskeppet innehåller Konungagrafvar, samt i kryptan under koret hvila forna ärkebiskopar i antika sarkofager. Sedan foro vi hem och gingo om en stund ut i antikvitetsbutiker. Efter frukosten redo vi vid 3-tiden upp på Monte Pellegrino nära staden. Det har en imponerande skön form, och vi beundrade det mycket. Våra åsnor voro icke så dåliga, och Irma och jag hade en hemlighet tillsammans. Hon hade medtagit mandariner, hvilka hon stoppat i sin klädningsficka, som kom att ligga i närheten af hennes sittplats. Men de mogna mandarinerna tålde icke vid detta, utan saften sipprade snart ut genom klädningen på sadeln. Irma var mycket ängs-

lig öfver sin klädning. Föraren åt frukterna med god smak, men våra munnar fingo törsta i hettan. Sista vägstycket fingo vi gå till fots, det var mycket brant att klättra. Såsom lön för vår möda hade vi en storartad utsikt. Nedstigandet var också rätt ansträngande. Halfvägs sågo vi Rosalias grotta. Rosalia var dotter till Hertig Simbaldo. Af fromhet flydde hon i sin ungdom upp på berget för att få vara i ensamhet. År 1624 upptäcktes hennes ben i en grotta. Man förde dem till Palermo, där hon på ett underbart sätt räddade staden från pesten. Därefter blef hon förklarad för stadens skyddshelgon, och grottan besökes hvarje år den 4de sept.

17de mars. Köpt fotografier och gått omkring i staden. I en butik köpte vi kanderade frukter och i en annan skrifpapper. Efter frukosten besökte vi kyrkan S. Maria di Gesu, ½ timmes väg utanför staden; i kyrkan intet af betydelse, men den är omgifven af en vacker kyrkogård, hvarifrån en härlig utsikt. Foro sedan till la Grotta de' Giganti med talrika samlingar af fossila ben, hålans inre med smutsiga gångar.

18de mars. Söndag, en mulen dag, i trädgården matade vi aporna. Därefter foro vi till Valdenserkyrkan, som utgöres af en sal i ett gammalt palats. Vi hörde sången och en del af predikan, åhörarna voro omkring 70 st. Efter frukosten skulle vi fara till hafvet för att söka musslor, men som det började regna, måste vi vända om på halfva vägen. Efter hemkomsten till hotellet ströfvade vi omkring i staden.

19de mars. Kl. 10 f.m. gjorde vi en utflykt till Solunto, färden i vagn tog omkr. 2 timmar, och vägen var vacker. En bekväm väg leder genom en trädgård till ruinerna efter den antika staden Soluntum från romersk tid. Vi sutto på ruinerna och åto vår medförda frukost. På hemvägen stannade vi i den lilla staden Bagheria

och sågo Villa Palagonia och Villa Butera, båda i härlig omgifning. Kl. 1 e.m. voro vi tillbaka från denna färd, och vi voro alla belåtna.

20.de mars. Grefvinnan och jag foro tidigt till antikvitetsbutiker. Senare foro vi till en bukt, Mondello för att söka musslor på stranden.

Det har nu blifvit bestämdt, att vi icke skola resa till Selinunt och Segesta, då tempelruinerna lära ha blifvit förstörda genom jordskalf, och trakten äfven anses osäker för främlingar.

21.sta mars. Gingo tidigt ut för att köpa fotografier och foro sedan till en antikvitetshandlare. Grefvinnan köpte fyra sicilianska krukor (kannor) och två tallrikar. Därpå foro vi till den omtalade kyrkan St Giovanni degli Erimiti, där Grefvinnan köpte 2 skrin med inläggningar för 100 fr., dock gjorde vi sedan på hotellet den upptäckten, att det ena skrinet ej alls var gammalt. Efter frukosten gjorde vi en promenad till den engelska trädgården.

22.dra mars. Ännu en gång gingo vi tidigt till antikvitetshandlaren. Fru Kempe ville köpa ännu en vas. Köpmannen skänkte små gåfvor till oss 4 damer, såsom utgräfda terrakottafunden, dessutom fick Grefvinnan en get och en half terrakottafigur.

Därefter foro Grefvinnan och jag ännu en gång till kyrkan St Giovanni degli Erimiti. Bakom klostergården har kyrkvaktmästaren en mängd gamla saker, där köpte vi det tredje skrinet och kommo hem rätt glada. Kl. 10 åto vi frukost, därpå åkte vi till en kapplöpning, som var mycket trevlig. Kl. 5 e.m. foro vi hem i en char-à-banc, det hade blifvit regnigt och kallt.

23.dje mars. Vi packade på f.m., därpå besök i en kyrka, och sedan efter frukosten ströfvade vi omkring i staden. I morgon tidigt, Kl. 5,30 f.m. resa vi till Girgenti. Vägen var vacker, och vi foro dels längs hafvet, dels genom bergs-

trakter eller fält, besådda med säd, allt i yppig grönska. Kl. 11 voro vi framme.

Girgenti, 24de mars. Sedan jag hunnit laga min kappa, hvilken fått en lång refva på ryggen, då jag skulle stiga ur vagnen, foro vi att beundra tempelruiner, såsom Concordiatemplet, Junotemplet, Herculestemplet, detta nästan en ruinhög samt Castor- och Polluxtemplen något längre bort. Därpå sågo vi ännu 2 tempel, äfven dessa som ruinhögar. En gammal grafvård sågo vi också. Längre bort var den antika stadsmuren och rester af ett privat boningshus. Grefvinnan köpte utgräfda föremål, äfven Fru Kempe köpte ett hufvud.

25te mars. Palmsöndag. Härligt väder, ingen blåst, endast skön värme. Hotell des Temples ligger utanför staden, man bor som på landet. Från våra fönster se vi hafvet samt staden, som höjer sig terrassformigt, omgifven af höjder och i bakgrunden de höga bergkammarna. Här kunde man ha velat stanna länge, men redan i morgon resa vi härifrån och börja vår hemresa. Vi foro alltså före frukosten in till staden. Besågo Museet, som består af ett rum i Rådhuset. Där sågo vi vackra utgräfningar.

Därpå foro vi till Domkyrkan, där det hölls en stor gudstjänst, och alla människorna hade olivkvistar i händerna. Vi bestego äfven tornet. Foro därpå till ännu en kyrka, som fordom varit ett antikt tempel. Man ser ännu under kyrkan de gamla tempelpelarna, hvilka äro inmurade i kyrkan. Efter frukosten gingo vi upp på ett högt berg i hotellets närhet för att få en rundblick det var lönande att ha gått dit. Då vi kommit ned, gingo Grefvinnan och jag till Fonte dei Greci, en antik källa, ur hvilken ännu stadens dricksvatten hämtas. Vi gingo också genom den gamla hålvägen, som floden här bildade redan i gamla tider. Marken är här blandad med musselskal.

26te mars. Redan kl. 4,30 på morgonen lämnade vi Girgenti. Vi hade måst förse oss med matsäck från hotellet. Vi tillbragte natten i Pullmanvagnen. Färden från Messina till Reggio var bedårande. Det var en vacker anblick med de båda städerna och Etna, det sista minnet från Sicilien var angenämt. Kl. 3 e. m. lämnade vi tåget i Messina och gingo genast ombord på ångfartyget, som väntade på att genast få afgå till Reggio. Vi tillbragte natten i Pullmanvagnen och i dag, den 27de mars kl. 1 f. m. ankommo vi till La Cava, som ligger bland de Calabriska bergen. Calabrien ser helt ofruktbart ut i jämförelse med Sicilien, hvilket var som en blommande trädgård. Sedan vi ätit frukost foro vi till det berömda Benediktinerklostret La Trinità della Cava, som stiftades år 1025. Vi foro en underbart vacker väg längs bergklyftor till det mellan bergen högt liggande klostret. Vid kyrkans ingång stå 2 marmorsarkofager. Mycket värdefullt är klostrets arkiv, som innehåller en mängd viktiga urkunder i ordningsföljd, skrifna på pergament. Katalogen omfattar 8 band. Äfven värdefulla handskrifter finnas, såsom Codex Legum Langobardorum från år 1004, en bönbok med miniatyrmålningar från Fra Angelico da Fiesoles skola, den latinska Biblia vulgata från 7de århundradet m. fl. Kyrkan är också vackert utsmyckad, dock ej öfverlastad som de flesta andra katolska kyrkor.
Hemfärden var angenäm, de högsta bergen voro snötäckta, de lägre med saftig grönska, de små husen och stugorna samt något af det blåa hafvet, allt bildade en vacker landskapsbild.
28de mars, i La Cava bo vi i hotell Des Londres. Kl. 10,30 f. m. foro vi till Paestum i vackert väder, resan varade 1 timme och 30 min., och vi hade medtagit vår frukost, som vi åto i kupéen. Fru Kempe och Fröken Pflaum följde ej med, emedan den förra var illamående och låg till sängs. Vi hade en tysk familj i sällskap, och vi funno tempelruinerna storartade. Bangården ligger nära ruinerna. Efter 8 min. promenad är man framme vid Neptuntemplet, ett härligt exempel på den klara och stilrena byggnadskonsten i tiden före Kristus.

framför den östliga fasaden ligger på marken den stengrund, som en gång tillhört det 10 m. långa och 3 m. breda offeraltaret. I det inre många pelare. Basilikatemplet också med mäktiga pelarrader samt med ett stort offeraltare. Cerestemplet i grekisk stil. Omkring alla templen en yppig växtlighet af ormbunkar och akantus, hvari syrsor, ödlor och små ormar hade sin tillvaro. På vägen till staden sågo vi stora buffelhjordar samt ett hörn af den gamla stadsmuren.

29de mars. Det regnade, så att den till Amalfi planerade färden blef uppskjuten tills efter frukosten. Kl. 3 e. m. foro vi i regn, men efter 1 timme klarnade det, och färden längs hafvet på den högt belägna vägen var en af de mest hänförande. Byar och ruiner ligga som tryckta mot bergen samt omgifna af citronlundar, och därtill det härliga blåa hafvet. Djupt under oss sågo vi klippor med klyftor och toppar. Efter 2 timmar och 30 min. färd voro vi i Amalfi och bo i ett gammalt Capucinerkloster, som är inrättadt till hotell. De små munkcellerna användas som resanderum med en bädd i hvarje. Irma ville ej bo ensam i en cell utan delade bädd med sin moder, som just inte heller är någon hjälte att sofva ensam. I morgon skola vi få större rum, bestående af 2 sammanslagna celler med något mera luft genom 2 fönster.

Amalfi, 30de mars. Långfredag. Tidigt hörde jag orgelmusik och sång, den kom från munkarnas kapell. Efter kaffet gingo vi ut i staden, som ligger ett stycke från hotellet. Vi måste klättra upp och ned för att komma till staden, där äfven gatorna stiga. Kyrkan S. Andrea är vacker med marmorinläggningar, men så smutsiga, att vi aldrig förr sett något dylikt. Bronsportarna äro i mielloarbete, gjutna i Konstantinopel år 1066 och hafva inskrifter af silfverbokstäfver. Ett sidoaltare var smyckadt till påskdagen med blommor och klart brinnande ljus. I kryptan, som är ren och snygg och rikt utsmyckad, hvilar Aposteln Andreas.

På hemvägen ville vi söka musslor vid stranden, men det var förgäfves. Vi återvände till hotellet upphettade, besvikna och uttröttade. Kl. 2,30 e.m. redo vi på åsnor till den gamla bergstaden Ravello med ett gammalt slott i saracensk stil, Palazzo Rufolo. Vägen dit uppgår i stigande vindlingar, sänker sig något och följer en vacker dal med orangeskogar, stiger så åter mot höjden, där Ravello ligger och slutar vid Katedralen. Då åsnorna med oss skulle stiga uppför trapporna i de smala gatorna, fingo vi ryck på ryck, och vi kände oss som konstryttare. Tyvärr kom dimman och lade sig öfver landskapet, och strax efter började det regna. Vi gingo till fots tillbaka, men på halfva vägen kom hotellvagnen oss till mötes. Vi hade ändå hunnit blifva ganska våta. I staden gick en stor procession, som vi sågo från ett hotell, tillhörigt klosterbröderna i vårt hotell. I morgon kl. 9,30 f.m. återvända vi till La Cava, hämta våra saker och fortsätta genast till Neapel.

Neapel, 31sta mars. Kommo hit i går kl. 3 e.m. Det var en härlig färd från Amalfi i klart, vackert väder. Vi gingo genast ut för att köpa koraller. Grefvinnan och Fröken Pflaum gjorde ännu andra inköp. Senare gingo Grefvinnan och jag för att köpa fotografier, och vi återvände ej förrän kl. 6 e.m. Efter middagen sutto vi i hotellets glashall. Jag kunde ej sofva på natten, ty ett barn i rummet bredvid hade kikhosta och störde mig mycket. I går afton sågo vi Vesuvius glöda, det var naturligtvis skenet ur krateröppningen.

1sta april. Påskdagen. Gingo tidigt i en katolsk kyrka och hörde på gudstjänsten. Efter frukosten foro vi till Camaldoli di Napoli, ett munkkloster högt uppe bland bergen, hvarifrån en vacker utsikt. Åsnor voro beställda för denna tur, men vid närmare påseende voro åsnorna så gamla och sadlarna så dåliga, att vi föredrogo att bestiga berget till fots. Vi hade gått ett långt stycke, ända till bergets fot, där en vagn väntade oss, så att vi ej skulle bli för trötta. Klostret är ej tillgängligt för damer, utan man visade oss en annan utsiktspunkt, Grefven däremot fick beundra utsikten

från klostret. Man ser härifrån hela Neapelbukten med Napel, Ischia och många andra öar samt många berg och orter.

2^dra april. Annandag påsk. På f.m. regn. Vi gingo för att köpa fotografier samt ännu en gång till Museo Nazionale för att se de Pompejanska freskerna samt järnföremålen. Efter frukosten gingo vi ej ut alla tillsammans. Fröken Pflaum och jag ville ännu en gång gå i butiker för att köpa koraller, tyvärr voro butikerna stängda, men vi sutto en stund på promenaden.

3^dje april. Kl. 10 f.m. foro vi till Pozzuoli genom Grotta nuova di Posilipo, en tunnel, som går rakt igenom Posilipberget. Den är 734 m. lång, 12 m. bred och lika hög samt har gasbelysning både dag och natt. I tunneln är ett bedöfvande larm af vagnar och spårvagnar. Pozzuoli ligger vid stranden nedanför bergen. Den gamla Amfiteatern är den bäst bibehållna och mest intressanta af ruinerna inne i staden. Arenan utgräfdes år 1838, då man upptäckte en mängd gångar och rum för de vilda djuren. Ett stycke längre bort Solfatara, kratern af en halft utslocknad vulkan, ur hvilken rök och svafvelångor oafbrutet uppstiga. I närheten mötte vi hopar af straffångar, som kommo från sitt arbete i bergen. Öfverallt finnes det ruiner af tempel och villor från Lukullus' och Neros tid. En het svafvelkälla från den senares tid finnes ännu. En lång gång intränger i klippan till svafvelbadet, där luften ännu är + 60°. Vi sågo hur en liten naken gosse tog ett ämbar med vatten, i hvilket ett ägg lades, han gick in i gången, och då han återvände hade ägget blifvit kokt i det af den heta luften kokande vattnet. Gossen själf badade i svett. Vi stodo vid hålans ingång och funno det mycket varmt redan där, då hålans väggar voro mycket heta och svafvelångorna mycket starka. Vi sågo också Avernersjön, kantad af lavastenar, en vattenfylld krater, hvilken de gamle på grund af sjöns dystra utseende trodde

vara ingången till underjorden. Man sade, att ingen fågel kunde flyga öfver sjön utan att bli dödad af de giftiga gaserna.
4de april. Foro tidigt till Kyrkan Monte Oliveto med vacker skulptur samt Kyrkan Incoronata, byggd år 1352, vackra väggmålningar och snideriet. Kl. 2,30 e.m. foro vi till Sorrento en timmes väg med tåget, två timmar i vagn. Luften är glödande het, dock kommer nog färden att blifva lika härlig som den till Amalfi.
Sorrento, 4de april. Hotell Tramontano. Färden i vagn var angenäm. Vi foro förbi Castellamare samt Vesuvius, ståtligt i sin hvila. Vägen gick rakt uppåt mot höjden, hafvet var mörkblått, vi sågo det ofta vid vägens krökar, djupt under oss bördiga trakter, blomstrande trädgårdar och små, i grönska bäddade byar. Till vänster skrofliga klippväggar, och vägen gick fortfarande högre och högre, de gröna branterna syntes allt mera sjunka mot hafvet. Man kunde aldrig se sig mätt på denna härliga natur. Tyvärr började himmelen mulna mer och mer, så att vi kommo till Sorrento i regn. Våra rum vette mot hafvet, men allt var tyvärr ännu insvept i grått. Vi få hoppas, att vädret blir bättre i morgon. Efter middagen sågo vi nationalklädda sorrentinergossar och flickor, som sjöngo och dansade vid ackompanjemang af kastanjetter och tamburiner, de roade oss hela aftonen.
5te april. Gingo tidigt ut i staden för att se de mycket omtalade föremålen, snidade af olivträ, vi gingo också i butiker, där sidenvaror såldes. Grefvinnan köpte ett mycket vackert skärp åt sin lille dotterson Harry. Efter frukosten gjorde vi en utfärd till den lilla, vackert belägna staden Massa Lubrense, dit vägen går genom härlig natur. Staden ligger högt mellan klippor med orange- och citronträd. Väl uppkommen har man en härlig utsikt öfver Capri, hafvet, Vesuvius och den mycket besjungna staden Neapel. Vi fortsatte den stigande vägen till klostret Deserto. Redan på afstånd ser man klostrets röda byggnad. Tyvärr

regnade det, då vi kommo fram. Vi besågo noga pilgrimsvägen med alla stationerna. I klostersalen bjödos vi ett glas vin af en munk, äfven bröd blef oss bjudet. Därpå gingo vi upp på klostrets tak med våra uppspända paraplyer. Där-uppe har man en ståtlig utsikt öfver båda hafsvikarna och ön Capri, tack vare att molnen skingrade sig, kunde vi få njuta af denna syn. Kl. 6 e.m. kommo vi tillbaka i vackert väder!

6te april. I dag regnväder både för- och eftermiddag, så att vi kunde ej företaga oss något mera än en promenad.

7de april. Kl. 11 f.m. foro vi med en stor ångare till Capri. Där väntade oss små båtar vid den Blå grottan. Med hjärt-ängslan skulle vi tvinga oss in genom det mörka hålet i klippan. Det gick ju bra, och grottan var vackert upplyst, äfven vattnet syntes blått, det var en öfverraskande syn. Då vi kommit ut ur grottan och lämnat båtarna foro vi till staden Capri, hotell Quisisana.

Capri 7de april. Sedan vi installerat oss i hotellet, gjorde vi en ridtur på åsna till öns högsta punkt, Anacapri, där vi lämnade åsnorna och till fots begåfvo oss till toppen af Monte Solaro, tyvärr var luften ej klar. På återvägen besökte vi ett lägre liggande kloster, bestego därpå åsnorna och redo ned i regn. Jag hade ej medtagit mitt paraply, men försökte skydda min hatt med näsduken.

8de april. Söndag. Till Villa di Tiberio på morgonen i vackert väder, promenad på 1 timme och 30 min. till ruinerna af Kejsar Tiberii villa. På höjden ligger det lilla kapellet S. Maria del Soccorso med bostad för en eremit. Som det blef dimma, då vi kommo upp, sutto vi och väntade hos den gamle. Det klarnade snart, och vi blefvo belönade med en ståtlig utsikt öfver Capri, Anacapri, Vesuvius, Ischia m.m. Vi sågo också utsikten från ett i närheten liggande fyrtorn. I en osteria kunde man få bröd och vin; där dansade också värden samt 3 bond-

flickor tarantellan med hänförelse, en gammal kvinna spelade tamburin mästerligt. Vi återvände kl. 11 med angenäma intryck. Efter frukosten promenerade vi till Punta Tragara, en utsiktsplats med en osteria. Fru Kempe och Fröken Pflaum stannade kvar bland söndagsgästerna, vi andra ville klättra utefter klippans sida ned till hafvet. Det var en mödosam färd. Nere vid stranden voro af vattnet urhålkade hålor, mycket vildt, romantiskt. Vi sutto länge på en låg mur och sågo, huru vågorna bröto sig mot klippspetsarna, som höjde sig öfver vågorna. Slutligen sprungo vi djärft upp på ett klippref och läto vattnet brusa omkring oss. Luften var så klar, att vi kunde se ända till Amalfi. Med mycken möda klättrade vi åter uppför klippan, där det växte myrtenträd öfverallt. Capri är verkligen en underbart skön ö, och folket ser ej så fattigt ut som i Neapel, de tigga ej heller så mycket, och om söndagen äro alla mer eller mindre välklädda, hvilket vi ej kunnat märka på andra platser.

9de april. Vi gingo tidigt ut för att köpa koraller. Sedan till hotell Pagano för att se på konstverken i matsalen och äfven i andra rum. Konstnärer taga nästan alltid in i detta hotell och anse det som sitt hem. De kvarlämna också alltid något af sina konstverk, af hvilka många taflor voro rätt originella och roliga. Kl. 3 e. m. foro vi med en ångare tillbaka till Sorrento.

Sorrento, 9de april. Äro här sedan 1 timme. Hafvet var något upprördt, här är klart, skönt väder.

10de april. Vädret vackert, foro kl. 2,30 e. m. i vagn till Castellammare och därifrån med tåget till Neapel.

Neapel, 11te april. Tidigt gingo vi ännu en gång till museet. Reste kl. 1,30 f. m. till Rom. Innan vi reste mötte vi ett tåg af präster, som skulle gifva en sjuk den sista smörjelsen. På alla gator, där processionen drog fram, knäföllo alla människor, och all trafik stannade, tills tåget var förbi.

Rom, 12te april. Foro till Tivoli i Sabinerbergen, har ett vackert läge och många vattenfall. Därpå till Villa d'Este, tillhörigt Kardinalen, Furst Hohenlohe. Villan omgifves af en gammal trädgård med vattenfall, springbrunnar och grottor. Sedan till Villa Hadriani ruiner, nu bevarade; i storlek nästan som en liten stad. Återkommo mycket trötta från denna färd. Foro sedan till Campagnan och sågo där rester af villor, murar och vattenledningar. På aftonen till Kolosseum, hvilket var sagolikt skönt i belysning af bengaliska eldar. Grefvinnan, Irma och jag foro ensamma dit, de öfriga fruktade den fuktiga nattluften kl. 12.

13de april. Reste till Villa Albani vid Albanisjön, villan är omgifven af en stor vacker trädgård. Därefter foro vi till staden Genzano vid Nemisjön, hvilken vi gingo omkring. Kommo sedan till Marino och foro därifrån med tåget till Rom, dit vi anlände kl. 7 e. m.

Rom, 14de april. Kl: 8,30 f. m. foro vi till staden Frascati, en timmes järnvägsresa i vackert väder. Frascati ligger mycket vackert på en bergafsats. Vi redo därifrån på åsnor till den plats, där den gamla staden Tusculum legat, och som i grund förstördes år 1191. Nu finnas endast ruiner af Amfiteatern, Forum och Teatern. En ruin har man kallat Villa des Cicero. Vi sågo äfven Villa Tusculana, fordom tillhörig Lucien Bonaparte, Koning af Neapel, villan tillhörde sedermera Koning Victor Emanuel. Till sist sågo vi Villa Aldobrandini eller Belvedere. Parken är storartad med sina terrasser, grottor, statygrupper, vattenfall, klippartier och vackra ekskogar samt den utomordentliga utsikten. Kl. 3 e. m. voro vi tillbaka. Vi gingo då att bese Pantheon, fordom ett härligt tempel med en ståtlig pelarhall vid ingången. I en nisch är Viktor Emanuels hvilorum för evig tid. Därpå till Basilika Constantini, som äfven varit ett tempel. Till sist sågo vi ännu en gång Forum Romanum och

Kolosseum. Det var ett afsked från en förgången storhetstid och storartade konstverk.
15de april. Söndag. Tidigt kl. 9 f.m. sutto Grefvinnan, Irma och jag i en vagn för att fara till den antika Via Latina. Den var kantad med grafvar. De båda s.k. Latinergrafvarna äro de förnämsta. Den ena grafven, Tomba dei Valerii har vackra reliefer mot hvit botten i den underjordiska grafkammaren; den andra grafven, Tomba dei Pancratii med stuckornament i färger, föreställande landskaps- och mytologiska scener. Vi sågo också Den helige Stefani basilika i närheten af grundmuren samt rester af ett offertempel. Ännu många grafvar finnas, som vänta på att blifva utgräfda.
Återkomna gingo vi till Valdenserkyrkan och hörde församlingens herde, monsieur Proché predika. Då vi kommo hem, åto vi frukost, och efter 1 timme lämnade vi Rom för att långsamt återvända till Norden.
Jag lämnade det intressanta, härliga Italien med vemod.
Ännu är det kallt väder öfverallt, huru skall det väl komma att smaka oss att fara öfver Alperna! Vi skola passera Pisa, Genua och Milano och därpå öfver St Gotthard till Bern, hvarifrån vi resa till Slottet Hallwyl.
I år har det varit mycket kallt öfverallt, årtalet med de tre siffrorna 8, 1888.
I Tyskland och Sverige är det ännu snö och is. Lef väl, du härliga Italien, härligt och trefaldt härligt var det här. Af ödet har jag blifvit rikligt gynnad att ha fått göra en sådan resa utan sjukdom. Tyvärr befinner sig Fru Kempe icke riktigt väl. I Bern skola vi vara 8 dagar, därpå till Slottet Hallwyl. Det skall intressera mig mycket att få se detta gamla slott från 800-talet.
Reste från Bern den 25te april och anlände till Eisenach den 26te april. Grefvinnan och jag stanna här för att köpa gamla möbler hos en antikvitetshandlare, hos hvilken vi också köpt en kista. Vi besökte också Wartburg på vägen och kommo

på aftonen den 26te april till Berlin. I Gotha träffade vi helt oväntadt Fru Kempe och Fröken Pflaum, hvilka stego in i vår kupé. De gjorde endast korta dagsresor, emedan Fru Kempes tillstånd hade blifvit sämre.

Berlin, 29de april. Min systers födelsedag, jag kunde icke lämna hotellet, emedan Grefven hade rest till Stockholm på morgonen.

30de april. Måndag. Fru Kempe opererades af Professor Olzhausen i Universitetskliniken. Allt gick väl, lofvad vare Gud! Operationen lyckades, och den 10de maj kunna Grefvinnan, Irma och jag lämna den sjuka och återvända till Stockholm.

9de maj fingo vi ett telegram från Stockholm att Ellen de Maré hade fått en gosse, och att allt stod väl till. Alltså voro båda damerna på bättringsvägen.

F. Resa till Algier.

11te februari 1889 — 19de maj 1889

Deltagare: Grefve Walther och Grefvinnan Wilhelmina von Hallwyl med dottern Irma, Fru Johanna Kempe, Fröken Pflaum och Fröken Ida Uhse.

11te febr. Kl. 6,30 e.m. togo vi afsked från Stockholm och började den intressanta resa, som jag oerhördt gläder mig åt. Vädret är rätt kallt med snöyra. Vi veta ej ännu, huru vi skola komma öfver hafvet. Natten i sofvagnen var god, men då vi kommo till Malmö, fingo vi höra, att ingen ångare hade kommit från Köpenhamn. Från Malmö utsändes därför en isbrytare, som skulle bana väg genom isen, ty det hade varit -18° under natten. Hela sundet ända till Köpenhamn var isbelagdt. Trots storm och kyla kommo vi lyckligt öfver med isbrytaren, och den 12te febr. vid middagstiden anlände vi till Köpenhamn, åto en god middag och gingo tidigt till sängs. Vi bodde i hotell König von Dänemark.

13de febr. Kl. 9 f.m. reste vi öfver Själland till Korsör, passerade Stora och Lilla Bält på isbrytaren och kommo till Fredericia i Jylland. I Schleswig hade vi snöhinder i 2½ timmar. Genom denna försening måste vi vänta 1 timme i Flensburg och anlände till Hamburg först kl. 1 på natten. Grefvinnan var förkyld och hade feber.

Hamburg, 14de febr. Vi stanna här i dag och i morgon, emedan Grefvinnan ännu ej är återställd. Vi vandrade omkring i staden tillsammans med Fru Kempe, drucko chokolad i det bästa konditoriet samt gjorde några små uppköp. Därefter gingo vi hem, det är mycket kallt här.

Köln, 16de febr. Efter en lång nattresa anlände vi hit kl. 7 f.m., Irma och jag gingo genast till Domkyrkan, som ligger strax invid Bangården. Kyrkan är storartad och mera i min smak än den i Milano. Fröken Pflaum och jag gingo ännu en gång till Domkyrkan, ty det återstod ännu 1½ timme, innan tåget gick till Paris, dit vi anlände på aftonen.

Paris, 17de febr. I går afton fann jag allting storartadt här, då vi foro till hotell "Des deux mondes", gatorna voro breda och präktiga samt strålande upplysta.
Kl. 10 f.m. foro vi till Louvre, där vi sågo de berömda tafvelsamlingarna. Vi ha sett Murillos berömda Madonna med månskäran och stjärnkronan. Bland skulpturerna beundrade vi Venus från Milo. Vi kände väl till många af konstverken och kunde därför mera njuta af att se dem. Återkomna frukosterade vi i Restaurant Oriental, därefter foro Fröken Pflaum och jag längs de breda Boulevarderna. Vi ha 2 gånger besökt Madelainekyrkan, som i byggnadsstilen påminner om Maison Carré i Arles. Vi ha också sett Arc de Triomphe, Champs Elysées, Palais Royal, Jardin des Tuileries, Place de la Concorde, Rue de Rivoli samt Monument de Jeanne d' Arc. Omkring kl. 4,30 återvände vi.
18de febr. Kl. 10,45 f.m. till Versailles med Fröken Pflaum, ty Grefvinnan var tyvärr ännu mycket förkyld och vågade därför icke gå ut. Vi sågo slottet med de praktfulla salarna, rummen, där Drottning Marie-Antoinette bott, Spegelgalleriet, hvilken rikedom under Ludvig den XIV:s och Ludvig den XV:s tid! Vi vandrade genom den vackra parken, sågo stora Trianon och lilla Trianon samt "La Laiterie", där Marie Antoinette älskade att vara samt all den prakt, som flera herrskare beundrat. Vi återvände ganska trötta till Versailles, där vi drucko kaffe, och kl. 6 e.m. voro vi åter i Paris förbi Mont-Valérien och St Cloud.
19de febr. Foro tidigt till Hôtel de Ville och Notre-Dame. Därefter till Musée de Cluny, en storartad skattkammare. Byggnaden ursprungligen från romaretiden. De första franska konungarna residerade äfven här. Det nuvarande Hôtel de Cluny köptes af staten år 1842 och inrättades till museum för de stora samlingarna.

Efter frukosten gingo vi till Bon-Marché och gjorde inköp. Efter middagen sutto vi på aftonen utanför en restaurant och drucko kaffe, det var ovanligt att kunna göra detta i februari månad. Framför oss hade vi ett lifligt vimmel af förbigående.

20de febr. I dag regnar det, vi skola besöka Invalidkyrkan och Napoleons graf, kyrkan var tyvärr stängd. Därpå foro vi till Champ-de-Mars, där flera byggnader voro uppförda till utställningen. Vi ha beundrat Eiffeltornet i dess svindlande höjd, 300 m., världens högsta byggnad. Den var ännu ej färdig, i annat fall hade vi nog stigit upp i tornet, som liknar en järnställning. Sedan gingo vi ännu en gång till Bon-Marché och däri-från till Louvre för att betrakta våra älsklingstaflor, Madonnan och Tiggargossarna. Då vi kommo hem väntade Irma att jag skulle följa henne tillbaka till Bon-Marché för att byta en korsett. Vi köpte också en vacker svart sidenkjol åt Fröken Pflaum.

I dag är Grefvinnan bättre och skall äta middag tillsammans med oss. Jag är så tacksam mot Grefvinnan, att hon låtit mig få se så mycket af Paris, jag tackar henne af hela mitt hjärta. Tidigt i morgon afresa vi till Marseille.

21sta febr. Reste kl. 8 på morgonen, ankommo kl. 12 på natten till Marseille, i Cevennerna har det snöat. På tåget åto vi en god middag och frukost, restaurant-vagnen med kock och kök medföljde hela vägen.

Marseille, 22dra febr. Vi sofvo rätt länge, då vi icke kommo i säng förrän kl. 2 på natten. Mistralen stormar fruktansvärdt, så att vi veta icke, när vi kunna resa vidare. Grefvinnans hosta är bättre. Det var rätt kallt, då vi gingo ut. Hotell "Louvre et de la paix", där vi bo, är ett mycket bra hotell.

23dje febr. Vi ha varit på teatern. Pjäsen "Parfumé" var ryslig oanständig, den harmade oss mycket.

24de febr. Söndag, mycket kallt. Jag stannade hos Grefvinnan, medan de öfriga gjorde en promenad.

25te febr. På morgonen gingo vi i antikvitetsaffärer och efter frukosten gjorde vi en promenad samt besökte många andra butiker. Stormen har ännu ej aftagit. På aftonen voro vi på en varietéteater och sågo "Lilla Herbigen", en liten operett. På teatern var ett förskräckligt tumult. Orsaken var, att en sångerska, som publiken tyckte om, icke hade blifvit engagerad.

27de febr. I dag skola vi resa härifrån. Hjärtat sitter i min halsgrop, ty stormen har åter tilltagit. Vi skola ej resa nu, ty stormen har blifvit ännu starkare. "Den dansande hästen", skylten utanför leksaksaffären midt emot, vrider sig duktigt.

1sta mars. Den beryktade Sarah Bernard har tagit in här i hotellet. Vi hafva äfven sett henne, innan hon afreste till Alger. Hon har uppträdt här flera gånger. Hon som vi tyckes invänta att stormen skall lägga sig.

2dra mars. I dag resa vi oåterkalleligt härifrån till Alger på den stora ångaren Moise. Kl. 4 e.m. skola vi vara ombord. Jag lade mig genast på min bädd, så fort vi hade lämnat hamnen. Stormen började genast skaka skeppet, och våra kval voro svåra, ty vågorna blefvo allt högre och högre. Grefvinnan var nervös, Irma och jag lade oss på våra bäddar helt modlösa. Ångaren jämrade sig och stönade, timmarna voro förskräckliga. De resande försvunno från däck, de drogo sig in i sina hytter med tungt sinne. Endast Grefve von Hallwyl och 2 andra herrar stannade uppe. Då vi foro förbi de Baleariska öarna var det förskräckligt. I stället för att komma till Alger d. 3dje mars kl. 4 e.m., dröjde det till d. 4de mars kl. 4 på morgonen, innan vi kommo fram.

Alger, 4de mars. Hotell de la Régence. Vi voro rätt matta

och skröpliga, tills vi kommo till hotellet. På vägen från båten till hotellvagnen var en ryslig trängsel af araber, negrer och mulatter, alla ville de bära våra handväskor. Sedan vi sofvit några timmar och uppfriskat oss till kropp och själ, gingo vi ut. Lifvet och vimlet här är alldeles olika det i Italien. Araben gestikulerar inte så mycket som italienaren, han går lugn sin väg, eller sitta de i hopar längs husväggarna drickande kaffe och rökande cigaretter. De olika dräkterna äro något nytt för oss och af stort intresse. De grannt klädda negrerna, de beslöjade arabkvinnorna, araberna i sina burnuser, turkarna i sina brokiga dräkter, franska soldater i sina röda byxor samt turkos i de blåa vackra dräkterna, därtill trafiken på alla gator och torg, ja, man har icke ögon nog att kunna se och minnas allt.
Staden ligger mycket vackert vid hafvet, samt stiger terrassformigt i aftagande bredd, bildande en triangelform, som imponerar mycket, i synnerhet på dem, som komma från sjösidan. I stadens bakgrund synas Atlasbergen med några af sina toppar snötäckta. Jag är hänryckt öfver att ha fått skåda denna del af Guds underbart sköna värld. I dag ha vi sett 2 moskéer. På förgårdarna äro brunnar, vid hvilka massor af araber stå väntande för att få tvätta sina fötter, innan de gå in i moskéen. Vi måste också aftaga våra skor, innan vi fingo gå in. Golfven äro belagda med de skönaste mattor. Araberna sitta här nedhukade eller knäböja de med pannan mot golfvet, förrättande sin gudstjänst.
I afton skola vi fara till ett arabkvarter för att närvara vid en dervischfest. På en inbyggd morisk gård sitta omkr. 14 araber omkring en matta, de äro såväl unga som gamla och hafva sina musikinstrument och ett fyrfat med glödande kol bredvid sig. På mattan utfördes de kvalfullaste framställningar. Innan de började, kom församlingens äldste, en ålderssvag man, som måste ledas och sättas på en skinnfäll. Han var 104 år gammal, sade man. Denna dervischsekt, Assaua,

späker sig enligt sin religion genom att beröra tungan med glödande järn, stå med nakna fötter på dylika järn, taga skorpioner och ormar i munnen, de senare med borttagen gadd, äta kaktusblad, stöta dolken under refbenen, kasta sig på svärd, springa öfver flammande eld o.s.v. tills de slutligen råka i extas; det var icke angenämt att se auf detta.
Återvägen togo vi genom de trånga, smutsiga, på sina ställen illaluktande gatorna, hvilka brant sluttade mot den nya stadsdelen, där hotellet låg, promenaden tills fots var halsbrytande.
5te mars. Tidigt på morgonen gingo vi till ett gammalmoriskt palats, nu säte för Ärkebiskopen. Det var praktfullt med härliga pelargångar, omgifvande en morisk gård med springbrunnar. Dessa och pelarna äro beväxna med löfverk. Gården och de plaskande brunnarna sågo förfallna ut. Efter frukosten gjorde vi en utfärd till Jardin d'Essay med rik vegetation af australiska växter, såsom Eukalyptus, Akasior m.fl. samt härliga palmer och jätteträd med hängande grenar, hvilkas rotträdar hänga till marken, där de åter taga fäste och därefter bilda tjocka grenar. Vi foro också förbi vackra villor och hade en vid utsikt öfver hafvet. I närheten af staden sågo vi också en karavan med lastade kameler.
6te mars. Regn tidigt på morgonen. Ännu en gång med Grefven till Ärkebiskopens palats, därpå till en liten katolsk kyrka, som förr varit en moské. Efter frukosten foro vi till de ofvanför staden liggande bergen för att se traktens skönhet. Vi sågo äfven Kasba, det gamla citadellet, ett starkt kastell, nu kasern, helt byggd af sten. Ingången är i morisk stil, en kedja hänger ännu där, i hvilken brottslingarna hängdes. De, som föllo ned från kedjan, undgingo ej sitt straff, men andra, som hade kraft att uthärda tortyren blefvo benådade. Vi vandrade genom arabkvarteret och

sågo handtverkare sitta och arbeta flitigt i sina små öppna butiker med den alltid fyllda kaffekoppen bredvid sig. Några skomakare tillverkade enkla lädertofflor, andra de finaste, gulbroderade saffianstofflor. I ett moriskt kafé drucko vi kaffe, där sutto vi fredligt tillsammans med turkar, araber, beduiner och mulatter, de trängde ihop sig för att låta oss få plats. 3 musikanter gjorde kaffedrickningen mycket tilldragande. Kaffet var starkt, men i mitt tycke för sött. Vi gingo därefter i orientaliska butiker, den ena ägdes af en turk, den andra af en syrier, hos hvilka flera föremål inköptes. Hos den sistnämnde köpte Grefven 2 pistoler och en sabel, vi andra köpte oss solhjälmar, ty i morgon bär det iväg ända in i öknen till Biskra.

7de mars. Tidigt kl. 6 på morgonen reste vi 12 timmar i vackert väder till Sétif. Vi medförde vår måltid i en korg, ty det finnes inga tillfällen på hela vägen att få mat. Morgonen var kall. Vägen var vacker, Atlasbergen voro ståtliga med sina snöhöljda hjässor. Bergen voro delvis bevuxna med låga träd. Araberna bränna tyvärr mycket skog för att få betesmarker åt sin boskap. De snötäckta topparna omväxla med gulbruna bergspetsar. Arabernas tält se mycket fattiga ut, ty araberna lefva under mycket små förhållanden. Ju mera det led mot aftonen, desto fattigare och ödsligare verkade landskapet. Träd förekommo mycket sparsamt och vi skådade förgäfves efter gröna fält. Små städer och byar blefvo mera sällsynta, och de med kamelhårstäcken eller fällar betäckta tälten gjorde ett beklämmande intryck. Tälten äro oftast omgifna af låga stenmurar. I Sétif var det bättre än vi väntat. Vi togo in i hotell d'Orient, det var mycket kallt här i Atlasbergen.

Sétif, 8de mars. Tidigt kl. 5 på morgonen reste vi vidare. Solen var icke klar, den hade dock starka färger i rödt och gult. På tåget sågo vi en arabkvinna, som var ganska obeslöjad, så att vi tydligt sågo hennes starkt målade ansikte,

hennes naglar voro också färgade. Vi foro förbi saltsjöarna, som lågo spegelblanka. Klipporna voro egendomligt sköna. Vi sågo flamingos, som rosenfärgade vadade i stora skaror genom vattnet eller flögo högt uppe i luften, äfven andra fågelskaror kunde vi beundra. På ängarna betade kamelhjordar, ja, det var en färgrik bild. Vid en station sågo vi 12 beduin-förare med sina lastade kameler. Bergen voro skiftande belysta från mörkgrått, violett, rosa och gult, det var en häpnadsväckande prakt, omväxlande med de snöhöljda bergtopparna, de djupa, mörka klyftorna och de vilda, splittrade klipporna. Så gick det vidare i denna ödemark, tills plötsligt, då vi passerat en djup klyfta, allt förändrades, och vi sågo palmskogar, betande kameler, karavaner samt människor, som inväntade tåget. Vi nalkades oasen Biskra, den första, som vi lärde känna, den var stor och hade saftig grönska, där den låg mellan dystra klippor och den omätliga öknen.

Biskra, 9de mars. Tidigt knackade en beduin på dörren och frågade, om vi kunde vara färdiga till kl. 8, ty vi skulle närvara vid en manöver, hvilken Turkos skulle hålla till en rysk furstes ära. Naturligtvis blefvo vi färdiga, drucko kaffe i hast, stego upp i en stor vagn och åkte till manöverplatsen, där Turkosregimentet med sin general och stab redan väntade på hedersgästen. Det var en präktig anblick att se dessa fantastiskt klädda Turkos till häst. Soldaterna voro rikt beväpnade samt klädda i fladdrande sidenburnuser. Deras anförare voro klädda i lysande dräkter med silfver och guld. Äfven sadlarna voro af siden. Ett stort tält var i ordning för gästerna, kaffekokande araber läto bjuda omkring kaffe. Det var glödande hett och våra hjälmmössor voro nästan för varma. Vi sökte skydd i det stora tältet, tills officerarne kommo. Då regementets öfverste kom med sina gäster, inbjöd han oss att taga plats i tältet. Men då striden mellan regementen började, läto vi gärna steka oss för att

bättre kunna se allt. Att se dessa beduiner i sina granna dräkter jaga fram med lösa tyglar och använda såväl bössa som pistol, var en syn, som påminde mig om striden i det tysk-franska kriget. Från öknen återvände trötta karavaner, mötande andra, som uthvilade begåfvo sig iväg dit. Allt var för mig af stort intresse, man såg här i verkligheten det, som man sett på bilder eller läst om i böcker. Detta frivilliga kavalleriregimente kallas Spahi. På återvägen från detta skådespel, stjälpte vår vagn, och en häst blef mycket skadad. Andra vagnar togo vänligt nog upp oss och förde oss tillbaka till Biskra, ty det var en timmes väg dit, och solen brände, det var + 32° i skuggan och + 40° i solen, det var svårt att uthärda detta för oss nordbor.
Hemkomna till hotell Sahara åto vi frukost. Senare gjorde vi en promenad tillsammans med en fransk ämbetsman, och genom hans bemedling fingo vi också se en vacker park, tillhörig en rik privatman. Promenaden utsträcktes genom staden, där araberna sutto nedhukade framför sina hus och drucko kaffe, spelade bräde eller pratade. Vi sågo också fint klädda kvinnor, många med guld- och silfverringar om armar och fotleder. Äfven rikt klädda judinnor i slöjor och siden sågo vi framför husportarna. Efter middagen gingo vi till ett arabiskt kafé, där vi sågo arabiska danser utföras af arabiska danserskor. Magdans af en ung flicka, klädd i siden och slöjor, rikt prydda med guldbroderier samt med ett hufvudsmycke prydt med guldmynt. Dansen bestod endast af ett fram- och tillbakagående under starka magrörelser, så att det såg ut som om magen ej tillhörde kroppen. Öfriga danser voro också rätt originella. Kaféet var uppfyllt af främlingar och infödingar. Då vi kommo, gjorde araberna plats för oss, så att vi fingo sitta bredvid dem. Kaffet var mycket starkt, grumligt och sött. Vi kommo hem helt belåtna. I Biskra köptes armband, halsband och nålar af silfver.
10de mars. Foro tidigt till Oase von Sidi-Okba, 2 timmars färd.

Grefve von Hallwyl, Irma och föraren till häst, de sågo ståtliga ut från vår vagn. Abdallah i sin hvita burnus och turban samt sina röda skor såg mycket präktig ut. Tyvärr dref vinden upp så mycket sand i ansiktet på de ridande, att Irma på hemvägen föredrog att åka med oss. Sidi-Okba är en smutsig by med sin Scheik, d.v.s. byföreståndare. Vi kunde vara lugna, ty Grefven hade fått en skrifvelse af den franske tjänstemannen. Vi åto vår medförda frukost i Scheikens trädgård, och han inbjöd oss äfven i sitt hus. Vi hoppades att få se hans hustrur, men de visade sig tyvärr inte. Vi fördes in i ett mattbelagdt rum med många kuddar på golfvet. Scheikens mening var nog, att vi skulle taga oss en middagshvila, men vi hade ingen lust därtill, och för öfrigt var tiden knapp. Vi gingo i stället genom byn och bestego Minareten, hvarifrån man har en storartad utsikt öfver öknen. Vi återvände glada och nöjda till Biskra.

11te mars. Idag gingo vi ej ut tidigt, ty garderoben var i oordning. Senare gingo vi till fotografen. Efter frukosten gjorde vi en färd till en gammal förfallen turkisk fästning, hvilken Napoleon I:e en gång lät storma. Vi foro förbi palmlundar och villor. Vädret var svalt, fastän solen ännu var uppe. Återkomna sågo vi ännu en moské och en katolsk kyrka.

12te mars. På f.m. gjorde vi en angenäm promenad genom palmskogen för att besöka Abdallahs hem, där vi blefvo bjudna på dadlar. Kvinnornaväfde i ett hörn af platsen, ty rum kunde det inte kallas. Därefter gingo vi upp i Minareten och hade en vacker rundblick öfver den gröna fruktbara oasen. Bergen voro vackert belysta i olika färger. Efter frukosten gjorde vi en promenad i öknen med vår förare Abdallah Ben Ahmed. Man såg endast sandkullar, vagnshjulen sjönko djupt i den lösa ökensanden, och

vi gingo hellre långa sträckor till fots. Grefvinnan och jag togo ökensand med oss som minne. Oh! här såg det mycket ödsligt ut, och man kunde väl föreställa sig, hur det var, då en karavan öfverraskades af stormen och förlorade vägen bland sandkullarna och stannade där för alltid. Det var ljudlöst omkring oss, ingen fågel i luften. Här och där syntes en liten grön buske i sanden, eljest ödslighet öfverallt. Märkvärdigt nog funno vi gula frukter i ökensanden. Jag antog, att de voro bortlappade citroner och plockade några. Men Abdallah förklarade, att dessa frukters saft brukade användas som motgift mot skorpionbett.

13de mars. Tidigt kl. 5 på morgonen reste vi till Khrub, blifva där öfver natten och fara direkt därifrån till Tunis. Färden från Khrub kommer att vara hela dagen, och vi få sitta i kupéen ända till kl. 12 på natten. Natten i Khrub gick bra, fastän det regnade och var mycket kallt. I Biskra hade det på morgonen varit en härlig morgonbelysning.

Min mage tyckte icke om den långa färden, och till slut måste jag "resa till Augsburg". Färden i öfrigt var underbar med gröna fält, höga berg och djupa klyftor ända till Tunis. Tyvärr regnade det, och ett bergras försenade oss i 2 timmar. Regnet öste i strömmar, och det gick långsamt, innan ett annat tåg hämtade oss.

Tunis, 15de mars. Första natten måste Irma och jag dela en bädd, ty Grand Hôtel var alldeles upptaget. Efter kaffet gingo vi ut för att bese staden samt den gård, där kamelerna lastades för ökenresan. Efter frukosten besågo vi 2 slott utanför staden, de tillhörde Beyen. Slotten äro ganska förfallna, några salar voro praktfullt öfverlastade. I slottet hörde vi den dagliga bönen för Beyen. Den hålles kl. 3 e.m. och åtföljes af tamburin- och flöjtmusik. I ett bredvidliggande slott var ett litet museum, hvari vi sågo utgräfningar från det gamla Kartago. Återkomna därifrån gingo vi med den svenske konsul Rosenlund och hans vän genom basarerna, tyvärr voro en del

af butikerna redan stängda.

16de mars. Gingo tidigt till den basar, där alla auktioner hållas samt till butiker, där det såldes beundransvärda guldbroderier och andra väfnader, öfverallt ett rörligt lif. Kommo förbi Beyens slott och fingo se honom, då han lämnade slottet, som var omgifvet af en tät människomassa. Ändtligen trädde en äldre herre ur porten, vi hade dagen förut sett hans porträtt i slottet. Efter frukosten gingo vi omkring i staden och på torget. De 2 svenska herrarna kommo till middag, och därefter gingo vi tillsammans till en marionett-teater, där vi roade oss mycket. Beyens söner voro också där.

17de mars. Idag tidigt har det snöat. Luften är kall, så att jag fortfarande har mina varma underkläder. Före frukosten beundrade vi de rika stuckplafonderna i ett slott, tillhörigt Beyen, öfriga salar voro ganska medelmåttigt dekorerade. Från slottstaket hade vi en härlig utsikt öfver staden. Vi gingo därefter till arabkvarteret, där butikerna voro stängda med anledning af helg. Efter frukosten gingo vi genom judekvarteret, judetypen är här mycket vackrare än den moriska typen. Kvinnorna äro ofta mycket vackra. Vi ha också besökt ett judiskt hus och fingo äfven närvara vid en judisk högtid, som försiggick med pomp och ståt. Kvinnodräkten är mycket egendomlig här, bestående af hvita linnebenkläder samt en löst sittande sidenblus. I högtidsdräkten äro benkläderna af hvit guldbroderad sammet. Utomhus bära de stora hvita höljen, hvilka de svepa omkring sig, men lämna ansiktet fritt. På fötterna bära de små guldbroderade tofflor, som blott täcka halfva foten. Kvinnorna äro alla mycket feta, och därför gör deras dräkt ett löjligt intryck. Det är ingen skön syn dessa byxklädda ben! Men man försonar sig, då man ser deras vackra ansikten. Efter middagen gingo vi till ett kaffehus,

där vi sutto på gatan och drucko vårt kaffe i det fria.
18de mars. Utflykt till Kartago, där man har utgräft de gamla cisternerna, och där äfven nyligen utgräfda föremål äro uppställda. Här fann Grefvinnan ett mosaikstycke och ett stycke marmor. Det lilla museet ligger på en höjd och har värdefulla utgräfningar. Den bredvidliggande lilla kyrkan heter Sancta Lucie, och i närheten af denna ligger en större katolsk kyrka, som ser mycket ståtlig ut. Vi foro därefter till den utgräfda kyrkogården. I grafvarna stodo inmurade askurnor, som sutto så fast, att man icke kunde lyfta ut dem. Alla voro för det mesta sönderslagna af illvilliga människor, hvilka sökt efter dyrbarheter, men ej funnit några. Den lilla antika kyrkogården gjorde ett sorgligt intryck, man borde ha skottat igen de förstörda grafvarna. På Kartagos ruiner intogo vi vår medförda frukost och voro glada bland de gamla resterna af en förgången storhet. Vi sökte bland de förgångna härligheterna, men funno intet annat än ett stycke marmor, som togs med som minne. Om 1 timme och 30 min. voro vi åter i Tunis. Grefvinnan gjorde samma dag visit hos tyska Konsuln, men hade ej lust att vara med på aftonens soaré där, utan Grefven gick dit ensam.
19de mars kl. 9,30 f. m. gjorde vi en utfärd till ruinerna efter den stora Akvedukten samt till ruinerna efter en gammal stad från Feniciernas tid.
På återvägen sågo vi en gammal ödelagd arabstad, Mohammedia, hvilken under den förre Beyens tid hade blifvit förstörd, hufvudsakligast därför, att då Beyen bosatte sig i Marsa och behöfde byggnadsmaterial, tog han dem från Mohammedia. Man ser ännu de stora husen, af hvilka nu blott murarna återstå, beröfvade sin vackra majolikabeläggning, af hvilken blott några rester, hvilka ej kunde lösbrytas återstå. Härifrån medtogos några kakelstycken.

År 1831 skedde denna vandalisering. Vi sågo en vacker solnedgång. Omkring kl. 7 e.m. voro vi tillbaka och hörde då Tapto vid bengalisk belysning samt drucko kaffe i det fria.

20de mars. En skrifvelse har kommit från Konsuln, att vi om söndag blifva emottagna i Beyens harem. Måtte det bara blifva af, ty det skulle vara intressant för oss, men haremsdamerna bruka dock kunna sända återbud i sista minuten. Vi gingo genast ut och köpte rosenolja åt dem.

21^sta^ mars. På f.m. voro vi i basaren och beundrade guldbroderierna på skinn, sammet och kläde. Grefvinnan köpte 2 par skor och en broderad matta (duk) samt en silfvernål och ett kors af silfverfiligran. Det var vimmel och rörligt lif i basaren. Man kunde göra riktiga studier öfver köpare och säljare. I dessa öfvertäckta gator ser man ofta och stöter ofta på träkistor, som stå i marken, och i hvilka heliga arabpräster ligga begrafna.

22^dra^ mars. Köpt fotografier. Efter frukosten foro vi i vagn till La Goletta, Tunis' hamnstad. Man inskeppar sig här, när man vill resa sjövägen tillbaka. Här är Beyens harem beläget. Vi återvände på en gammal väg och voro nära att komma i vattnet. Här går vikens vatten ända upp i sanden, vattnet öfversvämmade den gamla vägen, som på flera ställen var försvunnen. Det var en halsbrytande färd. I fjärran sågo vi flamingos. Vi fruktade flera gånger att vår vagn skulle välta, men vi kommo dock lyckligt tillbaka.

23^dje^ mars. Vi gingo tidigt ut i staden för att köpa konfektaskar åt haremsdamerna. Kl. 11 foro vi till en liten badort, Hammam-et-Lif. Vi klättrade upp ett stycke på berget, där vi satte oss i småskogen och åto vår medförda frukost. Vi hade det blåa hafvet framför oss, vid sidan de höga bergen. Vi sågo Sidi-Ben-Said, kyrkan St Louis och La Goletta, t.o.m. Marsa, Beyens residens syntes tydligt. Flamingos och

andra vattenfåglar drogo i stora skaror genom luften. Kl. 3 e.m. återvände vi och drucko vårt mockakaffe i ett arabiskt kaffehus. Konsul Rosenlund och Herr Cederberg voro inbjudna på middag.

24de mars. Sista dagen här i Tunis. Kl. 3 e.m. skola vi till Marsa, vi äro dock osäkra på om haremsdamerna skola taga emot oss. Vi kommo till stationen i ösregn. En ryslig trasig droska hämtade oss 5 personer till Marsa, 10 minuters väg. Tyvärr kommo vi till orätt slott, detta var den gamle Beyens slott, och som vi ej voro anmälda där, blefvo vi naturligtvis ej emottagna. Vi hörde sedan, att i slottet, som tillhörde Beyens son, hade haremsdamerna i sina vackraste toaletter väntat att få taga emot oss. Det misslyckade besöket var Konsulns fel, som icke gifvit oss bättre besked, det var ett fullständigt missförstånd. Vi återvände ganska misslynta och voro riktigt förargade öfver våra grusade förhoppningar. Våra fina dräkter hade just ej heller blifvit bättre i regnvädret.

25te mars. Tidigt kl. 4,45 reste vi från Tunis. Kl. 11 f.m. voro vi vid gränsen till Algier. På ett ställe hade ett bergras inträffat genom det häftiga regnet. Vi måste stiga ur tåget, ty skenorna voro helt betäckta af sten, då vägen löper strax intill berget. Vi måste vänta här i hällregn, tills ett från motsatta sidan kommande tåg skulle anlända och hämta oss. Vi fördrefvo tiden med att frukostera och dricka kaffe. Nu sitta vi åter på tåget och hafva ej tappat vårt goda lynne utan försöka bättra upp våra våta dräkter. Vårt nästa mål är en liten badort, Hammam-Mescoutin, men vi kunna ej hinna dit i dag, utan måste stanna på en annan liten plats och taga in på hotellet där.

Souk-Arras, 25te mars: Ryslig väder, det öste i strömmar, då vi stannade här. Hotellet var öfverfullt, så att vi måste bo i ett annat hus, som hotellvärden ägde. 8 engelsmän hade upptagit hela hotellet. Vi lågo endast på madrasser,

och det var kallt i bäddarna, och kaminen rökte in. På natten var ett starkt åskväder. Nu på morgonen är det mycket kallt, ty platsen ligger mycket högt. Tåget, som vi skola resa med skall passera en bro, som har blifvit mycket skadad af regnet.

Hammam - Mescoutin, 26te mars. Lyckligt anlända. En mycket vacker plats i Atlasbergen med rik växtlighet. Från stationen Guelma foro vi i vagn i stark fart, det gick som vinden, regnet hade upphört. Strax efter vår ankomst till hotellet gjorde vi en promenad till de underjordiska sjöarna, hvilka uppstodo efter en jordbäfning för 3 år sedan. Vi uppsökte äfven romerska byggnadsruiner samt en svafvelkälla med ett förstenadt vattenfall, öfver hvilket den nya källans vatten kokar och bubblar med gult skum. Vi sågo ännu en gång de underjordiska sjöarna i bengalisk belysning, det var en vacker syn.

27de mars. Vi sofvo gott på natten, det regnar tyvärr åter, kl. 9,30 fara vi till stationen för att resa till Constantine.

Constantine, 27de mars. Ankommo hit kl. 4 e.m., fortfarande regn, t.o.m. snö på de höga bergtopparna, hvilka vi tydligt sågo hela vägen. Constantine ligger högt uppe på en klippa, omgifven af höga berg. Man kan tyvärr icke njuta af stadens läge för det ihållande regnet.

28de mars. Åter regn, så fort det klarnade något, gingo vi genast ut i staden samt besökte den fruktbara Roumelthal. Vi ha genomvandrat arabiska kvarteret och köpt silfverarmband samt guld- och silfvernålar. Museet är sevärdt med antika föremål. Vi hafva äfven besökt Achmed Bey's palats, den siste herrskaren i Constantine. En vacker trädgård omger palatset, där fordom sköna haremsdamer vandrade. De inre gårdarna äro smyckade med marmorpelare, samt väggarna beklädda med majolika

På e. m. besökte vi moskéer, och sedan vandrade vi omkring i staden. I kasernerna äro Turkos förlagda, de hafva måleriska uniformer. I bergsklyftorna uppehålla sig gamar, de kretsa i stora skaror omkring bergsklyftorna, deras läte är obehagligt.
29de mars. Ändtligen har vädret klarnat. Vi företogo genast en utfärd till Påstningen, som ligger högt uppe på berget, och hvarifrån man har en härlig utsikt. Här sågo vi örnar kretsa i luften. Vi foro ännu ett stycke högre upp för att därifrån beundra Roumelthal. Tyvärr började det åter regna, så att vi fingo vara nöjda med hvad vi redan sett. Efter frukosten foro vi kl. 3 e.m. till Cascade i klyftan, som var storartadt af allt regn. Sedan gingo vi omkring i staden till Djäfvulsbron, hvarifrån man också kunde se djupt ned i klyftan, som går rundt omkring staden. Kl. 6 e.m. gick jag med Grefvinnan till moskéen bredvid den siste Beyens palats, där nu den franske generalen bor. Moskéen blef restaurerad år 1837 sedan fransmännen eröfrat staden.
30de mars. Utfärd till Philippeville, en liten hamnstad med vackert läge; vi foro 5 timmar med tåget genom fruktbara trakter samt sågo äfven Atlasbergen. Vi intogo en god frukost i hotellet och vandrade sedan genom staden. Sågo det romerska museet, uppbyggdt på murarna af en romersk amfiteater. Från Kasernen hade Grefvinnan och jag en härlig utsikt öfver bergen och det blåa hafvet.
31sta mars. Kl. 4,30 f.m. tillbaka till Alger, kl. 11 f.m. var det vackert väder.
Alger, 1sta april. Sofvit godt på natten. Vi gingo till moskéen med Marabutgrafvarna (Muhammedanska heligas grafvar). Efter frukosten voro vi på en kapplöpning. Kabylerna ställde till med en strutsjakt samt ett karavanöfverfall, allt var tydligt åskådliggjordt och mycket intressant. Äfven en skenmanöver utfördes, hvilken slutade tragiskt. Kabylerna sköto med kulor bland åskådarna, hvilket var för-

bjudet, de sköto äfven på sina egna medverkande, så att några araber blefvo sårade. Militär måste ingripa, och festen slutade icke så gladt som den börjat. Vi voro glada, att vi icke hade lämnat vår vagn, ty äfven på tribunen hade några blifvit sårade och måste bäras bort. 3 araber blefvo liggande döda på platsen.

2^dra^ april. Vi foro tidigt till kyrkan Notre-Dame d'Afrique. Vägen dit var underbart vacker. Kyrkan ligger på en höjd, därifrån man har en härlig utsikt öfver hafvet. I kyrkan funnos många votivföremål. Efter frukosten foro vi till Tizzi-Ouzzoun, ty vi reste ej vidare för regnets skull. Vi öfvernattade i Tizzi-Ouzzoun för att besöka Fort National. Grefvinnan förlorade i dag en utgräfd berlock, som hon fått af Fröken Pflaum.

Tizzi-Ouzzoun, 4de april. Härligt väder, vi sitta redan kl. 7,30 f.m. i vagnen för att fara till Fort National, som ligger på en bergrygg, 900 m. öfver hafvet. Färden var mycket intressant, vi sågo Kabylhyddor ligga i dalarna och på bergtopparna, på afstånd sågo byarna ut som små nästen. Dalarna äro fruktbara med fikonträd, hela bergvägen har också yppig växtlighet. Från Fortet har man en härlig utsikt öfver bergskedjan Djerdjera, som ännu är snöbetäckt. Färden varade 5 timmar. På Fortet köpte Grefven en pistol och Grefvinnan ett halsband af silfver.

5te april. Tidigt på morgonen regnade det, trots regnet gingo vi ut att bese staden, som har ett vackert läge bland bergen. Igår afton hade Irma och jag en stor svala i vårt rum, vi trodde, att det var en flädermus, och vi bådo Fröken Pflaum hjälpa oss att få ut den. Grefvinnan hörde det oväsen, som vi höllo, och trodde att vi hade en skorpion inne hos oss. Idag komma vi till Alger och fortsätta i morgon till Oran.

Oran, 6te april. Kommo hit på aftonen, det hade varit hett

i salongsvagnen med 10 personer.
7de april. Söndag. Endast helgdagsklädda människor synas på gatorna, vädret är vackert, men mycket stormigt. Efter frukosten foro vi till arab- och negerkvarteren. Därpå gingo vi längs stranden på den högt på klippan liggande smala vägen, som leder till fästningen. Vägen var mycket vacker, vi sågo det blåa hafvet under oss, där vi stodo på den högt liggande vägen.
8de april. Hotell Continental. Tidigt, kl. 6 f.m. foro vi till Tlemcen. Från stationen hade vi ännu tre timmars åktur, tills vi kommo fram. Berglandskapet var vackert med rik växtlighet i klyftorna. Vägen steg oafbrutet, stormen hade bedarrat något, i dag tidigt och i går en riktig orkan.
Tlemcen, 9de april. Staden är nu arabisk med stor militärstyrka. Vi ha sett de stora inhägnaderna för fåren. Därpå gjorde vi en utfärd till de medeltida ruinerna, stora delar af murar med torn samt stycken af en minaret. Murarna härstammar från morernas glanstid för 300 år sedan. Vi sågo också ett litet museum med moriska pelarrader samt inskrifter i mosaik, ett gammalt moriskt torn fanns också där, sedan var där intet att se. Efter frukosten gjorde vi en färd i omgifningarna. Vädret är kalt och någorlunda klart. Kommer solen blott fram, verkar den kraftigt här. Vi försökte att få köpa gamla silfversaker, men funno inga. Grefven har gjort en promenad till kabylernas klipphålor.
10de april. På morgonen företogo vi i vackert väder en färd till kabylerna, som bo i klipporna. Kvinnorna voro mycket vänliga och läto oss komma in i bostäderna, hvilka voro mycket snygga, de ville t. o. m. bjuda oss på mjölk. Alla kvinnorna hade mer eller mindre tjocka fot- och armringar af silfver, dessa jämte örringarna voro deras stolthet. Grefvinnan och Fru Kempe köpte

3 par ringar af kvinnorna. Vi njöto af en skön utsikt här uppe, och de stora ruinerna omkring den gröna dalen togo sig bra ut. Vi återkommo till frukosten och gingo sedan kl. 2 e.m. omkring i staden, där vi besågo moskéerna. Gingo till judekvarteret, där det snart skulle hållas helg, sågo bagerierna, där vi åto ett slags kringlor (Matse), därefter återvände vi till Hôtel de France. I morgon resa vi från Tlemcen. På återvägen till Oran sågo vi de stora grottorna, som enligt ryktet äro så storartade. I den by, som låg framför den plats, där grottorna voro, erhöllo vi en eskort af 20 araber, anförda af en neger, hvilken såg mycket ståtlig ut i sin blåa burnus. Alla araberna tände sina facklor, så att grottorna skulle blifva ordentligt upplysta. Den förnämnste araben gick som anförare in i grottorna. Sedan vi passerat den halsbrytande färden genom ingången, blefvo vi öfverväldigade att se liksom höga kyrkohvalf med droppstenspelare. Droppstenen hade också bildat djurliknande figurer (kameler). Facklorna belyste en i sanning liflig bild af de fackelbärande araberna, som rörde sig hit och dit och med rop till hvarandra försäkrade sig om att vi ej gått vilse, utan att allt var riktigt. Då vi kommo ut ur grottorna, gingo vi till våra väntande vagnar. Sitsarna togos ned och lades på den gräsbevuxna marken, och så åto vi vår medförda frukost, som smakade utmärkt. I god tid kommo vi till stationen och kl. 7 e.m. voro vi åter i Oran.

Oran, 12te april. Det regnade åter. Gjorde först några små lagningar på våra kläder, gingo senare i ett museum och sågo vackra mosaiker. Därefter ströfvade vi uppför en höjd för att se hafvet och bergen. Fru Kempe, Fröken Pflaum och jag gingo med endast till kapellet, de båda förstnämnda voro trötta, och jag pinades af en liktorn. På återvägen genom staden besågo vi ännu en gång moskéen

Blida, 13de april. Anlände hit kl. 9 e. m. efter en dagsresa på tåget.

14de april. Staden har ett underbart läge. På ena sidan höja sig de snöhöljda bergen på afstånd. Den yppigaste växtlighet utbreder sig för den besökande, orange- och brödträd bilda skuggiga alléer, här finnas alla slags sällsynta träd. Idag är Palmsöndag, vädret är härligt. Vi voro en stund i en katolsk kyrka och gjorde sedan en treflig promenad till Jardin public med praktfulla träd, såsom blommande orangeträd, granatträd och olika slags prydnadsbuskar. I en springbrunn voro grodor, som hoppade omkring och glänste som guld i solskenet. Efter frukosten företogo vi en promenad i vagn, sågo det berömda Berber- och Arabstuteriet, foro förbi Marabutkyrkogården och besökte den på andra sidan liggande Arabkyrkogården. Vi foro i en vacker dal, där en liten flod korsade gatan, så att människor och vagnar fingo vada genom vattnet. Vädret var varmt och klart. Återkomna gingo vi ännu en gång till Jardin public, där regimentsmusiken spelade "der blauen Turkos".

15de april. Hotell d'Orient. Kl. 8 f. m. foro vi till Chiffaschlund, vägen dit är underbart vacker mellan höga berg. Bredvid vägen ligger en djup dal med en flod. Vi åto vår frukost i ett litet vid vägen liggande värdshus och klättrade därifrån ned i klyftan, där aporna gungade i de höga träden. Vi gingo sedan till vattenfallet. Hela klyftan är bevuxen med träd och växter. På återvägen besökte vi ännu en klyfta, intet sevärdt, endast mörkt och trångt. Fru Kempe råkade trampa ned i vattnet med ena benet och blef mycket våt. Kl. 5 e. m. voro vi åter i Blida efter en angenäm dag.

16de april. Voro hemma hela f. m. Gingo ut kl. 3 e. m. och promenerade till ett utsiktsberg.

17de april. Tidigt kl. 7,30 f. m. till Tombeau de la reine, en dagsresa. Vädret var vackert, endast något regn på hem-

vägen. Vi medtogo frukost. Uppe på berget står den runda grafbyggningen, byggd af kvaderstenar år 90 e. Kr. Den uppfördes af Juba II:, en mauritansk konung, som lät bygga detta mausoleum för sig och sin gemål, hvilken var dotter till Kleopatra och Antonius. Grafvens inre är undersökt af en arkeolog Berbrugger, men de båda kamrarna, till hvilka en spiralgång leder, voro tomma.
Man har en vacker utsikt däruppe öfver berg och haf.
I afton har jag mycket ondt i hufvudet, min mage har varit dålig sedan några dagar.
18de april. Foro tidigt med tåget till Hammam-Rira, den största badorten på platsen. Vattnet är verksamt mot reumatism och hudsjukdomar. Mot aftonen regnade det tyvärr, men klarnade dock sedan, så att bergen syntes. På återvägen togo vi omnibus till stationen. Här i Hammam-Rira finns ett stort hotell med ett spelhelvete.
19de april. Långfredag. Som vädret var obestämdt, kommo vi icke upp på berget utan gingo omkring i staden och i moskéer.
20de april. Härligt väder, Grefven och Grefvinnan redo upp på det höga berget Beni-Salah, det är en dagstur med mulåsnor och förare. Vägen går öfver mejeriet La glacière, hvarifrån det är 45 min. väg till bergets topp med de båda cedrarna. Utsikten därifrån är härlig. Återvägen tages öfver berget Sidi-Abd-el-Kader-el Djilani, vacker trakt med stora cederskogar.
Irma och jag kunde ej följa med på turen, ty våra magar voro i ett mycket dåligt tillstånd. I morgon, påskdagen resa vi tillbaka till Alger.
Alger, 21sta april. Påskdagen. Här är ett sådant lif i dag som på en marknadsdag.
24de april. I dag kl. 12 f. m. resa vi tillbaka till Marseille med ångaren Barcelone. I går var det dåligt väder,

äfven i dag mulet.
Marseille, 25te april. Idag kl. 11 e.m. kommo vi hit i ett eländigt skick. Halfva sjöresan gick bra utan hög sjö, men då vi passerade de Baleariska öarna, var det en förskräcklig storm med ösregn; jag var naturligtvis mycket sjuk igen. Vid Marseille gingo vågorna ännu höga, så att ångaren ej kunde landa, utan vi blefvo landsatta i småbåtar.
26te april. Afreste kl. 10 f.m. med tåget till Lyon, kommo till Grand hôtel kl. 6,30 e.m.
Lyon, 27de april. Tidigt kl. 7 afreste vi till Bern, dit vi kommo omkr. kl. 5 e.m.
Bern, 28de april. Gingo tidigt i Domkyrkan. Gjorde därpå en utfärd på Thunersjön, bergen voro ståtliga och syntes tydligt. Jungfrau, Blümlisalp, Schreckhorn, Wetterhorn och Faulhorn, alla med snöhöljda toppar. I denna utfärd deltogo brudparet Fröken Irma von Hallwyl och Herr von Mühlinen, Fröken Hilda, jag och Irma samt ännu 2 unga damer.
29de april. I vackert väder sprungo vi mycket omkring i staden. I morgon tidigt, kl. 6 reser jag till min syster i Leipzig, resan går öfver Basel, Frankfurt, Weimar och Eisenach.
Leipzig, 1sta maj. Anlände kl. 4 på morgonen och tog rum på hotell Sedan. I staden är stor marknad, så att det är svårt att få rum. Syster Hedvig var hos mig i hotellet tills nästa dag.
2dra maj. På morgonen kl. 5,30 reste jag till Berlin för att i morgon, d. 3dje maj kunna vara i Königsberg. Kl. 9,30 f.m. var jag i Berlin.
Königsberg, 4de maj. Fann min broder Max friskare än jag väntat, Trudchen är ett förtjusande litet barn. Jag stannade i Königsberg ända till den 9de maj.
Berlin, 10de maj. Jag gick tidigt till British hotel, dit Grefvinnan redan hade anländt. Hon köpte en matta hos Rex. Vi stanna här till den 13de maj.
13de maj. Tidigt, kl. 8 f.m. till Warnemünde, Rostock öfver

Köpenhamn, därifrån med en ångare till Eckermanns i Karlskrona. Sjöresan gick bra. Vi roade oss mycket hos Ebba och Kapten von Eckermann; de voro mycket älskvärda.
19de maj kommo vi till Stockholm.
Den härliga intressanta resan är nu slut.

Konung Oskar d. II:s besök på Ljusne d. 20de augusti år 1890.

Den 20de aug. 1890 kom Konung Oskar d. II:e af Sverige och Norge på besök till Ljusne, där Grefve von Hallwyl emottog honom mycket storartadt med triumfbågar, flaggor, girlander och 84 hvitklädda unga flickor. Intet sparades för att göra emottagandet glänsande. Den storartade middagen serverades i ett stort militärtält med regimentsmusik.
Konungen var vid mycket gott lynne och underhöll sig lifligt med Grefvens öfriga gäster, och vid presentationen tog han dem alla i hand. Äfven med mig talade han några ord.
Vid middagen var stämningen mycket glad. 800 skolbarn sjöngo fosterländska sånger. Vid affärden bjödos barnen på kakor, hvilket behagade Konungen.
På aftonen reste Konungen till hamnen vid fackeltåg samt åtföljdes af 10 vagnar med gäster. Vid hamnen afbrändes ett stort fyrverkeri. En af Grefvens ångare väntade oss, och Konungen var mycket öfverraskad att se alla de många båtarna, som foro af och an på vattnet. De hade alla kommit från Söderhamn för att se på festligheterna. Bengaliska eldar kastade sitt magiska sken på stränderna och alla där stående människomassor.
Det var i sanning en storartad fest, som sent skall glömmas af dem, som hade lyckan att ha fått vara med.
Konung Oskar d. II:e skall länge lefva i allas minne. Denna tilldragelse var en festdag för hela trakten.

G. Resa till de italienska sjöarna.
22dra sept. 1890 – 14de dec. 1890.

Deltagare: Grefve Walther och Grefvinnan Wilhelmina von Hallwyl med dottern Irma, Fru Johanna Kempe, Fröken Pflaum och Fröken Ida Uhse.

Den 22dra september reste vi från Stockholm till Erikslund. Vid Gnesta station träffade vi Kapten von Eckermann och Jägmästare von Eckermann, hwilka följde med oss till Erikslund för att under några dagar jaga rapphöns med Grefven.

25te sept. reste vi vidare till Ås, ett stort gods, hwilket också tillhörde Grefve von Hallwyl. Vi stannade där en dag och reste följande dag till Köpenhamn, där vi träffade Ellen och hennes man, hwilka kommit från Söking, där Ellen genomgått en kur hos Doktorinnan Hohenester.

Köpenhamn, 26te sept. Anlände tidigt till hotell d'Angleterre. Ellen såg rätt frisk ut, och vi gladde oss mycket att återse henne. Vi sågo stadens sevärdheter och stanna här tills i morgon.

27de sept. Foro tidigt till järnvägsstationen för att resa till Gjedser och där taga en ångare till Rostock och därifrån till Berlin. Tyvärr blef det helt annorlunda än vi tänkt oss. Det var stark storm, och Grefvinnan ville icke fara öfver Gjedser, så att vi återvände till hotellet, där Ellen och hennes man blefvo mycket förvånade att återse oss. Kl. 1 foro vi till Roskilde för att se Domkyrkan med Konungagrafvarna, en stor sevärdhet. Vi stannade öfver natten i Roskilde. Hotellet var mycket bra. Vi hoppas nu på bättre väder för morgondagen och resan Gjedser – Rostock – Berlin.

Berlin, 29de sept. På morgonen kl. 6 anlände vi hit. Vi foro för stormens skull öfver öarna, endast Grefve von Hallwyl reste tappert öfver Gjedser och kom redan på aftonen till Berlin. Vi fortsätta i afton till Nürnberg.

Nürnberg, 1sta okt. Grefvinnans födelsedag. Hotell Bayrischer Hof, ett f.d. Patricierhus, där det är angenämt att bo. Staden är mycket intressant med gamla små hus samt museer och kyrkor.
Nürnberg, 2dra okt. I eftermiddag kl. 7 reste vi vidare till München. Kommo på aftonen kl. 8,30 till hotell Leinfelder. Damerna Philippsborn hade redan rest, och vi fortsätta därför i morgon till Bozen.
München, 4de okt. I går afton voro vi på teatern, och i dag på morgonen ha vi sprungit omkring i staden. Kl. 11 f.m. foro vi med Brennerbanan till Bozen och kommo dit kl. 7,30 på aftonen. Det var en härlig färd öfver Brennerpasset i vackert väder och med hänförande utsikt.
Bozen, 5te okt. Söndag. Vi gjorde tidigt en treflig bergfärd till Mendelpasset, från hvars högsta punkt Penegal man har en härlig rundblick öfver Tyroleralperna, Ortlerbergen och Dolomiterbergen med de egendomligt klara gulsfärgade klipporna. Det var en härlig dag, vi foro 4 timmar i sicksack uppför bergen. På Mendelpasset åto vi frukost, och därefter gingo vi i vårt anletes svett och i glödande hetta 1000 fot upp på bergets utsiktspunkt. Redan på långt håll ser man den på toppen stående flaggstången med en hvit flagga, uppsatt af österrikiska alpföreningen. Himmeln var molnfri.
I morgon kl. 12. f.m. resa vi till Riva vid Gardasjön, där vi skola sammanträffa med Fru Kempe. Bergets hela höjd 5600 fot.
Riva, 7de okt. Hôtel du Lac. Här är mycket vackert, trädgården är stor, men illa hållen. Ha besökt kurorten Arco med vackert läge vid Sarcasjön. Vi ha också bestigit ett berg med en borgruin. Därefter foro vi längs bergen till Ledrodalen och Ledrosjön, där det stora vattenfallet störtar ut i Gardasjön. Till sist sågo vi ännu ett vattenfall, som ståtligt brusade fram ur en klyfta.
I Riva sökte vi sedan efter antikviteter, men funno inga.
Den 11te okt. reste vi längs Gardasjön till Bergamo, det var en härlig färd.
Bergamo, 12te okt. Staden består af en öfre, på en kulle

belägen del, äfven kallad den gamla delen och en nedre, lågt liggande del, äfven kallad den nya delen. Vi sågo många stora palats samt 3 kyrkor. I den gamla delen kyrkan S. Maria Maggiore med underbart vackra träinläggningar i koret samt på korstolarna.
Idag resa vi till Bellagio.
Bellagio, 12te – 17de okt. Vi ha gjort en härlig färd på Comosjön, sett flera vackra villor, såsom Villa Serbelloni och Villa Melzi på sjöns högra strand och Villa Carlotta på den vänstra. Resan till Pallanza vid Lago di Maggiore skall ske sjöledes, men det är mulet, och då blir väl färden ej så lönande.
Pallanza, 17de okt. Hotell Pallanza. Kommo hit i går afton. Vädret har varit vackert, och är det fortfarande vid våra dagliga utflykter. Den 26te okt. resa vi tidigt till Milano.
Milano, 27de okt. Hôtel de la Ville. Vädret kallt och regnigt. Besökte genast Domkyrkan. Idag tidigt hafva vi beundrat Leonardo da Vincis "Nattvarden" i S. Maria delle Grazie. Därefter till flera kyrkor och museer. Efter frukosten skola vi besöka ett privatmuseum.
28de okt. Rest till Pavia för att bese munkklostret Certosa di Pavia, ett berömt kloster från år 1396. Det tillhörde klostret till år 1881, därefter står det som Nationalmonument. I detta kloster tillbragte de rika adelsmännen sin ålderdom och inneslöto sig i fromhet, sedan de blifvit uttröttade på ett lysande lif. Detta är orsaken till kyrkans rikedom och öfverflöd samt den härliga utsmyckningen. Fasaden är af hvit Carrara- och Candogliamarmor. Golfven med sällsynta mosaikinläggningar.
Allt som allt, det var storartadt!
Genua, 30de okt. Skönt och varmt väder. Hotell Isotta. Åter besökt de gamla palatsen samt gjort angenäma promenader. Vi foro också till Nervi för att bese de nya hotellen. Vi köpte läckra rostade kastanjer.

1sta nov. I dag resa vi till San Remo i regnväder.
San Remo. Hotell West-End. Grefven fick här en förkylning i luftrören, och därför blefvo vi här längre än ämnadt var.
Nizza, 6te nov. Anlände hit i går middag kl. 1. Hotell de Nice. Det är samma hotell, där vi bodde för 10 år sedan.
Hit har kommit underrättelsen om Tant Mathildas död.
10de nov. I går åkte vi till Monte Carlo på Route de la corniche, en vacker väg, anlagd af Napoleon d. I:e. I Monte Carlo genomvandrade vi spelsalarna samt hörde konserten.
Cannes, 12te nov. Gjort flera utfärder. På en af dessa till ett utsiktstorn sågo vi den afsatte kejsaren af Brasilien, som också ville beundra utsikten.
Hyères, 17de nov. Hotell Continental, ännu ganska okändt. Här är mycket vackert, staden är särdeles omtyckt såsom sommaruppehåll för dem, som bo i kringliggande städer. Vi gjorde flera utflykter till gamla borgar och kyrkor. Äfven till Salinerona hafva vi varit, de stora sjöarna ur hvilka salt produceras. Företaget grundadt af ett bolag i Marseille. Här produceras årligen omkr. 20.000 tunnor salt. Vi ha haft sköna dagar här.
21sta nov. I dag resa vi till Marseille, nästa dag direkt öfver Lyon-Genève till Bern, dit vi komma den 23dje nov. Den 25te nov. resa Irma och jag till Berlin, där Irma skall rådfråga Dr Tiburtius.
Toulon, 21sta nov. Reste tidigt från Hyères för att hinna bese Toulon, vi foro till hamnen och genom staden samt reste därefter vidare till Marseille.
Marseille, 22dra nov. Gjorde tidigt en färd genom staden. Foro till Promenade Pierre Puget, en klippa, som genom påfyllnad af jord nu är en med trädgårdsanläggningar vidriad kulle, kallad Colline Bonaparte, på kullen en pelare med I:e Konsulns byst. Den vackraste utsikten har man dock från en bakom

Kullen liggande kalkstensklippa med Vallfärdskyrkan Notre-Dame de la Garde. Nu rasar åter en häftig storm. Kl. 12 f.m. gingo vi till hamnen för att se på den ångare, som skulle afgå till Alger, och vi tänkte på vår afrikaresa föregående år, hvilken just utgick härifrån. Stormen rasade också nu, alldeles som när vi reste, och många af passagerarna anade säkert icke, hvilken sjöresa, som väntade dem, men vi visste af erfarenhet vad en sådan resa innebar i stormigt väder. Jag har ännu denna resa i friskt minne, och dock skulle jag gärna vilja göra om den igen. I afton kl. 10 resa vi till Bern.

Bern, 24de nov. Regn och snö. Till Irmas ära gaf Fru von Mülinen en danstillställning, jag var också med, och det var en mycket trevlig afton.

Berlin, 26te nov. Anlände hit i e.m. kl. 5,30. Det var kallt på resan med -10°. Irma och jag stanna här 12 dagar för läkarebehandling. Hedvig är sjuk. Irma och jag reste till Stockholm d. 9de dec. Grefven och Grefvinnan kommo d. 14de dec. till Stockholm.

H. Höstresa år 1891. 12te sept. - 12te dec.

Deltagare: Grefve Walther och Grefvinnan Wilhelmina von Hallwyl med dottern Irma, Fru Johanna Kempe, Fröken Pflaum och Fröken Ida Uhse.

Den 12te sept. for jag med Irma till Pöking vid Starnbergersjön för att genomgå en kur hos den bekanta Doktorinnan Hohenester. Vi reste öfver Köpenhamn - Gjedser - Rostock till Berlin och därifrån följande morgon till München, hvarifrån vi hade några timmars resa till Pöking. Trakten omkring Starnbergersjön är underbart vacker med de härliga barrskogarna och de Bayerska alperna. Från våra fönster hade vi en vacker utsikt öfver sjön, bergen och det rika landskapet. Irma och jag genomgingo en 3 veckors behandling hos Doktorinnan Hohenester och foro sedan förnöjda därifrån. I vackert väder gjorde vi några utflykter på sjön med en ångare till slottet Berg, där den olycklige konung Ludvig d. II:e af Bayern fann sin död i sjön, då han frivilligt slutade sitt sorgliga lif. Jag kände mig vemodig, ty jag har alltid haft intresse för denne unge konung.

22dra sept. På Possenhofen Järnvägsstation sågo vi Ärkehertiginnan Gisela af Bayern, dotter till den österrikiske kejsar Franz. Hon kom med sina två döttrar från slottet Possenhofen, där hennes grand'mère bodde.

4de okt. Resa i dag från München, hotell Rheinischer Hof till Innsbruck tillsammans med Grefven och Grefvinnan von Hallwyl, hvilka hade rest från Stockholm d. 19de sept.

Innsbruck, 6te oktober. Härligt väder. Vi ha gjort angenäma utflykter samt besökt stadens kyrkor. I Hofkyrkan beundrade vi flera bronsstatyer från Kejsar Maximilian d. I:s tid. Vi stanna här 2 dagar, därefter foro vi till Toblachhöjden i Tyroleralperna. Gjorde en treflig åktur till Ampezzodalen, sågo Dolomiterbergens underbara formationer med de splittrade topparna och den egendomliga rödgråa färgen. Gletscher och snöberg syntes äfven här och där. Jag blef gripen

af Guds storhet, då jag såg denna naturens skönhet. På hemvägen regnade det tyvärr, och då vi kommo hem, måste Irma lägga sig till sängs, ty hon var mycket förkyld. Från Innsbruck reste vi till Villach och Leibach, städer i Krain och Kärnthen.

Triest, 12te okt. Staden gjorde ej ett så storartadt intryck på mig som jag väntat. Vi besökte i vackert väder det härliga slottet Miramar, tillhörigt den olyckliga kejsaren Maximilian, som blef skjuten af Mexikanerna. Slottet öfverträffade mina förväntningar i smakfull inredning, äfven trädgården med sällsynta blommor och buskar samt parken, som nådde ända ned till stranden var vacker och välordnad. Vi stanna 4 dagar i Triest för att se allt sevärdt. På vägen till Abbazia sågo vi droppstensgrottor vid St. Conziern och Rudolfsfelsen. De förra voro rätt besvärliga att genomvandra. Grefven och jag voro de duktigaste och vågade vandringen. Grefvinnan, Fru Kempe Fröken Pflaum och Irma följde icke med, då de vid ingången sågo den halsbrytande vägen.

Abbazia, 17de okt. Hotell Prinzessin Stephanie. Staden har ett härligt skyddadt läge vid en vik af Adriatiska hafvet. Den har blifvit en af Österrikes mäste badorter. Här är härligt sommarväder +24°, Sirockovinden blåser, och det är hett att promenera, svetten sipprar från våra pannor. Vi ha också sett Fiume, en viktig hamnstad med många fartyg och ett rörligt lif. Det vore angenämast att med en ångare fara längs kusten från stad till stad. Eftermiddagskaffet intogo vi alltid i vackert väder utanför det andra societetshuset, eller om vädret var ogynnsamt inne i salarna. Där var ofta musik, och som det var i den döda säsongen, voro vi tacksamma för hvarje liten förströelse.

27de okt. Utflykt till Monte Maggiore. Vi åkte i 3 timmar till Stefanie-Schutzhaus, där vi stego ur vagnen och gingo 2 timmar på starkt stigande väg upp till bergets topp, där man har en vidsträckt utsikt öfver Istrien ända till Triest, de bergiga

öarna, Fiume och i bakgrunden bergen i Kroatien. Dagen var mycket angenäm, endast något ansträngande för mina stela ben. Mina knän voro som sönderbrutna, och då vi kommo ned från de branta vägarna, märkte vi först, hur uttröttade vi voro. Jag kunde icke sofva på natten för smärtor, men efter ett varmt bad blef jag bättre. Boravinden börjar blåsa, fönstren klirra, och luften har blifvit kallare. I morgon resa vi härifrån till St. Peter, där vi stanna öfver natten och fortsätta d. 30de okt. till Görz äfven en vinterkurort för österrikarna, och där vi tänka stanna en dag. Här finnas goda kanderade frukter att köpa.
Venedig, 31sta okt. Kl. 3 e. m. anlände vi hit till hotell de l'Europe, ett f. d. gammalt palats, där vi bodde för 11 år sedan. Min önskan att ännu en gång få komma hit, har nu blifvit uppfylld. Här finner jag allt vackert och intressant, från en balkong har man en vacker utsikt öfver Canale Grande, som flyter strax nedanför. Skada blott att Boravinden förföljer oss med regn och blåst.
4de nov. Det är ej så kallt i dag, och vi skola fara med ångbåt till Lido, 10 min. färd. Här bada venetianarna hafsbad. Venedig har förändrats mycket på 11 år. Gondolfärderna äro icke mera så vanliga, små ångbåtar fara nu på kanalerna och hafva hållplatser öfverallt. Detta är ju visserligen mycket fördelaktigt, men en gondolfärd genom kanalerna hade sitt egna behag och hörde till en förgången storhetstid. Under en ångbåtsfärd ser man ju palatsen bättre och färdas fortare, men tjusningen af det förgångna är borta, likasom Doger och Furstar äro försvunna, hvilka foro omkring med pomp och ståt.
Padua, 9de nov. Gjorde efter middagen en promenad samt drucko kaffe i ett stort kafé. Följande morgon besökte vi de 3 största kyrkorna och beundrade de utomordentliga guldsmedsarbetena i Vallfärdskyrkan S. Antonio, hvilken rikedom!!! Husen vid Paduas gator hafva för det mesta arkader. Vi sågo också Universitetet med en vacker aula. I bottenvåningen och första våningen ser man många namn- och vapensköldar,

som tillhört de studerande, hvilka en gång här aflagt akademiska examina, af dessa voro många tyskar.
Emellan Piazza dei Frutti och Piazza delle Erbe ligger Palazzo della Ragione eller il Salone, hvilket byggdes till tingshus år 1219. Namnet Salone kommer af den festsal med jättemått, som år 1420 byggdes i öfversta våningen 82 m. l., 28 m. br., 24 m. h.
På väggarna äro mer än 300 freskomålningar, salen är den största sal i Europa. Milano, 11te nov. Hotell di Milan. Stanna 1 dag.
Pallanza, 12te nov. Vi bo i hotell Pallanza hos vår bekanta värd, herr Seischab. De första dagarna regnade det mycket. Drottningen af Rumänien bor i hotellets hela första våning. Hon är här för sin hälsas skull.
Pallanza, 14de nov. Vi blefvo anmodade att infinna oss i Drottningens salong, där hon ville uppläsa en af sina berättelser, "Bönen". Carmen Sylva är hennes författarenamn. Drottningen är en mycket angenäm person, hon ser god och ståtlig ut och föreläser utmärkt. Jag var mycket glad att få se henne och höra henne uppläsa. Drottningen sjunger också mycket bra. Vi läste också senare i en tysk tidning att Drottningen af Rumänien bevistat en barnfest i hotell Pallanza, samt att hon sjungit julsånger för barnen.
17de nov. I dag resa vi vidare öfver St Gotthard till Luzern. Vi stanna där öfver natten och resa därefter till slottet Hallwil för att ur arkivet hämta några antikviteter såsom glasskifvor och svärd, hvilka skola öfverlämnas till Museet. Glasmålningarna komma till Sverige.
I Olten skiljas Grefvinnan och jag. Jag reser direkt till Basel, Grefven, Grefvinnan och Irma resa till Bern.
Öfver Basel - Frankfurt - Berlin reser jag till Pillkallen, där jag vill besöka mina föräldrars grafvar samt hälsa på några vänner. Jag hade 5 härliga dagar med dem. Vi uppfriskade minnen från våra för länge sedan förgångna ungdomsdagar.

26te nov. reste jag till Königsberg till min broder Max, hos hvilken jag stannade 8 dagar, hvilka hastigt förgingo. Trude har vuxit mycket, den lilla Lena blef min älskling.
11te dec. lämnade jag Berlin, låg öfver natten i Köpenhamn och var i Stockholm den 12te dec.
Den härliga höstresan är slut.
Jag är Grefvinnan mycket tacksam för densamma.

Resa till Fru Doktor Hohenester
20de april 1892 – 3dje juni 1892

Deltagare: Grefvinnan Irma von Hallwyl och Fröken Ida Uhse.
Den 20de april skedde afresan från Stockholm.
München, 24de april. Anlända. Vår resas mål är Ottershausen, som ligger nära München, och där Fru Hohenester nu bor. Det är mycket ensamt här. Fru Ottonie Gripenstedt och Fröken Carleson äro också här.
15de maj. Irma har blifvit mycket bättre af läkarebehandlingen. Vi ha gjort en utfärd till den olycklige Ludvig d. II:s slott, Linderhof och Hohenschwangau, förr kalladt Schwanstein. Jag var förtjust öfver denna 2 dagars resa i vackert väder njöt af att se de snötäckta bergen samt trädens och fältens härliga grönska. Ja, Bayern är ett vackert, fruktbart land. På vårfärd passerade vi också Oberammergau.
1sta juni var Irma färdig med sin kur hos Dr. Hohenester.
3dje juni voro vi tillbaka i Stockholm.

I. Resa till Norge

23dje juli 1892 – 1sta sept. 1892.

Deltagare: Grefve Walther och Grefvinnan Wilhelmina von Hallwyl med dottern Irma samt Fröken Ida Uhse.

Den härliga resan till Norge skulle ändtligen blifva verklighet detta år. Vi reste från Ljusne d. 23dje juli öfver Bollnäs till Trondhjem, genom Romsdalen till Molde, Merok, Hellesylt, Fålejde, Förde, Vadheim, Lärdalsören, Stalheim, Bergen, Viko och Kristiania. Ännu många andra platser och landsdelar hafva vi besökt. Resan var storartad, landet har en allvarlig, ofta vild karaktär. De splittrade bergjättarna stirrade dystra emot oss.

I små tvåhjuliga kärror, dragna af en häst och körda af en liten pojke, som stående bakom oss skötte tömmar och piska, gjorde vi färden på högt liggande, ofta brant stupande bergväggar. Farten var mången gång svindlande, men Irma och jag voro ganska modiga och njöto af färden, fastän vi nog många gånger kände oss ängsliga. Vi kunde ibland åka 8 till 9 mil om dagen.

Vi färdades genom flera fjordar, såsom Nord-, Sogne- och Hardangerfjord. Man ser där snötäckta fjäll, bräer och storartade vattenfall. Vi ha företagit en 4 timmars ridtur till vattenfallet Vöringfos. Vägen dit var brant och stenig, bergen svindlande höga, och den vilda naturen var helt öfverväldigande. Vattnet störtar med en höjd af 144 m., och ur djupet stiger en tät vattenrök såsom ett moln, så att man får ett riktigt duschbad. Vi voro ganska trötta, då vi återkommo från denna ridtur, men följande dag voro vi krya och utthvilade igen. Regn och solsken omväxlade ofta under våra utflykter. Vi bodde i allmänhet bra, dock kunde det ibland vara mycket enkelt med hårda bäddar, men tillräckligt med mat fanns det öfverallt.

Luften är härlig här och af en norsk resas besvärligheter hafva vi ingen erfarenhet. Kristiania har ett mycket vackert läge, och här slutade egentligen vår resa. Vi stannade

i Kristiania 3 dagar, och nu bär det åter iväg till Stockholm.
Två dagar stannade vi hos Ellen i Värmland, där hon var med sin man.
1sta sept. voro vi åter i Stockholm, eller rättare sagdt på villa Björkhagen, som ligger i närheten af Stockholm.
Den aftalade resan till Korsika kunde tyvärr ej blifva af för koleran, som häftigt rasade i Hamburg och spred förskräckelse öfver hela Europa.
Så är då också denna härliga resa till Norge förbi.

Resa till Fru Doktor Hohenester och Schweiz
27de mars 1893 – 26te maj 1893.

Deltagare: Grefve Walther och Grefvinnan Wilhelmina von Hallwyl med dottern Irma, Fröken Hilda von Hallwyl, Grefvens nièce samt Fröken Ida Uhse.

Den 27de mars reste Grefven och Grefvinnan till Schweiz och stannade i Bern till d. 7de maj och foro därifrån till München d. 8de maj. Från München åtföljdes de af Fröken Hilda von Hallwyl, hvilken skall tillbringa sommaren hos oss i Sverige. De komma nu till Ottershausen för att besöka Irma och mig; ty vi genomgå en kur hos Fru Ottilie Hohenester.

9de maj lämnade Grefven, Grefvinnan och Hilda München och reste till Wien.

Wien, 10de – 14de maj.

Teplitz, 14de – 17de maj. Grefven, Grefvinnan och Hilda besökte Grefve Carl von Hallwyl, Grefvens onkel.

Dresden, 17de – 19de maj museibesök.

Berlin, 19de – 25te maj. Resa till Stockholm.

Stockholm, 26te maj.

Irma och jag reste från Stockholm d. 16de april till Ottershausen och återkommo till Stockholm d. 14de maj.

Resa till Nord-Italien, Rivieran och Schweiz
14de mars 1894 – 21sta maj 1894.

Deltagare: Grefve Walther och Grefvinnan Wilhelmina von Hallwyl samt Fröken Ida Uhse.

Den 14de mars på aftonen afreste Grefven, Grefvinnan och jag från Stockholm direkt öfver Berlin till Strassburg, dit vi anlände d. 16de mars.

Strassburg, 17de mars. Besågo Domkyrkan och gjorde en färd genom staden.

18de mars. Lämnade Strassburg och reste öfver Lyon till Nizza, dit vi anlände d. 19de mars.

Nizza, 19de mars – 5te april. Hela tiden fingo vi njuta af vackert väder och gjorde härliga utflykter.
Vi reste härifrån till Milano.

Milano, 5te – 7de april. Grefvinnan köpte här 8 gamla stolar.

Pallanza, 7de – 15de april. Vi anlände hit på eftermiddagen, här ha vi haft flera sköna dagar. Under uppehållet i Pallanza gjorde vi en utflykt till Intra, där det hos en antikvitetshandlare inköptes 6 stora gobeliner, 4 dukar och en broderad duk.

15de april. Vi foro genom St Gotthard direkt till Bern, dit vi kommo d. 16de april på aftonen.

17de – 26te april var jag i Bern för att hjälpa Grefvinnan utvälja och inpacka föremål från Rörswyl. Grefven var under tiden på besök hos sin bror, som har en liten egendom vid Bodensjön. Grefvinnan köpte under den tid, då vi inpackade föremålen, en nattkommod hos antikvitetshandlare Woog i Bern.

26te april. Jag reste till Ostpreussen för att besöka min bror i Königsberg och till Pillkallen för att hälsa på mina vänner.

10de maj kom jag till Berlin, där jag träffade Grefven och Grefvinnan. De hade lämnat Schweiz d. 9de maj för att fara till Eisenach.

Eisenach, 10de – 12te maj. Grefvinnan köpte där flera

vackra föremål hos antikvitetshandlare E. Kahlert.
Berlin. 12te - 19de maj. Härifrån gjorde vi en 2 dagars utfärd till Spree-
wald, och vi tyckte, att där var mycket skönt.
21sta maj voro vi åter i Stockholm.

---

7. Resa till Spanien

18de mars 1895 – 5te juni 1895.

Deltagare: Grefve Walther och Grefvinnan Wilhelmina von Hallwyl, Fru Johanna Kempe och Fröken Ida Uhse.

Den 18de mars reste vi från Stockholm till Hälsingborg, där Irma bor sedan sitt giftermål med Ryttmästare Wilhelm von Geijer. De följde oss ända till Köpenhamn, där vi tillsammans tillbragte en angenäm dag.

Nyåret 1895 medförde en ändring i den ursprungliga resplanen. Vi skulle nämligen d. 3dje januari ha rest till Egypten och Palestina. Men på nyårsdagen fick Grefven mässlingen och 14 dagar senare lade Grefvinnan sig och Irma, som bodde här i hotellet insjuknade också i mässlingen och flyttade öfver till oss. Själf var jag icke rätt frisk efter en stark förkylning. Den väl planlagda resan kunde således icke komma till utförande, då det var för varmt att börja densamma i slutet af januari.

Som en ersättning för alla utståndna lidanden under sjukdomen företogs denna härliga resa till Spanien.

20de mars kommo vi till Hamburg, där vi skildes från Fröken Pflaum, hvilken skulle resa till sin syster i Neu-Ulm i Bayern. Vi andra, Grefven, Grefvinnan, Fru Kempe och jag reste vidare till Paris, där vi stannade 2 dagar och fortsatte därifrån till Barcelona. Vi passerade Narbonne och Tarragona, i den senare staden stannade vi öfver natten. Tarragona ligger måleriskt på en höjd. Den sköna varma solen var oss ganska besvärlig under några timmar. I Katedralen sågo vi korsgångar, hvilka likna ett antikt museum. Arkeologiska museet är det bästa i Spanien med storartade utgräfningsfynd. Vi besökte också en gammal kyrka under restaurering, men ännu ej färdig; kyrkans skepp var egendomligt och öfver portalen var en inskrift: "Eglise libre." I morgon, 27de mars resa vi till Barcelona.

Barcelona, 28de mars. Hotell Continental.
Staden är mycket vacker med breda gator och dubbla rader palmer och plataner. De förras blad hafva ännu en ljusgul färg, och jag gläder mig åt, att snart få se dem i färdig färgprakt. Under 2 dagar ha vi besett staden med de förnämsta Kyrkorna, Museerna och Biblioteket. Vi gjorde en härlig åktur upp på ett utsiktsberg, hvarifrån staden och bergen togo sig mycket fördelaktigt ut. Vår resa tyckes bli gynnad med varmt, vackert väder. Grefven har anställt en färdledare för hela resan, därför att Grefven icke kan det spanska språket. Ledaren besörjer också vårt resgods, så att vi behöfva icke bekymra oss om något. Hotellet är mycket trefligt med vackra rum. Vi ha gjort en utflykt till Klostret Montserrat, som ligger på en bergplatå 1241 m. högt. Från järnvägen medföljde vi en bergbana upp på höjden. I klostret uppfostras unga män till präster, men vi sågo ingen af dem. Till klostret vallfärdar folk från Barcelona med omnejd samt spanska pilgrimer. Klostrets enda sevärdhet är rummet med den "svarta madonnan", snidad af svart trä och icke svärtad af ålder, som man vill påstå. Alla tro på hennes undergörande kraft, och de komma dit med offer och bönfalla om förbarmande. Öfver 1000 människor kunna finna härberge i klostercellerna. Fransiskanermunkarna lämna sina celler mot betalning, och man får bädd, tvättbord och vatten, men ljus, tändstickor och dricksglas får man skaffa sig själf. Vid vår ankomst låg klostret som utdödt. Vi sågo endast 2 munkar, som visade oss våra celler. I en restaurant, som ej tillhör klostret, kan man erhålla mat.
Vi gjorde genast en promenad till den grotta, där man en gång funnit den "svarta madonnan". Bergen äro spetsiga och här uppifrån ser det ut som om de voro inkilade i bergklyftorna. Naturen är här vildt romantisk.
Följande dag redo vi på åsnor högt upp på berget, där man hade en härlig utsikt öfver de ännu snötäckta Pyrenéerna, trakten närmast dem liknade ett förstenadt haf med vågor, ty kulle

låg vid kulle, några bevuxna med vinrankor och olivträd. Vi återkommo till Barcelona mycket förnöjda med utflykten.

Fru Kempe köpte här d. 31ste mars den lilla munken, snidad af buxbom och besatt med ädelstenar och skänkte den åt Grefvinnan.

Tarragona, 1sta april, intressant stad, Domkyrkan är högt belägen med vackra glasmålningar, en ståtlig portal och vackra korsgångar. En del af staden är omgifven af murar från romaretiden. Då staden blef upphöjd till hufvudstad och erhöll samma rättigheter som Rom, säges den ha haft en million innevånare. Vid gräfningar finner man ännu lämningar från denna tid. 4 km. norr om staden ser man ännu den bäst bevarade delen af den romerska vattenledningen. Vi stanna här 2 nätter och en dag.

Valencia, 3dje april. Anlände hit i dag på aftonen. Från kl. 9,30 på morgonen till kl. 6,30 e.m. sutto vi på tåget. Vädret var angenämt, och vi kunde njuta af den vackra trakten. Vi foro förbi stora orangeskogar.

4de april, Valencia är en stor gammal stad med trånga gator, små torg samt hus med platta tak. Fastän staden har ett gammalt utseende, hade jag gjort mig en annan föreställning om den. Domkyrkan är mycket ståtlig, och man har en vidsträckt utsikt från tornet. Alla kyrktorn samt äfven många privathus hafva enligt morisk sed sina tak täckta med brokiga eller förgyllda tegel, hvilket ser vackert ut i solskenet. I Colegio del Corpus Cristi hålles hvarje fredag kl. 10 f.m. ett märkvärdigt Miserere. Damer måste var svartklädda och bära svart spetsmantilj på hufvudet. I det dunkla rummet synes Kristus döende på korset, under det att vackra röster sjunga en sång på afstånd. Jag köpte mig en svart spetsslöja för att kunna komma in i kyrkan. Tyvärr var det förgäfves, ty som det var veckan före påsk inställdes denna högtid. Vi gingo på fredagen till kyrkan kl. 10 f.m., men vi måste vända om. I e.m. resa vi vidare kl. 2 ända till nästa dag kl. 11 f.m.

då vi inträffa i Cordoba.
Cordoba, 6te april. Anlände hit omkr. kl. 11 f.m., åto frukost samt gingo sedan till den storartade moskéen, som nu av katolikerna till stor del blifvit beröfvad sina prydnader, därigenom att flera kapell ha blifvit inrättade m.m. Pelargångarna i morisk stil äro de skönaste man kan tänka sig, och det är ej för mycket sagdt, att moskéen är den underbaraste bland alla de moskéer, tempel och Guds hus, som någonsin blifvit byggda, och som man någonsin sett.
Staden är helt och hållet i morisk stil, husen hafva platta tak samt omgifvas af små trädgårdar, inne på gårdarna äro små rum som i Tunis. Gatorna äro långa och mycket trena. Öfver floden Guadalquivir leder en bro, byggd år 815 av araberna, den var imponerande. Man har en vacker utsikt från densamma.
I morgon skola vi bestiga moskéens höga torn och beundra utsikten samt därefter bese rester från den romerska tiden.
Om måndag resa vi till Sevilla.
Sevilla, 9de april. Staden har en morisk prägel, husen med platta tak, trädgårdar och gårdsrum, hvilket man ibland kan se genom gallergrindarna.
Grefvinnan har fått en förskräcklig hosta, man får hoppas, att den blir bättre, om det blir varmt.
I morgon börja påskveckans processioner.
10de april. Vi ha fått platser på en balkong för att se processionerna, som börja kl. 6 e.m. Platserna kostade 80 pesetas, ty allt är dubbelt så dyrt i påskveckan. Våra rum kosta nu 40 pesetas för person och dag, annars 20 pesetas.
Vi sågo den heliga Maria under en baldakin samt klädd i en praktfull broderad sammetsmantel, många präster gingo bredvid henne. Framför tåget gingo maskerade personer, och efter tåget gingo musikanter. Därefter sågo vi den korsfäste Kristus på en förgylld vagn, dragen af 25 personer, vidare sågo vi "Kristus gisslas", "Kristus på Oljeberget" o.s.v., alla på förgyllda vagnar, dragna inifrån.

Från alla kyrkor utskickas mer eller mindre rikt utsmyckade processioner. Tåget varade ända till kl. 9 e. m. Från och med natten till Långfredagen vandra processioner, och på natten blefvo vi öfverraskade af musik och mycket buller, då en procession passerade hotellet. I dag, Långfredag börja processionerna redan kl. 9 f. m. och fortsätta hela dagen ända till kl. 9 e. m.
I morgon lördag kan man åter få åka i vagn, ty under de dagarna då processionerna drogo genom gatorna, fick ingen vagn synas till.
Påskdagen sågo vi en tjurfäktning, jag var mycket nyfiken att få se en sådan.
Grefvinnans hosta är fortfarande besvärlig. Onsdag, torsdag och fredag ha vi sett processioner.
Lördag, 13de april foro vi utanför staden för att bese tjurarna, hvilka ännu stodo på en saftig betesmark och voro vid godt mod, då de ännu icke anade, att slutet var så nära.
I judekvarteret ha vi sett det hus, där Murillo dog, och där han också ligger begrafven. Vi sågo äfven det lilla hus, där Barberaren från Sevilla blifvit född.
På aftonen deltogo vi i Corsofesten. Därefter, kl. 9 e. m. gingo vi in i en danslokal, där bondflickor i långfransade schalar dansade och ackompanjerade sig med kastanjetter. Danserna liknade mycket dem, som vi sågo dansas i Biskra. Flickorna rörde sig mycket lifligt och utmanande.
Söndag, påskdagen, 14de april. Besökte Domkyrkan och hörde mässan samt måste ödmjukt knäböja.
I e. m. kl. 3 gå vi till tjurfäktningen. Det har regnat i natt och luften är angenämt afkyld, ty nu är det redan varmt väder här. Tjurfäktningen var delvis förskräcklig att se. Mina lemmar darrade, då pikadorens tjur med sina horn ristade upp buken på en häst, så att inälfvorna runno ut. 6 tjurar sågo vi dödas genom lansstötar, pilar och mata-

dorens dolksting. Publiken jublade, skrek och tjöt af glädje.
En gång kan man se ett sådant skådespel, sedan har man fått nog af sådant för hela sitt lif. Sådana nöjen äro möjliga här i Spanien, där folket är så bigott, och de flesta ej kunna hvarken läsa eller skrifva. Äfven i Frankrike ha de åter upptagit detta förskräckliga nöje. Trots att regeringen ej gifvit sitt samtycke, hafva de i Nîmes haft en tjurfäktning. Detta bevisar att fransmännen ännu fortfarande stå tillbaka i kultivering.
Igår, 16de april voro vi på operan, man gaf Faust, men dåligt, ehuru personalen var från operan i Madrid och alltid kommer hit vid marknadstiden. I logerna såg man många sminkade spanjorskor.
17de april. Ännu en gång ha vi besett Domkyrkan, därefter till Biblioteket, La Colombina. Bland de 18000 band, som Biblioteket innehåller, finnas flera handskrifter af berömda personer, såsom Colombos, son till Amerikas upptäckare, hvilkens skrifter visas i ett särskildt rum.
Vi gingo sedan till en antikvitetshandel, där Grefvinnan köpte en gammal solfjäder för 125 pesetas.
18de april. Det har regnat mycket hela natten. Vi ha besökt marknaden, där det är ett lif och lefverne, som man knappt kan tänka sig. Flera gator voro kantade med badinrättningar, i hvilka familjerna tillbringa hela dagarna. På aftonen dansa de och ackompanjera sig med sina kastanjetter. Belysningen på aftonen var som en fésaga. Några gator voro behängda med tältduk, hvarå tätt sittande lampor. Grefvinnan köpte kastanjetter någon dag mellan d. 8de och 18de april.
Granada, 19de april. Anlände hit på aftonen. Naturen är härlig, vi bo utanför staden i en park med höga träd, allt af en bedårande skönhet. I närheten ligger Alhambra, "Spaniens pärla" med praktfulla sevärdheter, såsom Lejongården med den härliga brunnen och Abenceragengården, den senare en arkitekturens juvel m. fl. Araberna voro dock ett mycket konst-

älskande folk i längst förgångna tider, då de stodo på höjden af sin makt.

Måndag, 21sta april redo vi på åsnor upp i Sierra Nevadas berg. Färden tog 2 timmar i vagn och 5 timmar på åsna. Det var en härlig tur i vackert väder, och vi sågo snöbergen ganska nära.

23dje april resa vi till Malaga.

Malaga, 23dje april. Det var mycket hett på resan hit, på aftonen var det + 22°. Om nätterna svettas man. Vi ha besökt Domkyrkan samt Castillo del Gilbralfaro, från hvilkets torn man har en härlig utsikt. Vi gjorde äfven en rodetur till landtegendomen La Concepcion med romerska utgräfningar i ett litet tempel. Vi besökte också en stor vinkällare med mycket stora vinfat. Grefven gjorde här sina inköp af Jérez- och Malaga-viner. Vi fingo smaka på alla de olika vinsorterna, som alla voro goda, jag föredrog ett mörkt Malagavin.

24de april. Tidigt på morgonen, kl. 6, 30 foro vi och besökte hastigt en slottsruin. Vi gjorde sedan en åktur utanför staden för att se två villor i vackra trädgårdar. I dag resa vi till Gibraltar. Grefven ville gärna resa härifrån med ångfartyg för värmens skull, men som de stora bekväma ångarna gå endast hvarje söndag, tyckte Grefvinnan, att det var för lång väntan.

Gibraltar, 25te april. I går kommo vi hit, det var mycket varmt på resan, som varade från kl. 8 f.m. till kl. 5 e.m. Vi måste vänta vid en liten station, emedan lokomotivet sprungit läck, och vi fingo vänta 1 timme på ett nytt lokomotiv. Färden från denna station till Gibraltar var hänförande, staden låg vackert belyst och den stjärnströdda himmeln var storartadt vacker. Hotellet här i Gibraltar är mycket bra. I dag ha vi redan gjort en promenad genom staden. Det var mycket varmt, men vi gjorde ännu en härlig promenad på Alameda eller Esplanaden, som ligger utmed bergets fot. Man ser hamnens blåa vatten, Afrikas

och Spaniens kuster samt den rika växtligheten, allt var bedårande vackert, och jag njöt storartadt af detta härliga landskap.

26te april. Gibraltar, en engelsk besittning, består af en i hafvet utskjutande klippa och sammanhängande med fastlandet endast genom en smal sandkulle. Vi gjorde en promenad för att se fästningen; den har tre, öfver hvarandra liggande klippgallerier, hvari kanoner äro uppställda. Tyvärr fingo vi ej bese fästningens inre. Som alla fästningsverken äro insprängda i klippan är den ointaglig. Engelska regeringen tillåter besök i fästningen endast genom passersedel från Guvernören, då många författare i annat fall skulle skrifva om fästningsverken. Många moderna förbättringar äro också gjorda, hvilka de försiktigt nog ej vilja visa och äro därför just ej angelägna att främlingar komma hit.

29de april fara vi med en expressångare till Tanger, Marockos hufvudstad, som ligger vid kusten. Vi måste fara på en liten båt för att komma ombord på den stora ångaren. Från Gibraltar, som ligger skyddadt, gick det bra, men som den afrikanska kusten ligger öppen för Atlantiska oceanens höga vågor, kommo vi i land under ångest och förskräckelse, och jag blef genast sjösjuk. Redan på ångaren hade jag börjat bli sjuk och måste lägga mig en stund. Tanger är helt och hållet arabisk samt påminner något om Tunis. Alla nationer representeras här af sina ministrar eller konsuler. Tysklands ministerfru, Grefvinnan Tattenbach var också ombord, och hon inbjöd Grefven att göra henne ett besök. Tiden var tyvärr alltför kort, då vi noga ville bese staden och dess omgifningar. Den gamla fästningen, hvilkens arabiska prakt är förfallen, användes nu som fängelse. Vi sågo den regerande Sultanens harem. På basaren köpte Grefvinnan skor, som kostade 4 Reales = omkr. 1 Franc. Vi beundrade också en ormtämjare. På aftonen besökte vi ett arabiskt kafé, där araberna blott gjorde musik, men ingen dans förekom. I morgon tidigt, kl. 7,30 resa vi till Madrid

med uppehåll i en liten stad Ronda, berömd för sitt vackra läge. Öfverfarten tillbaka till Gibraltar var icke så svår, fastän vi hade stark sjögång under den korta färden i den lilla båten till den stora ångaren. Från Gibraltar längs spanska kusten skulle vi fara på en liten ångare, som tyvärr redan var i stark gungning. Den kunde icke landa, utan en liten båt hämtade oss och förde oss ut till ångaren. Den färden var emellertid förskräcklig, ty de mycket höga vågorna läto oss knappt hvarken komma i båten eller ur densamma, då vi skulle i land. Stormen var fruktansvärd, jag var så sjuk, att en rysk dam höll mig i armen hela tiden, och jag fick lägga mitt hufvud mot hennes axel. Grefvinnan var förskräckligt ängslig.

Ronda är en af de äldsta och märkvärdigaste af Spaniens städer. Den har ett vackert läge på en jättestor klippa, omgifven af berg. Här finnas också gamla ruiner från arabertiden.

Madrid, 3dje maj. Kommit hit i dag. Staden är stor och gammal. Vi besågo genast några gator samt en vacker tafvelsamling med många dukar af Murillo, vi sågo också och beundrade en utmärkt vapensamling.

Lördag, 4de maj. Vi voro alla bjudna på middag kl. 8,30 e.m. till svensk-norska ministern Wedel-Jarlsberg.

Söndag, 5te maj. I dag skola vi fara till den tjurfäktning, som hålles här hvarje söndag. Endast Grefven stannade öfver hela tjurfäktningen och såg 6 tjurar dödas, vi andra gingo vår väg, sedan vi sett 3 stycken aflifvas. Vi hämtade Grefven sedan och följdes åt till Corso. Det var mycket kallt, och vi voro glada åt våra pälsar.

8de maj. Till El Escorial i vackert väder, vi stannade där i 2 timmar. Vägen går genom snötäckta bergstrakter, hvilka också äro orsaken till den kalla kvälls- och nattluften i Madrid. El Escorial är berömdt för det af Filip d. II:e

år 1563 byggda palatset, som gjorde ett allvarligt och dystert intryck på mig, där det ligger i Guds härliga natur. Byggnaden innehöll palats, kloster, panteon, museum och skattkammare. I närheten af högaltaret ser man ett litet rum, där Filip d. II:e dog. Han fick där en kvalfull död som straff för alla de människor han genom Inkvisitionen låtit döda samt för allt det onda han bragt öfver Spanien. I slottet voro härliga gemak med dyrbara gobelänger.
9de maj. På morgonen gingo vi ännu en gång för att bese vapensamlingen (Armeria Real) samt tafvelmuseet (Museo Nacional de pintura). Efter frukosten besökte vi kungliga slottet (Palacio Real), åtföljda af minister Wedel-Jarlsbergs sekreterare. På slottsgården kom Drottningen med sina båda döttrar och den lille 10-årige sonen, den unge konungen, vi stannade och hälsade och fortsatte sedan in i slottet, där vi mötte Infantinnan, den döde konung Alfonso d. XII:s syster. Prakten i slottsgemaken är storartad, och man måste i verkligheten se den för att göra sig en föreställning därom. I afton gå vi på operan för att se en spansk operett. I morgon resa vi till Toledo och stanna där till d. 12te maj.
Toledo, 10de, 11te maj. Gingo först till Domkyrkan, hvilkens byggande började år 1227 och fortsatte under 2 1/2 århundraden. Allt i denna kyrka är af intresse, de vackra fönstren med glasmålningar äro en stor sevärdhet. Kyrkskatten är storartad, den förvaras i hvalf och bevakas af 7 munkar. Man ser där den Heliga Guds moders del Sagrario hvita mantel, broderad år 1762 och prydd med 85.000 pärlor och olika slags ädelstenar, vi sågo också kransar och krucifix besatta med rubiner och andra ädelstenar. Utanför staden ligger vapenfabriken (Fabrica de armas blancas), där de berömda Toledo- och Damascenerklingorna tillverkas. Fru Kempe köpte en brosch där.
Byggnaden Alcázar ligger på stadens högsta punkt och tar sig bäst ut från Alcántarabron. Alcázar låg ända till år 1886 i ruiner, då det började återställas i sitt ursprungliga skick.

Fru Kempe och Grefvinnan hittade några kakel och medtogo dessa. Vi sågo kyrkorna, gamla arabiska moskéruiner, krigsbyten samt ruiner af murar med portar. Det var mycket af intresse i Toledo. I hotellet köptes en gammal kolvärmare, som där utbjöds till salu.

12te maj. Sent i afton resa vi till Lissabon, resan kommer att vara hela natten till kl. 5 e.m. nästa dag. Vi komma att svettas duktigt, ty det har blifvit mycket varmt här.

Lissabon, 14de maj. Anlände hit i en förskräcklig hetta, rummen äro också heta + 28°. Staden har ett utomordentligt vackert läge, vid första anblicken påminnande om Stockholm, men vid närmare påseende försvinner likheten, Stockholms läge är mycket skönare. Tajo är här mycket bred, och den motsatta stranden är mera aflägsen än man tänkt sig. Vi hafva farit dit öfver med en ångare och besågo den där belägna lilla fästningen. Vi ha sett kyrkor, utsikter och de kungliga slotten samt gjort utfärder.

16de maj sågo vi ännu en tjurfäktning. Den var mycket olika dem, som vi sågo i Spanien. Här blef tjuren blott lätt sårad, hans horn voro öfverklädda med läder och på spetsarna sutto stora kulor, så att människorna ej skulle blifva för mycket skadade. Den berömde matadoren Jerita från Sevilla hade just kommit hit för att visa sin stora skicklighet i att handtera tjuren. 3 tjurar voro så vilda och lifliga, att de hoppade öfver skranket flera gånger. En af dem ville till och med springa in bland publiken. Två ryttare i sköna dräkter och båda på väl inridna hästar försökte sig också på några tjurar. Då tjurarna skulle föras ut, öppnades en dörr, och 6 oxar kommo instörtande på arenan för att hämta sina plågade vänner, det verkade rätt lustigt. Konungen och Drottningen voro närvarande med sitt hof.

17de maj reste vi från Lissabon till Cintra, Portugals

paradis, som ligger högt uppe i bergen. Vi sågo Cintras alla sevärdheter, såsom ruiner, moriska fästningar samt slottet Montserrat från Ferdinand d. II:s tid och beläget på en bergspets samt omgifvet af en mycket stor park med de mest sällsynta praktfulla blommor och tropiska växter, såsom palmer och mycket höga ormbunkar m. m.

18de maj. På morgonen foro vi en timmes väg från Cintra till Kork-kloster, som fått sitt namn däraf att de 20 cellerna äro beklädda med kork. Från klostret fortsatte vi till Cabo da Roca, Europas västligaste udde. Atlantiska oceanen låg ganska stilla framför oss. Därefter tillbaka till Lissabon, där Grefvinnan köpte ett fat och en tallrik. Kl. 10 e. m. sutto vi på tåget till Salamanca. Som vi icke hade sofkupé, var natten icke så treflig, och vi voro glada, då vi d. 19de maj kl. 10 e. m. anlände till Salamanca.

Salamanca, 20de maj Regnväder. Vi ha sett Domkyrkan, Universitetet samt flera kloster. Salamanca gjorde ej ett så ålderdomligt intryck på mig som jag väntat, endast några ännu väl bibehållna privata gamla vackra byggnader, eljest intet anmärkningsvärdt. I afton kl. 10 resa vi vidare till Burgos.

Burgos 21sta maj. I dag ha vi besökt Domkyrkan, som lär vara den skönaste i Spanien. Vi ha äfven sett några gamla hus med vapensamlingar, hvilka tala om en förgången storhet. I Rådhuset bevaras kvarlefvorna af Cid och hans hustru Jimena i en kista af poleradt trä och under glaslock. Vi sågo också Solar del Cid, d. v. s. det stället, där det hus en gång stått, i hvilket år 1026 Cid blef född. Nunneklostret Huelgas med de vackra kapellen S. Bernardo och S. Jaime. I klostret vistas 100 nunnor från landets förnämsta familjer. Äfven klostret Cartuja de Milaflores sågo vi, färdigt år 1488 i vacker gotisk stil, dess inre mycket sevärdt. Staden har många vackra kyrkor, hvilka vi beundrade.

Här finnas också vackra promenader, den förnämsta är Espolon viejo. Temperaturen kl. 5 på morgonen var blott + 11°. Staden ligger 2400 fot öfver hafvet, och vi ha icke haft högre temperatur än + 15°. I morgon tidigt resa vi vidare.

22dra maj. Burgos är den sista spanska stad vi ha besökt. Nu resa vi till Biarritz och Paris, där jag skiljer mig från Grefvinnan och reser till Hohenester på Ottershausen, så att hon kan göra mig frisk från en sjukdom, som jag haft i vinter.

Biarritz, 24de maj. Regn och åter regn, trots detta gingo vi i går mycket omkring i staden, i annat fall hade vi icke fått se något. På e. m. klarnade det, och vädret blef vackert, och på aftonen blef det mycket varmt. Staden har ett vackert läge och är ansedd som den förnämsta badorten i Europa med sin fina badstrand och det skummande hafvet inströmmande genom remnorna i de höga klipprefven. Damer och barn sutto eller lågo på stranden och tycktes föra en angenäm tillvaro. Musik hördes äfven, det var Kristi himmelsfärdsdag. Så har jag dock fått se något af den berömda badorten Biarritz.

Paris, 25te maj. På söndagen voro vi inne i Palais de Glace samt sågo en tafvelutställning, på aftonen gingo vi till en trädgård med friluftsteater. Vi gjorde också en åktur till Bois de Boulogne, där det var vackert med den friska grönskan, och där vi drucko kaffe i en restaurant vid en af sjöarna.

26te maj, kl. 8,30 e. m. reste jag med snälltåget från station d'Est öfver Strassburg till München, och jag var glad, när jag kom fram, ty det är icke roligt att resa ensam.

Då jag anlände på aftonen, låg jag öfver natten i ett bra hotell nära bangården, där det ej heller var så dyrt.

München, 28de maj. Vid middagstiden kom jag till stationen Lohhof, dit Hohenester hade skickat en vagn. I Ottershausen var det ännu icke i ordning att mottaga

kurgäster, men jag var ändå glad att vara här. Den sköna resan i Spanien är nu endast som en vacker dröm, som man ofta tänker på. Nu hafva vi pingst, det har regnat häftigt i dag. Man tänkte nästan att pingstfesten skulle bli inregnad, men processionen till kyrkan kunde dock blifva af, och så gick söndagen d. 2^{dra} juni rätt fort. Två fröknar Schmid från Jena genomgå också en kur här. Vi blefvo mycket fort bekanta och sågo tillsammans militärtågen, hvilka drogo till Krigarmonumentet, där det skulle hållas vackra fosterländska tal. Man såg också hvitklädda barn och unga flickor samt fladdrande fanor. Folk från kringliggande byar hade samlats i Ottershausen, och man drack mycket öl. Festen hade nått sin höjdpunkt.

I München köpte jag en gammal nyckel åt Grefvinnan.

12te juni lämnar jag Ottershausen, kuren har botat mig. 13de juni anlände jag till Berlin och reste direkt därifrån till Stockholm och vidare till Ljusne. Den 5te juni kommo Grefven och Grefvinnan till Stockholm.

K. Resa till Grekland och Korfu
15de mars 1896 – 6te juni 1896.

Deltagare: Grefve Walther och Grefvinnan Wilhelmina von Hallwyl, Fröken Ida Uhse, Fru Johanna Kempe och Fröken Pflaum. De båda sistnämnda medföljde endast till Verona för att därifrån fortsätta till Nizza.

Vi foro öfver Hälsingborg, där vi stannade 2 dagar för att träffa Irma, som bodde där. Därefter foro vi till Berlin, där jag träffade min syster. Sedan reste vi öfver München till Trient, där Grefve von Hallwyl ville uppsöka en ungdomsvän.

Trient, 22dra mars. Staden tilltalade mig mycket, där den ligger bland bergen. Den ser treflig ut med sina breda gator. Domkyrkan är vacker. Atföljda af Grefve von Hallwyls vän, Fältmarskalken von Herrenswand, gjorde vi en utfärd till slottet Buon-Consiglio, fordom biskopsresidens, nu kasern. Från det runda Augustustornet har man en härlig utsikt, vädret var strålande. På e.m. hörde vi vacker musik utanför hotellet, och senare på aftonen gjorde vi åter en liten promenad.

Verona, 23dje mars. Där stannade vi öfver natten. Fru Kempe och Fröken Pflaum lämnade oss här för att resa till Nizza. Vi reste vidare d. 24de till Bologna och stannade där en dag, därifrån foro vi direkt till Brindisi.

Brindisi, 27de mars. Vi stanna här en dag för att hvila ut. Staden är liten, hotellet ligger vid hamnen, där man ser stora ångare, som komma från Java. I morgon, den 28de mars skola vi resa till Corfu, måtte öfverfarten icke blifva för stormig. Resan varade 12 timmar. Vi lämnade Brindisi kl. 12 på natten och voro i Corfu kl. 12 följande f.m. Vi bo i hotell d'Angleterre, som är utmärkt, värdinnan är tyska, hennes man både talar och förstår tyska.

Corfu, 29de mars. Palmsöndag. Hotellet ligger vid ett stort torg, där mycket folk samlades på morgonen. Vi sågo fula kvinnor från landet, fint klädda i egendomliga

dyrbara och vackra måleriska nationaldräkter med många guld- och silfversmycken, männens dräkter voro mera enkla.
På förmiddagen kl. 12 kom en stor procession ur kyrkan med fanbärare och präster. De senare buro en glaskista, hvari kvarlefvorna af en helig, hvilken för 400 år sedan hade blifvit funnen i jorden och ännu var mycket väl bibehållen. Vi kunde mycket väl se processionen från hotellets fönster. På aftonen voro vi på en konsert för välgörande ändamål.
30de mars. Oväder och regn. Jag hoppas, att det rasar ut nu, så att vi måtte få godt väder för nästa sjöresa. Corfu är en vacker ö och bjuder på mycket af intresse. Vi hade gärna velat få se Villa Achilleion som ligger i en vacker park och äges af Kejsarinnan af Österrike, men som hon för närvarande bor där, kan det nog ej gå för sig.
3dje april, Långfredag. Här var stor marknad, då judarna köpa ett lamm eller får och göra förberedelser för nästa dag. På morgonen gick åter en stor procession med den helige Spirition, en för 400 år sedan funnen prästmumie. Musik följde i 3 afdelningar, prästerna voro i full ornat och högtidsklädda människor följde. Kl. 11 f. m. gaf salut från Citadellet, så att fönsterrutorna klirrade. Därefter slaktades lammen och fåren framför husportarna, och alla slags köksskärl och flaskor kastades ut från fönstren. Det var ett fruktansvärdt väsen öfverallt.
4de april, Påskafton. På kvällen kl. 10 gingo vi till Gudstjänsten i Citadellet, där festen firades för soldaterna. I godt lynne tågade tusentals människor dit ut. Kyrkan var rikt upplyst under Gudstjänsten. En präst framträdde, bärande ett mycket stort vaxljus, och nu ville alla tända sina vaxljus på detta helgade ljus. Därpå begåfvo sig alla ut ur kyrkan med ansiktena belysta af de små ljusen. Utanför kyrkan slöto de sig till tåget af andra ljusbärande människor. I tågets midt bars en bild af den uppståndne Kristus under en grön baldakin, under tiden läste prästen en bön. Det var mycket högtidligt, att se dessa tusentals brinnande vaxljus och de

på höjden omkring Citadellet brinnande facklorna. När prästen slutat sin bön, spelade musiken på nytt, och folkhopen med de många brinnande ljusen såg mycket imponerande ut.
Genast, då klockan slog 12 på natten, hördes en kraftig salut samt klockringning. Sedan kommo vi så småningom hem kl. 1 på natten.
Vi hafva nu åter fått lära känna nya sedvänjor vid påskfirande. De rättrogna fira Påsken med Kristi uppståndelse helt annorlunda än de romerska kyrkorna i Sevilla.
Vi försökte i dag att få se Villa Achilleion, men förgäfves. Vi fingo dock se en skymt af Villan, då vi bestego ett i närheten liggande berg, men intrycket var just ej vidare angenämt.
5te april, Påskdagen. Hela dagen gingo processioner från alla kyrkor. Det regnar och stormar. Kl. 9,30 f.m. gingo vi ännu en gång till Citadellet för att se lamm och får stekas på spett. Men vi kommo för tidigt, så att slakten pågick ännu, och alla vattenpölar blefvo genom regnet fulla med blod.
6te april, Annandag påsk. I dag skola vi resa från Corfu till Patras. Jag är redan ängslig öfver, huru den 16 timmar långa sjöresan skall bli. Kl. 3 på natten anlände vi till Patras.
Patras, 7de april. Resans första hälft var rätt bra, men i öppna hafvet var det förskräckligt. Alla voro sjuka utom Grefven, Grefvinnan och vår kurir. Inskeppningen från Corfu, som skedde i småbåtar var mycket svår, då vågorna slogo in i dem. Patras är den förnämsta staden i Peloponnesus, dock är den ganska ful.
Grefvinnan köpte här ett par grekiska skor för 4 drakmer.
8de april. Vi foro med bantåget till Olympia öfver Pyrgos, där vi stannade öfver natten.
Olympia, 9de april. Utgräfningarna här äro egentligen blott ruiner, dock kan man i de olika afdelningarna urskilja flera tempelbyggnader, såsom Zeus- och Hera-

templen m. fl. samt Stadion, där de unga grekerna öfvade sig i att springa och kasta diskus.
Från Olympia medtog Grefvinnan som minne ett marmorstycke och ett stycke af ett lerfat.
10de april. Återkomna till Patras och resa i morgon, d. 11te april till Korinth. Vi bo i ett litet gammalt hotell, hvilket ser ut som en prydnadsask.
Korinth, 12te april. Utfärd till Akro-Korinth, den antika staden, som låg 6 km. sydväst om den moderna staden Korinth. Grefvinnan köpte utgräfningar här.
13de april. Utfärd till Isthmos, där Grefvinnan tog marmorbitar.
Nauplia, 14de april. I Olympia hade jag blifvit smittad med sumpfeber, Malaria. Jag hade stark hufvudvärk och ville gärna ligga till sängs. Här i Nauplia blef jag något bättre, men blir nog icke bra på länge i synnerhet nu, då ett svårt halslidande plågar mig, men med Guds hjälp hoppas jag blifva bra igen. Jag äter mycket kinapiller, ty detta är det enda medlet mot sjukdomen.
Nauplia är en gammal liten stad lika alla andra småstäder.
Härifrån göra vi utfärder och finna ruiner öfverallt. Nu blir jag sjukare och måste i Athen ligga till sängs 14 dagar.
Följande har Grefvinnan bifogat.
15de april, Tiryns, Argos, Heräon och Mykenä.
16de april, Hiëron med Asklepiostemplet och den bredvidliggande runda byggnaden Tholos, byggd af Polyklet, Teatern af samma mästare samt Cisternerna, äfven Museet sågo vi med upplysande inskrifter om förgångna tider.
17de april, Tripolitza, byggd på den plats, där fordom 3 städer voro belägna. Hufvudgatorna sammanträffa i stadens midt vid ett trädbevuxet torg. Öfriga gator äro smala, begränsade af basarer, där det råder en lifliq handel.
18de och 19de april, Sparta. Vi sågo Leonidas grafmonument, den förnämsta bland ruinerna af det gamla Sparta, Paläopoliskullen och teatern, den senare nästan en ruin. Museet

med utgräfningar samt i det från romerska tiden bebyggda villaområdet 2 mosaikgolf, det större med Europa och tjuren, det mindre med Achilles mellan Lykomedes döttrar.

20de april, tillbaka till Nauplia.

Athen, 21sta april. Hadriani hvalfbåge med vackra korintiska pelare, Areopagen, den gamla domsplatsen, Athena-Niketemplet med vacker utsikt, Propyleerna af marmor, Athens största världsliga byggnad samt Parthenon, forntidens mest fulländade konstverk i byggnadsväg.

22dra april. Erechteion, tempel helgadt åt Athena med den berömda Karyatidhallen, där taket uppbäres af 6 kvinnostatyer, 2 1/2 m. höga.

Vetenskaps-akademien med vackra statyer af Platon och Sokrates samt Universitetet med stort bibliotek och vacker aula.

23dje april. Akropolis, konungens residens, där han samlade sin domstol och sin rådsförsamling.

24de april. Arkeologiska Nationalmuseet och Kungliga slottet.

25te april. Akademiboulevarden, Polyteknikum samt bestigande af Lykabettos, det vackert formade berget nära staden.

26te april. Stadion, Lysikrates minnesmärke i form af ett litet rundt tempel, det äldsta byggnadsverket i korintisk stil, som finnes i Grekland.

27de april. Akropolismuseet med rester och skulpturer från Akropolis.

28de april. Olympieion (Zeustemplet), Theseion (Theseustemplet). Dipylon (hufvudingången till den gamla staden).

Pnyxkullarna, en höjd med stora terrasser, den största 120 m. l. samt Philopappos minnesmärke på en höjd med samma namn.

29de april. Peiräeus, Athens hamnstad med ett litet antik-

museum i Gymnasiet. Kap Kolonnäs, det gamla Cap Sunion, det grekiska fastlandets yttersta udde på hvilkens höjd ett Athena-tempel.
1sta maj. Eleusis, en fattig stad med ruiner af Propyléerna och Helgelsetemplet samt en i klippan urhålkad håla, använd som grafplats. Marathon, en välbärgad stad, i närheten den Helige Georgs kloster. Söder om staden ligger Tatoi, den Kungliga familjens sommarresidens.
3dje maj. Salamis, den vin och säd frambringande ön, saknar ruiner från forntiden.
4de maj. Afreste från Athen med en ångare, anlöpande staden Volo på väg till Saloniki, dit vi kommo d. 6te maj.
Saloniki, 6te och 7de maj. Hamn- och stor handelsstad. Från hafvet har man en ståtlig anblick öfver staden, som med sina kupoler och minareter ligger vid foten af berget Kissos och terrassformigt stiger utefter bergets sida. Aja-Sofia är den förnämsta moskéen. Sevärda äro Konstantins triumfbåge och St Georgios kyrka.
Nisch, 7de och 8de maj. Viktig stad i strategiskt afseende, har en ganska stark fästning samt många trädgårdar och brunnar. Domkyrkan synes vida omkring med sina 5 kupoler för öfrigt utan vidare intresse. Kyrkogården besökes af kvinnorna, som ställa mat på grafvarna, antända rökelse och därefter utbrista i höga klagorop. Präster gå bland de sörjande och utdela välsignelse, och därför erhålla de slantar och matrester.
Belgrad, 8de – 10de maj. Konungariket Serbiens hufvud- och residensstad med Kungliga slottet, Nationalteatern, Universitetet, Katedralen samt fästningen.
München, 10de – 12te maj. Pinakotheket, Nationalmuseum och Glyptotheket. Härifrån resa Grefven och Grefvinnan von Hallwyl till Schweiz, och jag reser till min kusin i Schlesien för att hämta krafter. Sedan sammanträffa vi i Berlin och återkomma till Stockholm d. 6te juni.

Resa till Tyskland och Schweiz
18de maj 1897 — 27de juni 1897

Deltagare: Grefve Walther och Grefvinnan Wilhelmina von Hallwyl samt Fröken Ida Uhse.

Vi stannade i Berlin 19de — 22^{dra} maj. I Eisenach 22^{dra} och 23^{dje} maj och kommo till Schweiz 24de maj, hvarifrån vi gjorde ännu en liten resa till St Moriz och Davos.

L: Resa till Polen, Ryssland och Finland.
23dje maj 1898 — 25te juni 1898.

Deltagare: Grefve Walther och Grefvinnan Wilhelmina von Hallwyl, Fru Johanna Kempe samt Fröken Ida Ulrse.

Vi reste från Stockholm d. 23dje maj, kommo till Berlin d. 24de och reste därifrån den 25te till Warschau, dit vi anlände på e. m.

Warschau, 25te maj. Vi sågo Kungliga slottet med vacker tronsal samt balsalongen med berömda takmålningar. Slottets flesta dyrbarheter fördes år 1831 till Petersburg och Moskva. Sachsiska trädgården, en i allmänhet omtyckt promenadplats med vackra träd, statyer och brunnar. Evangelisk-Lutherska kyrkan med en lanternin, hvarifrån man har en härlig utsikt. Vi åkte genom den ståtliga gatan Aleja-Ujazdowska, en lång lindallé med promenad-, rid- och körvägar.

26te maj. Besågo lustslottet Lazienki i en vacker park samt slottet Belvedere med park i engelsk stil. Domkyrkan St Johann i gotisk stil. Den storartade Alexanderbron 508 m. l., från denna kommer man till den å motsatta Weichselstranden liggande förstaden Praga. Vi lämnade Warschau på aftonen för att resa till Moskva, en lång färd.

Moskva, 28de maj. Gjorde först en rundtur genom staden, därefter till Kreml, som ligger på en kulle i stadens midt. Området omfattar en hel stadsdel, innesluten af en 20 m. hög mur med tinnar och torn. Palatset omgifves af flera kyrkor och andra byggnader. Till Kreml leda 5 portar. Vid Zarplatz bestego vi Klocktornet Iwán Welikij, 82 m. h., 248 bekväma trappsteg föra upp till kupolen och man passerar 31 stora och små klockor. Utsikten är hänförande. I en flygel är skattkammaren, innehållande vapen, kejsarkronor, regalier, serviser, montrer med dyrbarheter af filigran, elfenben och bernsten,

vaser och marmorgrupper samt en mängd gamla vagnar m.m.
Utanför Kreml ligger Rote Platz. Aktur till Petrowskij-Park, anlagd af Kejsar Nicolaus d. I:e, Sommarteater och flera restauranter.
29de maj. Wassilij-Blashenny-Katedralen med många olikformade kupoler. Romanow-Haus, hvilket visar en trogen bild af ett rikt ryskt hus på 1600-talet.
I jordvåningen källare och förrådsrum, däröfver kök och tjänarerum, i 2dra våningen Bojar-rum och ett kapell med gamla helgonbilder samt ägarens mottagningsrum, hvari ett glasskåp med familjens bordsservis. I öfre våningen kvinnornas rum, musikrum m.m.
Anmärkningsvärda äro de mycket små dörrarna och de mycket smala trapporna.
I huset föddes Michael Feodorowitsch Romanow 1613.
30de maj. Kunstgewerbe-Museum, innehållande rika mönstersamlingar af rysk arkitektur, måleri, ornamentik, fajanser, japanska föremål, möbler m.m.
Utfärd till Sperlingsberge, hvarifrån man har en härlig utsikt öfver Moskva.
31sta maj. Historiska museet, en mäktig barockbyggnad i gammalrysk stil. Polytekniska museet med rika tekniska samlingar från utställningen år 1872.
Foro genom en triumfbåge, Rote Pforte, en smaklös byggnad i rödt med pelare och ornament målade i hvitt och krönt med en förgylld bronsstaty.
Nära triumfbågen den ståtliga Park von Ssokolniki.
1sta juni. Ssucharew-Turm, byggdt år 1689 af Zar Peter d. Store till minne af Streltz-upproret 1682, då Ssucharew-regimentet skyddande förde den unge Zaren och hans moder till Troize-klostret.
Erlöserkirche, den vackraste af alla Moskvas kyrkor, från år 1883, invigd af Alexander d. III:e. Kyrkan är i form

af ett grekiskt kors. Ytterväggarna äro beklädda af marmor. Breda granittrappor föra upp till vackra bronsportar och taket omgifves af en förgylld balustrad. Kyrkan har 5 förgyllda kupoler.
2dra juni. Rumjänzow-museet, en ståtlig, på en höjd liggande byggnad i renässansstil och innehållande stort bibliotek, myntsamling, tafvelgalleri m.m.
Jungfern-Kloster, historisk byggnad från år 1524. Galerie Tretjakow, den största och viktigaste samlingen af nya ryska taflor, 1500 nummer, gåfva af bröderna Tretjakow år 1893.
3dje juni. Belvedere-Palast, byggdt år 1636 af Michael Feodorowitsch åt sönerna Feodor och Alexei. Kapelle der Iberischen Mutter Gottes, ett af de mest ansedda kapellen i Ryssland, alla förbigående göra korstecknet.
4de juni. Universitetet, grundadt år 1755 af Kejsarinnan Elisabet. Det har 115 professorer och 4000 studenter. Den nya byggnaden innehåller kyrka, bibliotek, zoologiskt museum och konstmuseum.
5te juni. Utfärd till Troize-klostret af stor historisk betydelse, det nästan förnämsta och rikaste af Rysslands kloster. Det omgifves af en ringmur, inom hvilken 13 kyrkor och kapell i alla möjliga stilar och med otaliga torn och kupoler, hvilka glänsa af guld och färger. En teologisk akademi samt flera byggnader finnas, hvari välgörenhetsanstalter, en målareskola för kyrkliga motiv m.m. De förnämsta kyrkorna äro: Dreifaltigkeits-Kirche, Uspénskij-Kathedralen, Kirche d. h. Nikon, Kirche der Ausgiesung des h. Geistes samt Kirche des h. Sergius. Klocktornet och den Heliga brunnen. Den förnämsta byggnaden är det gamla Tzarpalatset, där nu teologiska akademien är inrymd. Refektoriet med vackra mosaiker. Skattkammaren är i en särskild byggnad. Där finnas omätliga värden.
Under vistelsen i Moskva köpte Grefvinnan 2 silfver-skedar, 1 kors och 5 sidendukar.
Petersburg, 6te juni.

Vinterpalatset, kejsarparets vinterresidens med Romanow-galleriet, Georgssalen, Vapensalen, Peter den Stores tronsal, Pelarsalen m. fl. Skattkammaren med järndörr och bevakad af 2 officerare. I kammaren förvaras kronjuvelerna.
Eremitaget med de viktigaste konstsamlingarna, såsom de Egyptiska och Assyriska, Grekiska och Romerska, antika brons- och silfverarbeten, handteckningar och kopparstick samt taflor af Nederländska, Italienska, Spanska och Ryska mästare m. fl.
Kejserliga biblioteket med 31 salar och mera än 1 million band. Den stora läsesalen besökes årligen af 120000 personer.
Bergsakademien, stor sevärdhet, stiftad år 1773 af Katarina d. II:a. Konstakademien, en af stadens vackraste byggnader, den innehåller antika- och renässans-skulpturer, taflor och skulpturer af ryska mästare samt Kuschelewska galleriet. I biblioteket en stor läsesal.
7de juni. Museum der kaiserliche Wagen, innehållande Kröningsvagn, gåfva af Fredrik d. Store till Elisabet Petrówna, slädar samt praktfulla gobelänger och tapeter m. m.
Isakskatedralen, den största och praktfullaste kyrkan i Petersburg, byggd af granit och marmor i form af ett grekiskt kors med kupoler och kolossala brons-portar. Från hufvudkupolen en vacker utsikt öfver staden och Newá.
Kasansche Kathedrale med bronsportar, kopior af de i Domkyrkan i Florenz samt Ismáilowsche Kathedrale med 5 blåa, stjärnbeströdda kupoler, hvilka synas vida omkring.
8de juni. Besökte Alexander-Newskij och Smolny-klostren. Det förra imponerar genom sina af murar och vallgrafvar omgifna byggnader, 12 kyrkor och flera kapell.

Det senares hufvudkyrka är Auferstehungskathedralen med 5 blåa kupoler, hvilka synas öfver hela staden, i den största kupolen hänga 20 klockor, af hvilka den största väger 10.000 kg.
Peter-Paulskathedralen, byggd samtidigt med fästningen år 1714. Den har ett mycket spetsigt förgylldt klocktorn, krönt af en ängel, bärande ett 7 m. högt kors.
Haus Peters des Grossen ligger i en trädgård vid Newá. En liten träbyggnad med några rum, hvari några af Peter själf förfärdigade möbler, såsom en stol med läderdyna, en pall m.m. Huset byggdes år 1703.
9de juni. Färd öfver Néwskij-Prospekt, den längsta och bredaste af Petersburgs gator, 5 km. l., 35 m. br. Utfärd till öarna.
Petrówskij-Insel, Peter d. Stores älsklingsö, han anlade här en vacker park, på öns östra del lät Katarina d. II:a uppbygga Peter-Schloss. Kresstówskij-Insel med slott, park och trädgård. Jelágin-Insel med ett vackert slott i en engelsk park med gamla ekar samt Kámenny-Insel med kyrka, flera slott och en sommarteater.
10de juni. Till Alexandergarten med vacker springbrunn och flera minnesstoder af berömda män.
Sommergarten, anlagd af Peter d. Store i fransk-holländsk stil. Vid hufvudingången ett kapell af grå marmor med förgyllningar till minne af Kejsare Alexander d. II:s räddning från mördare år 1866. Parken är härlig med gamla träd och flera konstverk.
Taurische Palast, byggdt af Katarina d. II:a och skänkt till Potémkin, hjälten vid Krims eröfring.
11te juni. Kronstadt, fästning med 50000 innevånare, station för Baltiska flottan, flera starka skansar bevaka inloppet.
Lustschloss Peterhof, byggdt af Peter d. Store år 1720 efter mönster af Versailles. I slottet praktfulla salar med dyrbara målningar och gobelänger.
Zarskoje-Sselo, stad med 2 slott, 8 kyrkor, många kaserner m.m. Slottet byggdt af Kejsarinnorna Elisabet och Katarina d. II:a

praktfullt med dyrbara samlingar. Parken i engelsk stil med ståtliga glorietter, triumfbågar, statyer, vackra broar öfver dammar med simmande svanar, grottor och ruiner m.m. Schloss Pawlowsk med pelarfasad och kupol, staty af Paul d. I:e I slottet ståtliga salar och kabinett med dyrbara taflor och gobelänger, tafvelgalleri, bibliotek, mynt- och medalj-samling. Parken öfverträffar den i Zarskoje-Sselo. Där finnas dalar och skogiga höjder, utsikter öfver sjöar, brusande vattenfall samt grekiska tempel med statyer, praktfulla monument, schweizerhyddor, mossbeklädda Eremitager, de härligaste träd- och blomplanteringar. I parkens bortre del det Magnetisch-meteorologische Konstantin-Observatoriet, förr det förnämsta i världen. Vi sågo också Nikolausbrücke och Peter d. Stores ryttarstaty.

Viborg, 12te juni. Gamla Rådhusplatsen. Slottet byggdt år 1293 af Torkel Knutsson, S:ta Anna-promenaden. Vid nya Rådhusplatsen ligger Rådhuset med en vacker festsal. Finska kyrkan, förr Dominikanerkloster. Slottet Monrepos med vackert läge i en park vid hafvet.

Imatra, 13de juni. Egentligen ej ett vattenfall utan snarare en 46 m. bred vattenhvirfvel, som med ett fruktansvärdt dån störtar sig genom en öppning i granitberget. Tillbaka till Viborg och därifrån till Fredrikshamn.

Fredrikshamn, 14de juni. De förnämsta byggnaderna äro Finska Kadettskolan och Svenska kyrkan.

Borgå, 14de och 15de juni. Domkyrkan i gotisk stil från år 1414. Stor sevärdhet är Johan Ludvig Runebergs hus, inköpt af Staten. Hans staty på Esplanaden är en kopia af den, som finnes i Helsingfors.

Helsingfors, 16de juni. Staden har breda, raka gator med ståtliga hus, präktiga kyrkor och monument samt 2 utmärkta hamnar, den norra och den södra med vackra granitkajer.

Mellan hamnarna halfön Skatudden med den grekisk-katolska Maria Himmelfahrts-Kathedrale, hvilkens hvita torn och förgyllda kupoler synas vida omkring. Från Kathedralen vacker utsikt öfver staden. Midtemot kyrkan ligger Myntkuset och Fängelset samt ytterst på udden Kasernen. På fastlandet ligger Marktplatz med Alexandramonumentet, en obelisk, krönt af en dubbelörn på en förgylld kula. Kejserliga slottet, en tvåvåningsbyggnad med en vacker tronsal samt målningar af finska konstnärer. Norra hamnplatsen är station för örlogsflottan.

17de juni. Atheneum med flera skolor för konst af olika slag samt ett tafvelgalleri med arbeten af finska målare. Senatsplatsen med Senatshuset och staty af Kejsare Alexander d. II:e.

Lutherska St Nikolaus-kyrkan i byzantinsk stil med 5 kupoler samt de 12 apostlarnas statyer på fasaden. I det inre en vacker altartafla och en utmärkt orgel.

Universitetet, en palatsliknande byggnad, har 40 professorer och 2000 studenter, af hvilka 300 kvinnliga. I samma byggnad Zoologiskt Museum, Botaniskt Museum, Myntsamling och Bibliotek m. m.

18de juni. Rådhuset med stadsarkivet. Riddarehuset i italiensk stil med riddaresalen, där finska adelns vapensköldar hänga. Ulrikasborgparken, vanligen kallad Brunnsparken med badhus, restaurant med konserter och varietéföreställningar samt tafvelgalleri med målningar af moderna mästare.

19de juni. Nya lutherska kyrkan med 2 höga torn. I närheten ett fyrtorn, hvarifrån en vid utsikt. Gamla lutherska kyrkan med bra orgel och vacker altartafla.

20de juni. Sveaborg, "Nordens Gibraltar", ligger på 7, genom broar förenade öar. Vargön den förnämsta med matrosskola, vapenhus och i klippan insprängda dockor, söder därom "Gustafssvärd", det starkaste fortet. Små ångbåtar fara till fästningen hvarje timme. Tillåtelse att besöka

fästningen erhålles af Kommendanten.
Utfärd i vagn till Djurgården eller Tölöpark, vackert läge vid Tölöbukten, stora växthus och en restaurant. Med båt till ön Högholmen, restaurant och zoologisk trädgård, vacker utsikt från öns högsta punkt.
Hangö, 21sta och 22dra juni. Viktig fyr, vattenkuranstalt, hafsbad med sandstrand.
Åbo, 23dje och 24de juni. Vid Alexandertorget ligga Teatern och grekisk-katolska kyrkan. Åbo slott, byggdt år 1300. År 1614 uppehöll sig Gustaf d. II:e Adolf här, senare residens för Ståthållaren Per Brahe. I slottet ett historiskt museum samt den cell, där Erik d. XIV:e satt inspärrad af sin broder Johan.
Domkyrkan, en stor tegelbyggnad i senromansk stil och invigd år 1300. Kyrkans inre restaureradt. Altartaflan målad af svensken Westin, flera grafkapell för svenska adelsslägter, såsom Tott, Stålhandske, Horn samt Katarina Månsdotters sarkofag m. m. Vårdberget eller Observatorieberget, vacker utsikt.
Universitetet, som först bestod af ett gymnasium, grundadt af Gustaf d. II:e Adolf år 1630, därefter utvidgadt till Högskola af Drottning Kristina år 1640.
Akademihuset, stiftadt af Gustaf d. IV:e Adolf år 1802, vacker aula med reliefer. Sta Marien-Kirche samt Kuppis källa, i hvilken de första kristna finnarna blefvo döpta af Biskop Henrik.
25te juni. Resa till Stockholm.

År 1899

Ingen resa, emedan Grefvinnan Wilhelmina von Hallwyl blef sjuk.

Resa till Bad Homburg och Schweiz.
16de juni 1900 – 16de aug. 1900.

Deltagare: Grefve Walther och Grefvinnan Wilhelmina von Hallwyl samt Fröken Ida Uhse.

Den 16de juni reste vi till Berlin. Grefvinnan har varit sjuk i blindtarmsinflammation i nästan 6 mån. och är nu så pass återställd, att hon kan resa till Berlin för att fråga professor Renvers, vad hon skall göra för denna sjukdom. Han skulle bestämma, om Grefvinnan för behandling skulle stanna i Berlin. Gud vare lof, professorn fann att blindtarmen var botad, men att det ännu var starka sammanväxningar i den, och professorn förstod, att Grefvinnan måtte ha varit mycket sjuk. Till all lycka måtte varet ha gått ut genom tarmarna.

Resan gick lyckligt, och den 17de juni kommo vi till Berlin, där vi bo hos Major de Marés, och där vi stanna till den 23dje juni, då vi fara till Bad Homburg a. d. Höhe för att stanna där 4 veckor. Grefvinnan skall dricka Elisabethquelle, äfven jag blef ordinerad att dricka samma slags vatten samt bada, då min mage och mina tarmar alltid voro i oordning.

Berlin, 21sta juni. I dag ville jag uppsöka Fru professorskan Ruhle, men jag fick veta, att hon hade varit död redan ett år, det gjorde mig mycket bedröfvad att icke mera få träffa henne.

Köpte senare en hatt för 35 mark, hvilket jag tyckte var dyrt. Ellen har i dag middag för några personer, senare skola vi besöka Cirkus för att höra de svenska studenterna sjunga. Härifrån fara de till Paris för att där gifva konserter. Konserten var mycket vacker och roade oss mycket.

23dje juni. I dag gjorde vi en angenäm utfärd till Grunewald, Ellen, Grefvinnan, jag och Rolf. Geijers resa i morgon till Hälsingborg, det var mycket roligt att ha fått träffa dem på deras hemresa från Egypten, måtte Irma nu vara fri från sin sjukdom. De resa från Hälsingborg till Stockholm.

24de juni. Midsommardagen anlände vi till Frankfurt am Main. Sedan vi kommit hit, har Grefvinnan öfverraskande fort hämtat sig från sin sjukdom.
Homburg, 25te juni. En i Guds sköna natur vackert belägen stad. Måtte den sköna luften, brunnskuren och kanske äfven bad fullkomligt återställa Grefvinnan från följderna af blindtarmsinflammationen, det är min högsta önskan för henne. Äfven jag skall dricka brunn här för min dåliga mage.
26te juni. På morgonen druckit Elisabethquelle och senare tagit mitt första bad, det var skönt, endast något för varmt, i morgon tager jag blott + 38°.
28de juni. Har i dag tagit mitt andra bad, efter att ha legat 15 min. i badet är hela ens kropp betäckt med kolsyreblåsor, en mycket angenäm känsla.
29de juni. I går gjorde vi en härlig promenad i varmt och vackert väder, snart blir det nog mycket varmt här.
30de juni. Idag har jag tagit mitt tredje bad. Grefvinnan återfår sina krafter långsamt. Hon är mycket försiktig, nu dricker hon redan ett helt glas Elisabethquelle, och jag gläder mig mycket åt, att kuren var ett godt val för henne. Måtte den gode Guden åter gifva henne hälsa i ersättning för de 2 svåra sjukdomsåren!
6te juli. Idag ha vi gjort en utfärd i vagn till Feldberg. Vi foro kl. 10 f.m. och återvände kl. 6 e.m. Det var en härlig färd genom Taunusbergens skogar. Från Feldberg har man en skön rundblick in i Hessen-Nassau, man ser Rhen, Main och Frankfurt, det var ett vackert panorama.
För några dagar sedan såg jag Kejsarinnan af Tyskland, och i dag har Furstinnan Dolgorokova tagit in i hotellet. (Alexander d. II:s af Ryssland gemål).
12te juli. Besökt Saalburg, ruiner af en gammal romersk fästning, utgräfd år 1852. Tyska kejsaren skall låta återställa den i dess ursprungliga skick, så att man skall kunna

se, huru romarna byggde sina fästningar. Här finnes också ett litet Museum.

13de juli. Idag har jag tagit mitt 13de bad, och snart resa vi härifrån. Elisabethquelle har bekommit oss mycket bra, och Grefvinnan blir bättre med hvarje dag.

14de juli. Mycket hett i dag, +26° i skuggan, det är alldeles för varmt.

18de juli. Idag +30° i skuggan, man kan knappt uthärda. Jag dricker nu 3 glas Elisabethquelle med 15 min. uppehåll. Kl. 1 e.m. dricker jag något litet Stahlbrunnen.

19de juli. Idag har Grefve von Hallwyl lämnat oss för att besöka sin broder på Burgberg nära Konstanz vid Bodensjön. Grefvinnan och jag stanna till lördag d. 21^sta^ juli, då vi resa till Schaffhausen och stanna där öfver söndagen.

22^dra^ juli. Anlände till Schaffhausen på söndag morgon. Rhenfallet var en härlig syn för mig, hela naturen är här bedårande, jag är hänryckt öfver att vara här. Igår kom fru Hilda Lerber, åtföljd af sin man hit, och de stanna tills i morgon.

23^dje^ juli. Vi följde det unga paret ända till staden Schaffhausen, där vi besågo de gamla husen med sina utbyggda fönster, Museet och Arkivet för att se den stora onyxen. I afton kl. 8 kommer Grefven tillbaka, och vi resa nog vidare i morgon, ehuru Grefvinnan gärna hade varit här ännu några dagar.

24de juli. Vi resa icke i dag utan stanna här ännu några dagar och resa torsdagen d. 26te juli till Basel. De fyra dagarna här i Schaffhausen hafva varit förtjusande. Den sista aftonen strålade Rhenfallet och slottet i bengalisk belysning. I staden Schaffhausen voro vi 2 gånger för att beundra de gamla husen. Måtte Grefvinnan få vara frisk nu, när jag reser till min syster, jag oroar mig alltid öfver min kära Grefvinna, som alltid är så hjärtans god emot mig, fastän jag verkligen icke är värd all den godhet, som kommer mig till del. Resan till min syster i

Bielefeld gick bra.

27de juli. Anlände kl. 11 f.m. till Bielefeld efter en angenäm resa. Jag stannade i Bielefeld till d. 9de aug. Jag har sett tyske Kejsaren här, då han invigde monumentet öfver den store Kurfursten.

Den 16de aug. kommo Grefven och Grefvinnan till Stockholm.

M. N. O. Resa till Egypten, Palestina och Turkiet
5te nov. 1900 – 19de juni 1901.

Deltagare: Grefve Walther och Grefvinnan Wilhelmina von Hallwyl,
Fröken Ida Uhse. Fru Johanna Kempe med Fröken Elma
Hök, hvilka anlände till Konstantinopel d. 4de maj.
Löjtnant Wilhelm von Geijer med fru, f. Irma von Hallwyl,
hvilka anlände till Neapel d. 11te nov.
Militärattaché Henrik de Maré med fru, f. Ellen von Hallwyl,
hvilka anlände till Kairo d. 23dje dec. och återvände till
sitt hem i Berlin d. 14de jan. 1901.

Den 5te nov. kl. 7 e.m. reste vi från Stockholm. Vid Gnesta station
träffade vi Ebba med sina barn. Kammarherre von Ecker-
mann med Harry följde med till Flen. Harry hade firat sin
födelsedag i Stockholm, han hade fyllt 14 år och var en stor
och stark gosse.
Öfverfarten var mycket god, ingen sjögång.

Berlin, 6te nov. Vi anlände kl. 5,30 e. m. De Marés väntade
oss redan i hotellet, och vi åto aftonmåltid tillsammans.

Fredag d. 9de nov. fara vi direkt till Neapel, 46 timmars
resa i sträck, där, i Neapel skola vi sammanträffa med
Geijers.

d. 10de nov. lördag reste vi hela natten med lyxtåget, som
var mycket bekvämt, men också mycket dyrt. Vi foro öfver
München, Innsbruck, Brennerpasset, Verona och Milano, dit vi kom-
mo på aftonen, och där tåget växlade. Därefter öfver Rom till
Neapel, och det var ledsamt att icke få stanna något i Rom.
På resan i dag ha vi delvis sett vackra trakter, på morgonen
dimma och nu något regn, sådana bergslandskap äro bedåran-
de att fara igenom, skada att man ej kan stanna öfverallt.
Vi kommo rätt sent till Neapel, kl. 11 e. m., och Geijers voro emot
oss på bangården.

Neapel, måndag d. 12te nov. Vi gingo genast till Museo Nazionale.
På aftonen gjorde vi en promenad till klostret St Martino

för att njuta af den härliga utsikten.
Tisdag, 13de nov. Grefvinnan mådde ej riktigt bra, vi foro ändå kl. 11 f.m. till Pompeji för att bese utgräfningarna. Ännu en villa har blifvit utgräfd, förr tillhörig familjen Vettier. Allt står kvar på sina platser, vi sågo de härligaste målningar, jag var mycket intresserad.
14de nov. På f.m. packade vi, därefter gingo vi till Akvariet och beundrade med stort intresse hafvets underbara värld. Jag har hållit i den elektriska fisken och kände elektricitet i handen. Bläckfisken fick sin föda och åt med stor girighet de små bitarna, som den grep med sina långa fångstarmar.
Efter lunch gingo vi ännu en gång till Museo Nazionale för att riktigt noga beundra några föremål. Återkomna, gingo vi genast ombord på den ångare, som skulle föra oss till Port-Said. Här var allt storartadt inrättadt. Vädret var skönt och varmt, och vi sutto i det fria ända till kl. 11 e.m. utan att tycka, att det var kallt. På ångaren äro en mängd soldater, destinerade till Kina. Här är rörligt lif och vimmel. Vi sågo Vesuvii glödande krater, och därefter gingo vi till sängs. Jag lade mig med den tanken, att jag skulle bli sjösjuk, dock ännu så länge mår jag bra. Grefvinnan köpte 2 antika koppar i Neapel.
15de nov. Äfven i dag vackert väder, hafvet ligger lugnt, vi hafva passerat Messina, foro rundt omkring hela "stöfveln," (Calabriska halfön) och äro nu i öppna hafvet. Måtte den gode Guden gifva oss vackert väder till Port-Said, så att vi ej komma fram till hälften förstörda. Färden bekom Grefvinnan mycket bra.
16de och 17de nov. Härligt väder, komma i natt till Port-Said och fortsätta därifrån med bantåg till Kairo.
18de nov. Vi ha nu lämnat den härliga ångaren Irene, på hvilken vi haft så sköna dagar utan att bli sjösjuka. Lördagen, näst sista dagen var det stor fest på ångaren.

Matsalen var smyckad med girlander och lampor. Kejsarkronan på det smyckade bordets midt var också tillverkad af girlander. Stämningen under middagen var mycket animerad, ty champagnen flöt rikligt. Tidigt på morgonen tog ångaren in kol, och då var det omöjligt att sofva. Tåget till Kairo gick långa sträckor genom öknen, där vi sågo flera kameler samt de stora pyramiderna framför Kairo, och nu äro vi kl. 5 e. m. i hotell Savoy, som ser mycket trefligt ut. Redan på bangården var ett rörligt lif.

Kairo, 19de nov. Sedan vi packat upp, gingo vi ut strax efter frukosten. I godt humör vandrade vi omkring på gatorna, där man ser negrer, mulatter, egypter och nubier, hvilka se mycket bra ut i sina dräkter. Ekipagen köras af färgade kuskar, mest negrer och mulatter. På de finaste ekipagen voro kusk och betjänt i röd fez samt 2 löpare i hvita guldbroderade dräkter. De senare springa framför vagnen under höga rop för att göra plats.

Efter lunchen gingo vi i en bredvid operan liggande park med härliga palmer.

20de nov. For på f. m. med Grefvinnan till Basarerna och genomvandrade flera gator, där olika slags handtverkare arbetade i sina små öppna verkstäder, och äfven försäljare hafva sina butiker. Här läsa de sina böner, arbeta och skämta med sina grannar samt dricka kaffe. Efter frukosten vandrade vi åter genom gatorna.

21sta nov. Besökt 2 moskéer och biblioteket, det senare äger flera exemplar af Koranen i skönaste utsmyckning, gåfvor af olika Sultaner från 8de århundradet till nyare tid.

22dra nov. Vi beságo moskéer och foro genom Basarer. Efter frukosten foro vi till Citadellet och Muhammed Alis' moskée, där i sydöstra hörnet Muhammed Alis' graf, omgifven af ett vackert galler. Foro tillbaka öfver Place Sultān — Hasan och Mehemét-Aligatan.

23dje nov. En mycket het morgon. Besökt von Gize-museet,

sågo flera salar med mumier, det var som att vandra genom kyrkogårdar. I en sal voro Ramses d. II:s och andra konungars mumier. I andra salar montrer med prydnadsföremål af guld och ädla stenar. Jag har dock ingen förkärlek för den egyptiska konsten, men måste beundra att man redan för 6000 år sedan kunde tillverka så konstnärliga föremål. I e. m. skola vi gå till moskéen Kasr el'-Ain med "den gråtande dervischen", det var just ej mycket sevärdt, vi sågo det bättre utfördt i Algier.

24de nov. Till Barrage du Nil på en liten Nilångare för att se världens största slussverk, som började år 1835 och fullbordades år 1890 för att besörja bevattningen under Nilens torktid. Längs Nilen ser man dock ännu bevattning af fälten genom vattenhjul, hvilka dragas af oxar. Sedan vi på dressiner hade besett de stora slussarna och broarna, åto vi vår medförda frukost på en Belvedère i en vacker park, där engelska familjer bruka uppehålla sig. Vi sågo äfven soldater.

25te nov. Sågo byggnaden Mûristân Kalâûn, fordom lasarett, en stor byggnad med 1 sal för hvarje sjukdom, nu mycket förfallen men med spår af förgången storhet och skönhet. Moskéen Hâkim med Arabiska museet, där Grefvinnan köpte en liten afgud.
Efter frukosten foro vi till Zoologiska trädgården, djuren voro ej så anmärkningsvärda, men trädgården var vacker med höga palmer, granatträd samt andra träd och buskar.

26te nov. Foro vi till Kalifgrafvarna från 13de–16de årh. efter Kr. f. med många moskéer samt de stora ruinhögarna där vi hittade en antik örring, en blå pärla och blåa stenar. Grefven fick några små mynt af föraren, som funnit dem. Efter frukosten foro vi till Bad Helwân i öknen, 5 km. från Nilen i en konstgjord oas, mycket besökt luftkurort

för lungsjuka samt badort för reumatism och katarrer i dessa be-
kanta svafvel- och koksaltkällor. Platsen har regelbundna gator
med vackra villor och ett utmärkt hotell.
27de nov. Tidigt på morgonen foro vi till Matarîye, en obetydlig
by med det s.k. Mariaträdet, där enligt legenden, Jungfru Maria
hvilade under flykten till Egypten. 2 km. därifrån ligga
ruinerna af den berömda solstaden Heliopolis, en af Egyptens
äldsta städer. Af staden återstår endast muren och af templet
en enda obelisk af röd granit, den äldsta obelisken i Egypten.
Därifrån till den af fransmän anlagda strutsfarmen, där 800
strutsar årligen uppfödas, vår utfärd tog 3 timmar.
28de nov. Utfärd till Insel Rôda. På öns sydspets befinner
sig den år 716 e. Kr. uppbyggda "Nilmesser", bestående af en
brunn, i hvilkens midt en pelare, hvarå inhuggna måttsiffror,
betecknande vattenståndet i Nilen.
Från högra Nilstranden till vänster kommer man till
Alt-Kairo, en liten stad med en koptisk kyrka, Mâri-Girgis,
i hvilkens krypta, enligt legenden, Jungfru Maria och Kristus-
barnet skulle ha bott en hel månad under flykten till Egypten.
På e.m. till Mamlukengräber, de äro använda dels som
stenbrott, dels genom ombyggnad förändrade till moderna
grafplatser, minareterna finnas endast delvis kvar, platsen
är mera förstörd än Kalifgrafvarna. Vägen var mycket
sandig, och graffältet är den enda sevärdheten.
29de nov. Besökte på morgonen 2 Museer och skolor. Vi vandrade
sedan genom Basaren och sågo på pärlor och guldsaker. Efter fru-
kosten foro Irma och hennes man till katolska kyrkan för att
närvara vid Baron Rosens bröllop.
Därpå foro vi till Kalifgrafvarna. Vägen dit är också mycket san-
dig. Man ser här en mängd moskégrupper med kupoler
och minareter, de förnämsta äro Grabmoschee des Sultân
Barkûk, Käït Bey's m. fl. Vi bestego därefter Windmühlen-
hügel och sågo därifrån i solnedgången en härlig utsikt

öfver staden, foro sedan ännu en gång till Citadellet för att därifrån se solen gå ned bakom pyramiderna med den härligaste färgprakt i gult och rödt, en sådan syn glömmer man aldrig, och man känner sig gripen öfver Guds allmakt och tacksam öfver, att man framför så många andra har kunnat få njuta af en så storartad utsikt.

30de nov. Beundrat moskéer och gjort små uppköp i Basaren. Efter frukosten redo vi på åsnor till Fortet för att se utsikten, den var vacker i solnedgången.
Tyvärr bekom ridten ej Grefvinnan så väl.

1^sta^ dec. På f.m. gingo vi till mattbasaren, där Grefvinnan köpte 3 mattor som julgåfva åt Fru Kempe och 1 åt sig själf. Efter frukosten gingo vi omkring på gatorna och foro sedan till Ghezireh Palace Hotel, där vi togo in.

2^dra^ dec. Vi foro tidigt till den koptiska kyrkan och voro där redan kl. 8 för att få vara med om hela gudstjänsten. Vi fingo bröd att äta och Grefvinnan behöll sitt som minne. Efter frukosten besågo vi 2 arabiska hus. Vi fingo äfven besöka Harem i forna palats, där rummen voro höga och taken förgyllda och med målningar. Haremsdamerna voro glada och förtjusta, tyvärr kunde vi ej förstå deras frågor. Vi besågo också ett dambad, där det var så hett, att vi knappt kunde vistas där några minuter.
På aftonen åto vi middag hos Cedercrantz'.

3^dje^ dec. I dag foro vi tidigt ännu en gång till Ghezireh Palace Hotel, som ligger på en ö utanför staden samt omgifves af en stor park. Palatset tillhörde förr Kediven af Egypten, hvilkens furstliga gäster där fingo sin bostad.
Af forna dyrbarheter finnas i slottet 6 dyrbara Onyx-spislar och i parken en fontän föreställande "Den unga Nilen". Allt talar om en förgången storhet.

4de dec. På f.m. en ridtur på åsna, emot aftonen utfärd

till Pyramidfältet vid Gize med Mena House Hotel. Vi beundrade Pyramiderna i månsken, det var en storartad syn i den djupa stillheten omkring oss. Det var imponerande att finna dessa monument efter århundraden. Sfinxen är åter mycket insandad, och man ser endast något litet af den ena tassen.
5te dec. F. m. åter en tur på åsna. Därpå foro vi in till Kairo för att göra uppköp. Vi sågo ett bröllopståg, i tåget gingo kameler, hvilka voro utsmyckade samt lastade med bröllopsgåfvor, i högtidsvagnar sutto många damer, musik följde tåget.
6te dec. Dåligt väder med blåst. Kl. 5 foro vi till Kedivens moské i Kairo. Han for dit, ty det var en stor högtidsdag, vi kunde dock icke komma in i moskéen. Gatorna voro upplysta, och vi satte oss utanför ett kafé, därifrån vi kunde se feståget.
7de dec. Intet nytt.
8de dec. Vi ha besökt mattbasaren. På aftonen voro Cedercrantz' på middag i hotellet, herrarna spelade senare biljard, och vi hade trefligt tillsammans.
9de dec. Kl. 11 f. m. foro Grefvinnan, jag och Dragomanen Abdil till Suez, dit vi kommo kl. 10 på aftonen. I Isma 'iliya, en vacker stad med europeisk och arabisk byggnadsstil samt ett godt klimat, stannade vi en ½ timme. I Suez öfvernattade vi på Port Tewfik, hotellvärdinnan, Madame Bachet ville först icke taga emot oss, emedan hon hade reparation i sitt lilla hotell, men vi fingo dock stanna öfver natten samt fingo en enkel aftonmåltid, bestående af bröd, vin och frukt, med hvilken vi voro mycket nöjda.
10de dec. Kl. 7 följande morgon satte vi oss i en båt, som förde oss öfver Röda hafvet, för att vi sedan skulle rida till Mosesquellen. Vägen dit går genom en trång klyfta, i hvilken en väg leder uppåt mellan rullstenar och stenblock. Efter ¼ timme kommer man till klyftans slut, begränsad af en hög klippvägg. Nedanför denna är en vattenfylld klyfta. Namnet syftar ej på Moses.

I en annan båt forslades 3 åsnor öfver till motsatta stranden.
Så kommo vi dock till Asien, bestego våra åsnor och redo 2 timmar till källorna med det bittra vattnet, det finns många sådana källor, omkring hvilka beduinerna bo antingen under palmerna eller i tält. Vi åto vår medförda frukost sittande på en öfvertäckt hövålm, och därpå redo vi tillbaka. Vi sågo äfven den Förstenade skogen.
Icke många skulle göra det efter att rida på åsna 4 tim. i hög temperatur. Aftonen var mild och härlig, och vi foro ända till Suez, besågo staden och dess omnejd. Vi sökte musslor på Röda hafvets strand. Dagen hade varit full af upplefvelser, och jag kan aldrig tacka Grefvinnan nog, att jag fick följa med på denna resa.
11te dec. I dag resa vi tillbaka till Kairo öfver Isma'ilya, där vi sågo en villa, som tillhört den berömda kanalbyggaren Ferdinand de Lesseps, hvilken började Suezkanalens byggande år 1857 och fullbordade densamma år 1869.
På aftonen kl. 11,30 voro vi åter i Kairo i Ghezireh Palace Hotel och hvilade ut efter icke alltför stora strapatser.
Grefven och Geijers kommo hem en ½ timme efter oss. De hade varit hos Cedercrantz för att fira hans återvändande till Sverige. Han hade nämligen blifvit utnämnd till landshöfding på Gotland.
12te dec. I dag efter frukosten besökte vi kapplöpningen, men vi återvände snart, då den just ej var något särskildt.
13de dec. Kl. 10 f. m. foro vi med elektriska järnvägen till Alt-Kairo, där vi togo ångfärjan öfver Nilen till Gizeh och hotell Mena-House. Vi skulle nämligen till Pyramidfältet vid Gizeh och fingo välja, om vi ville göra färden på åsna eller kamel, vi valde det senare. Pyramiderna ligga en timmes väg inne i öknen. Vi sågo några tält, hvilka tillhörde en rik man, som vistades i öknen för att jaga schakaler, annars var allt stilla och öde. I närheten af Pyramiderna

hade vi en rundblick öfver platsen. Ej ett ljud hördes, ingen fågel eller fjäril syntes, endast sand, intet annat än sand i långa vågformade sträckor. Det var ej svårt att rida på kamel, tyckte jag, ej heller att bestiga det långbenta djuret. Efter två timmar kommo vi tillbaka och intogo frukost på Mena House. På åsna redo vi ännu en gång till Pyramiderna, Sfinxen och grafvarna. Vi beundrade också Granit- eller Sfinxtemplet, byggdt af kvaderblock från Sakkâra för omkr. 5000 år sedan, hvilket arbete! Omkring kl. 6 e. m. kommo vi tillbaka och voro icke trötta trots ridturerna, den härliga luften bidrog väl därtill.

14de dec. På f. m. i Basaren, efter lunch på visit till Cedercrantz'. Vi sågo Kediven, då han återkom från kapplöpningen. Senare sutto vi på hotell Continentals terrass och drucko kaffe.

15de dec. På f. m. i Basaren och sågo på ädelstenar, vi kommo nästan för sent till lunchen, sedan foro vi åter till staden och besågo 2 moskéer.

16de dec. Foro till Alexandria kl. 9 f. m. Grefven ville ej följa med, utan vi foro ensamma. Vädret var bra, och vi kommo fram kl. 1 e. m. Jag var mycket besviken öfver denna stad, som verkligen ej är tilldragande med all sin smuts. Vi sågo fyrtornet och hamnen vid vacker belysning. På hemvägen foro vi till Basarerna, hvilka icke alls kunna jämföras med dem i Kairo.

Alexandria, 17de dec. Det hade regnat på natten och regnet fortsatte till kl. 11 f. m. Vi foro först till Museum griechisch-römischer Altertümer, vi sågo där "Schlafender Eros", amuletter, skarabéer, groteska Herkulesfigurer, mumier med porträttmasker af vax, fat från Khadra med inristningar, lampor från Alexandria, medaljer och mynt. På gården staty af Ramses d. II:e m. fl.. Därefter foro vi till en utanför staden liggande trädgård och sedan till Pompejuspelaren, det enda bevarade monumentet från det gamla Alexandria. Pelaren är 31,8 m. hög och 2,7 m. diam., den står på en kulle, ur hvilken ännu katakomber hafva blifvit utgräfda, de enda lämningarna från en förgången storhetstid.

Vi hade en mycket otreflig förare, hvilken gjorde Grefvinnan mycket besvär, innan vi återvände. I det hela voro vi nöjda med vår utfärd till Alexandria. Vi foro därefter tillbaka till Kairo.

Kairo, 18de och 19de dec. Hafva ströfvat omkring.

20de dec. På morgonen köpte Grefvinnan i Museet en afgud åt Ellen och åt sig själf en i guld fattad skarabé och en blå ring af lera i genombrutet arbete. Vi åto lunch i hotell Shepheard och gingo sedan till en Basar för att köpa sötsaker till julen.

21[sta] dec. Gjorde uppköp på f. m. På aftonen voro vi i Stadsparken, där det var illumination och folklif, festen gafs för ett välgörande ändamål.

22[dra] dec. På f. m. sågo vi om våra kläder, tvättade handskar m. m. Efter lunchen gjorde vi några uppköp. Foro på en liten båt öfver till det på motsatta stranden liggande hotell Bûlâk, därefter på spårvagn till Stadsparken, Esbekîje, som ligger i stadens midt, där alla hotell ligga. På aftonen voro vi hos Cedercrantz' på middag tillsammans med Generalkonsul Östberg, hvilken inbjöd oss till middag i stora salen i Gezîre palatset. På aftonen var det stor bal i vårt hotell för hotellets gäster samt äfven för gästerna från andra hotell. Belysningen var utmärkt.

23[dje] dec. I dag kl. 12,30 skola de Marés anlända. Vi glädja oss mycket åt att få träffa Ellen och hennes man. De Marés hafva nu kommit, de ha haft en god sjöresa.

24de dec. Den heliga julaftonen fira vi i dag långt från Sverige. Vi ha redan klädt julträdet till aftonen, vi ha också gått omkring med de Marés. Det har tyvärr regnat mycket de sista dagarna. På aftonen voro Cedercrantz' på middag i hotellet, och därefter gingo vi upp i vår våning för att tillsammans enligt svenskt bruk dansa omkring julgranen. Grefven delade ut julklapparna,

också jag fick ett arabiskt armband af guld.
25te dec. Grefvinnan och jag foro kl. 9,30 f.m. till tyska kyrkan, där sedan de Marés hämtade oss, och vi förde dem omkring och visade dem allt möjligt. Gatorna voro ryslig smutsiga, man kunde knappt komma fram. På aftonen voro Cedercrantz, Generalkonsul Östberg, de Marés och Geijers på middag hos Grefven och Grefvinnan von Hallwyl, och alla voro mycket belåtna.
26te dec. Foro till Museet. Vid hemkomsten packade vi. På aftonen inbjöd Generalkonsul Östberg alla svenskar på middag, äfven jag blef inbjuden. Efter middagen gaf hotellet en bal. Middagen var mycket glad, stämningen här har i allmänhet varit god.
Kl. 10 e.m. gingo vi ned i balsalongen, som var i en paviljong. Gångarna voro omgifna af tältduk, så att det icke skulle bli för kyligt sent på aftonen. Allt var mycket vackert ordnadt med olikfärgade elektriska lampor. Salarna voro dekorerade i venezianskt stil. Det dansades i stora salen. Kl. 1 v.m. kommo vi hem.
27de dec. Kl. 9 på morgonen gingo vi ombord på Nilbåten Columbia, som låg vid hotellet. Grefven hade hyrt båten för hela Nilresan från Kairo till Assuân. Kommo ändtligen i väg efter kl. 10, inrättade oss på båten och anlände till Bedraschên. Där väntade oss åsnor, och vi redo genom härliga palmskogar och sockerfält till Memphis' ruiner. Staden, som en gång varit den mest berömda och folkrikaste af världens städer samt ägande omätliga skatter, ligger nu som en ruinhög. Från Memphis redo vi genom palmskogar och kommo till Koloss-statyen. Ramses d. II:e, som en gång stått vid templets ingång. Den är af granit och ligger nu på en upphöjning med ansiktet uppåtvändt. Statyen är 10 m. l. med krona, och kronan ligger bakom hufvudet. Hela kroppen är täckt med inskrifter, bestående af konungens namn. Sedan vi åter ridit genom palmskogar kommo vi till graffälten i Sakkâra. Med största häpnad och intresse sågo vi dessa graffält samt pyramider, äfven

Apisgrafvarna voro beundransvärda. Först på aftonen i mörk-ret kommo vi tillbaka till båten. Cedercrantz voro med på denna färd, men vände samma afton tillbaka till Kairo med tåget från en i närheten liggande järnvägsstation.
28de dec. Foro längs Nilen.
29de dec. Fortsatte Nilfärden och foro förbi trakter med växlande utseende, dels vackra, dels öde. Kl. 6,30 på morgonen passerade vi staden Benisuêf med stor socker- och linnefabrikation. På aftonen kommo vi till Girge, en stad med vackert läge.
Minye, 30de dec. Stad med stora sockerfabriker. I går afton besökte vi en by, där det gick mycket lifligt till. Fastetiden var inne, då man ej förtärde någon föda under dagen, men tog skadan igen på aftonen med mat, dryck och förlustelser. En kvinna och en mycket ung flicka dansade magdans, framför en annan hydda utförde några män sånger under handklappning.
Vi gjorde senare ett besök i en sockerfabrik, gingo genom staden och återvände därefter till båten.
Benihasan, 31sta dec. Vi redo 1 timme för att komma till Klippgrafvarna och Kattkyrkogården. De förra ligga i en rad i klippan, 39 stycken, alla numrerade med tydliga siffror. De bästa grafvarna äro försedda med järndörrar för att skydda dem mot förstörelse.
I Kattkyrkogården skola heliga kattor begrafvas enligt kontrakt med platsens beskyddarinna. Nära ingången till Klippgrafvarna låg ett klipptempel, helgadt åt gudinnan Artemis.
På aftonen gingo vi igenom de härliga palmlundarna omkring byn under skydd af poliser, dragomaner och matroser. Vi promenerade länge i det vackra månskenet.
På måndagen redo vi åter till Kattgrafvarna, där många mumier ligga spridda. Kapten de Maré tog en för Rolfs räkning.

Därpå redo vi till de stora Klippgrafvarna, af hvilka ännu några kunna uppvisa rätt väl bibehållna freskomålningar. I några grafvar funnos ännu oskadade pelare, i andra blott stycken af sådana.
I dag är det nyårsafton, det är mig nästan omöjligt att tro, att ännu ett år har gått till ända. Gud vare lof, att Grefvinnan åter är frisk efter det 2 vintrar långa lidandet i blindtarmsinflammation. Måtte min syster också bli bättre från sitt långvariga astmalidande! Jag kan icke nog tacka Gud, att jag nu är så frisk. Äfven tackar jag Grefvinnan för hennes godhet, genom hvilken jag har kunnat få se så mycket vackert.
I kväll komma vi till Tell el-Amarna.
Tisdag, 1sta jan. 1901. Hagg el-Kandil. Härifrån skola vi rida till ruinerna af grottor, grafvar och tempel. Sådana finnas för öfrigt öfverallt här. På morgonen kl. 5,30 stego Grefvinnan och jag upp för att rida till grafvarna, hvilka ligga längs bergen. Kl. 10 f.m. voro vi tillbaka och önskade alla ett godt nytt år, och så gick färden vidare. Öfverallt sågo vi vackra berg med grunda öppna grafhål. Kl. 6 e.m kommo vi till Monfalût, där vi stannade öfver natten.
2dra jan. Resan fortsattes till Siût, under vägen sågo vi skaror af vilda änder, pelikaner, hägrar m. fl. vattenfåglar. Herrarna försökte dels från stora båten, dels från en roddbåt att kunna skjuta någon och medtaga som byte, men det lyckades ej. Vi gjorde långa promenader på stranden eller sutto på båten och roade oss efter förmåga, tills herrarna återkommo från jakten.
Siût, 3dje jan. Den viktigaste af alla Nilstäderna. Om aftnarna göra vi härliga promenader i månskenet, hvilka ibland voro rätt så äfventyrliga. För att komma öfver de djupa klyftorna längs Nilstranden måste vi ofta rutscha ned för branten på en bräda eller en på längden genomsågad palmstam, ty byn låg högt uppe på klyftans motsatta sida. Dessa rutschfärder kommo oss att skratta

hjärtligt och beredde oss mycket nöje. I staden finnes en stor basar och en vacker arabisk kyrkogård. Öfverallt längs bergkammarna ligga klippgrafvar. Vi bestego bergplatåns högsta topp och hade därifrån en hänförande utsikt öfver den fruktbara dalen, staden och kyrkogården. Jag tycker, att det är hemskt, att man icke lämnar klippgrafvarna i ro, utan att de hafva blifvit öppnade, och benknotor och inlindade mumiedelar ligga omkringkastade.

Här inköptes lervaror, skålar och en kratta.

3dje jan. Vi gjorde blott en promenad och stannade sedan på båten, medan den stod på en sandbank och reparerades.

Sohâg, 4de jan. Ankommo hit kl. 11 f.m., och vi gjorde genast en ridtur till 2 kloster. Vi redo 3 timmar och på återvägen förlorade jag mitt vackra ur, som jag fått till gåfva af Grefvinnan förra julen. Jag var förtviflad öfver förlusten, ty jag tyckte så mycket om uret. Grefvinnan lofvade att skänka mig ett nytt ur och bad mig icke låta förlusten fördärfva resan för mig. Men jag är ändå rätt bedröfvad, ty uret var mig så kärt. Vi komma i dag till Akhmîm, där vi skola stanna öfver natten, en viktig stad med nära 10000 invånare, stora bomullstygs- och schalväfverier, basarer samt mycket besökt marknad en gång i veckan.

Girge, ångbåtsstation äfven för turistångare.

Abydos, 5te jan. Från Beliâne redo vi kl. 8 på morgonen 2 timmar till ruinerna vid Abydos, Egyptens heliga stad, fordom en stor stad, nu en liten ort. Här låg Osiris berömda graf, och hvarje from egypter önskade intet högre än att här få sin graf. Sethostemplet, invigdt åt Osiris är ett beundransvärdt byggnadsverk med stora pelarsalar samt reliefer på pelare och väggar, det s.k. Kungagalleriet med den berömda Konungslistan från Abydos, bestående af bilder ur Konung Setis I, Ramses d. II:s och andra konungars lefnad. Äfven på andra väggar förekomma härliga konungareliefer.

Några minuters väg från templet ligger Ramses d. II:s tempel med gård, kolonnader, kapell, väggmålningar och reliefer, allt är tyvärr svårt vandaliseradt. I närheten ligger ett Koptiskt kloster, ej vidare sevärdt. Vi åto vår medförda frukost i tempelruinerna. Båten fortsatte därefter till Kene, aftonen var mild och vacker.
Kene, 6te jan. En betydande stad, berömd för sina lerkärlsfabriker, i hvilka tillverkas de porösa dricksflaskor, som hålla vattnet kallt, och af dessa utskeppas hundratusentals till Kairo och Alexandria. Vi besågo staden och återvände sedan till båten, som blifvit prydd med palmblad och lyktor, ty på aftonen skulle 3 danserskor komma och dansa magdans. Aftonen förgick mycket angenämt.
Dendera, 7de jan. Här äro tempelruiner, som vi skola besöka. Vi redo 30 min. och kommo till Hathortemplet, det första egyptiska tempel vi sågo på väg till Öfre Egypten. Det innehåller en stor och en liten pelarsal, 2 försalar, 1 det allra heligaste rummet, allt omgifvet af korridorer samt större och mindre rum. Till höger och vänster i lilla pelarsalen äro reliefer, föreställande konungens deltagande i templets grundläggning. I korridoren omkring det allra heligaste ligga 11 små rum, hvilka hafva användts till förvaringsrum, i det första rummet äro reliefer samt ett kapell med Hathors bild. Under templet finnas 14 kryptor. Man måste medtaga ljus för att kunna göra ett besök där nere. Vi besökte kryptorna n:o 4 och 7, och där sågo vi reliefer, föreställande konungarna Pepy och Ptolemäus, öfverräckande dyrbara gåfvor åt gudarna. Vi gingo upp på templets tak med terrass, där man får akta sig för hålen, som där finnas för att släppa in dager i de underliggande rummen. På terrassens östra hälft finnas 3 rum, och i det mellersta af dem finnas takmålningar, föreställande den berömda "Djurkretsen från Dendera" (nu i Nationalbiblioteket i Paris), egypternas enda runda framställning af stjärnbilden. Det var lönande att gå rundt om templet, då murarna äro betäckta af in-

skrifter och reliefer. Å templets utsidor äro lejonhufvuden, troligen afsedda för regnvattnets afledande. Till höger om Hathortemplets ingång ligger det s.k. Födelsehuset och är invigdt åt söner till templets guddomligheter, å väggarna reliefer.
Bakom Hathortemplet ligger ett Isistempel, dock utan vidare intresse.
Vi åto därefter vår medförda frukost, ty på grund af fastetiden, månaden Ramadân, voro kaffehusen stängda.
8de jan. Tempelruinerna vid Dendera voro storartade, jag fann pelarsalarna mycket vackra.
9de jan. Redan på afstånd sågo vi Obelisken och tempelruinerna, dit vi strax gingo och besågo dem närmare. I Pylonerna hade folket inredt boningar åt sig, äfven en moské fanns där.
Vi fortsatte till Barûd, 2½ km. öster därom ligger Kuft, fordom en stor handelsstad, nu af mindre betydelse.
Luksor, 10de jan. Redo på morgonen till ruinerna vid Karnak, de mest sevärda ruinerna af det gamla Thebe. Genom en Sfinxallé kommer man till Chonstemplet, helgadt åt Månguden Chons.
Norr om templet ligger det stora Ammonstemplet med den första Pylonen vid ingången, hvilken är 113 m. bred, 15 m. tjock och 43 m. hög. Man kan bestiga den på smala trappor.
Här uppe har man en god öfverblick af hela templet. Tempelgården har en yta af 8160 kvm., till höger och vänster afslutad genom pelargångar, å högra sidan Ramses d. III:s tempel. Från stora gården kommer man in i den stora pelarsalen. Pelarna äro byggda af kvaderstenar, de största pelarna äro 21 m. höga, 5 m. genomskärning samt betäckta med bilder ur konungars och gudars lefnad. Äfven väggarna äro betäckta med reliefer af historiska bilder, såsom "Den modige kämpen" Sethos d. I:e m. fl. Templet innehöll vidare pyloner, pelarsalar och gårdar omväxlande samt obelisker, dels stående, dels omkullfallna. Det allra heligaste är delvis förstördt, dock äro väggarna ännu täckta af väl bibehållna reliefer i färger.

I templets östligaste del är en stor pelarsal, Tutmosis d. III:s, kapitälen hafva där en ovanlig form af omvänd klocka. I en liten sal är taket uppburet af pelare, formade som knippor af papyrusstänglar, mycket ovanligt, äfven finnas där bilder af djur och växter, förda från Syrien till Egypten. Skada att många pelare ha blifvit omkullstörtade vid jordbäfning.
Karnak och Luksor med omnejd hörde fordom till Thebe. Tempelresterna göra ett storartadt intryck, och man kan af dem förstå stadens forna storhet. Sfinxalléerna äro ganska väl bibehållna, en af dem leder ända ned till Nilen.
11te jan. Vi rodde öfver Nilen till vänstra Nilstranden och kommo till Sethostemplet, hvilkets pelarprydda fasad man ser på afstånd. Man beundrar inskrifternas och reliefernas utomordentliga skönhet. Vi sågo flera salar och mindre rum samt det allraheligaste, allt i den härligaste utsmyckning. I templets närhet finnes en brunn med vindspel, hvilken vi redo förbi på vår väg ned i dalen till Konungagrafvarna. Grefvinnan, Grefven och jag gjorde färden in mellan bergen, den trånga dalen var omgifven af brunröda klippor, på hvilka solen lyste och öfver landskapet låg en stor ödslighet och ensamhet, där syntes endast några ökenväxter, och de enda djur, som lefva här äro schakaler, vargar, örnar, falkar och ugglor, läderlappar och ormar samt flugor och getingar.
Efter omkring 1 timmes ridt genom dalen tager man den vänstra vägen, som leder till Bîbân el-Mulûk eller Konungagrafvarna. Vi sågo 4 grafvar, Ramses III:s, IV:s, IX:s X:s, den 5te grafven, Ramses II:s var förstörd af ett ras. I alla grafvarna äro väggarna betäckta med reliefer och inskrifter. Vi togo återvägen öfver berget och sammanträffade vid dess fot med Ellen, Irma och deras män. Vi åto där den medförda frukosten och besågo sedan några tempel samt Memnonskolossen. Denna består af 2 kubformade troner, hvardera med en sittande Gigant, ursprungligen 21 m. hög. Figurernas ben äro täckta af latinska och grekiska inskrifter. Vi rodde sedan tillbaka öfver Nilen.

Det hade varit en mycket härlig dag, rik på njutning af natur och konst. Den egyptiska konsten är i mitt tycke något enformig, det största intrycket får man af dess öfverväldigande öfvernaturliga storlek. Beundransvärda äro äfven de väl bibehållna färgerna på pelare och fresker, hvilka ej ha blifvit utsatta för regn eller våldsdåd, tack vare att de i många tusen år legat begrafna i sanden.

13de jan. Kl. 9 på morgonen kom Landshöfding Cedercrantz hit. Vädret var härligt, vi gjorde en promenad genom staden Luksor, besökte de 2 bästa hotellen och återvände sedan till lunchen. Kl. 3 e. m. resa vi åter till tempelruinerna i Karnak samt Chons- och Ammonstemplen. Herrarna hade på morgonen varit på fågeljakt, men utan lycka. I morgon lämna Cedercrantz' och de Marés oss och resa till Assuân.

14de jan. Våra gäster resa kl. 11 f. m., och det blir sedan mycket tomt efter dem, i synnerhet komma vi att sakna den intresserade och lifliga Ellen. Efter lunch redo vi ännu en gång till Karnak för att beundra templen, sfinxalléen, obelisken och de röda pelargångarna, de senare mycket förfallna genom en jordbäfning för 2 år sedan.

15de jan. Kl. 8 på morgonen rodde vi åter öfver Nilen för att rida till Konungagrafvarna, då vi ännu ej hade sett grafven N:o 17, Sethos d. I:s. Vi besågo först Ramesseum, ett stort tempel, byggdt af Ramses d. II:e. Vid ingången 2 pyloner, delvis förstörda, dock ser man ännu tydliga bilder från Ramses' krig. På vänstra tornet vid ingången ser man bilder af syriska fästningar, hvilka Ramses låtit förstöra. På den stora gården ligga spillror af Ramses d. II:s staty, hvilka ännu visa ett utomordentligt arbete. Nästa gård är mindre förfallen än den förra, man ser här också en förfallen Ramsesstaty samt ganska väl bibehållna pelarrader, på hvilka synas bilder ur Ramses lefnad. I stora pelarsalen äro äfven rader af pelare med bilder, såsom Ramses offrande åt gudarna m.

sist äro 2 små pelarsalar, i den främre uppbäres det väl bibehåll-
na taket af 8 pelare, taket är smyckadt med astronomiska bilder,
stjärnbilder m. m. Den bortre salen är mera förstörd och af mind-
re intresse.
Vi sågo vidare 5 grafvar, såsom Stuartsgraf, Rechmerēsgraf, Nattens
graf, Amenemhebs samt Ennes. Utsikten från höjden var härlig.
Templet Medînet-Hâbu och Ramses d. III:s tempel sågo vi ock-
så samt Dêr el-bahritemplet med vackra reliefer och vägg-
målningar, på en öppen gård sågo vi ett altare, det enda som
finnes från Egyptens forntid.
Så kommo vi då slutligen till Sethos d. I:s graf, N:o 17. Den
innehåller 14 salar och flera gångar, alla med väggar och tak prydda med
bilder ur konungars och gudars lefnad. Äfven flera af taken äro pryd-
da med astronomiska bilder.
Vi återkommo till teet kl. 4 e.m. Då vi på morgonen hade kommit
öfver Nilen och just börjat vår ridt, störtade Grefvinnan från sin
åsna, och jag blef förskräckligt rädd, då jag såg henne ligga på
marken med blödande näsa. Grefvinnan ville icke vända om,
utan vi fortsatte vår långa färd. Bukgjordens spänne hade brustit.
På aftonen gingo vi ännu en gång till Sethos' tempel för att beundra
solnedgången, och i morgon lämna vi Luksor, där vi varit 6 dagar.
Esne, 16:de jan. Båten gick från Luksor kl. 7 på morgonen. På
afstånd sågo vi ännu pelarhallar, och vi tänkte på de angenäma da-
gar, vi hade tillbragt här. Vi foro förbi Erment, en stad med stor socker-
fabrik, endast några block och pelare tyda på förgången prakt. Vi stanna-
de öfver natten i Esne. Stadens förnämsta sevärdhet är Templet, af
hvilket dock endast den stora Pelarsalen är tillgänglig, smyckad med
reliefer och inskrifter från kejsaretiden. Vi mötte ångbåten, hvilket
de Marés och Cedercrantz medföljde.
El-Kâb, 17:de jan. I går afton var det kallt, och vi sutto i lilla
salongen, där Irma, Grefven och Löjtnant von Geijer spelade
Skat. På morgonen mötte vi Cedercrantz, som återvände med
turistbåten Viktoria från Assuân på väg till Luksor för att

där taga tåget till Kairo. Efter lunch foro vi i en liten båt öfver Nilen. Där voro förare och åsnor. Vi redo först till ruinerna af den gamla staden Nechab (El-Kâb), omgifna af en väldig ringmur 640 m. l. och 11 m. br. Härifrån medfördes till Rolf en leksakskamel af lera, hvilken föraren lann. Grefvinnan fick ett fågelhufvud. Därefter redo vi till Amenophis d. III:s tempel, helgadt åt gudinnan Nechbet. Det innehöll en förhall med pelare, hvilkas kapitäl nu ligga på marken samt ett kapell, hvilkets tak uppbäres af 4 sextonkantiga med Hathor-hufvuden krönta pelare. Till sist sågo vi Klippgrafvarna. De äro huggna i en fristående klippa bredvid hvarandra, 31 stycken. 6 af grafvarna äro sevärda för de vackra reliefer och inskrifter, som där finnas. I hvarje graf finnes en nisch i bakgrunden, hvari statyer af den döde och hans hustru. Vi sågo också en krokodilgraf och medtogo bitar af krokodilmumiens hufvud.
Ett till hälften utgräfdt tempel fanns också här, en engelsman ville söka skatter där, men tröttnade, då han ej fann något, detta skedde för 3 år sedan.
Edfu, 18de jan. Kommo hit kl. 11 f. m. och gingo genast efter landstigningen till Horustemplet. Stadens förnämsta gud var Horus, solguden. För 30 år sedan funnos på och omkring templet araberbyggnader, men på dåvarande Vicekonungen Mariettes befallning företogs templets friläggning och nu synes det i underbart, nästan fullständigt ursprungligt skick så som intet annat egyptiskt tempel trots de 2000 år, som gått däröfver. Tyvärr äro relieferna, föreställande gudars och konungars ansikten, förstörda under den kristna tiden. Också i mitt tycke är detta tempel det mest bibehållna af alla vi sett. Man ser först det egentliga templet, går upp på taket och ser här omgifningen och yttermurens väggar samt bestiger till sist den stora Pylonen vid ingången. Pylonens väggar äro täckta af bilder och inskrifter ur Konungars och Gudars lefnad

Man får ej låta afskräcka sig af de långa trapporna från att bestiga något af tornen. Trappan har 242 steg med 14 större afsatser, där små rum äro belägna. Lönande är anblicken från tornet, man ser hela tempelanläggningen, byggnaderna i Edfu, landskapet med gröna ängar, små platser omgifna af palmer och mimosagrupper, allt inom ökenbergens ram. Vi gingo sedan genom stora gården, stora pelarsalen med 18 pelare och taket smyckadt med astronomiska bilder, på väggarna bilder i fördjupad relief, sällsynt, bland annat föreställande ceremonierna vid läggandet af grundstenen till templet. Kapellet, som nyttjades som biblioteksrum, på väggarna finnes en katalog, innehållande böckernas titlar. Öfver dörren till lilla pelarsalen är en anmärkningsvärd bild af solen, omgifven af symboliska bilder. Till höger om dörren ett altare af svart granit, enligt inskrift en gåfva till Horus af en privatman. Från den 2^dra^ försalen kommer man till en liten gård med en förtjusande öppen Kiosk, hvilkens tak uppbäres af 2 pelare med blomkapitäl. I taket gudinnan Newt. Det allra heligaste rummet med vackra reliefer. Den inre tempelgångens väggar äro betäckta af reliefer och inskrifter. De förra framställande Konungen i strid med en Nilhäst, han är åtföljd af guden Horus och dennes medhjälpare, striden slutar med djurets död. En annan bild föreställer Konungen, guden Chnum med bockhufvud, guden Horus med sparfhökshufvud och guden Thout med ibishufvud dragande not, i hvilken utom sumpfåglar, fiskar, en hjort m. fl. också 2 asiater och negrer, Egyptens arffiender, äro fångna.
I östra tempelgången går en underjordisk trappa, ledande till en utom templet befintlig brunn. Å yttermurens utsida äro äfven 6 storartade reliefer, såsom Ptolemäus d. XI:e framför Edfus gudar samt inskrifter innehållande tempelbyggnadens historia. Födelsehuset är nästan begrafdt af grus. Efter frukosten gingo vi ännu en gång till templet för att i ro kunna beundra dess skönhet. Men en Cook båt med 65 personer hade anländt hit

under tiden, och skaran af resande störtade ridande på åsnor till templet. Vi tyckte det var utrefligt att se människorna och deras förare gå omkring. Denne föredrog med entonig röst sina förklaringar, hvilket gjorde ett löjligt intryck på oss.

Gebel Silsile, 19de jan. Gebel Silsile eller Berg der Kette, kallas så efter den kedja, som här skall hafva spärrat flodens lopp. Här börjar sandstenzonen i Nildalen, och härifrån har det mesta byggnadsmaterialet blifvit taget till de byggnader, som vi sett. Vi sågo Klippkapellet, hvilket räknas som ett af de viktigaste monumenten i Nildalen genom sina inskrifter och reliefer, hvilka inhöggos af bildhuggaren till Konungens ära. På bakre väggen en relief, föreställande Konung Haremhebs segertåg efter segern öfver Etiopien, reliefen har ett högst konstnärligt och historiskt värde.

Därefter sågo vi de södra minnesstoderna, bestående af 2 tätt bredvid hvarandra liggande stora, omkring 2 m. djupa nischer. Ingången till dem bildas af 2 pelare, uppbärande en arkitrav. På baksidan af hvarje nisch är en minnesskrift på en portalliknande tafla.

På en fristående klippa af underbar form är en inskrift från Ramses d. III:s tid, upptill reliefer af Konungar och Gudar. Ett stycke från de båda ofvannämnda nischerna är en tredje, mycket förstörd nisch. Vid stranden antika trappor, hvilka leda till Nilen. Å de stora stenbrotten på Nilens östra sida äro äfven inskrifter, af hvilka rester blott sparsamt förekomma, såsom Amenophis d. III:s. En icke färdig sfinx finnes äfven här. På en annan klippa synes Amenophis d. IV:s inskrift samt Konung Ammons bild. Inskriften intygar, att Konungen här låtit bryta en obelisk för Soltemplet i Karnak.

Kôm-Ombo, 20de jan. Bergen vika nu alltmera för att gifva öknen plats, äfven folktypen förändras mer och mer till den nubiska. Den präktiga ruinen af det sköna templet Kôm-Ombo synes på långt håll. Vägen till ruinerna var mycket ödslig

och besvärlig, då sanden yrde och uppfyllde luften. Templet är ett s.k. dubbeltempel, troligen det enda i Egypten samt omgifvet af en tegelmur. En mäktig Pylon bildar ingången till tempelområdet, men endast den högra delen af densamma återstår, hvarå reliefer, föreställande konung Neos Dionysos, gifvande gåfvor åt Ombos Gudar. Templet liknar alla andra från Ptolemäertiden, men skiljer sig från dessa därigenom, att detta är helgadt åt 2 gudomligheter, hvardera ägande hvarsin hälft af templet, den högra tillhör Guden Sobk, den vänstra Haroëris, hvarje del med sina egna portar, dörrar och kapell. Gården är omgifven af pelare på tre sidor. Nästan alla pelarna äro förstörda utom 16, som ännu äro till hälften bibehållna. De äro betäckta af bilder, hvilkas färger äro väl bibehållna och föreställa Kejsare Tiberius, offrande åt Gudarna. I gårdens bakgrund är den stora pelarsalen, till hvilken 2 stora portar leda samt 2 små dörrar. Till höger och vänster om portalen äro pelarskrank med bilder. På det högra synas Gudarna Horus och Thout begjutande Konung Neos Dionysos med vigvatten samt till vänster den krokodilhöfdade Sobk. på det vänstra skranket samma scen med den sparfhökshufvade Haroëris. Skranket krönes af ormar, bärande solen på sina hufvuden. Den stora salens tak uppbäres af 10 pelare med rika blom- och palmkapitäl. På arkitravens undersida äro astronomiska bilder. Lilla salens tak uppbäres äfven af 10 pelare. På norra väggen en relief, föreställande den sparfhökshufvade Haroëris räckande ett lieformadt svärd åt Konung Euergetes d. II:e, bakom honom står hans gemål och syster, båda heta Kleopatra. Födelsehuset är förstördt. Går man vidare upp på terrassen har man en härlig utsikt öfver Nilen och det nubiska landskapet.

På aftonen gjorde vi en förtjusande promenad genom palmlundar och gröna fält. Grefven var denna dag mycket upplagd för att skriva vers.

<u>Assuân, 21sta jan.</u> På morgonen stormade det mycket,

och då vi kommo till Assuân, stormade det så hårdt på land, att sanden hvirflade högt upp i luften, denna vind kallas Khamsîn, och varar vanligen 3 dagar. Båten landade vid ön Elefantine, då vi ännu icke kunna få plats på hotellet, vi kunna först få lämna båten d. 23^dje jan.

22^dra jan. På f.m. gjorde vi en promenad på ön Elefantine. Midt emot ön ligger staden Assuân med 2 hotell. På ön är hotell Savoy det bästa, och vi vänta hellre på båten för att få rum på Savoy, kanske vi få dem i morgon. Efter frukosten gingo vi på utsiktsberget, hvarifrån vi sågo bruna och svarta, ohuggna och oslipade klippor, tillhöriga Katarakterna, och mellan hvilka Nilen flyter. En båtfärd omkring ön är af intresse. På öns södra del ligger ruinerna af den gamla staden Elefantine. Af de tempel, som här funnits, äro blott obetydliga rester kvar. Ett altare af röd granit med inskrift: "Åt den store guden Ammon" finnes ännu kvar. Grafvarna här tyckas oss naturligtvis mycket medelmåttiga, jämförda med Konungagrafvarna vid Sakkâra.

En af grafvarna hade en så trång ingång, att man måste lägga sig ned och hasa sig in på bakdelen, och då vi skulle ut, måste vi krypa på alla fyra. I grafven sågo vi förstenade mumier, hvilket vi aldrig förr träffat på. För öfrigt har man i dessa grafvar funnit mumier af både människor och djur. Vi sågo äfven många grafkärl med aska och knotor, och öfverallt lågo delar af mumiebindlar.

Dessa grafvar hafva blifvit utgräfda först för 30 år sedan.

Öns viktigaste sevärdhet är Nilmätaren, en af kvaderstenar byggd brunn, i hvilken man kan afläsa Nilens vattenstånd.

23^dje jan. I går afton dog engelska drottningen.

Vi bo ännu kvar på båten Columbia, alla hotell äro öfverfulla. I dag ha vi besökt den helige Simeons kloster. Det ligger på väststranden och är ett af de största och bäst bevarade af de koptiska klostren. Murarna, som omgifva klostret äro 6 à 7 m. höga, den nedre delen af sandsten, den öfre af tegel. Hufvudbyggnaden bestå

af 2 våningar, i den nedre äro munkcellerna och refektoriet. En trappa leder upp till öfre våningen, där på väggen i en korridor en väggmålning, föreställande Kristus sittande på en tron och bredvid honom ärkeängeln Gabriel och 6 apostlar, målningen är tyvärr till hälften förstörd.
Ett stycke från denna byggnad ligger Klosterkyrkan, innehållande ett kor, en sakristia samt midt- och sidoskepp, alla tak äro hvälfda. I koret är en vacker takmålning, Kristus på tronen mellan änglar. Midt emot koret en nisch med kupol och freskomålningar, Kristus med 2 knäböjande änglar.
I sakristian talrika koptiska inskrifter.
Efter lunch resa vi in till Assuân för att bese Basarerna.
24de jan. I dag flytta vi till hotell Katarakt, där vi med nätt nöd fått rum, det är ett stort hotell utanför staden Assuân.
Vi åto lunch på båten, det regnade något. Efter lunch fara vi på en liten båt till hotellet. Få se, om vi få vackert väder i morgon, då vi skola till Philae för att se de stora tempelruinerna.
25te jan. Intet anmärkningsvärdt hände på morgonen. Jag har skrifvit 2 bref och gjort en promenad. Vädret är dåligt, vi ha frusit mycket, det småregnar. Staden Assuân har knappast något, som lönar sig för ett besök. Endast ett litet Ptolemäertempel är sevärdt. Det ligger i ruinhögarna efter den gamla staden och är blott delvis tillgängligt. Det var helgadt åt Isis från Syene och innehåller blott en sal, hvilkens tak uppbäres af 2 pelare samt 3 kapell, af hvilka de båda yttre äro förstörda. På väggarna äro reliefer af Konungar och Gudar. Intet sevärdt i templets inre.
26te jan. Grefvens födelsedag. I går afton var det ett häftigt åskväder, blixtarna belyste bergen och Nilens krökningar i de vackraste färger, sedan kom regnet och åstadkom jordskred utmed järnbanan ända till Esne, så att det blef tåghinder.
I dag f. m. var vädret rätt bra, och efter lunchen ville vi rida till Philae. Men det blef en sådan storm, att vi icke kunde komma ut, då luften var tjock af sand. Vi stannade inne i

salongen, och det var just ej så roligt.
27de jan. På morgonen kl. 10,30 redo vi till Philae, medförande matsäck. Vi foro i båt öfver Nilen till ön Philæ för att se det förnämsta templet, som är helgadt åt gudinnan Isis.
Vi sågo Tempelförgården alldeles invid båtens landningsställe med kajmur och flera trappor, förande upp till ön, på hvilkens södra sida man ser en dylik trappa.
Tempelförgården är omgifven af täckta pelargångar, kapitälen å de 31 pelarna äro alla olikformade. På väggarna äro reliefer i konstnärligt arbete och med väl bibehållna färger. 1:a Pylonen är 45 m. bred och 18 m. h. samt har 2 torn och en midtport, alla med reliefer, föreställande Farao, Isis, Horus m. fl. Genom den vänstra Pylonporten kommer man till Födelsehuset.
Den högra Pylonen med en vacker port, hvarå liknande reliefer.
Födelsehuset är helt omgifvet med pelarrader, väggarna äro betäckta med reliefer och inskrifter. Af de förra är den i midten anmärkningsvärd, föreställande Buto, Nordens gudinna, spelande harpa för den unge nakne Horus med en dubbelkrona på hufvudet samt hans moder Isis, sittande bakom honom.
2:a Pylonen är mindre samt mera förfallen än den 1:a, den är 32 m. br. och 12 m. h., å sidorna inskrifter om Gudar och Konungar. Man ser också fördjupningar för flaggstänger.
I pelarsalen beundransvärd färgprakt och i taket astronomiska bilder, å väggar och pelare reliefer och inskrifter.
På en af väggarna är en inskrift på grekiska: "Biskop Theodorus lät utföra "det goda verket" att låta bemåla de egyptiska gudabilderna och inrätta salen för kristen gudstjänst."
Vädret var vackert. Vi ha sett mera storartade tempel än detta, dock äro alla tempel i samma byggnadsstil.
Därefter foro vi på Nilen och sågo de storartade slussarna, hvilka uppdämma flodvattnet. Vi kunde ej finna Katarakten så stor artad, då vi voro vana att se Ljusneälfven. Kl. 6 e. m. voro vi tillbaka.

28<u>de</u> jan. Min födelsedag. Vi fortsätta i dag på en turistbåt till Wâdi-Halfa för att se ruinerna. Båten är mycket bra, trefliga passagerare, god mat, men förskräckliga bäddar. Vädret är härligt, godt humör öfverallt, endast stackars Irma ser ej belåten ut, hon måtte visst aldrig känna sig frisk och väl till mods.
29<u>de</u> jan. Besågo Dakke- och Koruskotemplen. Det förra är byggdt af flera Konungar och Kejsare. Tempelbyggnaden består af en mäktig Pylon samt själfva Templet, som är helgadt åt Guden Thout. I Pylonerna finnas trappor med 93 steg för att man skall kunna komma upp på taket. Fasaden saknar inskrifter och bilder. Pelarsalens fasad har 2 pelare med palmkapitäl, hvilka äro förenade med väggarna genom skrank. På arkitraven rester af den grekiska invigningsskriften. Mellan pelarna är den ståtliga ingångsporten. På sidoväggarna bilder af Konungen, Drottningen, en Nilgud och Fältens Gudinna, bredvid dem en ko, lastad med offergåfvor. Relieferna på skranken äro mycket förstörda. Templets inre är smyckadt med bilder af Kejsare Augustus framför olika Gudar. På den vänstra väggen synes Farao lämnande en palett åt Guden Thout.
Äfven på templets bakre vägg finnas flera bilder af kristna heliga. Öfriga salar voro prydda med reliefer och målningar, framställande bilder ur Konungars och Gudars lefnad.
Vi fortsatte till Korusko. Där finnas 2 tempel, Amâda- och Derrtemplen. Det förra gör ett obetydligt intryck och tyckes knappt vara värdt ett besök. Men detta låga, till hälften i sand gömda tempel är af intresse så väl för fackmannen som andra människor. Templet var helgadt åt Guden Rē-Harmachis. På ingångsportens utsida synas bilder af Konungar samt Guden Harmachis, på insidan en inskrift af Sethos d. I:e. I försalen äro pelarrader, i det Allra heligaste inskrifter och reliefer, de senare föreställande Konung Thutmosis d. III:e och Amenophis d. II:e offrande åt Gudarna. Tre utmärkta porträtt finnas af dessa Konungar samt af Thutmosis d. IV:e. Den bakre väggen innehåller en

minnessten, hvilkens inskrift berättar, att Konung Amenophis d. II:e under fälttåget i Syrien tillfångatagit 7 syriska Konungar, och att han låt hänga 6 af dem på Thebes murar och 1 på Napatas murar (Napata vid öfre Nilen).

Klipptemplet i Derr ligger vid foten af ett berg. Templet är blott delvis bibehållet. I förhallen äro 3 pelarrader, af hvilka endast den bortre ännu står kvar. I salens bakgrund till höger och vänster om ingången i den mörka klippgrottan äro bilder af stort intresse. Man måste medtaga ljus. På högra sidan synes Konungen framför Amon-Re, framför dem står en skara fiender (Asiater), af hvilka Konungen fattar en i håret och slår honom med en stridsklubba. Mellan Konungens fötter kryper ett lejon, om hvilket det säges, att det alltid följde Konungen och dödade hans fiender. Till vänster om denna scen synas två mindre bilder af Konungar. Därunder en rad konungadöttrar och Konungasöner. Den stora bilden ofvanför sönerna visar Konungen, slående en skara fiender (Nubier). Guden Harmachis står bredvid och räcker Konungen ett lieformadt svärd, lejonet biter kraftigt en af Nubierna i lårbenet. Nästa sal är helt och hållet uthuggen i berget. I midten har man låtit 6 fyrsidiga pelare kvarstå, på arkitraven öfver dem synas bilder af Konungen framför flera olika Gudar. I det Allra heligaste äro dörrar till höger och vänster, ledande till små gemak. På bakre väggen äro 4 sittande figurer, till vänster Ptah, så Amon-Re, därefter Konungen och sist Harmachis med sparfhökshufvud, de äro alla en face. I närheten är en liten minnesinskrift med en tempelbild.

30de jan. På morgonen kl. 4,30 blefvo vi väckta för att bestiga berget Awas-El-Guarâni. Det var alldeles mörkt, då vi gingo genom byn. En matros gick framför oss med en lykta. Före oss gick en mängd människor från de 3 Cookbåtar

som lågo här. Uppstigandet på berget var ej lätt, ty det var mycket brant, och hade vi ej haft araber, som togo oss under armarna, hade det varit svårt för oss att komma upp, ty vägen var alldeles mörk. Stjärnorna stodo ännu på himmelen. Vi trodde, att vi skulle få se Södra korset, men nej. I Chartûm få vi kanske se det en mörk natt. Uppe på berget funno vi redan en skara människor, hvilka inväntade soluppgången. Nära kl. 6,30 sågo vi den gå upp vackert; öknen såg helt ödslig ut med de vågformade, egendomligt färgade bergen. Vi sågo också karavanvägen, som gick genom dalen mellan de af järnslagg svärtade kullarna och visande vägen genom den hvita ökensanden. Korusko var nämligen en lastningsplats för de från eller till Abu-Hamed genom öknen ridande karavanerna. Högre upp på berget låg en helig graf, dit folk vallfärdade. I Korusko finnes också ett engelskt fort. Kl. 7,30 voro vi åter nere och drucko vårt kaffe med god aptit. I afton kl. 6 kommo vi till Abu-Simbel, där de 3 båtarna landade, för att vi skulle få se de två klipptemplen i månsken. Vi häpnade vid deras åsyn. Stora, i klipporna uthuggna gudabilder visade oss vägen till templen, och båten hade knappt landat, förrän alla rusade i väg till det stora templet, försedda med ljus eller magnesiumlampor. Vi vandrade genom de stora ruinerna med de stora statyerna af Ramses d. II:e samt sågo de på väggarna ofta återkommande offerscenerna. Templets främre vägg är 36 m. bred och 32 m. hög samt arbetad i klippväggen med bilder, Konungens namn omgifvet af Uräusormar samt en tillägnan från Ramses d. II:e till Amon-Rē och Harmachis. Därunder i en nisch Guden Rē-Harmachis med solen på hufvudet och hållande "lifstecknet" i händerna. Det mest i ögonen fallande äro de 4 i klippväggen uthuggna Kolosserna med ryggsidorna mot klippväggen. Figurerna äro 2 på hvardera sidan porten samt föreställa Ramses d. II:e, sittande, omkr. 20 m. höga med sitt namn på flera ställen

af kroppen. Äfven bilder af Gudinnor förekomma. En af Kolosserna är nedfallen, och på hans vänstra ben läses en inskrift på grekiska. Rundt om väggarna äro breda hallar, betäckta af bilder, hvilka först blifvit utmejslade i stenen, därpå öfverdragna med stuck samt sist målade.
Hallarna uppbäras af 8 fyrsidiga pelare, vid hvilka stående figurer stödja sig, såsom Konungen i dödsguden Osiris gestalt.
Taket är smyckadt af gamar och Konungens namn.
Öfver ingångsdörren befinner sig enkla inskrifter med tillägnan, den högra åt Harmachis, den vänstra åt Amon-Rē.
På den vänstra väggen åt söder äro 5 reliefer med bilder ur Konungens lefnad, därunder 3 stora bilder med krigsscener.
Äfven på den norra väggen är en krigsbild. Öfriga tempelsalar bjuda intet af intresse.
<u>Det lilla klipptemplet Abu-Simbel</u> ligger nära floden.
På framsidan äro 6 stående figurer i nischer. Här ser man ej blott Konungens bild utan äfven hans gemåls Nefret-ere-mer-en-Mut samt bilden af en annan Gudinna i samma storlek. Bredvid stå mindre statyer af de kungliga sönerna och döttrarna. En smal port leder in till stora salen, hvilken innehåller liknande bilder som de i det stora templet. Vi komma nu till Wâdi-Halfa, därifrån fara vi på aftonen med tåg till Chartûm.
<u>Wâdi-Halfa, 31sta jan.</u> Vi stanna här till kl. 6 e.m.
<u>Den 2:a katarakten</u> skola vi besöka vid återkomsten från Chartûm.
<u>1sta febr.</u> I går gingo vi till tåget kl. 5 e.m., och kl. 7 satte sig tåget i gång, strax efter vi hade ätit middag. I sofvagnen voro vi 7 damer, och det var hvarken så hett, sandigt eller dammigt som vi hade väntat. I dag stego vi upp kl. 6 f.m., ty 7 damer skulle göra toilett. Det var ej så hett ännu, men med hvar halftimme tilltog värmen.
Stora hvita örnar med svarta vingkanter och nakna hufvuden

promenerade i närheten, så att löjtnant von Geijer kunde taga en fotografi af en af dem. Under måltiderna stod tåget stilla, så att man kunde äta den goda maten utan sand.
Idag känner jag mig illa till mods, ty då tåget rullar starkt, blir jag ofta sjösjuk. Lördag morgon komma vi till Chartum.
Chartum, 2dra febr. Här är det mycket hett. Hotellet håller på att bli färdigt, med tiden kommer det att bli en praktig plats för engelsmännen. Chartum ligger vid Nilens strand. Ända tills nu hade Mahdin, den fruktade dervischen tillintetgjort de städer och byar, hvilka ej ville underordna sig. Äfven norr om Nilen hade han härjat och krossat allt. Mahdins makt blef bruten af General Gordon i slaget vid Omdurman år 1885.
Chartum, 3dje febr. På morgonen gingo herrarna på jakt, och Löjtnant von Geijer sköt en svart sjöfågel, som här förekommer mycket sällan utan egentligen tillhör tropikerna. Grefven sköt en Ibis och såg äfven spår efter en Nilhäst, hvilken hade ungar i närheten, Grefven medförde också en mussla. Krokodilerna komma först senare till Chartum, när vattnet har fallit och båtarnas turer ha upphört. Dessa farliga djur komma många svarta att försvinna under badningen. För flera år sedan åt en 4 m. lång krokodil upp 2 svarta samt bet benet af en häst. Krokodilen blef skjuten och hänger nu i nedre hallen i Kommendörens palats, vi sågo där detta jättestora djur samt många vapen. Vi sågo äfven palatsets välskötta trädgård. Efter frukosten skola vi rida till slagfältet framför Omdurman, där Mahdin och hans 10.000 dervischer jämte många engelsmän blefvo dödade, det lär ha varit en fruktansvärd strid. Det var en mycket het dag, och som min åsna blott hade ett täcke, hade jag mycken möda att ej falla framstupa, ty det är mycket vanskligt att styra en åsna, som hvarken har betsel eller sadel utan endast en liten svart lymmel, som håller i tömmen, 2 gånger kysste jag moder jord. Vi kommo hem mycket uttröttade. Aftnarna äro härliga i månskenet, de vackra träden, den praktfulla stjärnhimmeln, som här verkar

så ofantligt stor samt gräshoppornas och syrsornas sång. Svenska naturforskare, som voro här, voro på aftonen inbjudna till Grefvens på middag. Herrarna visade oss också stjärnbilden "Södra korset", hvilket tyvärr för månskenet ej framträdde så tydligt, men vi kunde dock se det ganska bra.

4de febr. Foro på morgonen till staden Omdurman för att se Mahdins graf. I Basarerna göra främlingarna intet intryck på de infödda, hvilka för öfrigt äro de förhärskande. Kvinnorna gå här lätt klädda, öfverkroppen är alldeles naken, bröstem hänga ned som lappar. Grefven köpte i arsenalen en pistol för 55 piasprar, den hade blifvit hittad på Omdurmans slagfält, och i arsenalen finns det en mängd bössor, sablar och pistoler, som äro till salu. Ännu ser man på slagfältet spridda, mycket blekta klädestrasor och benknotor.

5te febr. På morgonen kl. 8 reste vi tillbaka till Wâdi-Halfa, på middagen var det + 30° Celsius, och det var mycket hett i kupéen.

6te febr. Natt och dag var det mycket hett, och vi sågo hägringar; berg, vatten och träd afspeglade sig från obekanta trakter, alldeles som sjuka i inbillningen kunna se berg och vatten vid horisonten. Landskapet svåfvar i ett luftlager. Omkring kl. 5 e.m. kommo vi till Wâdi-Halfa.

Wâdi-Halfa, 7de febr. Natten var orolig, man blef störd af hundskall. På morgonen kl. 6,30 sutto vi 3 i en båt med 6 roddare och rodde till berget Abusír och foro förbi en del af 2:a Katarakten, hvilket var af stort intresse. Båten måste ofta bana sig väg mellan svart grus, stenarna se ut som järn, men de äro sandsten, öfverdragna af järnhaltigt Nilslam, stenarna vid 1:a Katarakten voro däremot af röd granit. På aftonen sågo vi en vild Fantasia, i hvilken infödingar utförde sina danser, allt var ordnadt af hotellvärden. Vi gingo ombord på vår båt Ibis redan kl. 5 e.m., men då

många flera resande först kommo senare, låg båten kvar öfver natten.
8de febr. Kl. 3 på morgonen fortsatte båten, och kl. 6,30 e.m. voro vi i Abu-Simbel. Vi gingo ännu en gång till de stora Ramses-figurerna i de 2 templen för att beundra dem i morgonbelysning, och det var lika vackert som i månsken. Grefvinnan var mycket nervös. I morgon komma vi tillbaka till Assuân, och det skall bli skönt att få hvila och sofva ut.
Assuân, 9de febr. Efter en angenäm färd äro vi nu här. Hotell Savoy är tyvärr så öfverfullt, att jag måste ligga i badrummet de 2 första nätterna. Det var förskräckligt hett att sofva därinne, ty redan kl. 6 på morgonen kom solen in genom fönstret, och det fanns ingen gardin.
11te febr. Har i dag ändtligen fått ett rum, tyvärr åt solsidan, jag är ändå glad att ha kommit ur det heta badrummet. I dag har jag fått 2 bref.
12te febr. Tagit en promenad på morgonen samt läst, resan gör godt både för kropp och själ. Kl. 5 e.m. var det konsert utanför hotellet, och i det fria var det ej så varmt. Kl. 10,30 e.m. foro vi med båten ned till staden och sågo en Fantasia framför Guvernörens hus. Kvinnorna dansade eller rättare sagdt gingo och gjorde de underbaraste rörelser med hufvud, hals och öfverarmar.
13de febr. På morgonen var det mycket blåsigt och ej så hett, vi öfverlämnade oss helt åt hvilanden dagen.
14de febr. Foro på morgonen med tåget till ön Philæ för att ännu en gång beundra templet. Vi stanna här ännu 14 dagar, dock blir det nog ännu varmare, och då är man glad att ha gjort denna utfärd för andra gången. Vi kommo ej till Philae i dag, utan foro i en segelbåt utför Nilen till den stora Katarakten, som ej gör något mäktigare intryck än Ljusne älf, där den är som bredast. Vi foro ej genom bränningarna, emedan på våren en segelbåt hade kantrat,

och en ung flicka bland de resande hade slungats mot klipporna och blifvit dödad.

15de, 16de, 17de febr. Sofvit, hvilat och promenerat, ty det var mycket hett, i mitt rum var det + 36° Celsius. Ute slår den heta vinden emot en, endast morgon och afton kunde man vistas ute. Denna heta sydvind, Khamsîn, brukar vara 3 dagar, det var + 37° i skuggan.

18de febr. Hett, mycket hett, ej ens på aftonen kännes någon svalka, grodorna kväka, himmelen är vackert stjärnbeströdd, men hett, hett och dock torkar man i denna heta, torra luft mycket fortare, fastän svetten sköljer öfver en, och man är alldeles genomvåt. Vi hoppas, att det måtte bli svalare de närmaste dagarna.

20de febr. I dag har Löjtnant von Geijer köpt ett stort sädesmått af mässing åt Grefvinnan von Hallwyl, det kan användas såsom blomkruka. Senare köptes en arabisk trumma (tam-tam), den ser ut som en lervas, hvilkens nedre breda ända är öfverspänd med ett stycke oxhud, fastknuten rundt kanten.

22dra febr. På f.m. foro vi till Bischârînlägret, där en beduinstam bodde i eländiga, med mattor täckta tält. Folket såg bättre ut än andra blandade raser. Grefvinnan köpte här ett pärlband af glaspärlor, som blef utbjudet åt henne.

27de febr. Vi resa nu med tåget till Luksor och taga nattåget kl. 6 e.m. till Kairo. Äfven här är det mycket hett, så att det är icke längre behagligt att vara här, i sofrummen är det + 36°. Vi ha haft underrättelse från Sverige, att man där har − 30°.

Kairo, 1sta mars. Resan hit gick bra. Temperaturen här är rätt sval i motsats till den i Assuân, och jag har redan börjat kläda mig i varmare kläder. Det har regnat här, och i går var himmelen mycket molnbetäckt, hvilket var nytt för oss att se, vi som alltsedan de 2 sista dagarna i Assuân alltid haft blå himmel öfver oss. Det var den molniga him-

melen, som orsakade det dåliga vädret i Kairo, men hettan var ännu densamma.

2dra mars. Vi ha varit i Basarerna.

3dje mars. Jag har sofvit mycket dåligt i natt, jag hade en ond dröm och inbillade mig, att min syster hade blifvit sjukare, jag önskar att motsatsen måtte hända, och att jag snart måtte få goda underrättelser om hennes hälsotillstånd.

Gezireh-Palast, 4de mars. Vi foro kl. 7,30 f.m. till citadellet, där vi skulle se den karavan, som skulle medföra den heliga mattan till Mekka. På platsen var Paschan med pomp och ståt samt militär och stora folkmassor. På en rikt prydd kamel tronade ett tält med dyrbara broderier, i tältet låg mattan. Andra kameler följde med pipblåsare m. fl., så gick processionen genom gatorna. De egyptiska soldater, som skulle öfverlämna mattan voro alla unga män med intelligenta utseenden samt togo sig bra ut i sina hvita dräkter.

5te mars. Konsert i hotellet. En tedrickande dam hade en liten ödla, fäst med ett band omkring sin hals. Vi voro mycket förvånade öfver damens halssmycke, det lilla djuret blef behandladt som en liten hund.

7de mars. Vi skulle på operan och foro glada i väg. Men då Grefven visade upp logebiljetterna, sades det, att de hade gällt till föregående dags föreställning. Löjtnant von Geijer försökte att få platser i en annan loge, men de voro så dåliga, att man ej kunde se något. Slutligen fingo vi goda platser på parkett. Grefvinnan har ondt i en fot, fotknölen är svullen.

9de mars. På aftonen var det en stor trädgårdsfest med belysning och fyrverkeri samt kl. 10 bal med blom- och confettikastning. Confettin bestod af små runda, brokiga papperspaljetter, vi hade aldrig förr sett sådant. Herrar och damer kastade confettin duktigt på hvarandra, och det gick mycket lifligt till; till sist kastade

herrarna smala pappersband, serpentiner för att med dem infånga damerna, allt verkade lustigt och upplifvande.
Khediven utdelade prisen i ett tält. Han är mycket ung, men ganska fet.
11te mars. Redo ännu en gång till Pyramiderna, Klippgrafvarna och Templet samt besågo minnesstenen, som Ramses d. II:e låtit uppställa framför Sfinxen, sedan denna en gång varit så insandad, att hufvudet endast delvis var synligt. Jag red på en kamel, Grefvinnan på en åsna, då vi ej kunde få 2 damsadlar. Jag kom lyckligt både upp och ned från kamelen, och jag var mycket nöjd med att ännu en gång ha fått rida på en kamel. Några främlingar förundrade sig tydligt öfver, huru bra jag kom ned ur sadeln.
16de mars. I går fick jag den sorgliga underrättelsen, att min syster låg svårt sjuk i hjärtlidande, det är så sorgligt, att hon skall vara så sjuk, måtte hon kunna bli så bra, att vi ännu en gång kunna få träffa hvarandra!
Vi rida på morgonen till Moseskällan och därpå vidare till den förstenade skogen, där lågo trästycken med järnliknande yta, men på fibrerna kunde man dock se, att det var träd, som för många tusen år sedan hade blifvit nedhuggna. Grefvinnan medtog ett sådant förstenadt trästycke. Vi hade ridit 3½ timmar och voro rätt trötta vid hemkomsten. Grefvinnan hade ridit för mycket och hade fått ondt genom hettan, så att hon gick och lade sig tidigt.
17de mars. På f. m. skulle vi besöka vår förares hustru, han hette Ab-del-Medjie, vi köpte sötsaker åt frun.
18de mars. Vi ha gjort visit hos holländska Generalkonsulns fru, och om lördag d. 23dje mars skola vi föreställas för Khedivens moder. Det är förtjusande af Grefvinnan att taga mig med, och jag är mycket tacksam för hennes godhet. Vi gingo sedan för att hämta och betala det beställda guldarmbandet, därefter köptes 2 mattor hos köpmannen

Hispenian.

21sta mars. Tillsammans med Grefvinnan har jag blifvit föreställd för Kedivens moder. Hon är ännu ej gammal, ser rätt bra ut och är mera kort än lång samt rätt fet. Fru von Villebois presenterade oss. Vi foro till Konbet, Kediv-moderns slott. Vi fingo en liten kopp kaffe, samtalade litet och efter en kort stund var besöket slut.

24de mars. Varit i Museet, där Grefvinnan köpte 2 afgudar för sig själf och 2 åt Fru Kempe.

25te mars. Grefvinnan köpte 1 täcke och ännu 1 matta hos köpmannen Hispenian.

27de mars. Voro på middag hos Generalkonsul Östbergs.

28de mars. Vi resa nu från Kairo till Palestina, det har varit en härlig tid här i Egypten, nu få vi se, hur det kommer att bli i fortsättningen. Det är redan mycket hett här, och de resande i hotellet äro redan sjuka i feber och diarré. Färden till Port-Said varar 7 timmar, och jag skall bli glad, om vi snart kunna inskeppa oss till Jafa.

Port-Said, 29de mars. Den ångare, med hvilken vi skulle ha rest föregående afton, hade ännu icke anländt, så att vi måste stanna här öfver natten. Hotellet är ganska bra. Det börjar att blåsa i dag, och då blir sjöresan ej behaglig för mig, jag, som alltid blir sjösjuk. Vi måste stanna här hela dagen. Geijers blefvo mycket förvånade öfver, att vi ännu voro kvar här. Det är rysligt varmt, och man svettas öfver hela kroppen. Det blir varmare med hvar halftimme, klockan är endast 11 f.m. Denna heta vind heter Khamsin. Efter lunchen gjorde vi ännu en färd genom staden, vi sågo en delfin, som gungade i kanalen, ibland syntes hufvudet, ibland stjärten öfver vattnet, han tyckte väl också, att det var varmt, + 37° Celsius i skuggan. Nu efter lunchen har det blifvit varmare, mina nickelkantade glasögon bränna på näsan. Lädret på vagnssitsen var glödande

hett, då vi åter stego upp i vagnen. Mitt hufvud kännes tungt, jag har svårt att uthärda den heta ökenvinden, nu kl. 3 e.m. är det +37° Celsius i skuggan. Vi ha tillbragt natten i hotell Nicolau. Fartyget, som vi skola resa med heter Salazie (fransman) och har nu anländt på aftonen, så nu komma vi då i väg.
Inskeppningen är alltid något orolig, då hvarje liten båt med resande vill komma först ombord för hyttplatsernas skull.
Det är ett vimmel af båtar på vattnet och ger en liflig bild, ty roddarna äro mycket ifriga. Har man väl kommit ombord, dröjer det länge, innan de öfriga resande och deras resgods kommit ombord. Hettan var mycket stor, dock uppstod plötsligt en stark storm, som varade 1 timme, det var glödande hett som i en bakugn, himmelen var mörk, stora regndroppar föllo, och tälttaket skakades häftigt af stormen, det var ganska hemskt.
Kl. 9 e.m. åto vi kvällsmåltid och gingo sedan till sängs, jag med tungt hjärta vid tanken på sjösjukan, som jag skulle utstå. Dock, Gud vare lof, det blef ingen sjögång, och vi kommo lyckligt och väl till Jäfä.
Jäfä, 30te mars. Som staden icke har någon egentlig hamn, måste fartyget kasta ankar 15 min. väg från staden, och passagerarna fraktades i land på små båtar. Allt gick bra, hafvet låg spegelblankt, så att man djupt nere kunde se de med hvita musslor beklädda klipporna. Vi foro till hotellet, som hade en trädgård, där det funnos apor, papegojor och kakaduror, vi beundrade också hotellvärdens lilla museum.
Vi foro till staden efter frukosten till Folkplatsen, där det hölls en folkfest till minne af de döda. Där var musik, karusell, gungor m. m. och där var ett brokigt rörligt lif; där blott glädje och fröjd rådde. Därefter foro vi 2 1/2 timmar till Ramle och blefvo öfver natten hos Fransiskanerna i klostret, där det var mycket trefligt. Grefven och Grefvinnan blefvo dock störda på natten af moskiter och hundskall.
31^sta^ mars. Palmsöndag. Kl. 6 f. m. foro vi från klostret.

Vädret var tyvärr ej riktigt klart. Vi foro genom Judabergen, och det var riktigt högtidligt för mig, att ha fått komma till det land, där Kristus har lefvat och dött för mänskligheten. Vid 11-tiden klarnade vädret, och vi kommo till Jerusalems murar i klart väder. Vi foro genom Jäfä-porten in i staden. Att jag skulle få komma hit är en synnerligen stor förmån, som kommit mig till del, och jag tackar mycket den kära Grefvinnan, att jag fått upplefva allt detta. Vi bo i Johanniter Hospiz och blefvo mycket väl emottagna. Nu i påskveckan äro redan många pilgrimer här, såsom ryssar, greker och folk af alla nationer. Grafkyrkan är dag och natt full af människor, hvilka armbåga sig fram till de platser, där Kristus lidit, ty Grafkyrkan står på Golgata. (Calvarienberg), där Kristus blef korsfäst.
Vi sofvo gott i Hospizet på natten.
Jerusalem, 1sta april. Vädret var klart och vackert. På morgonen gingo vi till platsen för Salomos tempel med de ställen, där Jesus vandrat, såsom Gyllene porten, Fårporten, Fårdammen och Templet. Vi sågo också Kubbet es-Sachra, en klippdôm, som består af en stor ståtlig 8-sidig byggnad, hvarje sida är 20,4 m. lång. I det inre äro mosaiker af stor skönhet och konstskicklighet. I templet finnes den "svåfvande stenen", omspunnen af flera legender från judar och muselmaner. Via Dolorosa, den smärtans väg, på hvilken Jesus gått, bärande korset till Golgata, samt till sist sågo vi det katolska Zions-klostret.
Vid utgåendet därifrån blef Grefvinnan bestulen på sina skor, som hon vid ingåendet måst lämna ifrån sig, jag lämnade då mina skor till henne, och jag själf vandrade i sandaler genom Jerusalems berömda kyrkor, platser och gator. Sandalerna gjorde icke vägen lätt för mig, ty sulorna voro tunna som papper. På e. m. foro vi upp på Oljeberget, därifrån Grefvinnan medtog små olivkvistar som minne. Vi sågo den omgifvande trakten, såsom Döda hafvet, Jordanfloden, Kidrondalen, Getsemane örtagård, Jerusalems

yttre murar, Gyllene porten, ja, hela panoramat öfver staden och dess omgifningar. På aftonen besökte vi en lärd doktor, hvilken genom 40-åriga studier och undersökningar ville visa hur Tempelplatsen hade sett ut f. Kristi födelse. Han bevisade åskådligt, hur allt varit bebyggdt. Vi fingo också se, huru Förbundsarken hade sett ut. Allt var mycket intressant att se och höra.
2dra april. I dag tidigt, kl. 6 f. m. fara vi till Jeriko. Vädret var härligt, och vi foro förbi Juda kritberg. I dalarna var det tyvärr dåligt med växtligheten, ty det hade fattats regn. Öfver allt var det vattenbrist, och Jerusalem har blott cisternvatten. Vi foro delvis öfver Oljeberget samt genom den judiska kyrkogården. Till höger om oss hade vi muren med den Gyllene porten och Kidrondalen. Vi foro ned omkring berget, sågo Förargelsens berg och kommo inemot kl. 12 till Jeriko. Vi gingo till det lilla natthotellet, åto sedan middag i det bredvidliggande stora huset och efter en halftimme foro vi till Jordanfloden och Döda hafvet. Vi stannade i Jeriko öfver natten. Vi mötte skaror af pilgrimer, hvilka trötta och dammiga gingo till Jerusalem. Många redo på åsnor, andra medföljde kamelkaravanerna genom bergen, det är ett rörligt lif här före påsken. Vid 6-tiden voro vi tillbaka från utfärden till Jordan och Döda hafvet. I det senares bittersalta vatten ha vi tvättat våra fötter. Döda hafvet är 76 km. l., 15,7 km. bredt och omgifves i öster och väster af kala, kägelformade berg. Vid hafvets sydvästra ände ligger ett saltberg. Döda hafvet ligger 393,8 m. under Medelhafvet och saknar allt organiskt lif, hvarken musslor eller koraller finnas, och hafsfiskar dö inom kort i det salta vattnet. Det gamla antagandet, att intet lefvande väsen lefver på stranden och ingen fågel flyger öfver vattnet, är en fabel. Man ser ofta fåglar simma på vattenytan, men någon riklig djurvärld finnes ej här på grund af brist på sött vatten, hvilket också inverkar på växtligheten. Ungefär i midten på hafvets västra strand ligger Engedin,

Getkällan, fordom en rätt betydande ort med vackra palmlundar. Källans vatten är + 27° Celsius, sött och kalkhaltigt med en mängd små svarta snäckor. Af olika träd finnas här Zizyphusarter samt Calotropis Procera med frukt, som kallas Sodomsäpple, en gul, äppelliknande frukt, hvilken öppnar sig, om man klämmer den samt lämnar blott fibrer och bitar af skalet kvar i handen. Här finnes också Acacia Sejal, det arabiska gummiträdet. Under buskarna finnes godt om Solanum Melongena. Engedi tar sig bäst ut en månskensnatt med de branta klipporna på ena sidan och hafvet på den andra, den milda luften och den sydländska vegetationen påminner om sydligare luftstreck. Äfven på morgonen vid soluppgången få bergen en egendomlig röd färg.
Jordandalen är också mycket intressant, floden är den viktigaste i Palestina. Den har delvis klart vatten med ganska hög temperatur och är därför ej så frestande att dricka. Fiskar finnas, hvilka dock företaga vandringar efter olika årstider. På flera ställen finnas öfvergångar eller vadställen. Växtligheten i dalen är mycket god, man ser grönt gräs och yppiga grupper af Oleander och Tamarind. Grefvinnan tog med några kvistar som minne. Vid stranden finnas också klippor. Vi gjorde en liten båtfärd på floden och togo vatten med oss hem för Grefvinnans samlingar i Sverige. Hela färden var af stort intresse, och vi sågo mycket vackert. Jeriko är just en ful stad. Natten var god och maten smaklig.
3dje april. Kl. 6 f. m. foro vi till profeten Elisas brunn, om hvilken traditionen säger, att de äldsta pilgrimerna trodde, att profeten Elisa hade gjort brunnens vatten drickbart genom att ditkasta salt, och att sedan brunnen fick sitt namn efter honom. I närheten har man funnit en stenlagd romersk gata. Hemkomna drucko vi kaffe och foro sedan till Jerusalem. Under vägen gingo vi längs en vacker klyfta för att bese ett kloster, där eremiter också bodde i klipphålor, till hvilka de kommo antingen

genom att klättra eller också gå genom klippgångar. Nära kl. 2 voro vi åter i Jerusalem och gingo genast till Omar-moskéen, som ligger på Tempelplatsen och utgör en del af den stora El-Aksâ-moskéen. Grefvinnan beställde sig skor.

4de april. Kl. 8 på morgonen foro vi till de 3 Salomoniska dammarna, hvilka ligga i en liten dal. De ligga ej i rak linie öfver hvarandra, den 2^dra^ dammen ligger 49 m. från den öfre, och den tredje 48 m. från den mellersta. Hvarje damm ligger omkr. 6 m. djupare än den omedelbart öfre liggande. Trappor uthuggna i klippan leda ned till dammarna, hvilka dels äro uthuggna i klippan, dels murade. Den nedre dammen är den vackraste, innerväggarna äro stödda af talrika sträfpelare. Vattnet i dessa dammar kom från närliggande källor och fördes sedan genom kanaler till Jerusalems akvedukt. Dessa källor räckte dock icke för vattenbehofvet i Jerusalem, utan flera vattenledningar funnos.

Från dammarna foro vi till Bethlehem (bröd- eller matställe) har enligt legenden sedan årtusenden sitt namn däraf, att staden med omgifning var mycket fruktbar i motsats till den öfriga traktens karga natur. Staden ligger på 2 kullar, och dess läge påminner om Jerusalems. Vinet från Bethlehem anses bättre än det från Jerusalem.

Vi sågo den stora Mariakyrkan, byggd på det ställe, där Jesus föddes. Framför hufvudingången är en stor stenlagd plats, på hvilken man ännu ser spåren af den forna Basilikans Atrium, en fyrsidig plats, omgifven af pelarrader samt i midten med några cisterner för dop och tvättning. Kyrkans inre är öfverraskande enkelt. Under koret ligger kryptan, där det viktiga Födelsekapellet finnes. Golf och väggar äro där klädda med marmor, kapellet upplyses af 32 lampor. I nischen mot öster är under altaret en i golfvet inlagd silfverstjärna med inskrift: "Hic de virgine Maria Jesus Christus natus est." = "Här föddes Jesus Kristus af Jungfru Maria."

Därpå sågo vi Mjölkgrottan eller Kvinnohålan. Genom en järndörr kommer man in i en hvälfd gång och går sedan utför 16 trappsteg ned i klipphålan. Enligt traditionen skall den Heliga familjen hafva gömt sig i hålan under flykten till Egypten. En droppe af Marias modersmjölk skall ha fallit på hålans golf, däraf namnet. Ända till våra dagar tro kristna och muselmaner att en lösning af grottans kalksten ökar mjölken hos mödrar, ja, äfven hos djur. Här säljas ett slags runda kakor, bakade af kalkstenspulvret samt anses vara nyttiga för digifvande mödrar bland människor och djur.

Sedan gingo vi till den tyska evangeliska kyrkan och besökte Pastor Böttiger, där vi bjödos på förfriskningar samt njöto af den vackra utsikten öfver Juda-bergen, den stora blomstrande byn Bêt Dschâlâ samt det stora Karmeliterklostret. På e.m. foro vi till Ain-Kârim, en af pilgrimer besökt vallfartsort. Byn ligger i en vacker och fruktbar trakt med stora oliv- och vingårdar. Vi sågo Johannesklostret, som tillhör Fransiskanerna, hvilka också emottaga främlingar. I Klostergården, som omgifves af murar äro vackra cypresser. Johanneskyrkan med sitt kupoltak är på tre sidor omgifven af klostret. Enligt traditionen skulle ett hus, tillhörigt Sakarias, Johannes Döparens fader, ha legat här. Några minuter från klostret ligger källan Ain-Kârim, hvilken redan från 14de århundradet kallats Maria-källan. Öfver källan är nu en moské med minaret. Nära källan har enligt traditionen Sakarias sommarboning varit belägen, och det var där Maria besökte Elisabet. Vid ingången ligger en sten, på hvilken det säges att Elisabet under flykten för Herodes hade lagt ned Johannes, och att stenen då hade sänkt sig.

Kl. 6 e.m. gingo vi till gudstjänsten i det tyska kapellet.

Påskveckan.

5te april, Långfredag. På morgonen kl. 9.30 gingo vi till gudstjänsten i den nya tyska evangeliska Frälsarekyrkan, invigd

d. 31sta okt. 1898 af tyska Kejsarparet. Predikan var mycket bra, och hölls af Pastor Hoppe, vi gingo till den heliga Nattvarden, hvilket var mycket högtidligt.
Kl. 11,30 f. m. åto vi middag och gingo sedan ut genom porten för att se arabernas tåg med fanorna, dervischerna och de stora folkmassorna. Det var en mycket liflig tafla. Araberna sutto till häst i sin bästa utsmyckning. De redo vägen nedanför Oljeberget till Jeriko, där de skulle vara 8 dagar och hålla fester.
Därefter gingo vi till Judarnas klagomur, som är 48 m. l. och 18 m. h., de 9 nedre stenlagren bestå af kvaderstenar, de öfre 15 lagren bestå af mindre stenar. Vid denna mur hafva judarna säkert redan från medeltiden klagat öfver Jerusalems undergång. Det är bäst att gå till muren fredagarna kl. 4 eller på de stora judiska högtidsdagarna. Allt var här mycket intressant, de gamla patriarkerna i långa färgrika sammetsrockar och en kalott på det hvitlockiga hufvudet sutto på den smala gatan midt emot synagogans mur och läste i sina hebreiska bönböcker eller klagade högt och sågo sorgsna ut. andra judar klamrade sig fast vid den höga muren, klagande och gråtande högt samt kyssande muren. Många voro barfota. De spanska judarna skilja sig från de polska genom ett mera vårdadt utseende. Det hela gjorde ett mycket vemodigt intryck på åskådaren.
Senare hade vi en lång ridöfning. På aftonen gingo Grefvinnan och jag till Grafkyrkan för att se en procession hos latinarna. Man hade rådt oss i Hospitset att noga ge akt, så att vi icke i timmar måtte blifva instängda med folkmassan. Vi höllo oss därför i närheten af den stora porten, men plötsligt sågo vi kyrkan tom och störtade mot utgången, och så kommo vi med nätt nöd ut i det fria och voro glada och lyckliga, då vi åter voro tillbaka i Hospitset kl. 9. Grafkyrkan är byggd på

det ställe, där man tror sig ha funnit Jesu graf. Den första kyrkan invigdes år 336, blef sedan många gånger förstörd och återuppbyggdes sådan den nu är af greker och armenier år 1810.
6te april. Kl. 10 f. m. profvredo vi i 2 långa timmar, därpå gingo vi omkring på gatorna. Grefvinnan köpte utgräfningar och andra saker. Voro hos den svensk-amerikanska sekten s. k. "Besegrare" med omkring 150 anhängare, hvilka inom kort invänta Kristi ankomst, äro mycket frikostiga och gästfria samt utöfva sjukvård. De hafva en stor butik, där de sälja utgräfningar och föremål af olivträd, vi köpte också mycket där.
Efter måltiden sågo vi en utgräfd mosaik utanför Jerusalems murar. Därpå gingo vi till Bomullsgrottan, som ligger nära Damaskusporten, 6 m. under muren. Den upptäcktes år 1852. Hålan är känd från muselmanska författare under namnet Muräråt el-Kettân. I grottan är ett stenbrott, som sträcker sig 196 m. under staden. I väggarna äro nischer för stenhuggarnas lampor. Taket stödes af höga pelare. Af tydliga märken ser man att stenblocken blifvit brutna ur klippan med träkilar. Från hvilken tid stenbrotten förskrifva sig är ovisst. På en vägg har man funnit ett slags assyrisk kerub, fyrfotad med människohufvud, mera åt höger en källa med dåligt, droppande vatten. På ridturen sågo vi också ett syriskt hittebarnshus.
7de april. Påskdagen. I går blefvo vi inbjudna att på aftonen besöka den svensk-amerikanska sekten, som i Sverige kallas Helgumianer. De ha som grund för sin lära orden: "Älska Herren din Gud öfver allting och din nästa såsom dig själf", men det var nog mycket, som man denna afton icke kunde genomskåda i deras broderliga och systerliga lefnad. Folket i Jerusalem sade, att först då de driftiga svenskarna kommo till sekten, blef det ordentligt arbetadt, ty amerikanarna ville helst gå och spela förnäma. I dag på söndagsmorgon voro vi i Frälsarekyrkan, där Pastor Hoppe höll en bra predikan. Efter middagen foro vi ännu en gång till Olje-

berget, sågo Hittebarnshuset, Zionsporten och Damaskusporten samt uppsökte ännu en gång Patriarken.

8de april. På morgonen gingo vi till Grafkyrkan, ty kl. 2 e.m. skola vi till häst lämna Jerusalem och börja vår resa till Damaskus. Vi lämna Jerusalem med tungt hjärta och äfven det preussiska Johanniterhospitset med det angenäma värdfolket, herr och fru Beyer. Han var fordom snickare och hon diakonissa, de voro mycket intressanta och arbetsamma människor. Pastor Beyer läste alltid bordsbön före måltiden.

Då Fru Beyer var sysselsatt i sitt kök, och vi hade tid, gingo vi in till henne för att få veta något om landet och folket. Vi ville också gärna få höra så mycket som möjligt om seder och bruk i Jerusalem. Det intresserade oss så mycket. Hospitset var ett arabiskt hus med ett Johanniterkors på framsidan. På den inre gården voro gröna träd, blommor och buskar, under hvilka sköldpaddor kröpo. Priset för person och dag var 5 frcs. Som maten alltid var god, kan det ju knappt gå utan förlust.

Några minuter sedan vi ridit genom stadsporten och lämnat Jerusalem, mötte vi araber, af hvilka en skrek något till oss, och Grefvinnan frågade, hvad araben hade ropat till henne. Föraren ville först ej tala om, hvad mannen hade sagt, men slutligen talade han om, att araben sagt: "Allah bevare den gamla frun, som skall rida ända till Damaskus," vi skrattade alla hjärtligt. Först redo vi förbi den källa, där Josef och Maria saknade sin son Jesus, då han hade kvarstannat i Jerusalems tempel. Inemot kl. 5,30 e.m. kommo vi till våra tält, där vi skulle tillbringa första natten, stället hette Betel (Bêtin), där Jakob i drömmen såg himlastegen med Gud och änglar.

9de april. Natten i tältet var stormig och kall, och på morgonen kl. 7 redo vi vidare 4 ½ timmar samt rastade bredvid en gammal källa och åto frukost, bestående af konserver, bröd och mineralvatten. I den lilla hyddan sutto redan

beduiner, hvilka också höllo måltid.
Så småningom förstodo vi, att araben hade rätt, då han uttalade sin fromma önskan för den gamla frun. Kl. 2 fortsatte vi att rida 2 1/2 timmar, då vi kommo till byn Huwâra, där våra tält väntade oss, och där kocken hade lagat middagen på en spis, hvilken bestod af ett på korta ben stående och på längden genomskuret plåtrör, hvari lågo glödande kol, på hvilka grytan med innehåll kokade. Kött och soppa smakade alltid bra, ty aptiten var alltid god. Höns och fårkött tillagades alldeles förträffligt. Mycket mat fanns icke, men vi fingo alltid något varmt morgon och afton.
Många gånger under ridten tänkte jag, att jag måste sitta af, ty vägen gick i halftimtals öfver rullstensmark, vi redo också ofta öfver bergen, och vinden var ofta rätt svår.
Utom oss tre bestod karavanen af föraren Riske med sin brorson Alexis och en arab, som ledde min häst. Två andra araber och en kock följde med tälten den kortare karavanvägen. Vi däremot gjorde alla möjliga afstickare och kommo mot aftonen till våra tält, som då voro uppslagna på aftaladt ställe.
Karavanen bestod således af 9 personer, af hvilka till häst Grefven, Grefvinnan, jag samt Riske och hans brorson. Vi hade 5 tält, 1 för Grefven och Grefvinnan, 1 för mig, 1 för de öfriga, 1 som matsal och 1 som W. C., hvilket alltid af någon anledning tronade högst på den lastade mulåsnan.
Föraren Riske var tagen på entrepenad från Kairo ända till Konstantinopel, det var förstås det angenämaste, men icke just det billigaste. Denna s. k. stora landresan företogs blott af några få, och då för det mesta af unga människor.
10de april. Det regnade mycket i natt, och nu skola vi rida i 5 hela timmar, 2 gånger blefvo vi mycket våta. Vi stego af vid Jakobsbrunnen, där Kristus hade samtalat med den samaritiska kvinnan. Brunnen tillhör grekerna och är omgifven af en mur. I närheten äro ruiner af en kyrka. Brunnen är murad och 23 m. djup, om sommaren är den för det mesta uttorkad.

Härifrån skola vi rida ända till Nâbulus, som ligger i en dal-
sänka. Trakten är vacker och mycket fruktbar. Ett öfverflöd
af vatten finnes och nästan under alla gator porla källor. Staden
drifver ull- och bomullshandel med det östra Jordanlandet.
Här finnas också stora tvålfabriker. Staden äger intet märkvär-
digt utom Basaren och Moskéerna. I östra stadsdelen ligger
den stora Moskéen, hvilkens östra portal är väl bibehållen
och liknar den på Grafkyrkan. På förgården är en bas-
säng, omgifven af antika pelare. För att kunna njuta
den vackra utsikten öfver Nâbulus med omgifning är det
bäst att gå upp på berget Garizim. Vid den öfversta raden
af trädgårdar, går man till vänster på en terrass längs
klippväggen, i hvilken det finnes stora hålor, troligen
gamla stenbrott. Från terrassen kommer man till en
plattform, på hvilken ett stort klippstycke ligger.
Uppe på berget gå två vägar, den ena leder till kapellet
Ridschâl el-Amûd, den andra till den stora källan
Râs el-Ain samt till den plats, där samariterna tälta under
den stora Passahhögtiden. Redan 7 dagar innan hög-
tidligheterna börja, draga de upp på berget till en liten däld,
där de slå sig ned. Offerställena ligga högre upp mot
bergets topp. Högtidens förnämsta del består i det högtidliga
slaktandet af 7 hvita lamm och strängt följande ritualen från
gamla testamentet. Främlingar tillåtas ogärna att bevista denna
högtidliga fest.
Vi åto frukost i jesuiterklostret samt sofvo en stund.
Därefter fortsattes ridten i 2 timmar till Sebastîje. Vägen dit
var mycket vacker genom bergen och de gamla olivskogarna, all
växtlighet stod grön efter regnet. Staden ligger på en 100 m. hög
kulle med terrasser. Den viktigaste byggnaden är Johanneskyrkan.
De vackra ruinerna, som redan länge varit ombyggda till Moské,
blefvo tyvärr alldeles förstörda år 1894, då Moskéen byggdes
om. Kyrkan står nedanför den nuvarande byn. Man måste

beundra de välgjorda fogarna på de släta murarna med de svagt framträdande sträfpelarna. Kyrkan hade 3 skepp, det mellersta högst. Hufvudfasaden var mycket enkel, vänd mot väster. Öfver portalen var nog från början en rosett eller ett fönster. Nere i kryptan visades Johannes' graf. I och emellan husen i byn finnas många gamla byggnadsrester, såsom kvaderstenar, pelarskaft, kapitäl, gesimsstycken m. m. Ruinerna härstamma från Korsfararkyrkan från 12te århundradets senare hälft. Innevånarna sälja mynt och antikviteter, af de förra köptes några. Våra tält voro uppställda så nära ruinerna, att några tåg från mitt tält voro fästade omkring några af pelarna.

11te april. I går afton var jag sjuk och fruktansvärdt matt, är något bättre tidigt i dag, så att vi kunde rida vidare, och vi redo 7 timmar genom Galileen. Vi sågo det höga berget Hermon, som var snöbetäckt. Så kommo vi till Nazaret, och därofvanför funno vi tälten uppställda på en höjd, hvarifrån man hade en underbar utsikt öfver berget Tabor och alla bergskedjorna, som lyste gröna samt alla de vackra dalarna.

12te april. Kl. 7 på morgonen fortsatte vi och redo 3 timmar, vi åto frukost i en vacker fruktträdgård, där vi slogo oss ned under ett fikonträd, där funnos äfven granat- och orangeträd på denna härliga plats. Sedan vi hade hvilat och sofvit litet, fortsatte vi färden till toppen af Karmel. Vägen dit var mycket otydlig och fruktansvärdt brant. Våra tält voro redan uppställda, och vi hade en härlig utsikt öfver hafvet, Hermon och Tabor samt den lilla klosterkyrkan, som står här uppe. I går afton hörde vi schakalerna tjuta omkring våra tält, det låt som barnskrik, i dag höra vi väl icke djuren här uppe.
Vi ha i dag ridit 5 1/2 timmar.
Karmel har sin högsta höjd, 552 m, vid Esfija och sänker sig sedan mot hafvet. Klostret ligger 170 m. öfver hafvet. Äfven om sommaren är berget grönt, ett undantag i Palestina. Berget ansågs förr heligt och kallades "Guds berg".

Karmels skönhet är ryktbar, men tycks dock icke ha varit mycket bebyggdt i gamla tider. Flyktingar togo sin tillflykt till berget, ty på västra sidan finnas många naturliga hålor.
Under den första kristna tiden samlades eremiter i Karmels klipphålor, där man ännu ser inskrifter på grekiska.
År 1207 bildades Karmeliterorden. Några af munkarna flyttade år 1238 öfver till Europa. 1252 besökte Ludvig d. helige klostret. Munkarna fingo senare lida mycket. År 1291 blefvo många dödade. År 1635 blef kyrkan ombyggd till en Moské, dock kommo prästerna tillbaka och slogo sig ned där. År 1775 blefvo klostret och kyrkan plundrade. År 1821 lät Abdallah Pascha totalt förstöra båda. Berömmet för nybyggnaden tillkommer Broder Giovanni Baptista von Frascati. Nu står där en stor treflig klosterbyggnad, bebodd af 18-20 munkar samt iordningställd som härberge för pilgrimer.
13<u>de</u> april. Vi redo längs Karmel till Haifâ. Staden ligger vackert vid foten af Karmel vid Akkâbuktens södra ände. Mellan stranden och berget är blott en smal strandremsa, som är uppfylld af hus och trädgårdar samt mot väster bevuxen med oljeträd och spridda palmer. Från staden ser man berget Akkâ på buktens motsatta strand. Staden har få ålderdomligheter, Basaren är besökt samt gamla klippgrafvar vid tyska kyrkogården. Från Haifâ är en betydande export af hvete, majs, olja samt tvål. Hamnen är god, men fartygen måste dock ankra ute på redden.
I stadens nordvästra del hafva Tempelherrarna eller Jerusalemsvännerna en koloni, grundad år 1868 af tysken Hoffman. Genom renlighet och ordning har kolonien haft ett godt inflytande på österländingarna. Deras hus äro fullt europeiska. Kolonien har 362 medlemmar samt en skola och en bönsal. De tyska vinbergen på Karmel gifva ett utmärkt vin. På de stora tyska områdena uppe på Karmel finnas en luftkuranstalt, ett hotell och några boningshus, ett besök dit upp lönar sig

för den härliga utsikten öfver hafvet, Galiléen, Hermon, Libanon, de öst-
jordånska bergen samt Karmelbergen. Vi lågo öfver natten i Haifâ.
Vi ha ridit 5 timmar, och vägen var ofta besvärlig.
14de april, Haifâ. Vi bo i Borromäussystrarnas hospits, systrarna
äro tyska, mycket angenäma och vänliga kvinnor. Här hade vi ett
litet äfventyr, nämligen då vi i våra rum grepo oss an med våra
sofsäckar, kom ett djur kvickt utrullande eller utflygande ur
säcken. Vi ropade genast på en af systrarna, som, då hon kom in,
förskräckt ropade: "En skorpion, en skorpion"! Slutligen måste bikt-
fadern själf komma, och först efter timtals sökande blef djuret in-
fångadt och genast inlagdt i sprit. Efter denna händelse under-
sökte vi alltid under hela landtresan våra bäddar samt skakade våra
skor, innan vi om morgonen togo dem på oss. Våra tält stodo alltid
på den gröna marken, och vi hade endast en järnsäng med en tunn
madrass, en hufvudkudde, lakan och en grof grå yllefilt. Kl. 10 f.m.
foro vi till Nasaret, 4 timmars morgonridt, en mycket het färd!
Där träffade vi våra tält, uppställda framför staden, så att vi ha-
de den midt framför oss. Staden ligger i en dal och gör ett behag-
ligt intryck, i synnerhet på våren, då de gröna kaktushäckarna
samt fikon- och oljeträden aftecka sig mot de bländande hvita
kalkstensmurarna. Befolkningen sysselsätter sig mest med
åkerbruk, trädgårds- och boskapsskötsel, några syssla med
handtverk samt handel med bomull och säd. Invånarna äro
kända som vilda, kvinnorna äro sköna. I denna välbergade
trakt har man i synnerhet vid högtiderna tillfälle att se egendomlig-
heterna i den kristna bondens dräkt. Kvinnorna bära vid fest-
liga tillfällen utsmyckade brokiga jackor samt bröst och panna
öfverlastade med myntprydnader, äfven ridkamelen, som icke får
fattas vid sådana tillfällen, är prydd med många täcken och guld-
snören. Bebådelsekyrkan är mycket sevärd, den är treskeppig.
Midtskeppet hvilar på 4 bågar, stödda af pelare, på hvarje sida
stå 2 altaren. Högaltaret är helgadt åt ängeln Gabriel, bakom
altaret ligger det rymliga, något mörka koret. Kyrkan har en

orgel och några goda taflor. Kryptan ligger under högaltaret, en vacker marmortrappa leder ned till en förhall, det s. k. Änglakapellet, där Hel. Joakims och Hel. Gabriels altaren stå. Mellan dessa är ingången till Bebådelsekapellet, som ursprungligen var större, men nu är deladt midt i tu genom en mur. I första delen står bebådelsealtaret, den mörka bortre delen är helgad åt den Hel. Josef. På vägen ut sågo vi Josefs och Marias boning med kök, hvari en cistern, hvilkens öppning säges ha varit en spis. I klosterträdgården äro vackra anläggningar. I ett kapell nära torget ser man "Kristi bord", ett stort kalkstensblock, vid hvilket, enligt legenden, Kristus lär ha intagit måltider med sina lärjungar före och efter uppståndelsen. Vi sågo också Mariabrunnen, nära den grekiska Gabrielskyrkan. Källan rinner genom en kanal förbi altaret, där man genom en öppning kan hämta vatten. Grekiska pilgrimer fukta sina ögon och hufvuden med vattnet. Innan affärden blefvo vi fotograferade.

15de april. Vi redo upp på berget Tabor, 562 m. öfver hafvet. Sluttningarna äro skogbevuxna, ek- och terpentinträd. I skogarna finnas rapphöns, harar och räfvar. Ruiner finnas från olika tider. Greker och Latinare anse båda att deras kyrka står på platsen för Jesu förklaring. En prior förde oss själf omkring. Utsikten från berget är vidsträckt, man ser en del af Genesarets sjö, Nasaret, byarna Endor och Nain samt bergen Karmel och Hermon m. m.

Vi fortsatte därefter till Tiberias, där vi skulle finna våra tält på det högst belägna stället vid sjön Genesaret, men då vi kommo dit, voro ej våra tält där, emedan vårt folk hade tyckt, att det var för besvärligt att klättra så högt upp, och så måste vi rida ned igen på obanad väg genom tät småskog. Vår ridtur blef härigenom förlängd med 1 timme, så att den dagen hade vi ridit 7 timmar.

16de april. På morgonen redo vi ned till staden Tiberias,

som ligger på en smal slätt mellan sjön och bergen. De förnämsta byggnaderna äro Regeringsbyggnaden med sina många kupoltak, det nya tyska hotellet, en ny Moské med en vacker minaret, Seraljen, 3 stora missionshus, grekisk kyrka och kloster med skola, Peterskyrkan med Hospits och Fransiskanerkloster.
På våren är sjöns omgifning ett paradis. Hela sommaren råder stor hetta; år 1898 var temperaturen under 163 dagar + 33° Celsius. Efter första höstregnet komma ofta febrar, annars är klimatet hälsosamt. Jorden (lavamark) är mycket fruktbar.
I Tiberias äro judarna i öfvervägande antal. Många komma från Polen och tala tyska, orsaken hvarför de ha flyttat till det Hel. landet är dels därför, att de vilja bli begrafna där, dels att de ämna lefva på de gåfvor, som rika trosförvandter sända från Europa (Rotschild, Montefiore och Israelitiska föreningen). Judarna gå här i stora svarta hattar och t. o. m. om sommaren i pälsmössor. Vid stranden ligga 2 synagogor.
Vi fortsatte genom staden till de Heta baden, hvilka ligga 1/2 timmes väg från staden söderut. På vägen längs stranden finnas ruiner af den gamla staden, såsom en tjock mur, några byggnader, en vacker akvedukt och flera stycken pelarefragment. Baden ligga ganska högt. Nära staden ligger det af Ibrâhîm Pascha år 1833 byggda, nu restaurerade badet. Vidare finnes ett år 1890 uppbyggdt badhus med ett smutsigt rum för främlingar. Efter varmbadet bör man skölja sig med sjövatten, då det starka saltvattnet lätt framkallar klåda. Längre bort ligger det gamla badhuset med källa. Allmänna bassängen är bäst att undvika, i synnerhet för damer. Vattnet anses välgörande för ledgångsreumatism och hudsjukdomar. Den starkaste källan är + 62° Celsius. Vattnet har en obehaglig svafvellukt och besk, salt smak. Därpå togo vi en båt med 6 roddare och foro i det vackraste väder norrut öfver Genesarets sjö till Jordans utlopp i sjön. Vi rodde sedan till Kapernaum, där vi åto

lunch hos Fransiskanerna. Ruinfältet tillhör dem, och utgräfningar ha blifvit gjorda. Från den förnedrade stadens ruiner vänder sig blicken hellre öfver sjön, infattad af höjder med mjuka linier, hvilka man ser långt åt söder. Åtminstone landskapet är i dessa ovisshetens tider detsamma, som det var på Jesu tid.
Bäst vi sutto vid vår lunch, hördes med en gång ropet: "det är storm"! och så rodde vi fort till Betsaida, Petri hemort, på sjöns norra sida, 3/4 timme från stranden. Vi stannade där öfver natten. Här finnas blott få rester från forntiden, byggnadsstenen är basalt. Grefvinnan plockade och tog med stenar från stranden.
17de april. Vi redo till Ain el-Belâta, vägen var vacker mellan bergen, vi sågo sjön Hûle, som är tresidig med 3-5 m. djup. Vattenfåglar, såsom pelikaner och änder finnas här massvis i sumpmarkerna. På norra stranden äro ogenomträngliga snår af Papyrus, på sjöns motsatta sida saknas växtlighet. Först på senare tid har sjön blifvit undersökt af engelsmän. Trakten norr om sjön är lågland, omgifvet af berg, af hvilka de på östra sidan äro mindre branta än de på den västra; dalens midt är till största delen sumpmark, där beduinernas bufflar vältra sig. Beduinerna här äro för det mesta ofarliga, de syssla med jakt, fiske och boskapsskötsel. Genom sumpmarkernas utdikning kan mycket bördig jord erhållas, och man har nu äfven börjat på därmed. Man får akta sig för malarian här. För att undvika sumpmarkerna går vägen längs de västra bergen och leder till Ain el-Belâta.
Våra tält ställdes upp på öppna fältet, där det på aftonen stormade så förskräckligt, att tälten voro nära att blåsa omkull. I dag ha vi ridit 6 timmar.
18de april. Vi redo 4½ timmar, innan vi åto frukost i Bânjâs, som ligger 329 m. öfver hafvet i en vinkel af Hermonbergen. Öfverallt strömmande vatten, som framkallar en yppig växtlighet. Den nuvarande byn med omkr. 50 hus, står till största

delen innanför den gamla borgmuren. Borgen låg i stadens norra del och var en väldig byggnad. Murarnas hörntorn, af hvilka ännu 3 äro bevarade voro runda och byggda af stora hopfogade stenar. På slottets högra sida står ännu en portal, som är antik. Det mest sevärda på platsen är Jordankällan, som rinner fram under Slottsbergets västra ände. Bergväggen slutar här i en brant kalkstensklippa, som genom en naturkatastrof blifvit afbruten, så att den håla, som en gång funnits här är nästan förstörd. Under klippstyckena, som fylla hålans ingång flyter en ström af klart, kallt vatten. Vid källan lågo fordom Paneion och Herodes tempel. Framtill på klippväggen till höger om hålan äro ännu 4 Votivnischer, hvilka engång voro högre öfver marken än nu, den västligaste nischen är stor och djup, däröfver en mindre; några af nischerna äro musselformadt uthuggna. Uppe från klippan har man en vidsträckt utsikt öfver Bânijâs omgifning. Då vi sutto vid vår frukost, träffade vi missionären Lauzemis, med hvilken vi blefvo bekanta i Jerusalem. Vi redo sedan 1 1/2 timme och lägrade oss på en höjd midt emot slottsruinen Kal'at es Subêbe, som ligger 758 m. öfver hafvet. Grefvinnan och jag redo upp till slottet och besågo ruinerna, hvilka härleda sig från Frankerna år 1164, då den kraftige Saladin underkufvade dem och intog hela Palestina och Syrien. Slottet ligger på en smal bergrygg, i det inre finnas stora, slammiga cisterner. Den södra delen är bäst bibehållen med ingång och ett rundt torn, af araberna kalladt "domarehuset", som utanpå har ståtliga spetsbågenischer och i de tjocka murarna små hvälfda skottgluggar. En stor pelare uppbär hvalfven. Borgens sydvästra del är alldeles betäckt af ruiner.
Utsikten från höjden är en af de mest storartade i Syrien. Vägen upp och ned till ruinerna säges vara den svåraste i hela Syrien, det var också en förfärlig ridtur, och det gjorde mig ondt om de stackars hästarna, hvilka skulle klättra öfver de stora stenarna på den starkt stigande vägen. Jag var glad, då

vi voro tillbaka vid tälten efter 1½ timmes ridt.
Den dagen hade vi ridit 7½ timmar.
19de april. Vi redo ända upp på högplatån, därifrån sågo vi Antilibanon. Det blir nog en ansträngande ridt öfver bergen i dag, 7 timmar, vi få hoppas på bra väder. Vägen gick ofta rätt brant, och vi hade vacker utsikt och njöto af det vackra vädret, när dimman skingrade sig.
I Kafr-Hauwar, det vanliga nattlägret mellan Banijâs och Damaskus, voro våra tält uppställda. Byn är bebodd af muselmaner, och där finnas ruiner af ett litet romerskt tempel. Utsikten öfver den snötäckta Hermonkedjan och Antilibanon var storartad. Äfven här träffade vi Lauzemis, hvilken hade sitt tält i närheten.
Idag ha vi ridit 7 timmar.
20de april. Nu redo vi 3 timmar i härligt väder till Katanâ, omgifven af trädgårdar (turkisk järnvägsstation), där en vagn mötte oss för att föra oss till Damaskus. Strax innan vi kommo till Katanâ, var jag nära att bli kastad ur sadeln, då min häst skenade genom Alexis' dumhet, Alexis var brorson till föraren Riske. Vår ridtur från Jerusalem till Damaskus varade 11 dagar och vi tillryggalade 430 km.
Jag kan icke nog tacka Gud, att jag vid mina 58 års ålder ännu har kunnat resa så mycket, då vägen ofta gick öfver berg, uttorkade floder samt bäckar med rinnande vatten, öfver hvilka det ej funnos broar, utan vi måste vada öfver dem, hvilket många gånger var rätt obehagligt, då vattnet nådde hästen ända till buken. Stigarna tycktes oss ofta omöjliga att passera, stigarna säger jag, många gånger funnos inga, utan vi måste rida genom småskog och rullstensmark.
En gång kommo vi till en brant afsats, på hvilken marken var betäckt af stora och små, löst liggande kullerstenar, hästarna rutschade helt enkelt största delen af vägen, och vi hade all möjlig möda att hålla oss kvar i sadeln. På hela resan ha vi sett

ordentlig landsväg endast mellan Haifâ - Nasaret och Katanâ - Damaskus. När vi kommo fram till Damaskus, och folket i hotellet sågo oss så friska och rörliga, blefvo de mycket förvånade, ty några dagar förut hade de öfriga, hvilka hade gjort landresan detta år, kommit fram alldeles förbi af trötthet, och några hade måst ligga till sängs flera dagar. De hade för öfrigt endast gjort den korta resan och således icke varit uppe hvarken på Karmel eller Tabor. De, som utom oss hade gjort resan, voro ett tyskt-katolskt sällskap på 11 personer, af hvilka 2 voro präster, Lauzemis med en engelsk missionär samt 2 engelska damer och 2 herrar af samma nationalitet. Akturen till Damaskus hade varat 2 timmar, och vädret var mycket hett. Staden ligger 691 m. öfver hafvet och är omgifven af härliga trädgårdar. På eftermiddagen höllo vi oss inomhus. Vi bo i Hotell Viktoria, där också alla andra resande bo, ty det är det enda bra hotellet här. Det skall bli skönt att i kväll få lägga sig att sofva i en jämförelsevis god säng.

21sta april. I dag ha vi farit omkring mycket. Vi ha sett Omaijadenmoskéen, s.k. efter Omaijadenfurstarna, en af arabernas mest betydande furstesläkter. På moskéens plats stod under den första kristna tiden ett hedniskt tempel. Därefter under åren 395-408 blef det ombyggdt till en kristen kyrka, i hvilken det skrin förvarades, som innehöll Johannes Döparens hufvud. Kyrkan kallades äfven Johanneskyrkan, hvilken sedan delades, så att de kristna fingo den västra delen och muselmanerna den östra. Så litet fanatiska voro dessa den tiden, att de kunde ha samma ingång som de kristna. Åren 705-715 utlöstes de kristna från kyrkan af Welîd, en ättling af de Omaijadenska kaliferna samt lät inom de gamla murarna uppbygga en härlig moské, hvilken ansågs som ett af världens underverk. De egentliga byggmästarna voro greker. Från Konstantinopel införskrefvos 1200 konstnärer. I Syriens alla städer uppsöktes antika pelare och användes till byggnaden, golfven samt murarna nedtill voro af sällsynt marmor, murarna upptill samt kupolerna voro betäckta af mosaiker.

I bönenischerna voro dyrbara stenar inlagda, och öfver nischbågarna voro slingrande vinrankor af guld. Taket var af trä med inläggningar af guld, och i taket hängde 600 lampor af guld. Det berättas att räkningarna öfver omkostnaderna för bygget fördes till Welid lastade på 18 mulåsnor, och att han lät uppbränna alla dokumenten. Welids efterföljare lät utbyta lamporna mot enklare sådana. År 1069 förstördes en del af moskéen vid en eldsvåda, och år 1893 blef den ännu mera förstörd af eld, den blef sedan återställd alldeles som förut. Af den äldre byggnaden återstår den vackra Triumfbågen. För att riktigt kunna se denna, går man upp på ett närliggande hustak, där man har triumfbågen framför sig. Till sist bestego vi den sydvästra minareten Mâdinet el-Rarbîje, som är 8-sidig med 3 gallerier öfver hvarandra och upptill afslutad med en knopp med en halfmåne. Minareten är ett vackert bevis på arabisk byggnadskonst. De båda andra minareterna heta, den ena Mâdinet el-'Arûs, brudminareten och den andra Mâdinet Îsâ. Vi lämnade moskéen och gingo till Basarerna. Snickarebasaren, där träarbeten med inläggningar af pärlemor tillverkas, man såg där speglar, höga träskor, stora kistor, vaggor, små bord samt den fyrsidiga stolen, på hvilken kopparbrickan ställdes samt utgjorde infödingarnas matbord.
Guldsmedsbasaren visade inga utställda föremål, ty dem hade ägaren inneslutna i en stor kista, men man kunde lätt få se sakerna, om man ville. Hals- och armband voro i vår smak alltför massiva och klumpiga. Ädelstenar utbjudas ibland, men de liksom mynten äro mycket dyra. Filigranarbetena kunna ej jämföras med de italienska. De metallkoppar, i hvilka kaffekopparna serveras äro mycket vackra. Grekiska basaren, där man köper vapen, kläder, schalar och mattor. Bokbasaren. Klädesbasaren, där mest tyska, österrikiska och engelska fabriksvaror säljas. Folket i Damaskus älskar vackra kläder, och männen vilja ha sina långa

rockar sydda af fint tyg. Öfverallt är ett rörligt lif. Då köpmannen ej har någon kund läser han i sin Korân, beder, röker eller pratar med sin granne, ty någon större fientlig konkurrens känner han ej till, ty han litar på Allah. Vid den stora Beiram-festen är handeln god, ty då skola alla ha nya kläder, och som orientalen för det mesta sofver i sina kläder, slitas de snart ut. Ännu många försäljningar och basarer finnas.
Vi sågo också ingången till Citadellet med vaktposter. Utsikten från tinnarna lär vara storartad. Besök i fästningen är förbjudet. Vi sågo ett judiskt hus, ett samariterhus och ett kristet hus, i det senare hade Kejsar Fredrik d. III:e bott, alla husen voro egendomligt byggda. Till sist sutto vi en stund i en trädgård, där det serverades kaffe, och så var dagen slut.
22dra april. På morgonen gingo vi ännu en gång till Omaijadenmoskéen. Därefter sågo vi grafven, där Muhammeds bönetidsutropare låg samt den Helige Georgs graf.
Sedan åto vi glace i en basarbutik och slutligen gingo vi till Biblioteket, där väggarna voro prydda med romerska mosaiker. Kl. 3 e.m. foro vi till den Helige Ananias' hus, som nu är en liten latinsk kyrka med en krypta. Vi sågo också det ställe på stadsmuren, där Paulus flydde för sina förföljare.
23dje april. På morgonen kl. 7,30 foro Grefvinnan och jag till berget Dschebel Kâsjûn, muselmanernas heliga berg, ty enligt legenden ha Abraham, Adam och Muhammed varit på detta berg. Vägen upp på berget är huggen i klippan och är mycket brant, vi kunde knappt taga oss fram. Uppe på berget står en liten öppen byggnad, kallad Kubbet en-Nasr (Segerkupolen), här uppe har man den härligaste utsikt öfver Damaskus omgifningar. Omkring kl. 12 f.m. kommo vi tillbaka med alldeles utnötta skor. Efter lunchen foro vi i vagn till Ba'albek, det gamla Heliopolis, en liten stad, som ligger i Lîtânîdalen. Akropolis höjer sig öfver staden, omgifvet af trädgårdar. Man går in genom

portalen i den lilla sexsidiga förgården och därifrån in på den stora förgården, omkr. 135 m. l. och 113 m. br., därifrån kommer man in i det stora templet, helgadt åt alla Ba'albeks gudar, de 6 väldiga pelarna, 19 m. höga synas på långt håll utanför templet. Till vänster om det stora templet ligger Soltemplet, som är ett af Syriens vackraste och bäst bibehållna byggnadsverk. Den rikt utsmyckade portalen är templets pärla. Men trots de vackra detaljerna gör den dock intryck af en senare konstperiod. Muren omkring tempelbyggnaderna är byggd af jättestora kvaderstenar med längd af omkr. 19 m. Från Ba'albek foro vi till Zahle, en liten stad med vackert läge i en bördig trakt, många fabriker och stor vinodling. Vi lågo där öfver natten och hade det ganska bra i hotell Central. Vi intogo våra måltider i järnvägsrestauranten.

24de april. Vi återvände till Ba'albek, där vi besågo resten af tempelruinerna samt andra ruiner. 10 min. från staden ligga de gamla stenbrotten, här ser man ett block, som nog varit afsedt för en mur, det är 21 m. l., 4 m. h. och 4 m. br. Går man högre upp på kullen, har man en härlig utsikt öfver den lilla staden samt Akropolis och de vackra slätterna med den af järnoxid röda jorden och längst bort Antilibanons förberg. Färden var mycket angenäm.

25te april. Kl. 7 f. m. skola vi resa tillbaka från staden Zahle, där vi bytte om hästar, och så gick det öfver bergen till Beirût, dit vi kommo kl. 5 på aftonen. Resan var härlig, och vi sågo det snötäckta Hermon. Beirût ligger vackert vid hafvet och är Syriens förnämsta handelsstad.

26te april. Vi bo i hotell Deutsches Haus här i Beirût, hotellet är rätt bra och äges af en tysk. Kl. 8,30 f. m. skola vi fara till Hundfloden, som ligger 1½ timmes väg härifrån, på en i hafvet liggande klippa ser man en stor, i klippan uthuggen hund, hvilken enligt legenden brukade skälla, då fiender nalkades. Flera arabiska och latinska inskrifter finnas här på klipporna

På aftonen besökte vi Dufgrottorna, en 1/2 timmes färd från hamnen i båt. Belysningen är vackrast kort före solnedgången. Den första grottan är störst, den andra består af 2, bakom hvarandra liggande hålor med vackert färgspel, den tredje är egentligen en lång smal gång, genomskuren af en smal klippa.
Det är mycket varmt, Khamsinvinden blåser, den är mycket varm.
27de april. I morgon kl. 10 f. m. gå vi ombord, måtte vi få en god öfverfart till Konstantinopel, ty sjöresor äro alltid min förskräckelse. Khamsîn tyckes fortfara, luften är något friskare, måtte det bara icke bli storm efter denna hetta!
Den härliga Palestinaresan är nu slut, och jag kan ej nog tacka Gud, att jag ännu vid 58 års ålder har kunnat göra en sådan resa utan att bli uttröttad.
28de april. Resan på ångaren Ekvator gick rätt bra de första timmarna, sedan började det blåsa, och jag blef sjösjuk. På aftonen kunde jag åter gå upp på däck, men jag kunde ej deltaga i måltiden. Natten var lugn.
29de april. På morgonen kl. 8 ankrade vi vid ön Samos. Efter frukosten foro vi kl. 11 f. m. i en liten båt till staden Altstadt, som ligger mycket vackert på höjden. Från Väderkvarnskullen hade vi en vacker utsikt öfver staden, bergen och hamnen.
Jag erinrade mig Schillers dikt om Samos' konung Polykrates.
30de april. Vi landade i Smyrna. På morgonen kl. 8 foro Grefvinnan och jag tillsammans med missionären Lauzemis med Cooks extratåg till Efesus, där Paulus suttit fången på ett berg.
För 3 år sedan har man börjat gräfva ut den gamla staden, vi sågo Dianatemplet, Amfiteatern, Hippodromen samt redo omkring till olika platser för att se kolonner och andra gamla marmorrester. Vi redo hela tiden på åsnor med breda orientaliska herrsadlar. Under denna ridt märkte vi först, hvad vi kunde uthärda af ridt på åsna och häst, tack vare alla strapatser i Egypten och Palestina, ty för att utnyttja den korta tiden måste vi rida fort och t. o. m. sätta öfver diken. Omkring kl. 3 e. m.

kommo vi tillbaka och togo genast en vagn för att bese staden Smyrna, som har ett vackert läge och är den förnämsta handelsstaden i Levanten. Norrut, nära inloppet till Dardanell-sundet ligga ruiner af forntida städer, bland hvilka kanske äfven det gamla Troja.

Vid solnedgången sade Grefvinnan: "Betrakta ännu en gång solnedgången, nu är det snart slut med vår vistelse i den härliga Orienten." Kl. 4 e.m. fortsatte ångfartyget sin färd.

1sta maj. På morgonen kl. 4,30 blefvo vi väckta, ty kl. 5 skulle karantänläkaren komma. Undersökningen gick fort, och vi foro vidare. Vi lågo stilla en stund vid inloppet till Dardanell-sundet, foro sedan öfver Marmarasjön och hoppades att komma i god tid, så att vi riktigt skulle kunna se infärden genom Bosporen samt Konstantinopels hamn, det Gyllene hornet. Hafvet låg som en spegel, och på det hela taget ha vi haft en en härlig sjöresa utom den första eftermiddagen. Det är kallt kl. 8 på morgonen, och vi, som varit uppe på däck sedan kl. 5, tycka, att det är mycket kyligt. Vi blefvo bekanta med missionär Lauzemis i ett Hospits i Jerusalem, och vi ha träffat honom flera gånger under resan, ända tills vi kommo till Konstantinopel. Han kom från Indien och skulle efter 1½ år återvända dit igen, han härstammar från Tilfiterdalen. På båten delade jag hytt med en gammal Grefvinna Bredow, hvilken pratade mycket, men som på det hela taget var oförarglig, vi gjorde också hennes bekantskap i ett Hospits i Jerusalem. Vi bo mycket bra i hotell de Londres. Där hade jag bref. Idag ha vi gått omkring i staden. Fru Kempe kommer en af de närmaste dagarna med lyxtåg från München i sällskap med Elma Hök.

2dra maj. Idag ha vi besett Agia Sophia moskéen, den världsberömda, af Kejsar Justinianus byggda kyrkan, är efter turkarnas eröfring Konstantinopels hufvudmoské. På jättebyggna-

den höjer sig en bryckt kupol, omgifven af 8 lägre dylika. Hufvud-kupolen krönes nu af en halfmåne af brons i st. för det forna kristna korset. Kyrkan började byggas redan år 326 e. Kr. af Konstantin den store, blef flera gånger förstörd af eld samt åter-uppbyggd af följande Kejsare. Justinianus beslöt att återupp-bygga kyrkan i sådan storlek och skönhet, att den skulle ställa alla andra byggnader i världen i skuggan. Befallning utfärda-des, att allt, som var värdefullt för byggnaden, skulle hämtas från de gamla templen i Efesus, Athen, Delos, Kyzikos, Ba'albek (Helio-polis) och Egypten, alla plundrades för att smycka Sophiakyrkan. Tidens förnämsta arkitekt, Anthemios von Tralles med hjälp af Isidor von Milet blefvo byggmästare. År 532 grundlades bygg-naden och 537 stod den färdig och invigdes. Justinianus besökte bygget nästan dagligen för att uppmuntra arbetarna. Det inre var af en utsökt prakt med dyrbara kärl, kandelabrar, gyllene kors och altaren. Hufvudaltarets prakt var underbar.
Då turkarna år 1453 eröfrade Konstantinopel, hade en mängd män-niskor sökt rädda sig i kyrkan, men portarna blefvo spräng-da, och kyrkan blef skådeplatsen för ett fruktansvärdt blod-bad. Enligt legenden skall den präst, som vid öfverfallet läste mässan, ha medtagit kalken och försvunnit genom en dörr, öfver hvilken väggen ögonblickligt slöt sig. Men den dag, då Sophiakyrkan åter tillhör de kristna, skall dörren åter öppnas, och prästen återkomma och afsluta mässan.
Vi sågo också flera andra moskéer samt bestego Galatatornet, som under medeltiden kallades "Kristustornet". Där uppe har man en rundblick öfver Konstantinopel och de norr om det Gyllene hornet liggande förstäderna, sundet vid Bosporen, Marmarasjön och Prinsöarna, en ögrupp söder om Konstanti-nopel. De ha sitt namn däraf, att de under den Byzantinska tiden voro en förvisningsort för afsatta Kejsare och Kejsarin-nor samt hade ett kloster för prinsar och prinsessor. Den största ön heter Prinkipo, som är mycket bebodd,

den har ett mildt klimat och god växtlighet, ön är nu en berömd badort, sommarnätterna lära vara särdeles härliga. Efter lunchen foro vi till Skutari, den förnämsta af Konstantinopels förstäder. Från bryggan leder en landsväg till utsiktsberget Burgurlu. Vägen dit går igenom turkiska och armeniska stadsdelar samt förbi den armeniska kyrkogården med plataner och bokträd i st. f. cypresser som på de turkiska kyrkogårdarna. Vägen stiger alltjämt förbi turkiska landtgårdar, omgifna af trädgårdar och vinberg. Högst uppe är en platå med en kejserlig sommarbostad. I närheten ligger en källa med det bästa vatten, kaffeservering finnes här också. På höjden äro terrasser, på den nedre sitta på fredagarna på låga pallar eller mattor männen, rökande drickande eller spelande tricktrack, åhörande gitarrmusik; på en högre liggande terrass sitta de turkiska damerna i sina brokiga sidenmantlar.

Körvägen är slut vid källan, och man får gå en stund på den nästan kala klippan för att komma till utsikten, som är storartad, man ser öfver Bosporen, Skutari, Prinsöarna samt Galatatornet och moskéernas minareter.

Kl. 7 e.m. voro vi tillbaka i hotellet i Konstantinopel

3dje maj. Foro på morgonen till moskéer och mausoléer. I närheten af Sophiamoskéen ligger Hippodromplatsen, som är mycket stor. Af Hippodromens gamla härlighet återstå endast 3 minnesmärken, Teodosius d. stores obelisk, som af Kejsaren fördes från Egypten till Konstantinopel år 390 e. Kr. Den är en monolit, d. v. s. huggen ur ett enda stenblock af gråröd granit, 30 m. h. och 2 m. bred vid basen. Alla sidorna äro betäckta af hieroglyfiska inskrifter, af hvilka en omtalar, att den egyptiske Farao, Thutmes d. III:e lät uppsätta denna obelisk i Heliopolis år 1600 f. Kr. med en bön till guden Phta Sakaris om att kunna vara en rättfärdig och klok herrskare. Ormpelaren af brons, som af Kejsar Konstantin fördes från

Delfi tillsammans med många andra minnesmärken. Pelaren bestod af 3, om hvarandra slingrande ormar med utåtböjda hufvuden och halsar, bildande en triangel samt uppbärande ett skålformigt kärl, 3 m. i diam., nu återstår endast pelaren, som restes år 479 f. Kr. af tacksamhet för segrarna vid Platää och Salamis.
Det tredje minnesmärket är Den murade obelisken, omkr. 25 m. hög, hvilken Kejsar Konstantin lät uppmura af kvaderstenar. Den var från början beklädd med förgyllda bronsplattor, hvilka blefvo borttagna under de latinska eröfringarna, man ser ännu hålen, i hvilka plattorna varit fästade med järnkrampor, den restaurerades år 1895, och de flesta hålen äro igenmurade. På det marmorblock, som utgjorde obeliskens bas finnes inskriften: "Omkring år 950 e. Kr. lät Kejsar Konstantin restaurera detta underverk, som är jämförligt med kolossen från Rodos."
Sedan besökte vi Janitscharmuseet, där vi sågo träfigurer, hvilka voro klädda i gammalturkiska dräkter, som dessa efter klädedräktens reformering ej mera finnas, äro de mycket värdefulla. Man såg hofmäns, visirers, ministrars, janitscharers och deras officerares, pagers och svarta och hvita eunuckers dräkter, vapen och andra till dräkterna hörande detaljer hafva med tiden försvunnit. På turkiska språket finnas upplysningar om, hvilka de utställda figurerna föreställa.
Efter lunchen foro vi till De söta vattnen, d.v.s. två små floder med sött vatten, hvilka efter sitt sammanflöde utfalla i Gyllene hornet. Floderna kallas efter de vid dem liggande byarna, den västra Alibeikjöi, den östra Kiâthâné, denna senare med sina gröna ängar och vackra träd utgör den turkiska befolkningens förnämsta promenadplats. Här finnes ett vackert lustslott med park och moské, Sultanens schweizerhus, en slottsliknande kasern samt ett stort kejserligt landtgods. På fredagarna i maj och juni är ett rörligt lif i dalen. På ängarna ha kvinnor och barn lägrat sig, de äta, dricka, sjunga och dansa i glädje öfver naturens skönhet. Floden vimlar af båtar, omkring slottet stå vagnar af alla slag, från

de mest fina ekipager till de enklaste oxvagnar, och emellan dem tumla turkiska och europeiska kavaljerer på sina hästar.
För främlingen är en utfärd till Kiâthâné det bästa tillfället att få se turkiskt folklif samt deras seder och dräkter. Druckna människor förekomma icke; endast kaffe, som kokas i det fria samt kakor, som försäljare bära omkring på runda träplattor, utgöra förfriskningarna.
4de maj. Regndag. Tåget, som Fru Kempe och Elna Hök skulle komma med, hade blifvit försenadt genom ett i förgår konstateradt pestfall. Grefvinnan har redan 2 gånger varit vid stationen. Fallet väckte stor panik och många resande foro knall och fall härifrån. Om vi måste ligga i karantän, räcker den 10 dagar, endast expresståget går fritt.
Fru Kempe har nu ändtligen kommit och är kry och ej det minsta trött efter resan utan följde med oss till det nya Antikvitetsmuseet, innehållande flera väl bibehållna sarkofager, bland hvilka Alexandersarkofagen är ett beundransvärdt, enastående konstverk med vackra färgrika reliefer, framställande bilder ur Alexanders krig samt jaktscener. Alla figurerna äro sannolikt porträttlika. Vi sågo där också många andra saker. Det regnade hela dagen, och det var blott + 15° Celsius, ja, måtte det snart bli bra väder!
5te maj. Kl. 11,30 f.m. besökte vi Seraljen, Sultanens förnämsta slott med dyrbara samlingar. Vi fingo komma dit endast genom tillåtelse af Sultanens ceremonimästare och genom förmedling af konsulatet. De få besökare, som erhålla tillstånd att besöka de inre gårdarna och trädgårdarna räknas som Sultanens gäster och åtföljas af hans adjutant. Inträdet kostade 100 francs. Vi sågo den kejserliga skatten af juveler, guld- och silfverföremål, vackra dräkter, som tillhört forna sultaner och präster samt Muhammeds mantel, hvilken bevaras som relik, och till hvilken Sultanen vallfärdar en gång om året. Vi gingo också i flera andra salar, såsom tronsalen, biblioteket, Bagdad-

kiosken m. fl. Vi serverades också kaffe och konfekt. Sultanens adjutant, en officer följde oss öfver till Skutari på den motsatta stranden, och då vi voro Sultanens gäster fingo vi göra öfverfarten på en staten tillhörig båt. På stranden ligga Palatsen Dolmabagtsche och Beilerbei-Seralj, vackra och väl inrättade byggnader. Bejlerbej-Seralj är en praktbyggnad med rummen i turkisk-morisk stil, den stora praktsalen i öfre våningen samt trapphuset äro mästerverk af smakfull dekorering.
På nedre botten ligger en af pelare uppburen marmorhall med en vattenkonst i midten. I palatset brukade Sultan Abd ul Asis tillbringa några sommarmånader. Här bodde år 1869 Kejsarinnan Eugenie af Frankrike och Kronprinsen af Preussen som Sultanens gäster. Palatset står nu obebodt. Det andra slottet, som vi sågo, Dolmabagtsche, har en 650 m. l. fasad, framför palatset är en marmorkaj, och ett vackert galler i blom- och grenmönster afslutar palatset mot hafvet. Det inre är sagolikt praktfullt, i synnerhet den stora fest- och tronsalen, som är en af Europas vackraste och upptager hela midtbyggnaden. Nuvarande Sultanen bor ej här, hans residens är Jildis-Kiöschk, som ligger i en vacker, för allmänheten ej tillgänglig park med många till Palatset hörande byggningar, bl. a. Hamidije-moskéen med en minaret. I denna moské brukar Sultanen hvarje fredag hålla Selamlik, d. v. s. förrätta de officiella bönerna, dit- och hemfärden sker under stora ceremonier med trupper och musik.
Vi sågo också klostret "Der heulenden Derwische", där de utförde sällsamma ceremonier, i hvilka äfven andra muhammedaner fingo deltaga. De verkade som en skara vansinniga människor.
Utfärden hade räckt 5 timmar, och jag kände mig ganska medtagen af allt, hvad jag hade sett.
Hemkomna, gingo vi genom Peragatan, som genomdrager förstaden Pera, där Klostret "Der tanzenden Derwische" är beläget, deras ceremonier liknade de förras, men de utföras här endast af dervischer. Till sist gingo vi till Municipalförvaltningens trädgård, därifrån man har en vacker utsikt, och där det finnes en restaurant med musik, på aftnarna är det

mycket lifligt här.
6te maj. Vackert väder, vi foro med Fru Kempe till Galata, en af Konstantinopels förstäder, gingo upp i tornet samt genomströfvade de en gång så ryktbara Basarerna. För våra bortskämda ögon voro de icke så intressanta som de i Kairo. Efter lunch foro vi längs den gamla stadsmuren, hvilken egentligen består af 3 murar. Den inre muren byggdes af Konstantin d. store, de båda öfriga af följande Kejsare. Den inre muren med sina höga torn är tämligen väl bibehållen, de båda yttre med sina lägre torn äro till största delen nedfallna, och stenar och grus ha utfyllt vallgrafvarna. Vi sågo också ruinerna efter det stora "Schloss der sieben Türme", byggdt af Muhammed d. II:e år 1468, nu en sorglig bild af förfall, där det står på höjden invid muren.
7de maj. På morgonen foro Grefvinnan och jag till Serasker-tornet, hvilket synes på långt håll. Man bör icke försumma att se utsikten där uppe ifrån. Därifrån gingo vi till Suleimanije-moskéen, hvilken näst efter Sophia-moskéen är den vackraste i Konstantinopel. Den omfattar flera byggnader och har 4 Minareter.
Konstantinopels läge är i sanning det skönaste i världen, det öfverträffar t. o. m. Stockholms, som förut i mitt tycke var det vackraste. Efter lunchen fara vi med den Anatoliska järnvägen till Mindre Asien för att lära känna några af de vackraste platserna i detta land.
8de maj. Tidigt på morgonen till Eskischehir, stad med 10000 inv., mest muhammedaner. Berömd för sina varm-bad + 50° Celsius, salt och svafvelhaltiga. Stor handels-plats för utförsel af sjöskum, i grufvorna arbeta omkr. 2000 människor. I går beundrade vi härliga berg i det fruktbara Mindre Asien. Vi ha farit förbi Ismid-viken, och som vi hade en salongsvagn, sutto vi hela tiden på en balkong, från hvilken vi hade en härlig utsikt öfver

vacker natur med djupa klyftor. Grefven och Grefvinnan stannade 2 nätter i sofvagnen, vi andra bodde på hotellen.
9de maj kl. 7 voro vi åter i Konstantinopel.
10de maj kl. 11 foro vi i sällskap med den svenske konsulns Kawass, d.v.s. medhjälpare på konsulatet åter till Hamidije-moskéen, där Sultanen hvar fredag håller Selamlik, d.v.s. offentligt förrättar de officiella bönerna. Genom Konsul Fredholms förmedling erhöllo vi tillstånd att närvara vid denna fest, hvilket i vanliga fall ej tillåtes främlingar. Färden varade 2 timmar.
11te maj. Färd i vagn till Belgradskogen, som har en yta af 4000 har och består af bok, äkta kastanj, ek, alm och poppel, trädens grönska är därför mycket växlande. För skogens bestånd sörjes på bästa sätt både med bevattning och vård. All afverkning är strängt förbjuden, och de inbyggare, hvilka bo i skogens närhet, få tillse att förbudet hålles, samt att skogen hålles ren. De äro skattefria för detta arbete. Vi sågo också 2 akvedukter, den böjda eller i-håliga och den långa, den förra är imponerande genom sin höjd och sitt byggnadssätt, den har 3 våningar med bågarna i aftagande höjd från våning till våning. Den senare akvedukten är 698 m. l. och består af 2 våningar med bågar, den är visserligen större än den förra, men icke så präktigt byggd. Tyvärr fingo vi ej komma till målet för vår utflykt, emedan kusken ej ville köra så långt. Vi foro därför till Therapia, en stor by vid Bosporen, en mycket besökt luftkurort på sommaren för den kyliga vinden från Svarta hafvet, som mildrar den starka värmen. De tyska, engelska och franska beskickningarna hafva här sina sommarresidens. Vi återvände från Therapia med en ångare. Bosporens stränder voro vackra med sina torn- och borgruiner.
12te maj. Kl. 9 f.m. foro vi 4 timmar på Marmarasjön till staden Brussa i Mindre Asien. Brussa, det gamla Prusa grundades år 180 f. Kr. och är berömd för sitt underbart vackra läge vid foten af berget Olymp. Vägen till staden tog 3 timmars åktur från ångbåtsstationen. Färden på Marmarasjön var rätt

stormig, men jag blef dock ej sjösjuk. Det lilla hotellet här är rätt bra. Riske, vår färdledare har blifvit sjuk, och nu ha vi fått en annan, som heter Brücker, äfven han är mycket bra.
Brussa, 13de maj. Idag ha vi besökt 3 moskéer, Ulu Dschami (stora moskéen), som ligger i stadens midt, den började byggas af Sultan Murad d. I:e och fullbordades af Muhammed d. I:e, på framsidan äro 2 minareter, hvilka ursprungligen varit beklädda med gröna fajansplattor, som nu äro försvunna, äfven springbrunnen, som fanns på den ena minareten är borta. Belysningen är mycket riklig och af en underbar verkan. Jeschil Dschami (gröna moskéen) ett af den turkiska byggnadskonstens mästerverk, den har 2 stora och 4 små kupoler, i hufvudrummets midt en fontän. Bakre rummet med Mihrab, d.v.s. nisch, ligger något högre. Portalen är smyckad med vackra marmorskulpturer, arabesker och löfverk. I det inre äro väggarna beklädda med vackra brokiga emaljer med grönt som hufvudfärg, samt med olika motiv i linje- och arabeskmönster. Omkring väggarna löpa praktfulla inskrifter af dylika emaljkakel. Murad d. II:s moské med en hög smal Minaret, en vacker förhall med pelare samt dörr- och fönsteröfverstycken med mosaikartadt hopfogade fajanser.
Vi gjorde en utfärd till byn Inkaja, därifrån man har en vacker utsikt öfver Apolloniasjön. Vi sågo också baden i Brussa, hvilka redan i forntiden voro ryktbara. Mest besökta äro det stora och det lilla järn- och svafvelbadet, i hvilka vattnet är + 82° Celsius, till färgen ljusgult och anses välgörande för kroniska hudsjukdomar och reumatism. I staden bedrifves silkesmaskodling med spinnerier och väfverier. Bakom slottet ligger en mycket besökt förlustelseplats med kaffeservering, Bunar Baschi, beskuggad af stora plataner och därbredvid en ur klippan framerytande källa. Vi besökte också vackra Basarer, där man såg vapen, väfnader m. m.

Brussa, 14de maj. Kl. 8 f. m. foro vi till en högplatå för att se det snötäckta berget Olymp, färden varade 3 timmar och var mycket angenäm, förbergen voro gröna, och vi sågo härliga vattenrika dalar eller snarare klyftor. Vi kunde dock icke så väl se toppen på Olymp som vi gjorde vid infärden till Konstantinopel. Vädret var härligt.
Brussa, 15de maj. Regn. En utfärd i bergen från andra sidan kan tyvärr ej äga rum, om vädret ej klarnar. Det såg mulet ut redan i går afton, det är ledsamt, och dagen blir lång. Vi foro dock efter lunch kl. 12, trots mulen himmel upp till bergen för att åtminstone få se vattenfallen bortom byn Aksu. Efter en 2 1/2 timmars färd i vagn och 3/4 timmes ridt på åsna måste vi vända om, ty åsnorna började halka på den leriga marken. I klart väder måtte det vara en härlig färd i bergen, vi sågo dock ganska mycket af det vackra. Kl. 6 e. m. voro vi tillbaka i Brussa. Ebbas födelsedag.
Brussa 16de maj. Tidigt på morgonen kl. 6,30 foro vi med tåget. Vi hade haft det trefligt på hotellet, som saknade väggohyra. I e. m. kl. 3 skola vi vara i Konstantinopel, på återvägen dit måste vi tyvärr taga den lilla ångbåten. Om vi komma till Konstantinopel kl. 3, fara vi ännu en gång till "Der heulenden Derwische," i annat fall få vi göra det besöket i morgon. Vi ha besett svafvelbaden.
17de maj. På f. m. besökte vi moskéer, därpå foro vi till den gamla Akvedukten, hvilken ännu tillför staden vatten. Efter lunch foro vi ännu en gång till "Der tanzenden Derwische" och gjorde därefter en färd öfver Bosporen i en liten båt till "Die Süssen Wasser von Europa". På den asiatiska stranden af Bosporen utfaller en liten flod kallad "Die süssen Wasser von Asien. Som förut blifvit sagdt, är det hvarje fredag vid vackert väder ett rörligt lif på floden.
18de maj. Resa i dag kl. 9 f. m. med en stor ångare till Prinsöarna och stanna borta hela dagen. På den största af öarna, Prinkipo gjorde vi en ridtur på åsna upp till en utsiktsplats med tre

kloster, Georgsklostret, Kristusklostret och Nikolausklostret, från de båda förstnämnda har man en härlig utsikt öfver präktiga skogar och gröna ängar. Det var vackert väder hela dagen.
19de maj. På morgonen åkte Grefvinnan och jag ännu en gång till Burgurlu, utsiktsberget, därifrån vi sågo Konstantinopel i härlig morgonbelysning. Vid hemkomsten foro vi ännu en gång till Basarerna och köpte 3 dukar. Efter lunch foro vi till ett harem och därpå ännu en gång till "Der heulenden Derwische", därefter köptes mockakoppar hos en guldsmed. Till sist gjorde vi visit hos Konsul Fredholm, men han var icke hemma.
20de maj. Foro på morgonen längs Bosporen samt upp på Riesenberg, där det finnes en moské med en hvit minaret, omgifven af trädgrupper. Där uppe finnes också en dervisch, hvilken visar en 7 m. l. och 1½ m. br. graf, bevuxen med blommor och grönt, och i hvilken Josua lär ligga begrafven, enligt den muhammedanska traditionen, platsen är en vallfartsort, och de besökande bruka lämna lappar från sina kläder på grafven för att på detta sätt skydda sig för sjukdomar. Man har här uppe en målerisk utsikt öfver Bosporen och Svarta hafvet. Vi åto alla vår frukost på berget och återvände till fots därifrån.
21sta maj. Vår sista dag i Konstantinopel. Besågo ännu en gång de båda Akvedukterna. Efter lunchen foro vi till den gamla stadsmuren och därifrån till den stora kyrkogården i Ejüb, en af Konstantinopels förstäder. Platsen anses helig af turkarna, och den är en omtyckt begrafningsplats. Kyrkogården har vackra mausoléer och grafmonument, hvilka glänsa af guld och brokiga färger samt äro omgifna af konstnärligt utförda gallerverk och äro prydda med en mångfald af af vackra blommor och buskar. Ejüb har sitt namn efter Abu Ejûb Ansâri Khâlid ben Sejjid, profeten Mohammeds fanbärare och vapenkamrat, som dödades vid belägringen af Konstantinopel år 672. Sedan man upptäckt hans graf, lät Sultan Mohammed d. II:e bredvid denna uppföra en moské af

hvit marmor med 2 Minareter. På den med hvita marmoplattor belagda förgården står en gammal platan. Denna moské är så helig, att ingen "otrogen" ens får beträda gården. I denna moské blifva de turkiska Sultanerna vid kröningen omgjordade med Osmans svärd.
På västra sidan af moskéen ligger en liten gård med Ejubs grafvård, omgifven af tre vackra träd samt smyckad med hänglampor och stakar af ädel metall.
Den härliga resan är nu så godt som afslutad. Vi fara härifrån till München, där vi skiljas. Jag reser för att träffa min kusin, Grefven och Grefvinnan med Fru Kempe resa till Schweiz.
I dag har jag innerligt tackat Grefven och Grefvinnan för den härliga resan.
22dra maj. Kl. 1 afreste vi direkt till München.
24de maj. På aftonen anlände vi dit. Jag hoppas, att här få underrättelser från min kusin Marie Uhse. Hemresan gick bra.
25te maj. Stannade vi i München.
26te maj. Jag reste till Berlin, Grefvinnan, Grefven och Fru Kempe ha rest till Schweiz. I Berlin träffade jag min kusin Marie, då hon för närvarande var där.
1sta juni. Min kusin och jag reste till Goldberg och stanna några dagar hos Læventhals och resa sedan till den lilla badorten Hermsdorf, som ligger 1/2 timmes resa från Goldberg.
25te juni reste jag tillbaka till Berlin. Jag har haft 24 angenäma dagar med Marie. Den 23dje juni i Goldberg deltog jag i en midsommarfest i Frimurarlogen. Jag träffade Fru Kempe i Berlin, hon hade stannat kvar där emedan hon skadat sig vid ett fall i järnvägsvagnen. Den 19de juni hade Grefven och Grefvinnan rest till Stockholm, dit Fru Kempe och jag nu följdes åt.
27de juni kl. 10,30 kommo vi till Stockholm. Öfverresan hade varit mycket stormig. Nu komma vi åter i våra gamla spår.

Resa i Riesengebirge
31sta maj 1902 — 1sta juli 1902.

Deltagare: Grefve Walther och Grefvinnan Wilhelmina von Hallwyl samt Fröken Ida Uhse.

Den 31sta maj. På aftonen reste Grefvinnan och jag tillsammans med Fru Kempe och Fröken Pflaum från Stockholm till Hälsingborg, där vi träffade Grefven och Geijers. Grefven ville i och för köp af egendomen Vegeholm bese densamma.

1sta juni. Irmas födelsedag, vackert väder, vi gingo upp på tornet Kärnan, återstoden af en stark fästning, 5 våningar hög med en lång trappa, 129 steg. Utsikten från tornet öfver staden och Öresund är storartad. Vi åto en treflig middagsmåltid där uppe, och på aftonen reste Grefven, Grefvinnan och jag till Köpenhamn, där vi fingo den första lilla besvikelsen att icke kunna få rum i hotell Dagmar, ty det var en stor Kongress i staden, och vi måste därför kl. 12 på natten fara till hotell Fenix, där vi fingo rum öfver natten.

2dra juni. Det har börjat blåsa, i natt har det regnat, och vi få nog en svår öfverfärd, i afton komma vi till Berlin. Mellan Gjedser och Warnemünde var det mycket stormigt, och vi voro ½ timme försenade. Nu sitta vi igen på tåget, och jag är glad att ha sjöresan bakom mig. Komma nu till Rostock, därifrån till Berlin på kvällen

3dje juni. I går afton träffade vi de Marés i hotell Bristol. Grefvinnan och jag äro i dag åter på väg till Eisenach, dit vi komma på aftonen. Grefven reste till sin bror på några dagar, och vi skola sedan sammanträffa i Dresden.
Redan på aftonen voro vi hos Kahlert, och Grefvinnan fann där många vackra saker, såsom vackert gammalt porslin och flera andra föremål. Jag köpte också en kopp med fat åt Irma, ett kristallglas, vidare 4 orientaliska tallrikar åt Ebba samt några små barockpärlor åt mig själf till en nål.

4de juni. Gingo på morgonen ännu en gång till Kahlert,

åto därefter lunch i hotell Rauterkranz och foro sedan till staden Würzburg för att besöka antikvitetsbutiker. Hos en köpman köpte Grefvinnan 1 kopp, för öfrigt intet annat. Vi sågo Residenset med den vackra parken, Jardin de la Cour, som är en mycket omtyckt promenadplats, gjorde en utfärd till Citadellet Marienberg, byggdt år 1650 samtidigt med stadens försvarsverk och med högt vackert läge ofvanför floden Main, öfver denna leder en brygga 200 m. l. och byggd åren 1476-1607 samt är prydd med statyer.

Rothenburg a/d Tauber, 5te juni. En gammal intressant stad. Vi sågo det härliga Rådhuset, bestigit tornet samt gått omkring hela fästningsmuren, besökt museet samt beskådat de vackra husen med gaflar och utbyggnader. På aftonen gjorde vi också en angenäm färd genom dalen.

6te juni. Kl. 9 på morgonen foro vi till Nürnberg, dit vi kommo kl. 12 f.m. Vi besökte antikvitetsbutiker, varit hos Leistner, köpt en kopp och 2 urnycklar, gingo därpå ännu en gång till museet.

7de juni. Kl. 11 f.m. foro vi från Nürnberg till Dresden.

Dresden, 8de juni. Där träffade vi Ellen de Maré med man och Rolf, de foro tillbaka till Berlin på aftonen, vi stannade kvar och gingo i museet. I Nürnberg sågo vi Imhoffshe Haus och Dürer's Haus.

Dresden, 9de juni. Vi besågo först museet med Meissenporslin, åto därefter lunch med de unga Hallwyls. På f.m. blef Grefvinnan bestulen på sin portmonnä ur klädningsfickan. På aftonen åto vi kväll på Brülschen Terrasse, där det var konsert.

10de juni. Kl. 10 f.m. foro vi till Görlitz och kl. 4 e.m. åro vi i Hermsdorf, en stor by med vackert läge, mycket besökt af främlingar, hvilka besöka varmbaden i badorten Warmbrunn. Ofvanför Hermsdorf på ett skogbevuxet berg ligga ruinerna af slottet Kynast. Trots det myckna regnet kunde vi, då solen bröt fram, se bergets topp samt Hirschbergerdalen med bergkedjan. Vi foro också genom staden Görlitz för att bese densamma.

Hermsdorf, 11te juni. Kl. 8,30 f.m. gingo vi i vackert väder upp till slottet Kynast. Vi hade en bärstol med, men den an-

vändes ej. Vi besågo den gamla borgen, hvilkens inre är väl bevaradt, gingo upp i tornet och hade en härlig utsikt öfver bergen och Hirschbergerdalen. På e.m. foro vi på den elektriska banan till Warmbrunn, ett mycket omtyckt svafvelbad, hörde musiken i den vackra Societetsparken, drucko kaffe framför Societetshuset och sågo oss omkring i trakten. Kl. 7,30 e.m. voro vi tillbaka i Hermsdorf.

Hermsdorf, 12te juni. På morgonen kl. 9 åkte vi med litet handbagage till Maison de sauvetage de Schreiberhau, under vägen sågo vi Kochelfall och voro kl. 12 i Schreiberhau. Vi åto här en god middag och gingo kl. 3 till Josephinenhütte, ett storartadt glasbruk, som är en stor sevärdhet. Hela bruket och det utmärkta hotellet tillhöra Grefve Schaffgotsch. Tidigt i morgon, om vädret är vackert, anträda vi vår fotvandring från Hermsdorf, 2 bärstolar medtagas.

13de juni. Vi sågo först bryggan öfver Zacken strax efter fallet, hvilket synes ännu mera imponerande från en klippa till höger och kommo ända till Schneegruben-Baude, där vi stannade öfver natten. Utsikten var underbar, vi besågo Schneegruben, i hvilkas närhet klippiga hålvägar ligga samt vattenfallet Elbfall, det vackraste i dessa berg. Vi gingo mycket omkring här uppe. Himmelen började bli molnig, och vi kunde icke vara säkra för morgondagen.

14de juni. På morgonen dimma, först sågo vi nästan ingenting, men sedan klarnade det, och vi gåfvo oss i väg kl. 9. I början var det rätt vackert väder, men snart uppstego moln, och vi började omhvärfvas af dimma, vid framkomsten till Petersbaude voro vi alldeles inne i densamma. Vid klart väder måtte man ha en härlig utsikt häruppe. Vi åto lunch här och måste sedan hastigt fortsätta vår väg för att komma under tak, innan ovädret kom öfver oss, hvilket också lyckades. Vårt mål, Heinrichsburg var uppnådt, dimman var så tät, att man ej kunde se 15 steg framför sig, det åskade redan

öfver våra hufvuden, men vi kommo dock fram utan regn till Heinrichsburg, och där var det mycket bra.

Heinrichsburg, 15de juni. Hela natten hade det regnat och stormat, och nu på morgonen är det likadant. Frågan är nu, om vi skola kunna gå vidare. Man har härifrån en vacker utsikt öfver en mängd bergkammar. Vi fortsatte färden kl. 11 f.m. och kommo kl. 1 utan regn och med vackra utsikter öfver dalar och berg till Schneekoppe, 1612 m. högt och i form af en stympad kon, på hvilkens topp ett stort kapell finnes. Utsikten här uppifrån är vidsträckt och vacker. Det var kallt, endast + 3° Celsius samt storm och dimma. Efter middagen kl. 2 anträdde vi återfärden och kommo till Kleiner Teich, en fiskrik damm, 250 m. l. och 165 m. br. och Grosser Teich, en damm utan fisk, 571 m. l och 184 m. br. och liggande 150 m. nedanför platån, omgifna af höga splittrade klippor. Vägen dit var hänförande vildt romantisk. Vi fortsatte till Krumhübel, och vägen dit bjöd på vacker utsikt öfver berg och dalar. Vi kommo fram kl. 6 e.m., och vi hade så långt ögat nådde en storartad utsikt öfver Schneekoppe och hela bergskedjan omkring Hirschbergerthal i aftonbelysning. Himmelen var molnfri med en fullmåne.

16de juni. På morgonen var vädret klart och härligt. Vi bo i en mycket treflig salong. Omkring kl. 10 f.m. foro vi till kyrkan "Wang", en träkyrka, byggd i Trondhjem, Norge, under 12te århundradet. Då den skulle rifvas, inköpte Fredrik Wilhelm d. IV:e, Konung af Preussen den och lät uppsätta den här år 1864. Den har ett vackert läge, och från kyrkogården har man en vidsträckt utsikt öfver dalen. Det tog oss ½ timme att komma hit upp. Efter måltiden skulle vi göra en utfärd till Falkenbergen öfver Fischbach och åter öfver Boberstein. Tyvärr började vid 3-tiden två stärka åskväder och förstörde hela e.m. för oss. En brasa i salongen var en liten ersättning.

17de juni: Regn och dimma, jag hoppas på uppklarnande väder till e.m., så att vi kunna göra utfärden till Falkenbergen, ty i morgon skola vi resa till Berlin. Vi gjorde en

promenad efter måltiden, därefter kom ett åskregn, så att vi efter 1 timme kommo tillbaka ganska våta.

18de juni. Kl. 12 f. m. fara vi öfver Schmiedeberg till Hirschberg, en gammal stad, som ännu är omgifven af en dubbel mur. Hirschberg och Breslau voro fordom de förnämsta handelsstäderna i Schlesien. Alla byggnader vid torget hafva arkader. Från Hirschberg reste vi till Berlin. Utfärden till Falkenbergen blef inregnad, och det var stor skada, att vädret var så regnigt, då vi voro i Krumhübel. Icke desto mindre var resan i Riesengebirge mycket angenäm, och hvarken dimma, kyla eller regn kunde förtaga vårt goda lynne. Vi ha ändå sett bergen rätt bra samt bestigit Schneekoppe, 1612 m. hög. Idag regnar det också, ingen klar sikt öfver bergen. Vi kommo till Berlin kl. 8 på aftonen.

Berlin, 19de juni. Här ha vi haft angenäma dagar, Grefvinnan har köpt förstoringsglas.

25te juni. Rest tillbaka till Hälsingborg, därifrån fara Grefvinnan och Grefven till Wegeholm, och jag far på några timmar till Ramlösa.

Hälsingborg, 26te juni. Hotell Continental. Öfverfarten i går var god, vi hade vackert väder, vi resa ännu en gång till Fru Kempe i Ramlösa. Vi voro på Wegeholm ända till den 30de juni.

1^sta^ juli. Afresa till Stockholm.

Resa till Schweiz
19de maj 1903 – 6te juli 1903.

Deltagare: Grefve Walther och Grefvinnan Wilhelmina von Hallwyl
samt Fröken Ida Uhse.
Sammanträffade i Brestenberg med Grefve von Mülinen
samt i Luzern med Kammarherre von Eckermanns och Rolf de Maré.

Den 19de maj reste Grefven, Grefvinnan och jag från Stockholm till Schweiz.
Jag och Grefvinnan stannade 14 dagar i Brestenberg för att med
Grefve von Mülinen genomgå arkivet. Grefven är gift med Grefve von
Hallwyls nièce. Grefve v. H. var under tiden vid Vierwaldstättersjön
tillsammans med v. Eckermanns och Rolf de Maré. Sedan samman-
träffade vi alla i Luzern och foro till Interlaken och gjorde där-
ifrån en utfärd i bergen. Grefven och Grefvinnan stannade därpå
någon tid i Bern, och jag reste till min kusin Marie i Gold-
berg, där jag stannade 14 dagar.
Till sist sammanträffade jag med Grefven och Grefvinnan i Berlin,
där Grefvinnan köpte manschettknappar åt Grefven.
Återkommo till Stockholm d. 6te juli

Resa till Schweiz
21sta maj 1904 – 14de juli 1904.

Deltagare: Grefvinnan Wilhelmina von Hallwyl,
Fru Johanna Kempe och Fröken Ida Uhse.

Den 21sta maj. Med Grefvinnan afreste jag till Schweiz för att ordna Arkivet i Schloss Hallwyl och för att vaka öfver; att de 3 anställda herrarna Zesiger, Schmid och Hirsele gjorde sina skyldigheter. Fru Kempe var med, och vi bodde som vanligt i Kallvattenkuranstalten Brestenberg. På hemresan stannade vi d. 26te–28de maj i Eisenach, där Grefvinnan köpte vackra saker hos antikvitetshandlaren E. Kahlert.
14de juli kommo vi tillbaka till Stockholm.

Resa till Schweiz

11te maj 1905 — 25te juli 1905.

Deltagare: Grefvinnan Wilhelmina von Hallwyl och Fröken Ida Uhse.

Den 11te maj, Grefvinnan och jag reste till Schweiz för att fortsätta med arkivarbetet. Under vägen stannade vi i Eisenach 14de – 16de maj, där Grefvinnan köpte vackra saker hos antikvitetshandlaren. Vi stannade i Brestenberg till midten af juli och de, som arbetade detta år voro Zesiger, Schmid och Hengärtner. Sedan hämtade vi Ellen de Maré i Berlin och stannade 8 dagar på Wegeholm, men Ellen stannade flera veckor hos Geijers. 25te juli kommo vi tillbaka till Stockholm.

Grefven hade ej kunnat resa med för Riksdagens skull utan hade måst stanna i Stockholm.

P. Resa till Italien, Sicilien, Dalmatien och Montenegro.
3dje mars 1906 – 19de juni 1906

Deltagare: Grefve Walther och Grefvinnan Wilhelmina von Hallwyl samt Fröken Ida Uhse.

Den 3dje mars reste Grefven, Grefvinnan och jag från Stockholm.
4de mars. I Köpenhamn måste vi göra uppehåll för våra koffertars skull. Tåget var nämligen försenadt, och färjan i Malmö hade redan gått, och därför kunde våra koffertar ej komma förrän mot aftonen, och därför blef också vår afresa fördröjd.
5te mars. Anlände till Berlin kl. 7 på morgonen. Vi uppsökte Ellen tidigt på det pensionat, där hon bodde. Hon skulle redan kl. 10 f.m. gå till sin lektion i målning. Till lunch kom hon till oss i hotell Bristol, och kl. 4 e.m. återvände hon till pensionatet för att åter kl. 7 e.m. komma till oss på middag. I kväll fara vi till Basel.
Basel, 6te mars. Vi anlände hit kl. 1 middagen. Grefvinnan vill träffa Herr Schmid, och vi skola också uppsöka Fru Frei-Häuptli, hvilken bor här. Vi gjorde henne ett besök, och Herr Schmid kom upp på hotellet.
Basel, 7de mars. På f.m. voro Ida Frei-Häuptli och Herr Schmid här på hotell Schweizerhof. Kl. 1 middagen resa vi vidare öfver Milano till Rom.
Rom, 8de mars. Anlände hit i vackert väder kl. 1 middagen. Vi åto genast lunch och träffade Geijers i matsalen. Efter måltiden gingo vi omkring på Monte Pincio och därefter promenerade vi i Park Borghese. Vi bo i hotell Eden.
Rom, 9de mars. På f.m. åkte vi omkring till Vatikanen och besågo Sixtinska kapellet, om hvilket Goethe säger: "Utan att ha sett Sixtinska kapellet kan man ej göra sig ett begrepp om, hvad en människa kan utföra."
Peterskyrkan var i vårt tycke ej mera så storartad. Efter lunch besågo vi tafvelsamlingarna i Palats Borghese samt vandrade ännu en gång omkring i Palatsets härliga park.

Kl. 6 e.m. voro vi tillbaka i hotellet.

Rom, 10de mars. På e.m. foro vi till Forum Romanum och Pantheon, gjorde en promenad och beundrade Garibaldis ryttarstaty på höjden. På aftonen efter middagen besökte vi Kolosseum och beundrade det imponerande byggnadsverket i bengalisk belysning, vi hörde äfven musik.

Rom, 11te mars. Foro på f.m. till Kapitolium, besett museet samt beundrat Santo Bambino i Sakristian. Bilden är från 15de århundradet och var länge försvunnen, men har nu kommit i dagen. Bambino var alldeles öfversållad med ringar, armband och broscher. Efter lunch gingo vi omkring på gatorna och kommo äfven till Via Nationale, där vi uppsökte hotell Quirinal, i hvilket vi bodde för 18 år sedan, på gatorna var en liflig trafik. Vid Quirinalen var militärmusik, och kl. 5,30 återvände vi till hotellet.

Rom, 12te mars. Beságo samlingarna i Vatikanen, efter lunch flanerade vi omkring.

Rom, 13de mars. På f.m. besökte vi 5 kyrkor, och efter lunch foro vi genom Via Appia. Kl. 6 återvände vi till hotellet.

Rom, 14de mars. Besök i Vatikanen på f.m., sågo taflorna i Sixtinska kapellet. Vi träffade Kronprinsessan Viktoria af Sverige tillsammans med Prins Wilhelm, hon talade med Grefven och Grefvinnan. Efter lunch flanerade vi, besökte Heliga Birgittas kapell, Tafvelgalleriet i Vatikanen samt Lumptorget.

Rom, 15de mars. På f.m. till Diokletianstermerna och därefter till Palatinen. Efter lunch gingo vi omkring på gatorna.

Rom, 16de mars. Besökte på morgonen kyrkor och det Etnografiska museet, därefter promenerade vi omkring. Efter lunch foro vi genom Via Latina, men vi blefvo mycket besvikna och tyckte icke att grafvarna voro så storartade som för 18 år sedan.

Rom, 17de mars. Besökt kyrkor och Palatsen Farnese och Colonna, hvilka vi mycket beundrade. Kl. 5 e.m. gingo vi till hotell Excelsior, där vi drucko te.

Rom, 18de mars. En dimmig morgon. Kl. 8,30 f.m. skulle vi ha

farit till Tivoli, men uppsköto det till följande dag. Vi deltogo i en Gudstjänst i Waldenserkyrkan, och därefter flanerade vi omkring på gatorna, vi sågo flera torg, kyrkor och pelare och kommo just lagom hem till lunch.
På e.m. foro vi till kyrkan S. Lorenzo in Domeno utanför staden, gingo sedan upp på Pincio och sågo Rom i vacker aftonbelysning. Därefter besökte vi kyrkan Sacre Coeur där vi hörde Systrarna sjunga samt sågo bakom ett galler halfvuxna flickor i hvita slöjor gå omkring altaret.
Vi hade sprungit omkring hela dagen och voro rätt trötta på aftonen.
19de mars. Grefven är förkyld och går ej ut i dag. Vi ha besett flera kyrkor och museer, vi voro också i en auktionslokal, men där fanns endast strunt.
20de mars. Mulen himmel, vi gingo ej ut, det haglade och regnade.
21sta mars. +8°, alltså just ej lockande att gå ut. Jag gick ensam upp på Pincio, emedan Grefvinnan var förkyld. Efter lunch regnade det.
22dra mars. Vi ha ännu en gång varit i Vatikanen. Vi intogo lunch i en restaurant, och därefter flanerade vi.
23dje mars. Idag kl. 1,30 resa vi till Neapel, dit vi komma kl 7 e.m., Geijers stanna i Rom.
Neapel, 24de mars. Storm och regn, vi kunde blott göra en liten promenad.
25te mars. Vi foro till Domkyrkan, det var en stor helgdag, Marie Bebådelsedag. Omkring altaret stodo en mängd Kardinaler och Biskopar. Därpå gingo vi i Museet, där vi beundrade utgräfningar och bilder. Då vädret klarnar, ser man, att Vesuvius har duktiga utbrott, tyvärr är vädret ännu dåligt.
Neapel, 26te mars. Redan kl. 10 f. m. sutto vi i vagnen och foro till Pompeji för att se de nya utgräfningarna Det var mycket intressant att se allt detta.

En ny villa var alldeles utgräfd, och 15 arbetare voro sysselsatta med utgräfning på ett annat ställe, vi återkommo till Neapel kl. 6 e. m.

Neapel, 27de mars. På f. m. köpte Grefvinnan koraller till en örring, som hade kommit bort. Efter lunch gjorde vi en promenad.

Neapel, 28de mars. Vi gjorde en härlig åktur på f. m. på Strada Nuovo di Posilipo, hvilken börjar nere vid hafvet och går stigande mellan vackra villor, hela vägen har man en vacker utsikt öfver hafvet. Vi foro dels i öppen, dels i stängd vagn och voro åter tillbaka till lunch. Som Grefven ej ville fara ut efter lunch, foro Grefvinnan och jag till en antikvitetshandlare, men där fanns intet att köpa. Vi gjorde därpå en promenad längs stranden och voro tillbaka vid 6-tiden.

Neapel, 29de mars. Kl. 10 f. m. foro vi till klostret S. Martino, hvilket är värdt ett besök för den präktiga utsmyckningen och framför allt för den härliga utsikten där uppe ifrån. Genom en lång gång kommer man in på klostergården med sarkofager, inskrifter och sköldemärken m. m. Till vänster är ingången till kyrkan, i koret vackra korstolar samt utsmyckningar i marmor och med taflor af framstående konstnärer. Vi sågo f. d. Klosterapoteket, där en mängd sevärdheter förvarades. I själfva Museet finnas konstverk af alla slag. Till sist kommo vi till Belvedere, ett sexsidigt rum, där man från 2 balkonger har den härligaste utsikt öfver Neapel, Capodimontes höjder, hafvet, Ischia, Vesuvius samt Apenninernas bergskedja. Vädret var vackert. Efter lunch foro vi genast till Camaldoli, ett kloster, som ligger på den högsta af bergtopparna i Neapels närhet 450 m. öfver hafvet, och hvarifrån man har den vackraste utsikten i hela Italien. För 18 år sedan var denna utsikt okänd, och damer fingo ej då besöka klostret, endast trädgården var för dem tillgänglig. Nu bryr sig ingen om klostret och kyrkan, endast utsikten är af intresse.

Man går 20 min. på en vacker väg för att komma dit och ser Neapel- och Pozzuolibukterna, förbergen Posilipo och Misenum, öarna Nisida, Prosida och Ischia, Capri och Punti Campanella, orterna Massalubrense, Sorrento och Castellamare, berget Sant' Angelo, Vesuvii rykande topp och den fruktbara trakten vid dess fot samt vida hafvet med Ponzaöarna. Färden varade från kl. 2,30 till kl. 6 e.m.

Neapel, 30de mars. Inatt kl. 12,30 går tåget till Villa Giovanni, och i morgon kl. 6 skola vi vara framme i Taormina. Om vädret blir vackert i dag, skola vi efter lunch fara upp på Vesuvius.

31ste mars. Sofvo rätt bra på natten och kommo kl. 1 middagen till Villa S. Giovanni, där vi gingo ombord på en ångare, som på 20 min. förde oss öfver till Messina. Vädret är kallt, knappt + 8°, och det regnade hela den långa vägen till Taormina, dit vi kommo på aftonen. Vi bo i hotell Domenico, ett f.d. dominikanerkloster. Efter 18 år är här mycket förändradt i denna vackert belägna stad, den är mycket utvidgad, och däraf har dess ursprunglighet fått lida.

Taormina, 1sta april. Staden är liten, endast 4110 invånare. Läget är vackert, ofvanför staden ligga ruinerna af en gammal fästning. Genom staden går en lång gata med några tvärgator. Idag snö i stället för regn i denna för det mesta så heta stad, äfven i öfrigt var det olustigt och kallt, det är som om denna resa ej vore gynnad af vädret. Omkring kl. 11 f.m. skola vi gå till Herr von Gloeden, hvilken bor nära hotellet, men som han var mycket sysselsatt med sina fotografier bad han Grefvinnan återkomma kl. 3,30 och dricka kaffe hos honom. Vi gjorde därför en promenad, och vi funno staden mycket förändrad med många nybyggda hus och stenlagda gator samt många hotell och antikvitetsbutiker. Kl. 4 infunno vi oss hos Herr von Gloeden, hans syster, som var mycket treflig samt äfven andra gäster voro där.

Taormina, 2dra april. Vackert väder. På morgonen gingo vi till den grekiska teatern, där vi sutto i solen och njöto af utsikten.
Efter lunch gingo vi åter på en promenad. Herr von Gloeden kom hit till middag, och det var en mycket animerad stämning vid bordet.
Efter middagen gingo vi hem till honom, där hans syster väntade oss med kaffet. Senare kom en ung konstnär, Herr Siemon, pianist och utförde sina egna kompositioner samt äfven verk af Bach och Beethoven, han spelade mycket känsligt.
Till sist serverades Malaga, och först omkring kl. 12 kommo vi tillbaka till hotellet.
Taormina, 3dje april. Härligt väder. Gingo åter till den grekiska teatern och därefter till Herr von Gloeden för att taga afsked, ty vi resa tidigt i morgon.
Taormina, 4de april. Vi resa tidigt till stationen, redan klockan 9, emedan stadens alla vagnar skola föra dit 100 personer. Omkring kl. 3,30 e. m. kommo vi till Syracusa och bo i Grand Hotel. Vi gjorde genast en promenad genom staden, och vi frysa, ty det är kallt.
Syracusa, 5te april. Vädret dåligt, vi ha knappt + 14° i våra rum, och här finns ej värmeledning, som i andra hotell. Vi ha besökt Museet, som nu är betydligt utvidgadt. Där finnas rika samlingar af sarkofager, byzantinska kapitäl, arbeten från medel- och renässans-tiden, mosaiker, askurnor, statyer och reliefer. En stor samling vaser, statyetter, samt föremål af glas, ben, korall och brons. Äfven en stor samling grekiska mynt finnas.
Midt emot Museet ligger Domen, byggd på grunden af ett doriskt tempel, på norra långsidan synes ännu pelare med kapitäl samt arkitraver med triglyfer.
Man trodde förr, att det varit ett Dianatempel, men nu anses det ha varit helgadt åt Minerva, således det tempel, om hvilket Cicero en gång sade, att det var af stor skönhet och innehållande de största dyrbarheter. Den på bronslejon hvilande dopfunten

är af antik marmor med fragment af grekisk inskrift.
Vi sågo äfven ruiner af det s. k. Dianatemplet, hvilket dock enligt senare forskningar lär ha varit ett Apollotempel sannolikt från början af 4de århundradet. Som bekräftelse åt detta antagande tjänar kanske den gamla, tyvärr mycket utplånade inskriften på byggnaden, och hvilken äfven innehåller gudens namn.
Vi komma nog icke till Malta emedan den ångare, som vi skulle resa med, är mycket liten, så att Grefvinnan därför ej vill resa med den. Efter lunch gingo vi omkring i staden, och mot aftonen upphörde regnet.
Syracusa, 6te april. Genast på morgonen foro vi till den gamla stadsdelen för att bese Latomia de Cappucini, det mest storartade af alla de antika stenbrotten, hvilka äro karaktäristiska för Syracusa. Från dessa stenbrott levereras all sten till stadens byggnader. De användes också som grafplatser, eller också lät man krigsfångar arbeta där nere, då de samtidigt utgjorde fängelser. Sannolikt försmäktade här nere 7000 tillfångatagna Athenare. Därefter foro vi till kyrkan S. Lucia med sin på långt håll synliga kampanil. Den byggdes på 11-hundratalet på samma ställe, där stadens skyddshelgon hade lidit martyrdöden. Kyrkan är dock ombyggd sedan dess. Af den gamla återstår endast portalen. I Baptisteriet står en staty af den H. Lucia. Sedan till kyrkan S. Giovanni från år 1182. Från kyrkan leder en trappa ned till Krypta des Marcian, den har formen af ett grekiskt kors och innehåller d. H. Marcians graf samt fragment af gamla fresker. Kryptan står i förbindelse med Katakomber, hvilka äro de mest storartade i sitt slag, hufvudingången är 3 m. br., 2½ m. h. och 94 m. l. salarna äro till formen runda, af väggdekoren återstår föga. Katakomberna härstamma från 4de århundradet e. Kr. De äldsta äro de från S. Maria di Gesù.
Efter lunch ville vi se Anfiteatern, men den är stängd enligt befallning från Kejsar Augusti tid. Den är 70 m. l. och 40 m. br.

Därpå till Latomia del Paradiso, ett 30-40 m. djupt stenbrott, nu betäckt af ypprig växtlighet. I Latomia del Paradisos västra vägg är det s. k. Ohr des Dionysios med ingång till vänster nedtill, det utgöres af en genom klippan gående S-formig, upptill afsmalnande håla, hvilken form tydligt är beroende af den bredvidliggande teaterns afrundning, hålan är 65 m. dj. 23 m. h. och 5-11 m. br. och har en utomordentlig akustik. Sitt namn fick hålan i 16de århundradet, i det man trodde, att Dionysios, tyrannen genom denna hålas öppning kunde aflyssna den svagaste hviskning från fångarna i de underjordiska fängelserna.

Grekiska teatern, byggd i 5te århundradet f. Kr., den är insprängd i klippan och är 150 m. i genomskärning. Det är en härlig utsikt från höjden, man ser staden, hamnen och bergen.

Från teaterns öfre afsats leder den i klippan uthuggna Gräberstrasse med större och mindre hålvägar samt grafkammare, hvilka dock öfverallt äro beröfvade sina innehåll och prydnader.

Norra sidan af berghöjden Epipolae begränsar återstoden af Mauer des Dionysios. Den, som ej är rädd för att vandra på rullstenar, kan följa muren. Man har en skön utsikt däruppe öfver land och haf, och man kan få hviloplatser på flera af murens stenblock i skuggan af olivträd. Muren ligger omkr. 1½ timmes väg från staden.

Syracusa, 7de april. Regn. Vi foro kl. 12 f. m. till Catania, Hotell Brittanie. Vi fingo mycket dåliga, smutsiga rum i 4de våningen, ty allt var upptaget.

Catania, 8de april. Palmsöndag, vädret är mulet. Vi gingo till Domkyrkan för att höra mässan och sågo där sarkofager, i hvilka forna aragoniska herrskare ligga. Kyrkan började byggas år 1091 af Roger d. I:e, men blef nästan förstörd genom en jordbäfning år 1169. Af den gamla byggnaden kvarstår endast absiden och det östra tvärskeppet. Fasadens granitpelare härstamma från den gamla teatern, från hvilken Roger för öfrigt lät taga nästan all material. Vi ha också sett en procession.

Catania, 9de april. I dag ha vi återvändt till Messina, dit

vi kommo kl. 12 f. m. och bo i hotell Trinacria. Vi fingo sofvagnsbiljetter till Neapel. Vi resa således i afton kl. 11,30 med ångfartyg till Reggio.

Neapel, 10de april. Natten i järnvägsvagnen var god. Vi voro försenade och kommo hit kl. 4 e. m. i st. f. 1,30 f. m. Vesuvius hade nämligen d. 8de april på e. m. haft ett utbrott, vid hvilket en by med 330 människor omkommo. Vi sågo täta rökmoln inemot Neapel, och vid Torre del Greco kommo vi rätt in i askregnet. Tåget kunde icke komma vidare, och vi sutto formligen insvepta i mörker. Grefvinnan tog aska genom kupéfönstret. De stackars byinnevånarna flydde från sina hus och stormade bantåget, ett ögonblick blefvo vi rätt ängsliga att askregnet skulle begrafva oss, då tåget ej kunde gå vidare. Därpå började det regna, och askregnet var som en brun massa. Folket på bangården skrek, barnen gråto och så mörkret därtill, det var förskräckligt. Slutligen störtade sig det stackars folket på tåget och ville följa med till Neapel, så att vi endast med möda kunde hålla dörrarna stängda för att få vara för oss själfva. Hela vagnen blef i alla fall fullsatt med människor, och ändtligen fortsatte tåget långsamt. Hela Neapel är uppfylldt af stoft och omhvärfdt af en grå rök. Kratern har instörtat 300 fot, 2 byar äro alldeles begrafna, askan ligger där så högt som husen, och lavan har sökt sig väg till Torre del Greco, äfven där äro flera hus begrafna och alla vingårdar förstörda. På länge har det icke varit ett sådant utbrott. Vid vår återkomst hade vi så gärna velat få göra en tur upp på Vesuvius, men både vägen, bergbanan och observatoriet äro förstörda.

Neapel, 11te april. Grand hôtel. Luften är alldeles grå, tät aska har fallit under natten, och kl. 8 på morgonen hörde vi kanonskott i fjärran. Vesuvius hade då åter haft ett utbrott, men på andra sidan. Man kan nu ej urskilja bergen, och af själfva staden synas endast de närmast liggande

husen. Grand hôtel ligger i slutet af Strandpromenaden samt något längre bort än de öfriga hotellen. Många resande lämna staden och återkomma väl senare från Rom och Florenz för att se all denna förödelse, som Vesuvius åstadkommit. Vi ha gjort en promenad, under hvilken vi fingo mun, näsa och öron fulla med aska och sand. Gator och promenadplatser äro belamrade med askhögar, man har nämligen skottat hustaken, så att de ej må störta in.
Då vi kommo hem sågo våra kläder och hattar förskräckliga ut.
Neapel, 12te april. Askregnet fortfar ännu. Vi åka i täckt vagn för att göra uppköp. Grefvinnan fick aska af Fru direktörskan Döpfner i hotellet.
Neapel, 13de april, Långfredag, men vi resa ändå till Bari för att därifrån följande afton inskeppa oss till Ragusa. Omkring kl. 11 f.m. foro vi till stationen, och hästarna framför omnibussen vadade i damm. Vi fingo länge svälja askdammet, ty då vi lämnade Neapel, låg askan ännu kvar på fälten, och kupéerna äro fulla med aska. Vi kommo till Bari kl. 9 på aftonen.
Bari, 14de april. Andtligen ser man blå himmel och andas ren luft. I hotell Cavour har man endast bostad, sina måltider får man intaga i en restaurant. Vi ha sett Domkyrkan, en från 1200-talet ursprungligen vacker byzantinsk byggnad, hvilken sorgligt nog moderniserades år 1745, vid altaret finnes en tafla af Tintoretto. S. Nicolakyrkan, färdigbyggd år 1139 af Konung Roger. I kryptan finnas guld- och silfverskatter, allt var af stort intresse. På aftonen foro vi till Ragusa med ångfartyget Leda, och vi hade en god öfverfart.
Ragusa, 15de april. Anlände hit kl. 10 f.m., bo i hotell Impérial, där rummen voro mycket upptagna af Österrike-Ungrare, hvilka äro här öfver påsken, ty i dag är det påskdag, vi måste vänta flera timmar, innan vi fingo våra rum. Ragusa har ett vackert läge vid hafvet. Bergen äro höga och sparsamt skogbevuxna, de påminna om Norges berg.
Ragusa, 16de april. Redan i går besökte vi Domkyrkan.

Det välklädda folket i sina festdräkter intresserade oss mycket. Männen och kvinnorna voro stora och ståtliga, de voro Serber, Albaner, Kroater och Montenegriner. Staden är omgifven af murar och har ett måleriskt läge vid hafvet och vid foten af Monte Sergios sluttning, där den utbreder sig terrassformigt. Efter lunch foro vi med en liten båt till ön Lacroma, där ett litet munkkloster S. Marco ligger vackert vid hafvet. Det grundades i 12te århundradet som Benediktinerkloster, fick sedan förfalla och ändrades till ett litet slott af Ärkehertig Maximilian och Kronprins Rudolf. Slottet öfverlämnades slutligen till Dominikanerorden år 1889. Utsikten från tornet är värd att se.

Väster om klostret ligger Mare-morto, en naturlig bassäng, hvilken underjordiskt sammanhänger med öppna hafvet. Hela ön är som ett paradis med stora Myrtenträd, Palmer och Agaver m. fl.

Ragusa, 17de april. Resa på morgonen med en ångare till Cetinje, hufvudstaden i Montenegro. Färden tog 3 timmar, vädret var vackert ock omkring kl. 3 e.m. kommo vi till Cattaro, en liten romersk stad med fästning och vackert läge. Från Cattaro åkte vi öfver bergen till Cetinje, dit vi kommo kl. 9 e.m.

Det var en härlig färd genom den storartade naturen med de snöhöljda bergen och de djupa klyftorna.

Cetinje, 18de april. En liten stad med 3000 innevånare, ett mycket anspråkslöst residens för Furst Nikita samt säte för Regeringen. Staden gör intryck af en liten snygg landsortsstad och har just inga sevärdheter för turister, men är dock fängslande genom sin originalitet. På f. m. gingo vi omkring i den ganska vidsträckta staden, och Grefvinnan köpte här 2 örringar, 1 dolk och ett par skor, för öfrigt fanns intet att köpa. Efter lunch foro vi till Skutari sjön, färden var härlig, vi sågo de snötäckta Albaneralperna, det är ett vildt romantiskt landskap.

Cetinje, 19de april. Tidigt på morgonen kl. 5,30 sutto vi i vagnen för att återvända till Cattaro, dit vi kommo kl. 12 f.m., och därefter foro vi 6 timmar med en ångare till Zelenika.

I Cattaro åto vi middag. Kustångaren lade till vid alla små platser längs kusten, där landsbefolkningen steg af och på, och kl. 6 e.m voro vi framme.
Zelenika, 20de april. Vi bo på hotell "Zum grünen Strand", som har ett vackert läge vid stranden. Hotellvärden följde oss genom sin park.
Zelenika, 21sta april. Kl. 10 f. m. fara vi i vagn längs stranden tillbaka till Ragusa, där våra koffertar stå. I vackert väder skola vi fara 6 timmar dels längs hafsstranden, dels i bergen, och kl. 5 e. m. skola vi vara framme i Ragusa, vädret är varmt och vackert.
Ragusa, 22dra april. Det är ej längre så många resande här, allt är utomordentligt vackert, och denna resa har gifvit oss något nytt. Efter lunch gjorde vi omkring kl. 3 e. m. en angenäm färd till floden Ombla, sedan vi lämnat floden satte vi oss utanför en Trattoria och drucko af det mycket uppskattade vinet, som växer här nära floden. Vinet är hvitt och starkt samt med en egendomlig smak.
Ragusa, 23dje april. Resa i afton kl. 10 med en kustångare till Spalato, där vi väl stanna 2 dagar för att beundra de romerska ruinerna och det vackra landskapet. I går afton var ett förskräckligt åskväder.
Spalato, 24de april. I dag på morgonen kl. 7 kommo vi hit i strömmande regn, skor och strumpor voro alldeles genomvåta, emedan vi hade måst gå till hotellet, då det ej i Dalmatiens städer finnas några vagnar, emedan gatorna äro för smala, det var på samma sätt i Ragusa. För färder utanför staden kunde man dock få vagnar. Man vandrar ännu på stenvallarna efter den mur, med hvilken Kejsar Diocletianus under sin regering lät omgifva staden. Han bodde i Diocletian-Palast med stort område, hvilket nu är uppfylldt af hus.
Domkyrkan, en vacker rundbyggnad, omgifven af en delvis förstörd pelarhall, fordom Diocletiani mausoleum, nu helgad åt Jungfru Maria. Nära Domkyrkoplatsen ligger Battistero di S. Giovanni, Palatsets hustempel och helgadt åt Jupiter och Äskulap, en vacker byggnad med kassetteradt tak och en vacker fris. Till vänster om altaret en marmorsarkofag för Spalatos förste Biskop, Johann von Ravenna, död år 680.

Museet med utgräfningar, de flesta från Salona, såsom sarkofager, sfinxer, smycken samt föremål af glas, sten, brons och lera, äfven mynt och ett Herkuleshufvud. Äfven lämningar af Dioclelian-Palast finnas här. Spalato har många vackra omgifningar. Den högt liggande kyrkogården har flera intressanta grafmonument. I den gamla stadsmuren har folket åter inrättat boplatser, hvilka dock i allmänhet blifvit borttagna.
Efter lunch gjorde vi en härlig färd till den lilla staden Traü, liggande på en ö i Canale di Traü och med medeltida utseende. Vi sågo den vackra Domkyrkan med gotiskt torn samt fönster i det finaste genombrutna arbete. Väster om staden ligger fästningen Camerlengo med ett väldigt torn, en af de mest betydande rester af de venetianska befästningarna i Dalmatien. På hemvägen sågo vi ett vattenfall störta fram ur en klippa.
Bergen äro ej längre så vilda och höga, men landskapet är dock mycket tilltalande. Vi borde först ha sett denna del af Dalmatien. På torget framför hotellet gingo stadens innevånare i vackra dräkter och spatserade. Vi gingo också ned för att närmare få betrakta dem, det var en härlig sommarafton.
Spalato, 25te april. Foro på morgonen till Salona, en liten by med 1700 innevånare och ett vackert läge nedanför Monte Caban. De romerska ruinerna förtjäna ett besök, fastän de ej äro så storartade. Från våra fönster ha vi sett en procession, där voro fanor, barn, präster och slutligen själfva Biskopen. Vi gingo upp till Domkyrkan genom en mycket smal gata. Vi ha tagit breddmått på en af gatorna, och den var endast 1 m. br.
Spalato, 26te april. I dag stego vi upp redan kl. 3 på morgonen, ty ångaren, som skulle föra oss till Zara gick kl. 4,30, och vi hade en lång väg att gå till ångbåtsbryggan. Vi voro framme i Zara kl. 10 f. m. Efter lunch hvilade vi något, men Grefven gick ut tidigare. Något senare gingo vi till Domkyrkan.

Zara, 27de april. På f. m. besågo vi staden, parken och de offentliga byggnaderna.

Zara, 28de april. I natt var det regn och storm, vi foro icke i morse kl. 5,30 till Pola utan stannade här i dag. Vi promenerade och sågo på Piazza della Colonna en vacker korintisk pelare, som förr användes som skampåle. Vi läste tidningar, och så gick då dagen.

Zara, 29de april. Vi resa nu kl. 11 f. m. till Fiume. Öfverfarten var härlig, men vid framkomsten voro alla hotell öfverfulla, så att vi först i ett tredje, hotell Deak kunde få goda rum.

Fiume, 30de april. På morgonen foro vi med en ångbåt till Abbazia. Vi hade varit här för 15 år sedan, och vi tyckte ej då om platsen. Äfven nu tilltalade platsen oss ej något vidare, den hade endast blifvit utvidgad. Vi foro i vagn tillbaka till Fiume. På e. m. foro vi med tåget till Triest, dit vi kommo kl. 10 på aftonen. Under hela färden har det regnat, och därför kunde vi ej se något af den karga kalkstensplatån Karst, betäckt af spridd småskog och splittradt rullstensgrus samt genomdragen af klyftor. Nordoststormen (Bora) är här uppe så stark, att den kan välta lastade vagnar.

Triest, 1sta maj. På morgonen kl. 7,30 foro Grefvinnan och jag till Pola, där vi ville se de romerska ruinerna, färden var härlig, och kl. 1 på middagen voro vi framme och gingo strax efter lunch för att se Amfiteatern. Den uppfördes år 150 e. Kr. och rymde 20,000 åskådare. Det inre är alldeles förstördt, och stenblocken äro förda till Venedig såsom material till palatsbyggnader. Vi sågo också några andra små ruiner. På återvägen besökte vi Domkyrkan från 15de århundradet, en treskeppig basilika med flera antika pelare, framför kyrkan är en Kampanil; naturligtvis regnade det, och kl. 10,30 e. m. voro vi tillbaka i Triest.

Triest, 2dra maj. Kl. 10 f. m. foro vi på en liten bana upp på ett utsiktsberg, därifrån vi sågo trakten, hafvet och staden, utsikten var vacker, men tyvärr mulnade det, och vi måste vända om. Efter lunch gingo vi omkring i staden. Kl. 6 e. m. foro vi vidare till Venedig, dit vi kommo kl. 10 e. m. Staden har verkligen sitt särskilda behag,

i synnerhet i månsken, då man ser gondolerna glida genom kanalerna. Vi bo på hotell de l'Europe, där vi bodde för 14 år sedan.

Venedig, 3dje maj. Varit ute på Lido. Kammarherre Ossbahr, som är här med Drottning Viktoria af Sverige, kom till oss på hotellet. På samma gång undersökte han den dolk, som blifvit köpt i Cetinje, och hvilken han förklarade vara äkta.

Venedig, 4de–8de maj. Vi ha besett allting här mycket noga. Den 5te maj beställde Grefvinnan mycket vackra spetsar. Besökt många vackra kyrkor. På söndagen hörde vi en vacker konsert på Markusplatsen och sågo Markuskyrkan och Dogepalatset i röd och grön bengalisk belysning, det var en storartad, sagolik syn. Anledningen till festligheten var, att en Prinsessa, den aflidne Konung Umbertos syster, var närvarande.

Brescia, 8de maj. Vi anlände hit omkring kl. 1 f.m., färden hade varit härlig, bergen syntes klart, men Kerstplatån var ännu betäckt af snö, hvilken med sina höga berg ännu var i mitt minne. Staden har ett vackert läge, den stiger terrassformigt högt upp ända till ett kloster. I den gamla Domkyrkan blefvo vi instängda, och vi voro mycket förskräckta, till dess att kyrkvaktaren kom och öppnade. Musket, Museo civico Età romana, innehåller antiksamlingar. Här finnas många gamla vackra byggnader. I afton skola vi gå på Cirkus, där Buffalo från vildmarken skall ge en föreställning i ett tält. Det regnade häftigt, och det var förskräckligt smutsigt i tältet.

Brescia, 9de maj. På f.m. gjorde vi en treflig färd till den gamla fästningen på Pistor. Doneda, förbi denna kommer man till en stor öppen plats, på hvilken man går förbi 2 rundtorn, återstoder af de venetianska befästningar, hvilka Fransmännen till största delen bortsprängt. På återvägen gingo vi till den gamla Viscontiburg, hvari Museo del Risorgimento där bl. a. Garibaldis resevagn finnes. På högsta punkten höjer sig mellan murrester ett rundt vakttorn, hvarifrån vi hade en underbar utsikt öfver Solferino, Apenninerna, Monte Rosa m. fl., det var en angenäm färd.

Då vi återkommo till hotellet, åto vi genast lunch. Omkring kl. 12 f. m. foro vi till bangården för att resa till Lecco, en ort med vackert läge vid en arm af Comosjön, Lago di Lecco. En ångbåt hämtade oss, och vi hade en skön färd, som varade ända till kl. 6 e. m., då vi anlände till Bellagio.

Bellagio, 10de maj. Platsen ligger vackert på en udde mellan Lago di Como och Lago di Lecco. Vid strandvägen ligger Villa Carlotta, byggd 1747 och inköpt år 1843 af Prinsessan Albrecht af Preussen och uppkallad efter hennes dotter Charlotte. Efter lunch foro vi till Bellano, fingo regn, men till sist fingo vi dock en god sikt öfver bergen.

Bellagio, 11te maj. På morgonen var vädret vackert, vi gjorde en promenad till Villa Serbelloni, som tillhör Grand Hôtel Bellagio. Efter lunch gjorde vi en promenad.

Lugano, 12te maj. Hotell Splendide, ett nytt vackert hotell. Lugano har förändrat sig mycket, platsen har blifvit starkt utvidgad, en mängd hotell ha uppstått under de 24 år, sedan vi voro här första gången. På f. m. kl. 10,30 foro vi med bergbanan upp på Monte Salvatore, där vi sågo ett Vallfartskapell med en utsiktsterrass, hvarifrån vi hade en härlig utsikt öfver Luganosjön, bergen med de skogbevuxna afsatserna, där många villor lågo, Monte Rosa samt andra af Walliseralpernas toppar. Vi voro tillbaka i Lugano till lunch. För 24 år sedan redo vi upp på berget på åsnor och återvände ned till fots, då berget är mycket brant. På e. m. gjorde vi en promenad.

Lugano, 13de maj. I dag blir det Blomsterkorso, om vädret tillåter. Kanonskott tillkännagåfvo, att vädret skulle bli vackert och festen äga rum. Staden flaggar och husen äro bekransade. Vi gå till åskådarläktaren för att se på folklifvet, och vi sutto där timtals. Vagnarna voro ganska vackert smyckade, och vi sågo tåget mycket bra. Vi kommo hem omkring kl. 5,30 e. m.

Lugano, 14de maj. Kl. 8,30 på morgonen foro vi upp på berget Monte Generoso, vi foro först på en liten ångare och fortsatte sedan med en bergbana upp på berget. Vädret var vackert, och vi hade en vacker utsikt öfver Alperna och sjön. Omkring kl. 5

kommo vi belåtna tillbaka till Lugano, där vi gjorde ännu en promenad.

Lugano, 15de maj. Idag hålla vi oss lugnt kvar i Lugano. Vid våra utfärder härifrån ha vi haft ganska vackert väder.

Lugano, 16de maj. Kl. 11 f.m. resa vi till Bern genom St Gotthard, och jag hoppas, att vi måtte få en god resa, ty vi komma att fara förbi flera vackra utsiktsplatser på vägen. I Luzern var det rätt kyligt, och därifrån foro vi till Bern, dit vi anlände Kl. 5 e.m.

Bern, 17de - 20de maj. Vi ha träffat Fröken Herrenschwand samt på aftonen Fru von Lerber hos Grefve Mülinen. Barnen äro mycket trefliga och väluppfostrade. Grefvinnan Mülinen är i Belletruche för att hvila sig

Bern, 19de maj. Foro till Rörswyl på aftonen.

Bern, 20de maj. Foro till Brestenberg på aftonen.

Brestenberg 20de maj - 10de juni. I går regnade det hela dagen. Vi kommo också hit i störtregn och äfven i dag öser regnet ned, men vi hafva ändå varit nere i Slottet och sett oss omkring. Grefvinnan köpte i Niederhallwyl d. 9de juni ett bord och en byrå, hvilka en gång stått i Slottet. Grefvinnan och jag hafva undersökt alla kyrkböcker i Seengen angående familjen Hallwyl för herr F. O. Schmids räkning, och därför blefvo vi så länge i Brestenberg.

Brestenberg, 10de juni. Vi lämna Brestenberg och resa till Zürich.

Zürich, 10de — 14de juni. Resa d. 14de juni till Berlin.

Berlin, 15de - 18de juni. Berlin.

19de juni anlände vi till Stockholm.

Resa till Holland, England, Skottland, Irland, Frankrike, Schweiz, Österrike och Tyskland.
16de april 1907 – 5te aug. 1907.

Deltagare: Grefve Walther och Grefvinnan Wilhelmina von Hallwyl
samt Fröken Ida Uhse.

Den 16de april. På aftonen reste Grefven, Grefvinnan och jag till Vegeholm, ty den 18de april skulle Irmas lilla flicka döpas. Eckermanns foro samma afton som vi, men de foro direkt till Köpenhamn och komma i morgon till Vegeholm för att närvara vid dopet.

Vegeholm, 17de april. Vi anlände hit kl. 10 f. m. och funno Irma med man och den lilla dottern vid god hälsa.

Vegeholm, 18de april. Dagen då lilla Margit skulle döpas. Här äro många gäster. Döpelseakten skall äga rum kl. 5,30 e. m. Den lilla har 20 faddrar, och jag är en af dem. Den lilla Margit blef buren till dopet af sin fader, och hon var mycket lugn, blott mot slutet blef det henne för långt. Efter dopet var det stor middag, och allt aflopp mycket angenämt. Eckermanns foro tillbaka följande dag, och de öfriga gästerna reste så småningom, endast vi stannade tills lördagen d. 20de april, då vi skulle resa vidare. Resan blef dock uppskjuten till söndagen d. 21sta april, ty Grefven var något förkyld.

Vegeholm, 23dje april. Då jag på morgonen kom ned till frukost, fick jag höra, att Grefven haft en dålig natt, så att vi måste stanna här ännu 1 eller 2 dagar. Vädret är rått och kallt, och det regnar. Den lilla Margit är ett förtjusande barn, det är en sann glädje att se henne.

Vegeholm, 24de april. Grefven är nu bättre, vi resa i dag till Köpenhamn, och som det är storm, taga vi vägen till Hamburg öfver öarna.

Hamburg, 25te april. I stället för att komma hit kl. 2 middagen kommo vi ej fram förrän kl. 5 e. m. Det stormiga Stora Bält lät icke färjan komma i land i rätt tid, så att snälltåget hade avgått för 20 min. sedan, och vi måste medfölja ett långsamt gående tåg. Vi bo i hotell "Zu den 4 Jahrzeiten". På aftonen gingo vi omkring på gatorna,

där det var regementsmusik på flera ställen.
Hamburg, 26te april. Resa nu vidare till Amsterdam, hade åter en försening, så att vi först kl. 11 på aftonen kommo hit. Vädret är rätt kallt.
Amsterdam, 27de april. Besågo på morgonen Riksmuseet med Rembrandtstaflorna, ett vackert museum. Första våningen innehåller en samling gamla målningar. I den stora hallen stå byster af förnäma Holländare samt i fönstren sitta vackra glasmålningar af W. J. Dixon. På ömse sidor om "Hedersgalleriet" äro flera små rum, hvari målningar af P. Potter, J. van Goyen, Jacob van Ruisdael, Nic. Maes, Jan Weenix, David de Heem, S. Koninck samt Adrian van der Velde och Frans Hals m. fl.
I den första af Rembrandtsalarna "Nattvakten", Rembrandts största och mest berömda verk samt "Väfvarskrået" och "Judebruden" m. fl. I andra salar taflor af Phil. Wouwerman, Rubens m. fl. I det närliggande Historiska galleriet en mängd porträtt af Furstar samt taflor, framställande historiska händelser, såsom belägringar, sjöstrider m. m.
I museets båda tillbyggnader finnas taflor af moderna mästare. På e. m. sågo vi Drottningen med Prinsengemålen fara genom de flaggprydda gatorna. Vi foro genom det gamla judekvarteret, där endast judar bo, och där de drifva småhandel med kläder och gamla möbler. I närheten ligger Rembrandthaus, där den store mästaren bodde under den lyckliga tiden af sitt lif. Husets inre är nu återställdt i ursprungligt skick och användes som museum för Rembrandts raderingar.
Amsterdam, 28de april. Vi foro på morgonen till ön Marken i Zuidersee. Ett litet bantåg förde oss längs den Nordholländska kanalen öfver orterna Buiksloot, Broek, Monnikendam och Volendam. I Broek sågo vi en bondgård med ladugård; denna by var förr ryktbar för sin öfverdrifna renlighet. Från Monnikendam foro vi i båt öfver till ön Marken, där folket bor i grupper af hus, förenade genom tegeltäckta dammar. Boståderna

äro egendomligt inrättade och folket går i färgrika nationaldräkter. Återvägen till Amsterdam togo vi med båt öfver Zuidersee, det var en stormig färd. Därefter gingo vi till Zoologiska trädgården, sedan började det att regna.

Amsterdam, 29de april. På morgonen gingo vi till Stadtmuseum, byggdt i holländsk stil. I bottenvåningen konstindustriella och kulturhistoriska antikviteter. I första våningen en modern tafvelsamling samt utställningssalar. Därefter gingo vi till ett Privatmuseum, Sixsche Gemäldegalerie med taflor af Rembrandt, G. Terborch, M. van Miereveld, Jac. van Ruisdael, Jan Steen, M. Hobbema, A. van Ostade samt Fr. Hals. Hela huset var vackert med gammal inredning. Efter lunch gingo vi till ett annat Privatmuseum, Fodormuseet, skänkt till staden af köpmannen Ch. Jos. Fodor, det innehåller 161 målningar, 300 handteckningar af gamla mästare samt 100 raderingar. Där funnos också gamla möbler, glas och porslin. Det regnar.

Amsterdam, 30de april. I dag efter lunch resa vi till Haag. På morgonen gingo vi ännu en gång till Riksmuseet för att beundra Rembrandtstaflorna. Vi kommo till Haag i vackert väder. I Haarlem och på stora sträckor under vägen sågo vi härlig blomprakt. På aftonen gjorde vi en promenad.

Haag, 1sta maj. Hotell Bellevue. Foro på morgonen till Tafvelgalleriet i Mauritshuis för att se prof på de gamla mästarnas målarkonst, såsom de härliga taflorna "Anatomi" af Rembrandt, "Vy öfver Delft", Jan Vermeer; "Landtlig fest", Jan Steen. "Själfporträtt", Gerhard ter Borch; "Ung kvinna med lampa", Gerhard Dou; "Bönder på krogen", Adr. van Ostade. "Den unga tjuren"; P. Potter; "Strandbild", A. van der Velde. "Vattenfallet", J. I. van Ruisdael; Landskap, P. P. Rubens; "Målaren Quintin Simons porträtt", A. van Dyck; Tre porträtt af Holbein; "Madonna", Murillo, "Barnporträtt", Velazques m. fl.

Efter lunch gjorde vi i vackert väder en härlig utfärd till Scheveningen. Badorten var ännu ej i ordning, ty säsongen börjar ej förrän d. 1sta juni. Det var rätt intressant att ha sett denna betydande badort. Från Haag kommer man dit på 30 min. genom en vac-

ker park med bokskog. Under vägen besökte vi "t'Huisten Bosch", ett kungligt lustslott, bland öfriga rum äro 2 kinesiska, i det ena äro tapeterna af rispapper, stolar med sidenöfverdrag samt ljuskrona af Meissenporslin, en gåfva af Kejsar Fredrik d. store. I det andra rummet finnas skåp, vaser, äfven föremål af elfenben samt en gammal venetiansk ljuskrona af glas. Äfven ett japanskt rum finnes med japanska skåp samt draperier och tapeter, broderade i färgskimrande fågel- och växtmönster, allt en gåfva af Prins Wilhelm af Oranien år 1795. I detta slott hölls fredskonferensen år 1907. I morgon fara vi tidigt till Rotterdam.

Rotterdam, 2dra maj. Vi lämnade Haag kl. 9 på morgonen och voro här inom 1 timme. Gingo genast till Museum Boymans, namnet efter Herr F. J. O. Boymans, död 1847, och hvilken testamenterat museets grundfond. I museet finnas 500 målningar af gamla och nya mästare samt 2000 handteckningar.
Kl. 3 e. m. foro vi till Brügge för att därifrån fara och bese den stora badorten Ostende. Här är kallt, måtte våra rum vara uppvärmda.

Brügge, 3dje maj. Foro på morgonen till Ostende, där det ännu ej finnas några främlingar. Vi gingo längs stranden, besågo Societetshuset, som har en konsertsal, rymmande 6000 personer. Byggnadens midt upptages af danssalongen, till vänster ligga Restaurant och Spelsal, till höger Café och läsesalar. Vi åto lunch och voro åter i Brügge kl. 3 e. m. Där sågo vi flera kyrkor, såsom Salvatorkirche, hvilken sedan år 1834 tjänstgör som Domkyrka. Liebfrauenkirche från 1300-talet med gamla taflor och glasmålningar. Johanneshospital från 1200-talet med flera taflor af Memling. Stadtmuseum med gammalflandriska målerier. Groote Markt, den gamla hufvudplatsen för stadens handel.
Väl att vi hade vackert väder i Ostende, ty nu regnar det igen.

Brügge, 4de maj. På f. m. besågo vi ännu en gång staden, och därefter reste vi till Brüssel.

Brüssel, 5te maj. Hotel de Ville et Flandre. Vädret är härligt

Vi foro genom staden och besågo Palais de Justice, en monumentalbyggnad från åren 1866 – 83 och som kostat 44 mill. fr. Vi foro genom de vackra gatorna i staden och sågo utsikten, besågo stadens äldsta kyrka Gudulakirche i gotisk stil, som började byggas år 1220 till minne af den heliga Gudula, Brüssels skyddshelgon. Vi voro tillbaka till lunch. Efter lunchen gingo vi omkring på gatorna 1 timme, och sedan foro vi genom nöjesgatan, där det var musik på flera ställen.

Brüssel, 6te maj. På morgonen besökte vi Museum der Bildenden Künste, Rådhuset samt Antikvitetsbutiker. I Museet sågo vi skulpturer och gamla taflor. Skulptursamlingen innehåller nästan uteslutande moderna belgiska konstnärers arbeten, såsom Const. Meunier's arbetargestalter m. fl. Dock finnas äfven prof på utländsk konst, i synnerhet fransk, såsom Aug. Rodin's arbeten m. fl. Målningarna äro af italienska, franska, engelska och spanska mästare, såsom Tintoretto, Claude Lorrain, Reynolds och Fr. Goya m. fl. En stor samling taflor af holländska mästare finns också.

Brüssel, 7de maj. Kl. 8 på morgonen foro vi till Calais, dit vi kommo kl. 1 på middagen. Det var formligen storm med höga vågor, som slogo öfver däcket. Jag låg på en bänk på däck och hade lindat mig i min kappa och dragit kapuschongen öfver hufvudet, vågorna slogo öfver mig, men jag undgick dock att bli sjösjuk. Som jag blef alldeles genomvåt, måste jag kläda om mig i London, och jag förvånar mig öfver, att jag slapp en förkylning.

London, 8de maj. Vi bo i Berkley hotell, Piccadilly, men vi ha fått mörka rum, som vetta åt en gård. Vi ha besökt National-galerie och skola gå ut änna en gång. På aftonen voro vi på Alhambrateatern.

London, 9de maj. Kristi Himmelsfärdsdag. På morgonen gingo vi till British Museum. Af största intresse är Elginsalen, som hufvudsakligast innehåller skulpturrester från Parthenon och hemförda år 1816 af Brittiska sändebudet i Konstantinopel Lord Elgin, kostade 35000 l.

Mausoleum-salen innehåller de af Newton år 1857 funna resterna af Mausoleums zu Halikarnasz, ett av världens 7 underverk. Det var detta berömda grafmonument, som Drottning Artemisia af Karien lät förfärdiga åt sin år 352 före Kr. döde gemål Mausolos, Arkitekter voro Satyros och Pytheos.
Assyrische Gallery innehåller de af Sir A. H. Layard år 1845–54 i Kunjunscik, det gamla Ninive och Neinrod, Bibelns Kala utgräfda minnesmärken samt Mr. George Smiths fynd från Mesopotamien.
Ninive Gallery innehåller i väggarna inmurade reliefer från Sanheribs och Sardanapolis' palats i Ninive 721–681 år f. Kr. De äldsta relieferna äro af alabaster, de yngre af ljusgrå kalksten.
Salen med Waddesdons donation innehåller en samling konstverk, hvilka Baron Ferdinand Rotschild år 1898 från sitt landtgods Waddesdon donerade åt museet. Samlingarna omfatta silfverserviser, emaljer, bronser, vapen och rustningar, majolika och glas samt sniderier af buxbom, allt till ett värde af 300000 l.
Asiatiska salen innehåller porslin och terrakottaföremål från Japan, porslin och föremål af lera från Annam, Siam och Borneo samt porslin, bronser och lerföremål från Kina, för Europa i Kina tillverkadt porslin, sniderier i jade, elfenben, emaljer och lackarbeten, från Ostturkestan byggnadsornament, hufvuden af statyer, reliefer samt många skrifter på trä och skinn m. m.
Den stora läsesalen, en imponerande stor rund sal med kupol af glas och järn är 43 m. i diameter, 32 m. hög och rymmer godt 485 läsande eller skrifvande personer. Salen besökes dagligen af 692 personer.
Vi återkommo till hotellet kl. 12,30 f. m., klädde om oss och intogo lunch med Lord Ebinger, hvilken är gift med en svägerska till Ryttmästare von Geijer.
Därpå gingo vi till Utställningssalongen, där det var en massa folk. Sedan gjorde vi en härlig färd genom Hyde Park, där det var en riktig Korso i det vackra vädret. På aftonen voro vi i

Empire teatern, vi sågo en stor balett, Primadonnan dansade utomordentligt.
London, 10de maj. Vi gingo åter till British Museum, där vi besågo den Assyriska salens utgräfningar och porslin, återvände till hotellet, där vi åto lunch och foro sedan kl. 2 till Wallace-Collection, som innehåller en samling konstverk af olika slag, värd 4.000.000 l. Den skänktes till engelska staten år 1897 af Lady Wallace, änka år 1890 efter Sir Richard Wallace. Tafvelsamlingen, omkring 750 nummer, omfattar målningar af framstående flamländska och holländska konstnärer samt äfven taflor af engelska, spanska och italienska målare. Förnämligast är dock samlingen af franska mästares taflor, hvilka kunna täfla med dem i Louvre. Äfven finnes en miniatyrsamling samt utvalda prof på fransk bildhuggarekonst. I alla salar stå franska möbler från Ludvig d. XIV:s och XV:s tid och delvis härstammande från Versailles. Härtill kommer en rik samling af dyrbara ur, armstakar, kamingarnityr, bronser, prydnadssaker, gobeliner, Seladonporslin, guldsmedsarbeten, bergkristall, Sevresporslin, majolika, emaljer, arbeten i elfenben samt franska snusdosor m.m.
Vapensamlingen är den vackraste i England, den innehåller orientaliska och europeiska vapen och rustningar samt bronsbyster, portklappar och tobakspipor. Sedan vi besett denna samling gjorde vi ännu en färd längs Themsen samt därifrån till Westminster Abbey, hvilkens inre gör ett mäktigt intryck. Koret är mot kyrkans midtskepp begränsadt af ett järnskrank. Orgeln är ny från år 1884 och har sin plats vid korskrankets ändar. Altaruppsatsen är af röd och hvit alabaster, och i nischerna äro statyer af Moses, Petrus, Paulus och David. Upptill en venetiansk glasmosaik, föreställande "Nattvarden."
Vi återkommo kl. 6 e.m., gingo sedan genom några gator, där vi måste vara mycket vaksamma vid öfvergångarna.
London, 11te maj. På morgonen vid 10-tiden foro vi i automobil till Hampton Court Palatset, det största kungliga slottet i England. Det byggdes år 1515 af Kardinal Wolsey, den högtsträfvande och praktälskande Ärkebiskopen af York, där höll han sina glänsande fester, och där föll han också i onåd.
Banketthallen i rik renässansstil är 34 m. l., 17 m. br. och 17 m. h.,

taket är smyckadt med målningar, hvilka Rubens målat på linneduk och år 1630 skickade till England. Tafvelgalleriet innehåller verk af många berömda mästare, såsom Tintoretto, Clouet, Dürer, Holbein, Van Dyck, Gerh. Dou, F. Hals, Correggio, Rembrandt, Cranach, Poelemberg, Wouwerman m. fl. samt samlingens "pärla", Mantegna-Gallery med "Cäsars triumftåg", täckande hela långväggen. Taflan är målad med vattenfärg på linneduk (nu under glas), tyvärr delvis starkt utplånad och äfven öfvermålad.
Den bredvid Palatset liggande parken är i fransk stil med vackra blomstergrupper och skuggiga alléer. Vid södra sidan af palatset finnes en vinstock, som planterades år 1768, stammen är 80 cm. i omkrets, och grenarna utbreda sig 35 m., uppfyllande ett helt växthus. I särskildt gifvande år kan den bära 1200-1300 drufklasar.
Vi foro därefter till Richmond, där vi åto lunch i ett hotell. Gingo sedan till Terrace Gardens, därifrån vi hade en härlig utsikt. Högre upp ligger den stora Richmond park.
Från Richmond foro vi till Kew och besågo där den Botaniska trädgården, där finnas flera drifhus med sällsynta exemplar af ormbunkar och kaktéer, byggnader med orkidéer och cannaexemplar, dammen med Viktoria Regia, som blommar i juli eller augusti, en klippträdgård, en damm med pelikaner och andra utländska vattenfåglar, ett hus med palmer och ett med vattenliljor. Här finnas dessutom flera små vackra tempel.
Den Botaniska trädgården var det sista vi sågo den dagen, och kl. 5 e. m. voro vi åter i hotellet; i afton gå vi på teatern.
London, 12te maj. Kl. 2 middagen foro vi i automobil till Windsor, 6 engelska mil på 1 timme, vädret var vackert. Vi kommo ej in i slottet utan fingo endast se borggårdarna och norra terrassen, hvarifrån vi beundrade utsikten, emellertid fingo vi se rätt mycket. Vi skola fara hit ännu en gång för att se gemaken.
London, 13de maj. På morgonen i Naturhistoriska museet

och sågo Collection of British Zoology, en intressant samling djurarter från de brittiska öarna, fåglar, fiskar, insekter, kräldjur, skaldjur samt hvalar. Vi åto lunch i hotell Savoy i City, det var lång väg att fara. Efter lunch foro vi till South-Kensington Museum.
Där finns en samling afgjutningar efter antika skulpturer, ett bibliotek med 70.000 band, ett bibliotek för konstlitteratur med 90.000 band och dessutom 280.000 teckningar, kopparstick och fotografier. En sal med mattor och väfnader, bland hvilka de förnämsta äro 3 flamska väggbonader, i arkitektursalen stora arkitektur- och skulpturarbeten.
En samling mindre konstverk arbetade i metall, elfenben, bernsten, agat, nefrit och porslin. Det skönaste arbetet i elfenben är en Diptychontafla från 4:de århundradet, å taflan en prästinna.
En samling silfverarbeten, bland hvilka ett saltkar från år 1586 och en bägare med lock från år 1611, dessutom kyrkliga kärl, prydnadsföremål, golf- och fickur, arbeten af bernsten, graverad bergkristall, biskopsstafvar m. m. Särskildt anmärkningsvärd är en bägare i drifvet arbete, en spegel, en himmelsglob, tillverkad i Augsburg år 1584, en byzantinsk kanna af bergkristall, schackbord m. m.
Arbeten af brons, mässing och tenn. En avdelning med väfnader, broderier och möbler. En Parisboudoir från Ludvig d. XVI:s tid, och som ursprungligen tillhört Markisinnan de Serilly, Marie Antoinettes hovdam. Målningarna där äro af Lagrenée och Rousseau de la Rottière, spiseln af Clodion och metallarbetena af Gouthière.
I närheten är museets spetssamling.
Af italiensk konst finnas talrika originalskulpturer från den italienska renässansen.
Tafvelgalleriet innehåller en värdefull historisk samling engelska akvareller.
Jonidessamlingen med utländska och engelska mästares arbeten samt de berömda "Kartone von Raffael", utförda åren 1515–1516 på påfven Leo d. X:s befallning, och efter hvilka sedan väggbonader väfdes i Arras, Flandern. De voro ursprungligen 10 st. med bibliska motiv och väfdes i 2 exemplar, hvaraf det ena finnes i museet i Berlin och det andra i

ganska skadadt skick i Vatikanen.
Sheepshanks' samling, gåfva af John Sheepshanks, och som innehåller en värdefull samling engelska bilder.
Jones' samling, gåfva af John Jones, död 1882. Samlingen består af franska arbeten med inläggningar, porslin, miniatyrer, bronser, målningar och skulpturer m. m.
Prince Consort samlingen med vackra emaljarbeten.
Keramiska afdelningen innehållande föremål af lera, porslin och stengods. I Science museum finnas maskiner och uppfinningar samt fyrtorn och skeppsmodeller. I den indiska afdelningen afbildningar af indiska byggnadsverk, väfnader, broderier, brokader, praktväfnader och baldakiner. Kläder af alla slag, möbler vapen, lervaror, juveler, guld- och silfversaker, bronser, prydnadsföremål med ädelstenar m. m. I samlingen "Öfrig orientalisk konst" finnas föremål från Egypten, Persien, Kina och Japan.
Här är så mycket att se, att vi efter ett par timmars besök ej hunnit se mera än något litet, så att vi skola gå hit äfven i morgon.
London, 14de maj. Gingo på morgonen till National Portrait Gallery, som innehåller 1200 porträtt af ryktbara kvinnor och män i England. I öfre våningen äro porträtten kronologiskt ordnade, i de nedre sammanförda i grupper. I konstnärligt värde finnas de bästa taflorna i den äldre afdelningen, däribland arbeten af van Dyck, Zuccaro, More, Mierevelt, Reynolds, Dobson, Kneller, Gainsborough, Romney m. fl., öfriga taflor, äfven den kungliga familjens porträtt stå långt efter.
Efter lunch foro vi till en auktion hos Christi och Manson's Auction Rooms, där vi stannade en stund. Därefter foro vi ännu en gång till South-Kensington Museum.
London, 15de maj. Kl. 11,30 f. m. foro vi med bantåg till Windsor för att bese slottets praktrum samt St Georg- och Albert-kapellen de kungliga privatrummen visas icke.
Slottet består af 2 delar, mellan hvilka Runda tornet höjer sig,

det användes som fängelse ända till år 1660 och höjer sig på en 13 m. h. kulle, hvilken på 3 sidor omgifves af grafvar. Ingången består af en hvälfd port, flankerad af två tinnprydda torn. Från den 24 m. högt upp belägna terrassen har man en härlig utsikt öfver Windsor med omgifning. Den mer än 17 centner tunga tornklockan är från Sebastopol. Tornet är ej alldeles rundt.

Återkomna till London foro vi genast från bangården till Zoologiska trädgården med omkr. 2.500 djur, däraf 790 däggdjur och 1575 fåglar. Det var intressant att se de vackra djuren, och vi kommo kl. 7 e.m. trötta till hotellet.

London, 16de maj. Foro på morgonen till Tower, den gamla fästningen och förra Statsfängelset, en dyster, oregelbunden byggnad, omgifven af en mur med tinnar, mellan de båda fästningsgrafvarna och Themsen ligger en bred kaj med artilleribatteri. Tower består af flera byggnader, bland hvilka White tower den äldsta, som nu innehåller en bland de bästa vapensamlingarna i Europa samt Wakefield tower, där kronjuvelerna förvaras i glasskåp, omgifna af järngaller.

Konungakronan, hvilken år 1838 gjordes åt Drottning Viktoria innehåller 2818 diamanter, en oslipad rubin och en stor safir. Vi åto lunch i ett hotell. Därifrån gingo vi till Justitiepalatset, där vi kommo in i en advokatsal, där en domstolsförhandling försiggick. Advokaterna hafva gråa peruker och talarer, det var mycket intressant. Därpå gingo vi till Advokatkvarteret med trädgårdar, där hafva de flesta advokater sina ämbetsrum och intaga sina måltider i en kyrkliknande byggnad. På återvägen ströfvade vi omkring på Piccadilly och många andra gator samt besågo butikerna. På aftonen voro vi på teatern och sågo ett lustspel.

London, 17de maj. Gingo på morgonen till Westminster Abbey. Kyrkan blef förstörd af danskarna och återuppbyggdes år 985 af Konung Edgar samt utvidgades åren 1049–65 av Edvard Bekännaren, blef sedan ombyggd på senare hälften af 1300-talet i det närmaste så som den nu ser ut, dock med flera förändringar under senare år. Kyrkan utgör grafplats för de engelska konungaslägterna,

men där finnas äfven minnesstoder öfver andra berömda engelsmän.
Kyrkan anses som ett nationellt äreminne.
Den har formen af ett latinskt kors, dess inre gör ett mäktigt intryck genom sina harmoniska proportioner, sina rika färger, de vackra marmorpelarna och Triforiet. Koret, som skiljes från hufvudskeppet genom ett järnskrank, har ett gammalt mosaikgolf med vackert arabeskmönster, golfvet ditfördes från Rom år 1268, äfven finnas vackra träsniderier. Orgeln är en så kallad eko- eller fjärrorgel från år 1884, den står vid Korskrankets ändar.
Altaruppsatsen är vacker i röd och hvit alabaster. Upptill är "Nattvarden" i glasmosaik af Salviati. 20 målade fönster finnas, alla äro dock nya med undantag af 2 mindre och det stora östra fönstret, hvilka äro från 1300-1500-talen. Allt vad man ser här i England är storartadt.
Vi åto lunch i Grand Hôtel och foro om en stund för att se St Pauls-Katedralen, medelpunkten i City och belägen på en höjd, så att kyrkan synes vida omkring. Den nuvarande kyrkan byggdes år 1710 i form af ett latinskt kors, liknande Peterskyrkan i Rom, dock mindre. Som kyrkan ligger inklämd mellan gator och hus, får man ej det rätta intrycket af dess storlek, först på större afstånd kan denna uppfattas, såsom från Blackfriars-Brücke kan man se kupolens storlek och skönhet. Kyrkans inre gör också ett storartadt intryck.
På kvällen voro vi på Royal Italian Opera eller Covent-Garden teater och hörde "Madame Butterfly".
London, 18de maj. På morgonen till Parlamentsbyggnaden. (New Palace of Westminster) från år 1840 i rik sengotisk stil med 3 torn, Urtornet, Midttornet och Viktoriatornet, som är det högsta, 103 m. Uret har 4 siffertaflor 7 m. i diameter, den stora klockan väger 200 centner och kallas populärt "Big Ben" efter Sir Benjamin Hall, en af arkitekterna.
Byggnadens inre gör också ett mäktigt intryck. Genom en liten hall kommer man i King's Robing Room, ett rikt dekoreradt

rum med fresker af Dyce, framställande de ridderliga dygderna ur Arthursagan: höflighet, fromhet, ädelmod, gästfrihet och barmhertighet. Golfvet och Tronstolen samt sniderierna i taket, kring spiseln och på dörrarna äro också sevärda.
Därefter kommer man till Royal Gallery med vackert mosaikgolf, rikt förgylldt tak, 2 stora freskomålningar samt vid dörrarna bronsstatyer af konungar och drottningar.
Prince's Chamber, ett praktrum i träornamentik. Upptill en rad bilder af engelska härskare sedan Tudortiden 1485.–1603. På hvardera af östra och västra väggarna tre glasmålade fönster med Rosen, Tisteln och Klöfverbladet, Englands, Skottlands och Irlands symboler.
House of Peers, Öfverhusets sessionssal med 12 glasmålade fönster, hvarå bilderna föreställa Englands och Skottlands Konungar och Drottningar m.m. På salens södra kortsida på en upphöjning och under en rikt förgylld baldakin står den ståtliga tronen. Ännu många praktfulla salar finnas här, ty byggnaden innehåller ju 1100 rum.
På aftonen voro vi i Olympia, en Amfiteater under glastak med 10.000 platser för utstyrselstycken, utställningar, velocipedtäflingar, promenadkonserter m.m. Det var rätt kallt i salongen, men föreställningen var vacker. Vi sågo också olika militärgrupper, gymnastiska öfningar och till sist ett fackeltåg af omkr. 1000 kadetter från olika regementen, allt var bra utfördt.
London, 19de maj. Pingstdagen med kyla, vi frösa duktigt. Grefven har en stark snufva, men eljest äro vi på stadiga ben. Vi gå nu till St James's Church, den har nya glasmålade fönster samt ett dopbäcken af marmor med reliefer af Gibbons, hvilken äfven är mästare för det vackra löfverket ofvanför altaret. Vi hörde hela gudstjänsten, det sjöngs mycket, och predikan räckte endast 15 min., men hela gudstjänsten tog dock 1 timme, 15 min.
Efter lunch hörde vi en konsert i Albert Hall, den var mycket vacker, salen rymmer 8000 personer.
London, 20de maj. Annandagen är helgdag i Sverige, men icke här. Ändå sågo vi, när vi foro till blom- och frukttorget, att

dagen firades med stängda butiker samt att alla människor promenerade omkring. Vi försökte den underjordiska järnvägen och följde med 3 stationer på densamma.
Därpå besökte vi Kensington Museum för 3^dje^ gången och åto lunch där borta.
Sedan foro vi till Kensington Palace för att se de nyrestaurerade Statsgemaken, där det finns många porträtt, hvilka dock hafva mera historiskt än konstnärligt värde, gamla möbler m. m.
Vi vandrade i trädgården, ett mästerstycke af trädgårdsarkitektur, och där finnes också ett orangeri. Till sist foro vi till Earl's Court Exhibition Grounds, en utställningslokal i stora mått och en stor förlustelselokal för allmänheten med konstgjorda berg, gator, vattentorn, karusell och ett 90 m. högt, svängande jättehjul. Där hållas årligen olika nationella utställningar, talrika skyltutställningar, musikkapell m. m., slutligen började det regna, och då foro vi tillbaka till hotellet.
London, 21^sta^ maj. Foro på morgonen ännu en gång till British Museum, åto därefter lunch i Prince restaurant samt gjorde uppköp på Regent street. Grefvinnan beställde en kappa hos Redfern och köpte blustyg hos Liberty.
På aftonen voro vi på teatern, där det gafs en Indianföreställning
London, 22^dra^ maj. Gingo på morgonen ännu en gång till Westminster Abbey och därefter i butiker.
London, 23^dje^ maj. Foro på morgonen i automobil till Dulwich för att se Kristallpalatset. I Dulwich sågo vi ett Tafvelgalleri, hvilket hade blifvit testamenteradt af Tafvelhandlaren Noel Desenfans i London till Målaren Sir P. F. Bourgeois, hvilken i sin ordning vid sin död år 1811 öfverlämnade det till God's Gift College samt ett kapital till en byggnad för samlingen och dess underhåll.
Därefter tillbragtes hela den öfriga delen af dagen i Kristallpalatset. Det är mycket att se i detta jättepalats, där man också kan intaga måltider, och där det också finnes Bibliotek och Läsrum.
Palatset byggdes efter ritningar af Sir Joseph Paxton, det är helt

och hållet byggdt af järn och glas och var färdigt till Utställningen år 1854
I byggnadens mellersta tvärskepp är en stor plats för orkesterkonserter, den rymmer 4000 personer, midt emot äro King's apartments samt en konsertsal, äfven denna rymmande 4000 åhörare, midt emot denna sal en teater för 2000 personer, där uppföras varieté- och pantomimföreställningar.
I norra tvärskeppet är en springbrunn, äfven i det södra tvärskeppet är den s.k. Kristall-springbrunnen, hvilken prydde världsutställningen i Hyde Park år 1851. Vi sågo Akvariet och Aphuset samt flera gårdar med afbildningar af arkitektur och bildverk från Egypten, Italien, Tyskland, England och Frankrike. Porträttgalleri med byster af berömda män från olika nationer. Naturhistoriska och etnologiska grupper m. m.
Från den öfre terrassen en härlig utsikt öfver parken och kringliggande område. Från plattformen i det norra tornet, dit en lång trappa leder, ser man Themsen i hela dess lopp.
Den palatset omgifvande parken är terrassformigt anlagd i italiensk och engelsk stil, där finnas blomrabatter, springbrunnar, vattenfall, statyer och många bänkar. Sportplatser finnas också, såsom för fotboll, cricket, tennis m. m. Fyrverkerier afbrännas under sommaren hvarje vecka. I parkens södra del finnes också en geologisk afdelning med i naturlig storlek afbildade nu utdöda djur.
Vädret var här skönt och varmt, men i London var det dimma.
Omkring kl. 8 på aftonen återkommo vi med bantåget.
London, 24de maj. Det hällregnar i dag, och det var väl, att vi i går gjorde vår utfärd till Kristallpalatset. Grefvinnan och jag foro till London-bridge, stadens viktigaste bro, den är 283 m. l. och 19 m. br.
Öfver bron färdas dagligen 110.000 människor och 22.000 vagnar. Vi gingo tillbaka öfver bron och fortsatte sedan till "the Fishmarket," där handeln börjar kl. 5 på morgonen, och där alla slag af fisk säljas, såsom lax från Skottland, kabeljo från Doggerbank, hummer från Norge, sjötunga från Nordsjön, ål från Holland, ostron från Themsens mynning och Kanalen. Den bästa fisken köpes först af fiskhandlarna, och efter dem komma månglarna. Stora kistor med i is inlagd fisk bäras ut och in, hela gatan var full af lastvagnar, som

hämtade och aflämnade kistor med fisk, krabbor, hummer och musslor, det var ett rörligt lif där borta.
Efter lunch gå vi kl. 3 till en konsert, och emellan kl. 4,30–6,30 e.m. gingo vi omkring på Regent street. Köpte portmonnäer åt Grefven och Grefvinnan. Därefter återvände vi till hotellet, där vi åto middag kl. 8 e.m. Äfven köptes en resväska åt Grefvinnan.
London, 25te maj. På morgonen profvade Grefvinnan sin kappa hos Redfern samt köpte en boa, och därefter gingo vi ännu en gång till Westminster Abbey. Vi åto lunch i Prince restaurant och gjorde en ångbåtsfärd på Themsen. Det är intressant att se flodstränderna med alla ångare, varuhus och dockor m.m.
I Greenwich finnes en stor Sjömansskola (Royal Naval School) samt en Marinakademi för utbildning af officerare (Royal Naval College). I King William Building sågo vi Naval Gallery med porträtt af engelska sjöhjältar samt målningar öfver sjödrabbningar. I Nelsonsalen taflor till förhärligande af Nelsons minne samt föremål, som han ägt, såsom uniformer, silfverpjäser m.m.
I den stora vackra Greenwichparken ligger på en kulle det världsberömda Royal Observatory, grundadt år 1675 och ej tillgängligt för allmänheten. Återfärden gjorde vi med omnibus i första våningen, kl. 7 e.m. voro vi tillbaka.
London, 26te maj. På morgonen gjorde vi en promenad. Efter lunch foro vi ännu en gång till British Museum. Söndagen är alltid en tråkig dag i England.
Edinburgh, 27de maj. Resan hit från London räckte 8 timmar 30 min, och vi voro framme kl. 6,30 e.m. Färden gick fort, och nu är det rätt kallt. Vi bo i hotell Royal nära Bangården.
Edinburgh, 28de maj. Före lunch gingo vi till the Castle, den gamla borgen på klippan, där Maria Stuart hade bott. Efter lunch till Parliament House med en stor hall, där Advokaterna gingo och samtalade med sina klienter, de förra hade gråa peruker och svarta talarer. Här finnes också Skottlands största Bibliotek med 490.000 band. Därefter gingo vi omkring på gatorna och

beundrade den vackra utsikten. Edinburgh ligger högt och erbjuder en vacker utsikt öfver hafvet, öarna och staden. Vi besågo St Gile's Church, som är en stor sevärdhet efter restaureringen, vi voro äfven uppe i tornet i vackert genombrutet arbete från 14de århundradet. Äfven sågo vi St Mary's Cathedral, den vackraste af Skottlands nyare kyrkor. Gingo därefter till National Gallery med goda taflor af italienska, nederländska, franska och engelska mästare, akvareller af Williams och vaxmodeller af Michelangelo. Vi hade nu gått omkring i 6 timmar, utsikten från Nelsonmonumentet på Calton Hill var mycket vacker. Himmelen var molnfri, endast röken från skorstenarna gjorde, att vi ej kunde se staden klart. Hafvet, öarna och den djupa bukten, där Edinburgh ligger bilda en härlig rundblick. Sedan sågo vi Holyrood Palace, fordom residens för Skottlands konungar. Drottning Maria Stuarts gemak äro ännu bibehållna och innehålla några minnen af henne.

Edinburgh, 29de maj. Vi foro 20 min. på järnväg till Dalkeith Palace, residens för Hertigen von Buccleuch, parken och den engelska trädgården sevärda, vi kommo tyvärr ej in i slottet, emedan familjen väntades hem. I parken voro härliga trädgrupper, alléer och gräsmattor, det var praktfullt, nu har jag fått ett begrepp om, huru en engelsk park ser ut. Kl. 2 kommo vi mycket hungriga tillbaka till lunch. Efter lunch gingo Grefvinnan och jag till Royal Museum of Science and Art, grundadt år 1861 och har värdefulla naturhistoriska, konstindustriella och tekniska samlingar. Vi sågo en staty af Hertigen von Buccleuch, fader till slottets nuvarande ägare. Nedanför statyen är bilden af ett hjärta inlagd i stenläggningen för att beteckna platsen för stadsfängelset, Old-Tolbooth. Hemkomna gjorde vi en promenad omkring berget utanför staden, därifrån vi kunde se hafvet och öarna.

Edinburgh, 30de maj. Foro på morgonen till Melrose Abbey, den skönaste kyrkoruinen i Skottland med härliga spetsbågar, stora fönster med vackert masverk samt smala pelare med rikt skulpterade kapitäl. Vi åto lunch i hotellet i Melrose och återkommo i regn

kl. 4 e. m. Sedan köpte vi resslöjor samt besågo anmärkningsvärda hus.
Edinburgh, 31sta maj. Regn och dimma. Grefvinnan och jag uppsökte 2 gamla byggnader, Reformator John Knox's hus, där han lär ha bott åren 1560 – 72, och en annan byggnad med ett fristående klocktorn. Vi gingo ännu en gång till Parliament Square, fordom en kyrkogård. På torget en ryttarstaty af Karl d. II:e och bredvid denna en sten med inskrift "J. K. 1572", där John Knox lär ligga begrafven.
Därpå togo vi en vagn och foro öfver Dean-bridge för att bese den gamla Deanskyrka med kyrkogård samt en stor vacker byggnad för 4000 föräldralösa barn. Vi sågo också Scott-monument nära Prince street, foro genom flera gamla gator, såsom Lawn-market, High street och Canongate, den 3 mil långa Queen's Drive bjuder på vackra utsikter. Sedan vi ätit lunch foro vi kl. 2 e. m. till Glasgow, dit vi kommo kl. 4 e. m. Foro först till hotell Central, men då vi där ej kunde få passande rum, foro vi till hotell North British Station, där vi fingo mycket bra rum.
Här är mycket kallt samt stark blåst och regn, det drar mycket genom fönster och dörrar och eldnings- och fönsteranordningar äro för det mesta mycket primitiva här som i England.
Glasgow, 1sta juni. Regn och kall dimma, vad vill man mera önska i början af den härliga juni månad. På morgonen i Museet Art Galleries, förenadt med City Industrial Museum, tafvelgalleriet innehåller verk af de förnämsta holländska, italienska och franska mästare, äfven moderna taflor samt skulpturer finnas.
Efter lunch till Katedralen från 1200 – 1500-talen, en vacker byggnad i tidig gotisk stil, Kryptan med 65 pelare gör ett måleriskt intryck, på norra sidan är Edward Irvings graf, död 1834, i det målade fönstret ofvanför grafven är han framställd som Johannes Döparen. På en höjd i närheten af kyrkan ligger terrassformigt Necropolis, stadens förnämsta kyrkogård med många vackra minnesmärken samt en minnespelare öfver den skottske Reformatorn John Knox. I dag är det + 10°.
Glasgow, 2dra juni. Söndag. Endast mellan kl. 9 – 10,30 på morgonen

får man kaffe på grund af söndagshvilan, och då äro blott få af betjäningen närvarande. Gatorna äro som utdöda. De elektriska vagnarna börja ej sina turer förrän kl. 10 f. m. Droskor ser man inga, hvarken här, på torget eller på gatorna. Söndagen hålles här mycket strängt som hvilodag. Vi vilja så gärna gå ut, men det regnar igen. Vi ha ej ännu kunnat göra våra utflykter till sjöarna Loch Lomond, Loch Katrine m. fl.

Efter lunch gjorde vi en promenad till hamnen, där många skepp ligga, men där det var mycket smutsigt, allting är svart af stenkolsröken, staden tilltalar mig alldeles icke.

Glasgow, 3dje juni. Kl. 11 f. m. foro vi med tåget till Balloch vid Loch Lomond, och där väntade redan båten på oss. Vi hade en mycket angenäm färd längs sjön. Bergen äro ej höga, men färden till Inversnaid var ändå mycket vacker. Vid slutet af sjön stod en vagn med 4 hästar, och så bar det i väg öfver en högplatå förbi ruinerna af en gammal borg och den lilla Loch Arklet till Stronachlachar vid stranden af den vackra Loch Katrine, hvilken såg mindre ut och äfven var omgifven af berg. Vi åto middag på hotellet och fortsatte sedan på en ångbåt längs hela sjön till den vackra ön Ellen's isle, som ligger vid sjöns östra ände. Loch Katrine är här som vackrast, omgifven af kala klippor och vackra skogar företrädesvis af björk.

Glasgow får sitt vatten från Loch Katrine, vattenledningsverken synas vid södra stranden, där en vagn väntade oss. Vi hade nu en härlig färd öfver bergen till stationen. Kl. 8,30 på aftonen voro vi åter i Glasgow efter en särdeles angenäm utfärd.

Glasgow, 4de juni. Vi skulle ha rest på morgonen, men kommo ej i väg utan foro till Universitetet, en präktig byggnad i gotisk stil med 60 professorer och 2500 studenter och studentskor samt ett Bibliotek med 180000 band. Vi sågo bibliotekstrappan, några föreläsningssalar samt studenter och studentskor i röda eller svarta kappor och röda eller svarta fyrsidiga mössor. Därpå gingo vi till Municipal Buildings, Rådhuset med marmorväggar i trapphuset, vi sågo också några sessionssalar, Posten, Skottlands

bank och Handelshuset.

Alla byggnader här i England äro storartadt och gediget byggda och göra ett starkt intryck på främlingar. Efter lunch gingo vi ut, men återvände snart, då det började regna. Vi ha läst svenska tidningar, dagen var rätt lång.

Glasgow, 5te juni. På f. m. regn. Omkring kl. 3 e. m. gingo vi ut och köpte resmössor, då vi skola resa till Oban med ångbåt. Från Oban fortsätta vi på Caledonian Canal om vädret är vackert, annars återvända vi med tåget från Oban till Glasgow.

Glasgow, 6te juni. På morgonen kl. 7 foro vi med ångaren Columbia till Oban, dit vi kommo kl. 7 e. m. Vi passerade Greenock, Gourock och Dunoon, i Ardrishaig lämnade vi Columbia kl. 1 och foro i vagn till Loch-Awe, en lång smal sjö, omgifven af höga berg. De vackraste punkterna på denna tur voro Pass of Brander, en djup klyfta och Pass of Melfort, ett trångt måleriskt pass med lummig skog. Vid stationen togo vi tåget till Oban.

Oban 7de juni. Kl. 6 på morgonen foro vi med ångbåten från Oban till Inverness. Vi foro genom Loch Linnhe, Caledonian Canal och Loch Ness, och kl. 5,30 e. m. voro vi framme i vackert väder.

Då vi kommo till Fort William vid Loch Linnhe's öfre ände måste vi stiga af båten och medfölja tåget till Banavie, där kanalbåten väntade. Man har här en god utsikt öfver Ben Nevis, Englands högsta berg, 1343 m. Vi passerade flera slussar samt Fort Augustus vid Loch Ness' nedre ände. Vid sjöns högra strand finnas flera vattenfall, men vi hade ej tid att bese dem.

Inverness har ett vackert läge vid mynningen af Loch Ness samt omgifven af berg. Staden är centrum för resandeströmmen i norra Skottland. Den har flera vackra kyrkor, den förnämsta är Andreas-Katedralen i sengotisk stil, i det inre finnas Monolitpelare af skottsk granit samt glasmålningar.

County Buildings and Prison är en slottsliknande byggnad, liggande på samma höjd, där Macbeth's slott stod.

Inverness, 9de juni. Som det i dag är söndag, går det blott 1 tåg kl. 10 f.m. öfver Högplatån. Inga vagnar finnas, och i staden är allt stilla. Konduktörerna på stationen äro civila, ty så snart tåget har gått, äro de lediga. På Högplatån var mycket moras, men också vacker utsikt öfver de ganska låga bergen, vi foro längs en klyfta, hvari en brusande, skummande flod. Omkring kl. 3 e.m. kommo vi till Dunkeld, och där stanna vi öfver natten. Vi besågo staden, som har en vacker park och en trädgård. 5 min. från stationen ligger ett förtjusande hotell med en liten vacker trädgård. Vi gjorde en trefllig promenad på 1½ timme i Park des Herzogs von Atholl. Man går öfver bron rakt genom staden, i parken får man en förare genom anläggningarna, till Katedralen, Eremitaget m. m. Först kl. 8 på aftonen fingo vi något att äta, då det ju var söndag. Vädret var skönt, ja, det var t. o. m. varmt.

Dunkeld, 10de juni. På morgonen kl. 10 fortsätta vi till Glasgow öfver en sjö, kanhända komma vi också att få se några vattenfall, det beror på vädret. På sjön regnade det ibland, men på det hela taget var färden lyckad. Man vet nu, huru vackra de skottska bergen och sjöarna kunna vara.

Glasgow, 11te juni. Vi resa vidare strax efter lunch, det regnar igen, men då vi lämnat Glasgow upphörde regnet, och nu äro vi kl. 7 e. m. här i Keswick. Staden har ett måleriskt läge bland bergen i provinsen Cumberland. Härifrån skola vi göra utflykter, på aftonen gjorde vi en promenad genom staden.

Keswick, 12te juni. Efter lunch foro vi i vagn längs Derwentersjön, en bland Englands vackraste sjöar. Stränderna äro omgifna af branta, delvis skogklädda klippor, omväxlande med gröna kullar och i bakgrunden måleriska berg. Vackra öar ligga i sjön, de största äro Derwent Isle, Lord Isle och St Herbert's Isle med förfallna eremitkojor från 7de århundradet. "Den simmande ön", som ibland synes i sjön, består af en kompakt massa ogräs, hvilken ibland föres upp till ytan genom de af de multnande växterna bildade gaserna. Färden bjuder en mängd vackra och omväxlande utsikter. Vi sågo äfven Lodore Falls mellan höga, skogklädda klipp-

väggar, men ofta fattiga på vatten.
Keswick, 13de juni. Kl. 10 på morgonen foro vi i vagn till byn Buttermere, dit vi kommo kl. 1 f.m. Efter lunch foro vi i en roddbåt öfver Buttermeresjöns mynning för att se Scale Force vattenfall, ett af de vackraste fallen i England. Vägen till fallet var besvärlig, mycket sumpig, och vi voro mycket besvikna öfver, att det ej var mera storartadt, omkr. kl. 6 e.m. voro vi tillbaka här.
Keswick, 14de juni. På morgonen kl. 10 foro vi i automobil till Windermeresjö. Färden öfver sjön var mycket vacker och på motsatta stranden väntade oss automobilen, med hvilken vi gjorde en vacker tur öfver bergen tillbaka till Windermere, där vi åto lunch. Därefter foro vi i bilen vidare öfver bergen till Ullswatersjön, vi rodde också öfver denna sjö och fortsatte sedan i den på stranden väntande bilen. De engelska sjöarna äro alla omgifna af vackra berg med härlig vegetation. Litet varmare i juni månad kunde det dock vara, ty vi gå och åka ännu i tjocka kappor. Omkring kl. 7,30 e.m. voro vi åter tillbaka, vi hade användt en hel dag till denna utflykt. Imorgon resa vi till Liverpool.
Livrepool, 15de juni. I regn lämnade vi Keswick, och i regn kommo vi hit rätt tomma i magen, ty från morgonen kl. 9 och ända till middagen här i hotellet hade vi ätit nästan ingenting. Adelphi hotell är mycket storartadt. Vi gingo ut för att bese staden, och efter middagen voro vi på en orgelkonsert. Vi voro tillbaka kl. 9,30 på kvällen, det var mycket lifligt på lördagsaftonen på de stora gatorna.
Liverpool, 16de juni. Stadens hamn är den mest betydande i England och den långa sträckan af dockor gör ett storartadt intryck. Söndagen här var icke så stilla som i Skottlands städer. Före lunch gingo vi omkring 2 timmar i hamnen, där det var mycket lifligt, och där också Amerikaångarna ligga. Efter lunch foro vi med tåget till dockorna, hvilka ha en utsträckning af 6 à 7 mil längs floden Mersey, och där ligga

60 dockor och bassänger. Därefter gingo vi till stranden, hvilken är bred och präktig, och där stadsbefolkningen badar om sommaren, ännu var där ingenting ordnadt.
Det blåser mycket hårdt, och då vi i morgon kl. 11 f.m. fara till Dublin, blir det nog en svår öfverfart.
Dublin, 17de juni. Kommo hit omkring kl. 7 e.m. Den 8 timmar långa öfverfarten gick bra. Samtidigt med oss anlände mycket annat folk, och då Grefven ej förut hade telegraferat efter rum, kunde vi ej få några i hotellet. Hotell Shelbourne är bra med flera sällskapsrum.
Dublin, 18de juni. På morgonen besågo vi staden, åto därefter lunch, satte oss sedan åter i vagnen och besågo den Internationella utställningen samt St Patrick's Kathedrale. Därpå en promenad genom Phænix Park, en bland de största i världen med en yta af 700 har. Tidigt i morgon resa vi till Killarney.
Killarney, 19de juni. Kommo hit kl. 4 e.m. Staden besökes ofta för det vackra läget i en vacker, men icke mycket bebyggd trakt, som anses vara en af de naturskönaste i England. Sjöar, skogar och berg bilda tillsammans en mycket vacker tafla.
Klimatet är mildt och växtligheten sydländsk. Dock tyckes det mig, att ängarna i England och Skottland äro vackrare.
Killarney, 20de juni. Regnväder. Vi bo i hotell Great Southern, som ligger nära Bangården och har en vacker trädgård. Vi foro till Valencia Isle, som i norr och väster har höga klippor 180–240 m. höga. Ön är utgångspunkt för den transantlantiska kabeln till Nord-Amerika samt station för den Engelsk-Amerikanska telegrafen. Den första kabeln nedlades efter 2 misslyckanden i aug. år 1858, men blef oduglig efter fyra veckor. År 1865 gjordes ett nytt försök, som lyckades i juli år 1866. Därefter blefvo flera kablar nedlagda äfven från Tyskland och Frankrike, och nu arbeta 10 kablar mellan Europa och Amerika. Vi voro inne i telegrafsalen och sågo de från Amerika kommande telegrammen. Sedan foro vi till en utsiktsplats, därifrån vi sågo Oceanen och de höga bergen. Omkring kl. 9 på aftonen

voro vi tillbaka.

Killarney, 21sta juni. Utflykt till Gap of Dunloe. Vi foro i vagn till Gap Cottage, redo på ponies till Lord Brandon's Cottage. Rodde öfver Upper Lake och Lough Leane eller Lower Lake till Ross Castle, och därifrån foro vi i vagn till Killarney. Färden var vildt romantiskt skön, i början var vädret vackert, sedan kom regnet och förstörde utsikten öfver sjöarna. Stormen kom båten att gunga ordentligt, så att Grefvinnan blef ängslig, men vi kommo dock lyckligt i land. Ända till hotellet förföljde regnet oss, så att vi hade blifvit mycket våta. Omkring kl. 5 e. m. voro vi tillbaka i hotellet, och i morgon kl. 10,30 f. m. fara vi vidare.

Killarney, 22dra juni. På morgonen foro vi i vagn öfver bergen till Glengarriff med ett förtjusande läge i rik vegetation vid norra änden af den örika Glengarriff Harbour, ett litet paradis mellan bergen, öfverraskande skönt.

Glengarriff, 23dje juni. På morgonen foro vi tillbaka till Killarney, dit vi kommo kl. 6 e. m. Vi sågo vackra utsikter öfver bergen. I hotellet voro många människor.

Cork, 24de juni. Midsommardagen. Regnigt och kallt. Vägen från Killarney och hit tog 2½ timmar. Vädret klarnade något. Vi bo i hotell Imperial och skola nu bese staden, som är belägen på en ö och på de stigande stränderna af floden Lee.
Den nya stadsdelen med sina breda ståtliga gator bildar en stor motsats till den gamla delens trånga och smutsiga gator.

Cork, 25te juni. Foro öfver Penrose Quay och St Patrick's Quay, ångbåtarnas landningsplatser till St Patrick's Bridge. Vi sågo Theatern, Royal Cork Institution and Scool of Art med Bibliotek och samlingar samt Queens College med 300 studenter. Byggnaden omgifves af en vacker plantering.

Dublin, 26te juni. Vi kommo hit i går och fara i dag med ångare till Holyhead och därifrån direkt till Carnarvon med Castle, som upptager nästan hela västra delen af staden, det är den mest imponerande medeltida borg i Europa,

och begränsas på 2 sidor af floden Seiont och på en sida af hafvet.
Carnarvon Castle började byggas under Edvard d. I:e år 1283 af Arkitekt
Henry de Elreton och anses som hans mästerverk. Den fullbordades
under Edvard d. II:e, och är nyligen restaurerad.
Carnarvon, 27de juni. Hotell Royal. I dag kl. 9, 30 f. m. skola vi göra en
dagsutflykt i vagn och åka omkring Englands högsta berg Snowdon
Det är 1085 m. h., men Ben Nevis, det högsta berget i Skottland är
1343 m. h. Snowdon har 5 toppar, af hvilka den mellersta är den högsta.
Trots sitt namn ligga bergtopparna 260 m. nedanför snögränsen och
äro vanligen snöfria från April - Okt. Vi ha sett härlig vegetation,
grottor, hålvägar m. m., vi ha farit öfver 2 bergpass, och vi ha
sett ett vattenfall. Bergen i norra Wales äro delvis vilda och splitt-
rade, och de små sjöarna mellan bergen äro vackra. Färden var här-
lig, och vi kommo helt belåtna tillbaka omkring kl. 6 e. m.
Vi sågo också Snowdon i dess helhet ganska bra, fastän ber-
get ibland insveptes i dimma.
Carnarvon, 28de juni. På morgonen regn och dimma, och
därför kunde vi ej medfölja bergbanan upp på Snowden,
utan vi reste i stället kl. 3 till Oxford, den gamla berömda
universitetsstaden, dit vi anlände kl. 10 e. m.
Med svårighet fingo vi 2 rum i Hotell Randorpf, ty det hölls
festföreställningar utanför staden.
Oxford, 29de juni. Idag ha vi fått biljetter till en föreställning
på ängarna kl. 4, det var historiska föreställningar, hvilka voro myc-
ket lyckade, och kl. 7 e. m. voro vi tillbaka. Före lunch hade vi i
3 timmar besett universitetet, som består af 22 Colleges, större och
mindre präktiga byggnader.
Oxford, 30de juni. Vi hafva gått omkring mycket, men som det
är söndag i dag, är allt sevärdt stängdt. Vi besågo ännu flera
Colleges och fingo också se 2 kök, på sådant vis fördrefvo vi
dagen.
Oxford, 1sta juli. Vädret är friskt, och vi ha ännu ej haft några
riktiga sommardagar. Vi gå nu på morgonen ännu en gång till

University Galleries. Botten- och källarvåningarna innehållande samlingar af skulpturer, fragment och gipsafgjutningar efter antiken m. m. I första våningen tafvelgalleri med akvareller af Turner, en värdefull samling handteckningar, af hvilka 157 af Raffael och 63 af Michel Angelo samt flera goda taflor af äldre och yngre mästare. Därefter foro vi till Portsmouth med starkt befäst hamn och hufvudstation för Englands örlogsflotta. Vi sågo fästningarna från sjösidan.

Isle of Wight, Ryde, 2dra juli. Ryde är en blomstrande badort, staden ligger midt emot Portsmouth; vi kommo lyckligt fram efter en 1/2 timmes färd. Öns norra kust är mycket lång. Vi bo i hotell Royal Pier, som ligger vid stranden.
Vi togo en automobil för hela dagen och foro kl. 9,30 på morgonen längs öns norra kust för att bese allt.
Färden längs kusten var vacker, och vi hade en härlig utsikt. Vi besökte slottet Osborne i en vacker park och med en vid utsikt öfver Kanalen. Vi sågo Drottning Viktorias rum, där hon dog år 1901. År 1902 skänkte Konung Edward slottet till engelska nationen, och det användes nu som rekreationshem för officerare.
Vi återkommo kl. 6,30 e. m.

Ryde, 3dje juli. Det regnar, och vi kunna ej göra den nästa automobilturen på ön. Vi ha haft det långtrådigt hela dagen, och då regnet upphörde på aftonen, gjorde vi en promenad.

Ryde, 4de juli. Vädret är mulet, men kl. 9,30 på morgonen kom automobilen, och nu skola vi besöka öns östra del.
Vi ha haft en härlig dag, och vi ha sett 3 badorter, Bembridge, Sandown och Shanklin. Den senare har 3533 invånare samt en bra strand och hamn. Det måleriska gamla prästhuset är helt öfvervuxet med myrten. Vi hade också en härlig utsikt på flera ställen. Kl. 6 e. m. kommo vi tillbaka.

Ryde, 5te juli. I morgon kl. 11 f. m. fara vi till London.
Det var mycket angenämt att fara omkring i automobil

på ön Wight.
London, 6te juli. Kommo hit omkring kl. 4 e.m. I hotell Métropole befunno sig de beställda rummen i 6te våningen, och dessutom voro de smutsiga och illaluktande, så att vi foro till Grand hotell, där vi fingo bra rum. Vi foro till Brighton, det mest besökta af Englands hafsbad, årligen med öfver 50.000 badgäster och främlingar. Staden ligger på sluttningen af en kulle och i midten af en grund bukt. I Brighton finnes ett Bibliotek, ett Museum och ett Tafvelgalleri. Längs hafvet är en 4 mil lång Esplanad, där de flesta badgästerna bo. Allt är storartadt här, och på den praktfulla stranden vimlade det af människor, för mig var allt imponerande. Kl. 6 e.m. voro vi tillbaka.
London, 7de juli. Söndag. Vi skola gå till Museet, ty allt annat, som man skulle önska se, är ju stängdt. Vi gingo till fots till hotellet, där allt är som utdödt.
London, 8de juli. Foro kl. 10 f.m. till Canterbury för att beundra den stora Katedralen, den s.k. Christ Church, den förnämsta sevärdheten i Canterbury. Den ligger i stadens midt och är mycket intressant, jag hade dock tänkt mig den mera imponerande. Vi kommo tillbaka omkring 4,30 e.m. och foro direkt till ett vaxkabinett, som var storartadt liksom allt annat i England.
London, 9de juli. På morgonen till British museum, och därifrån foro vi till Towerbron och gingo tillbaka öfver densamma. Vi sågo tydligt utsikten öfver Themsen och Tower och åto sedan under mycket glad stämning lunch i en restaurant, där vi ej blefvo mätta utan gingo missbelåtna vår väg. Grefven erbjöd mig smultron, men jag fick inga.
Vi foro sedan i automobil till Earl's Court Exibition Grounds, där på ett ställe japaner hade sina verkstäder och allmänheten kunde få se, huru de arbetade.
I morgon kl. 11 f.m. resa vi öfver Dover-Calais till Paris.
Paris, 10de juli. Lyckligt komna öfver Kanalen. Tåget till Paris gick mycket fort, och redan omkring kl. 7 e.m. voro vi här

i hotell Meurice, alldeles nytt och med vackert dekorerade rum.
Paris, 11te juli. På morgonen gingo vi till Louvre och sedan i butiker, där ett och annat köptes. Vädret är ej så varmt, och vi hoppas, att det ej måtte bli regn.
Därefter foro vi till porslinsfabriken von Samson, där alla slag af antikt porslin, såsom Kina, Japan, Meissen m. m. förvillande lika kopieras och därefter säljas billigt till antikvitetshandlare.
Sina äkta gamla modeller säljer han sedan åter, och af dessa köpte Grefvinnan några. Efter lunch gjorde vi en härlig åktur i Bois de Boulogne. Därpå åto vi middag kl. 7 e. m.
I morgon kl. 8 på morgonen bär det af till Bern, 10 timmars resa.
Bern, 12te juli. De 10 timmarna i kupéen hafva vi nu öfverstått, vi hade ett härligt resväder och foro genom vackra trakter. Anlände till Bern omkring kl. 8 e. m.
Bern, 13de – 17de juli. Här träffade Grefven och Grefvinnan sina släktingar och bekanta, och dagarna här voro mycket trefliga. Fru Grefvinnan Ludwine von Hallwyl från Österrike är också här.
Brestenberg 17de – 19de juli. Här bo vi vanligen, när Grefven och Grefvinnan ha något att göra i slottet.
Zürich, 19de, 20de juli. Hotell Baur-au-Lac. Vi ha haft härliga dagar här, Schweiz är ett vackert land.
Zürich, 20de juli. Hafva i vackert väder gjort en utfärd i Glaurusbergen, hvilka ännu voro snötäckta.
Zürich, 21sta juli. Foro till Luzern för att köpa ett och annat hos antikvitetshandlare Bossard.
Nürnberg, 26te juli. Kommo hit kl. 8 på aftonen.
Nürnberg, 27de juli. På e. m. foro vi vidare till Eisenach.
Eisenach, 28de juli. Hos antikvitetshandlare E. Kahlert köpte Grefvinnan många vackra saker.
Eisenach, 29de juli. Reste härifrån på f. m. till Berlin.
Berlin, 30de juli. Här gjordes inköp, hvaribland Grefvinnan

köpte en hvit kinesisk schal hos Rex samt hos Herzog en entoutcas, som kostade 44 mark.

Berlin, 31sta juli. Foro på aftonen till Köpenhamn.

Wegeholm 1sta - 4de aug. Hos Geijers, där det som vanligt var mycket trevligt.

Stockholm, 5te augusti. Kommo hit tidigt på morgonen.

Resa till Schweiz, Österrike-Ungern.
6te maj 1908 – 4de juli 1908.

Deltagare: Grefve Walther och Grefvinnan Wilhelmina von Hallwyl, Fröken Ida Uhse samt Herr Rolf de Maré och Kandidat Riccius, de båda sistnämnda fr. o. m. 15de maj.

Den 6te maj foro Grefven, Grefvinnan och jag med nattåget till Geijers på Wegeholm.

Wegeholm, 7de – 11te maj. Margit är förtjusande och dagarna här gå fort.

Berlin, 12te maj. Kommo hit på aftonen; öfverfarten till Sassnitz var god.

Berlin, 13de, 14de maj. Vi gingo på Museer och i butiker, d. 14de på kvällen foro vi med nattåget till Basel och därifrån till Caux ofvanför Montreux med härlig utsikt öfver Genèvesjön, Savoyer- och Walliseralperna.

Caux, 15de maj. Vädret är väckert som på högsommaren. På f. m. foro vi med bergbanan till Montreux för att sammanträffa med Rolf och Kandidat Riccius, de komma från St Moritz och skola återvända med oss till Sverige.

Caux, 16de maj. Vi ha varit till slottet Chillon, det gamla slottet är nyrestaureradt, men som Grefvinnan förmodade är restaureringen mycket illa utförd. Herr Schmid är här på en dag.

Caux, 17de maj. Foro med bergbanan till utsiktsberget Rochers de Naye.

Caux, 18de maj. Till Vevey med hästspårvagn. För morgondagen bestämdes en utfärd till Chamonix i automobil.

Caux, 19de maj. Stanna här uppe i ro.

Caux, 20de maj. I härligt väder satte vi oss på morgonen i bilen och foro mycket fort genom de vackra dalarna. Vi hade en praktfull utsikt öfver Mont Blanc, Chamonix-dalen är storartad, alla bergtoppar äro ännu snötäckta. Vi stanna öfver natten i hotell Chamonix.

Chamonix, 21sta maj. På morgonen foro vi åter tillbaka

längs sjöns norra strand och voro åter i Caux på aftonen, mycket hänförda öfver den härliga utflykten.

Caux, 22dra maj. I dag är det kallt och något mulet, vi måste tyvärr packa, ty i morgon resa vi alla till Bern.

Caux, 23dje maj. Foro på morgonen med bergbanan ned till Montreux och togo tåget till Bern. Vi blefvo öfverraskade af ett starkt snöfall, träd och ängar voro hvita af snö, och vi kommo utfrusna till Bern.

Bern, 24de – 26te maj. Här ha vi haft förtjusande dagar.

Luzern, 27de maj. På f. m. voro vi hos Bossard & Son i juvelerarebutiken och därefter till antikvitetshandlare Bossard, där Grefvinnan köpte flera goda saker. Kl. 6 e. m. gingo vi för att höra en orgelkonsert.

Luzern, 28de maj. Foro i automobil till Schloss Hallwyl, vi kommo tillbaka på aftonen efter en mycket treflig färd.

Luzern, 29de maj. Resa i dag på f. m. till Zürich.

Zürich, 30de maj. Vackert väder, voro i Landesmuseum. Grefvinnan köpte sig en regnkappa af siden.

Zürich, 31sta maj. Foro på morgonen till Interlaken och kommo dit kl. 1,30 f. m. Rolf var förkyld sedan färden till Bern i snöväder.

Interlaken, 1sta juni. Vi ha gjort utflykter.

Interlaken, 2dra juni. Foro på e. m. till Salzburg.

Salzburg, 3dje juni. Utflykt till Mönchsberg upp på Hohen-Salzburg. Fästningen, som nu användes som kasern, byggdes år 1077, senare utvidgad och förstärkt. Georgskyrkan på slottsgården byggdes år 1502, där finnas de 12 apostlarna i röd marmorrelief. Furste-rummen äro sevärda, i "Der goldene Stube" är en vacker kakelugn från år 1501.

Salzburg, 4de juni. Vi foro till Berchtesgaden, en köping med 2,350 invånare och mycket besökt som sommaruppehåll. Den ståtliga Stiftsbyggnaden är nu kungligt slott. Förnämsta sevärdheten i Berchtesgaden är Königsee, 8 km. l., 3/4–1 1/2 m. br., djupgrön och klar samt omsluten af ända till 2000 m. höga kalkstensklippor.

Salzburg, 5te juni. Foro med Rolf till saltverken vid staden Hallein och därifrån till Reichenhall, som ligger mycket måleriskt i Saalachthal, på tre sidor omgifven af berg, mycket besökt kurort för reumatism och katarr i andningsorganen. Saltkällorna framspringa 16 m. under jorden, 72 steg föra dit ned. Saltvattnet pumpas upp, en del är så salt, att det strax afdunstar.

Salzburg, 6te juni. Reste på morgonen kl. 9 till Graz, färden räckte 10 timmar. Hufvudstad i Steiermark och har ett måleriskt läge på båda stränderna af floden Mur, öfver hvilken 7 broar föra. Vi sågo Rådhuset och Domkyrkan.

Graz, 7de juni. Pingstdagen. Kl. 1 reste vi till Budapest och kommo dit på aftonen.

Budapest, 8de juni. Regnväder och storm. Vi sågo Matthias-kirche. På aftonen hörde vi Lakmé på operan, en präktig byggnad i italiensk renässans med takmålning af Lotz.

Budapest, 9de juni. Hafva besökt Burg, byggd af Maria Theresia åren 1748–1771 samt Palamentsgebäude, en väldig byggnad i sengotisk stil, färdig år 1902 och kostade 32 mill. kronor. På aftonen åto vi middag i en stor restaurant på Margareteninsel. På ön finnes en stor badinrättning, Margareten-bad med svafvelbad från den borrade svafvelkällan, vattnet användes också att dricka.

Budapest, 10de juni. På morgonen i Museet. Ströfvade omkring efter frukosten. I morgon kl. 7 f. m. resa vi till Baden nära Wien. Berömd badort med varma källor, kända redan af Romarna.

Baden bei Wien, 11te juni. Kommo hit omkr. kl. 3 e. m. besågo staden på aftonen.

Wien, 12te juni. I dag skall årsdagen af Kejsar Franz Josefs 60de regeringsår firas, och därför kunde vi ej få rum här utan bo i Baden bei Wien. Därför kommo vi tidigt till Wien för att intaga våra platser på tribunen, ty det skulle blifva storartade festtåg. Vi sågo allt utmärkt från vår tribun, och först kl. 7,30 på aftonen foro vi tillbaka

till Baden bei Wien.
Baden bei Wien, 13de juni. Kl. 11 f. m. foro vi från Baden till Laxenburg och besågo det gamla slottet, som byggdes år 1353 af Albrecht d. II:e, förstördes af turkarna år 1683 samt återuppbyggdes åren 1687-93 af Leopold I:e.
Det nya slottet med en teater byggdes omkr. år 1752 af Maria Theresia.
Vi sågo också den i engelsk stil anlagda parken. Därpå foro vi omkr. kl. 3 e. m. till Wien, hotell Erzherzog Carl, där vi hafva fått rum.
Wien, 14de-21sta juni. Vi ha upplefvat en härlig tid här. Med anledning af festdagarna är här ett stort tillopp af människor från rikets alla delar, och vi sågo många nationaldräkter. På det hela taget roade vi oss storartadt och voro jämt på benen trots den starka värmen.
På aftonen voro vi på teatern i +37°. En hel vecka roade vi oss mycket med de båda ungdomarna här i det glada Wien.
I morgon resa vi till Prag.
Prag, 22dra juni. Vi kommo hit i går afton. Prag är en vacker stad med ett vackert läge samt med flera torn och barock-byggnader, såsom Hofburg från 1300-talet. Efter flera om-byggnader erhöll den sitt nuvarande utseende under Maria Theresias regering åren 1756-74. På den inre borggården står en ryttarstaty i brons af d. h. Georg.
I norra hörnet af samma gård är ett galleri, som förenar Borgen med Domkyrkan, denna bestod ursprungligen af en liten rundbyggnad från år 935. Den nuvarande kyrkan började byggas år 1344, men blef ej färdig förrän år 1867.
Flera kapell finnas, koret är rikt utsmyckadt och i skatt-kammaren äro dyrbara reliker. För allmänheten finnes en härlig park, Baumgarten med ett slott och en restaurant, 3 gånger i veckan militärmusik.
Prag, 23dje juni. Besett den vackra hyllningssalen i Borgen Hofburg. Rolf var mycket förkyld en dag.
Dresden, 24de juni. Kommo hit i går afton och gingo till Museet, sågo tafvelgalleriet, gravyrsamlingen och gipsafgjutningarna från egyptiska och assyriska tiden till nuvarande tid. På aftonen

voro vi med Rolf och Riccius på operan och hörde Tristan och Isolde. Grefven hade rest till Karlsbad för att besöka sin kusin, Grefvinnan von Marshall f. von Hallwyl.

Dresden, 25te juni. Grefvinnan reste med Rolf till Chemnitz, dit också Grefven kom för att närvara vid Grefve Carl von Hallwyls andre sons dop.

Dresden, 26te juni. Reste på middagen kl. 2 till Berlin och kommo fram kl. 5 e.m.

Berlin, 26te – 29de juni. Vi ha roat oss mycket här. Grefvinnan köpte några saker hos Rex.

Berlin, 29de juni. Reste på aftonen till Wegeholm. Margit hade varit sjuk, men är nu bättre, för öfrigt äro alla andra friska.

Wegeholm, 30de juni – 3dje juli. Vi ha här haft en angenäm tid.

Wegeholm, 3dje juli. Reste på aftonen med tåget till Stockholm, och den 4de juli på morgonen kommo vi fram. Nu är således den härliga resan slut.

1909

Ingen resa.

Fru Johanna Kempe dog i april.

Resa till Schweiz, Florens och Siena
20de april 1910 – 25te maj 1910.

Deltagare: Grefve Walther och Grefvinnan Wilhelmina von Hallwyl samt Fröken Ida Uhse.

Den 20de april reste Grefven, Grefvinnan och jag med nattåget direkt öfver Sassnitz till Berlin, dit vi kommo på aftonen.

Berlin, 22dra april. Resa i dag vidare till Basel och därifrån till Bern.

Bern, 23dje – 30de april. Vi kommo hit på aftonen d. 23dje och ha haft en mycket treflig tid här.

Montreux, 1ste maj. Kommo hit i går middag och skola i dag genast gå på besök till Generalskan von Voigts-Rhetz. Vi ha haft vackert väder här alla dagar och gjort härliga promenader.

Montreux, 2dra maj. I dag på morgonen resa vi med tåget genom Simplon-passet och anlände till Milano på aftonen.

Milano, 3dje maj. Resa på middagen till Florens, dit vi komma på aftonen.

Florenz, 4de – 10de maj. Alla dagar voro upptagna med besök i kyrkor, Museer och palats, hvilka vi ville se ännu en gång.

Siena, 11te maj. Kommo hit i går afton. På morgonen foro vi till via Cavour, Sienas ståtligaste och lifligaste gata samt till den måleriska Piazza del Campo eller Piazza Vittorio Emanuele i stadens midt, där 3 kullar sammanträffa. Platsen är halfcirkelformad och sänker sig i midten, så att den liknar en antik teater. Här samlades också Folkförsamlingen, och här höllos fester under den gamla Republiken.

På platsens norra sida står det väldiga gotiska Palazzo Sansedoni med torn och tinnar. I platsens midt reser sig Stadshuset, Palazzo Pubblico, en mäktig tegelbyggnad med spetsbågefönster afdelade af små pelare, det byggdes åren 1289–1305, vid sidan höjer sig det smäckra tornet Torre del Mangia, 102 m. högt. 412 trappsteg leda upp till tornets spets, därifrån man har en härlig, vid utsikt. Byggningens inre är smyckadt med flera fresker af Siena-

skolans mästare. I tredje våningens loggia finnes Fonte Gaia ("Freudenquelle") ett mästerverk i marmor af konstnären Jac. della Quercia 1409-1419 och år 1904 hopfogadt och uppställdt af konstnären Corrado Ricci. De skadade skulpturerna föreställa Madonnan och de kristliga dygderna, människans skapelse samt utdrifvandet ur Paradiset. Här uppe har man en storartad utsikt ända till Monte Amiata.
Efter lunch till kyrkan S. Giovanni med gotisk, ofullbordad fasad af Giac. di Mino del Pellicciaio. Det mest sevärda i kyrkans inre är Taufbrunnen af marmor från åren 1425-32, den är utförd efter ritning af Jac. della Quercia samt smyckad med bronsbilder.
I närheten ligger Domkyrkan, la Metropolitana på stadens högsta punkt, och där fordom ett Minervatempel stod. Den nuvarande byggnaden påbörjades år 1229 och afslutades år 1380. Det inre är beklädt med symmetriskt omväxlande skikt af svart och hvit marmor. Golfvet är belagdt med marmor, hvarå enastående vackra graffito framställningar med scener ur gamla och nya testamentet, utförda efter ritningar af framstående konstnärer, såsom Domenico di Niccolò, Pietro del Minella, Matteo di Giovanni och Beccafumi. Bilderna äro delvis ersatta med kopior. Golfvet är i vanliga fall betäckt af skyddande träskifvor.
I vänstra sidoskeppet en staty öfver Påfven Marcellus d. II:e af Dom. Cafaggi.
I högra tvärskeppet statyer öfver Påfvarna Alexander d. VII:e af Ercole Ferrata och Alexander d. III:e af Ant. Raggi.
I högra sidoskeppet Biskop Tommaso Piccolominis grafvård.
Predikstolen är af hvit marmor, åttasidig och uppburen af 9 granitpelare, delvis hvilande på lejon samt med utmärkta reliefbilder ur nya testamentet.
I vänstra tvärskeppet Cappella S. Giovanni i förtjusande tidig renässans af Giov. di Stefano, 1482-85 samt med en

vacker portal af Lor. di Mariano, i det inre en bronsstaty af Donatelli, 1457, föreställande Johannes Döparen.
Högaltaret i koret är utfördt efter modell af Baldassare Peruzzi, 1532.
Dombiblioteket eller Sala Piccolominea ett af de vackraste och mest bibehållna verk i tidig renässans, väggmålningarna och freskerna äro underverk af enhetlig utsmyckning. På ett präktigt renässanspostament står den mycket stympade antika Gruppe der drei Grazien, hvilken år 1460 blef funnen af Pius d. II:s i Palazzo Colonna i Rom och skänkt till Dombiblioteket.
Midt emot sydöstra sidan af Domkyrkan ligger den forna Opera del Duomo, nu Museum med sevärda konstverk. Golfven med original graffito-framställningar från Domen. En förminskad kopia af samtliga golfven i Domen finnes i I:a våningen och i den II:a det förnämsta, den stora taflan af Duccio di Buoninsegna, föreställande Madonnan med änglar och heliga.
Siena, 12te maj. På f. m. besågo vi Palazzo Buonsignori, gotisk tegelbyggnad från 14de århundradet, rik fasad, restaurerad år 1848. Palazzo Piccolomini, byggdt år 1469 åt Nanni Piccolomini, Pius d. III:s fader. Det är den mest framstående privata byggnaden i Siena från tidig renässanstid, på hufvudfasaden äro Pius d. II:s och Pius d. III:s vapen samt prydnader af smidesjärn, såsom djurhufvuden m. m.
Efter lunch sågo vi Das Oratorio di S. Bernardino med utmärkta målningar i synnerhet af Sodoma, såsom den Helige Antonius, Bernhardin , Ludwig och Franziskus.
Särskildt må iakttagas de utomordentliga takdekorationerna och friserna m. m. med de smakfullaste arbeten i tidig renässansstil af mästaren Ventura di Ser Giuliano Turapilli år 1496. Därefter sågo vi Accademia di Belle Arti, som innehåller det år 1816 grundade Pinacoteca med omkring 700 målningar, de flesta från den äldre Sienaskolan. Konstnärernas namn finnas på taflorna. Kyrkan S. Domenico är en borgliknande

gotisk tegelbyggnad från åren 1293–1391 med en tinnkrönt Kampanil från år 1340. Nära altaret är den H. Katharinas kapell med vackra fresker af Sodoma. I koret ett skönt marmorciborium (altar-öfverbyggnad) samt de båda ljusbärande änglarna vid högaltaret, verk af florentinaren Benedetto da Maiano.
Vi foro sedan till Lizza en mycket besökt promenadplats, anlagd år 1779, där står ett Garibaldimonument.
Till sist besökte vi Fontegiusta en ett Broderskap tillhörig kyrka i tidig renässansstil och byggd år 1814 af Francesco Fedeli från Como. På utsidan ofvanför ingången är en liten Madonnarelief af Neroccio di Bartolomeo från år 1489.
Siena, 13de maj. På f. m. gingo vi omkring i staden. Efter lunch foro vi tillbaka till Florenz.
Florenz, 14de maj. Foro på morgonen med tåget till Milano, där vi stanna öfver natten.
Milano, 15de maj. På morgonen foro vi med tåget öfver St. Gotthard till Luzern.
Luzern, 16de maj. Efter lunch skola vi gå till Antikvitetshandlare Bossard.
Luzern, 17de maj. I dag på morgonen foro vi i automobil till Slottet Hallwyl för att se huru där ser ut, och på samma gång blef det bestämdt, att kanalen omkring Slottet skulle gräfvas upp och rensas.
Luzern, 18de maj. Resa på f. m. till Zürich.
Zürich, 19de maj. Vi ha varit i Landesmuseum och uppe på Ütliberg.
Zürich, 20de maj. Foro med tåget till Basel och därifrån med nattåget direkt till Berlin.
Berlin, 21sta–25te maj. Besökte Kejsar Fredriks Museum, där vi sågo många taflor, som voro nya för oss, vi voro också i många andra museer. Därefter gjorde vi inköp och vandrade omkring på gatorna.
Berlin, 25te maj. Foro på morgonen med tåget till Sassnitz och

kommo på aftonen till Hildesborg.

Resa till Schweiz med anledning af utgräfningarna.
15de sept. 1910 — 15de okt. 1910.

Deltagare: Grefvinnan Wilhelmina von Hallwyl och Fröken Ida Uhse.

Den 15de sept. tidigt på morgonen kl. 5,30 lämnade Grefvinnan och jag Hildesborg i automobil för att resa till Malmö och sedan därifrån öfver Sassnitz direkt till Berlin. Därifrån foro vi direkt till Basel, och följande eftermiddag anlände vi till Brestenberg. Då vi i maj voro i Schweiz, beslöts det, att kanalen omkring Schloss Hallwyl skulle gräfvas ut, och på inrådan af herr Gustaf Sjöberg anställde Grefvinnan en ung svensk vid namn Lithberg, så att utgräfningarna skulle blifva vetenskapligt utförda. Vi sammanträffade med herr Lithberg d. 1sta okt. i Brestenberg, där han också skall bo.
Arbetet började efter några dagar. Först bortröjdes alla dessa snår af små buskar och träd, hvilka väite i kanalen, därpå uppdämdes en liten del af kanalen, och sedan började det stora arbetet. 100 man, till största delen italienare utförde arbetet.
Vi voro dagligen nere i Slottet, fastän vi froso myeket i kylan och i den täta dimman. Vi äro ju äfven vana vid varma boningsrum; och sådant känner man icke till i de små hotellen här i landet.

Brestenberg, 14de okt. Foro härifrån och voro på aftonen d. 15de okt. åter i Hildesborg. Lithberg stannade kvar ända tills midten af december.

Resa till Schweiz med anledning af utgräfningarna.
15de april 1911 – 10de aug. 1911.

Deltagare: Grefvinnan Wilhelmina von Hallwyl och Fröken Ida Uhse.

Den 15de april resa Grefvinnan och jag från Stockholm och fara vidare till Brestenberg, där arbetet med utgräfningarna måste fortsättas. Denna gång var det ingen nöjesresa, vi gjorde. Först och främst var det förskräckligt hett, och därtill måste vi arbeta duktigt hela dagarna med att sortera och packa in i lådor omkr. 2.000.000 skärfvor och andra småsaker. Och då lådornas antal belöpte sig till omkr. 100 st., var detta ingen småsak längre för oss 2, snart 70-åriga damer. Därtill kommo alla de förtretligheter, som Grefvinnan måste utstå från herr Schmid.
Grefven kom senare för att besöka oss i Hallwyl samt för att bese utgräfningarna. Han tillbragte några veckor vid Vierwaldstättersjön tillsammans med Eckermanns, och där besökte Grefvinnan och jag dem i 3 dagar under pingsten. Grefven återvände därefter ensam till Hildesborg, och Grefvinnan och jag reste sedan med Lithberg öfver München, där vi stannade en dag.
På aftonen den 10de aug. kommo vi till Malmö.

Resa till Schweiz med anledning af utgräfningarna.
27de maj 1912 – 2dra juli 1912.

Deltagare: Grefvinnan Wilhelmina von Hallwyl och Fröken Ida Uhse. Grefve Walther von Hallwyl och Grefvinnan reste senare.

Den 27de maj kl. 7,30 på morgonen foro Grefvinnan och jag från Hildesborg till Malmö i automobil för att därifrån öfver Sassnitz direkt resa till Berlin, därifrån vi genast reste till Basel och så vidare till Bern, dit vi anlände följande dags f.m., och där vi sammanträffade med Doktor Lithberg. I Bern hade Grefvinnan och Lithberg något att ombesörja i Museet, och därefter reste vi till Zürich.

Zürich, 30de maj – 2dra juni. Under dessa dagar afgjordes med Landesmuseum allt beträffande de Hallwylsföremål, hvilka skulle deponeras dit, och dessutom kunde vi därjämte göra en liten utfärd till Ragaz, en berömd kurort med vackert läge på bergshöjden Tamina.

Brestenberg, 3dje juni. Här fortsatte vi med utgräfningarna i Hallwyl, hela gården blottades, och alla träskikten kommo i dagen, hvilka i århundraden legat dolda under jorden.

26te juni återkommo vi med Lithberg till Malmö, dit Grefven kommit oss till mötes, och vi öfvertalade honom att genast resa till Hallwyl på några dagar för att se de intressanta träbyggnaderna, och på morgonen d. 28te juni reste Grefven och Grefvinnan till Schweiz och voro åter tillbaka d. 2dra juli.

Resa till Hamburg, Berlin, Dresden och Sachsiska Schweiz.
2dra september 1912 – 12te september 1912.

Deltagare: Grefve Walther och Grefvinnan Wilhelmina von Hallwyl samt Fröken Ida Uhse.

Den 2dra september kl. 5,30 på morgonen foro vi i automobil från Hildesborg till Malmö, och därifrån reste vi öfver Sassnitz till Hamburg.

Hamburg, 3dje sept. Gingo omkring i staden. På e. m. foro vi ut till Hagenbecks Zoologiska trädgård, hvilken var mycket intressant.

Hamburg, 4de sept. Vi ha åkt omkring i staden. På e. m. foro vi ännu en gång till Hagenbecks zoologiska trädgård för att bese de stora anläggningarna för uppfödandet af strutsar.

Hamburg, 5te sept. Foro på e. m. till Berlin.

Berlin, 6te sept. Gingo på f. m. omkring i staden och foro till Dresden på e. m.

Dresden, 7de sept. Vi foro på morgonen till Sachsiska Schweiz, där det var mycket vackert.

Dresden, 8de sept. På f. m. voro vi i Museet, och på aftonen gingo vi till Brühlsche Terrasse och hörde på musiken.

Dresden, 9de sept. Foro på e. m. till Berlin.

Berlin, 10de sept. Gingo omkring i staden och gjorde uppköp.

Berlin, 11te sept. Gingo till Kejsar Fredriks Museum, foro på aftonen till Zoologiska trädgården.

Berlin, 12te sept. Afreste på morgonen och voro på aftonen i Hildesborg.

Resa till Wiesbaden och Schweiz
3dje maj 1913 – 28de maj 1913.

Deltagare: Grefve Walther och Grefvinnan Wilhelmina von Hallwyl
samt Fröken Ida Uhse.

Den 3dje maj på aftonen reste Grefven, Grefvinnan och jag från Stockholm öfver Sassnitz till Berlin, dit vi kommo d. 4de maj på aftonen.

Berlin, 5te maj. Gingo på morgonen till Kejsar Fredriks Museum och foro på e. m. till Hagenbecks zoologiska trädgård, där vi åto middag på aftonen.

Berlin, 6te maj. På f. m. gjordes inköp samt besök i antikvitetsbutiker. Efter lunch foro vi till Wiesbaden, dit vi kommo på aftonen.

Wiesbaden, 7de – 17de maj. Vi bodde i hotellet "Zur Rose" och upplefde här en mycket treflig tid. Vi voro ofta tillsammans med Minister Albert Voigts-Rhetz, son till Generalskan von Voigts-Rhetz, hvilken är bosatt här. Vi gjorde också härliga utflykter och promenader och fördrefvo tiden, så godt vi kunde. Den 17de maj på f. m. reste vi till Bern.

Bern, 18de – 22dra maj. Som vanligt upplefde vi här angenäma och trefliga dagar.

Luzern, 23dje maj. Kommo hit i går afton och fara nu i automobil till Brestenberg för att se, hur det ser ut i Schloss Hallwyl. Vi återvände på aftonen till Luzern.

Luzern, 24de maj. Voro på f. m. hos Antikvitetshandlare Bossard. Reste på aftonen till Zürich.

Zürich, 25te maj. På f. m. voro vi i Landesmuseum, på aftonen hörde vi musiken i Musikhallen.

Zürich, 26te maj. Foro till Basel på f. m. och därifrån med natttåget till Berlin.

Berlin, 27de maj. Hela dagen gingo vi omkring på gatorna, och på aftonen foro vi till Zoologiska trädgården.

Berlin, 28de maj. Foro till Sassnitz på morgonen och därifrån med ångfärjan till Trelleborg. På aftonen kommo vi till Hildesborg.

1914

Ingen resa.

Kriget

1915

Ingen resa.

Kriget.

Resa till Schweiz

11te oktober 1916 – 1sta november 1916.

Deltagare: Grefvinnan Wilhelmina von Hallwyl, Grefvinnan Ebba von Eckermann, Fröken Ida Uhse och Vaktmästare J. Petterson.

Den 11te okt. Sedan våra pass ändtligen voro i ordning med fotografier och diplomatiska underskrifter, reste vi på aftonen till Schweiz. Målet för resan var Schloss Hallwyl, där enligt Grefvinnans önskan utgräfningar och restaureringar hade blifvit utförda. Arbetet hade nu pågått i 6 år, och det omfattande verket stod nu inför sin fullbordan.
Grefvinnan ville dock ännu en gång noga granska allt, innan arbetet blef fullt afslutadt. Vi skulle först resa till Berlin för att där göra ett uppehåll.
Tyvärr gör man ofta upp räkningen utan värden. I Trelleborg rasade en fruktansvärd storm, och regnet piskade oss i ansiktet. Vårt resgods blef undersökt, och vi skulle just stiga ombord på färjan, då vi grepos af ångest inför de höga vågorna, och det beståmdes, att vi skulle stanna i Trelleborg öfver natten för att bida stormens bedarrande.
I två dagar måste vi stanna i Trelleborg, tills detta skedde, och vi kunde få en god öfverresa till Sassnitz. Vår vistelse i Trelleborg förkortade vi emellertid så, att vi den sista dagen foro till Lund och besågo det Kulturhistoriska Museet.
Trelleborg, 14de okt. Hafvet låg lugnt. Vi foro på morgonen med färjan till Sassnitz, dit vi kommo kl. 1 middagen. Vi fördes genast till resgodsundersökningen, hvilken lyckades bra, och någon kroppsvisitering sluppo vi genomgå, herrarna gåfvo oss mycket älskvärdt snart fria.
På aftonen kommo vi till Berlin och fingo rum i Kaiserhof.
I Berlin är stillhet och allvar, droskor och automobiler äro fåtaliga, och äfven i hotellet är stämningen tryckt och allvarlig.

Till middagen hade vi hvarken bröd-eller köttkort, då man måste skaffa sig sådana, innan man gick in i matsalen. Ebba och jag ville som ersättning för den dåliga middagen dricka en kopp godt kaffe, ack! förskräckligt, kaffet var ej drickbart!
Jag beundrar mina landsmän, de äro storartade i försakelse.
I Sverige äro vi ännu mycket bortskämda med god mat.
Berlin, 15de okt. På morgonen efter teet gick Petterson till Polisen med våra pass, och vi blefvo fort anmälda. Sedan kunde vi taga en automobil och fara till Hindenburgs staty för att i denna slå in en silfverspik, vi gjorde detta med stort nöje för Tysklands store folkhjälte.
Därefter foro vi till Kejsar Fredriks Museum, och på aftonen reste vi från Anhaltstation öfver Stuttgart till Zürich.
Då tåget satte sig i gång, ville jag se ut öfver staden, men gardinerna voro så hårdt fastsatta, att man ej kunde se ut. På morgonen däremot kunde man lätt skjuta gardinerna åt sidan.
Gottmadingen, 16de okt. Vi måste stiga ur tåget i och för undersökning och fördes in i ett stort rum, där många människor redan väntade, och där hvar och en fick ett nummer för upprop. Ebba sade till mig: "Om mamma nu först blefve uppropad, så komma vi alla strax igenom, ty hon har rekommendationsbref från Generalkonsul Herf." Plötsligt hörde jag ropas: "No 36." Detta var mitt nummer, alltså blef jag den första, som skulle gå in i ämbetsrummet med mitt pass. De obligatoriska frågorna framställdes i mycket kort, barsk och bestämd ton, därpå skickades jag in i ett annat rum, där jag kroppsvisiterades, naturligtvis funno de intet, och det var väl, att det var en kvinna som utförde undersökningen.
I sådana tider med så många spioner är det naturligtvis nödvändigt för ämbetsmännen att vara stränga, och i detta fall voro Würtembergarna i sin rätt att vara otillgängliga. Mitt resgods var snart undersökt, och

en bärare var nära till hands, tog mitt resgods och sprang ut till vår kupé, ty tåget väntade på oss, jag talade om för bäraren, att jag skulle vänta på 2 damer, och han sade då; att jag skulle stiga in i kupéen, så skulle de båda damerna snart komma.
Jag väntade och väntade men ingen konduktör kom, och tåget satte sig i gång. Jag trodde först att tåget skulle växla, men däri bedrog jag mig, tåget gick vidare, och då konducktören kom, förklarade han, att de båda andra damerna skulle komma med nästa tåg, som skulle afgå efter 2 timmar. Så kom jag då till Schaffhausen och väntade där på Grefvinnan. Jag skickade min bärare till nästa tåg, men Grefvinnan var ej med. Äfven till 5-tåget skickade jag min bärare, men då Grefvinnan ej heller var med detta tåg, blef jag ängslig. Ännu ett tåg skulle komma kl. 8 e.m., men Grefvinnan medföljde ej heller detta. Jag tog då nästa tåg till Zürich, dit jag kom kl. 9,30 e.m., jag tog en bärare för mitt resgods till bilen, och då hörde jag plötsligt mitt namn ropas, det var Herr Schmid, som stod bredvid mig och ropade: "Hvar är Grefvinnan?" Han omtalade för mig, att han redan 4 gånger hade varit vid bangården, och att han fått ett telegram från Grefvinnan i Gottmadingen, att hon hade blifvit uppehållen där. Herr Schmid skulle underrätta mig därom, så att jag ej skulle blifva orolig. Så foro vi till hotell Savoy, där rum voro beställda. Herr Schmid och jag voro mycket oroliga, och han lofvade återkomma tidigt följande morgon.
Zürich, 17de okt. Herr Schmid kom tidigt, och vi rådslogo om hvad vi skulle göra, och om Herr Schmid borde resa till Gottmadingen, då dörren öppnades, och där stod Grefvinnan. "Hurra!" skrek jag full af glädje, och nu var min förskräckelse alldeles borta, allt var mig nu likgiltigt, jag var bara glad öfver, att Grefvinnan åter var här, ty det var ju förskräckligt, att icke veta hvad som händt henne. Vi drucko nu vårt kaffe i glädje, och Grefvinnan berättade sina äfventyr. Grefvinnan och Ebba voro de sista, som uppvisade sina pass, och då ämbetsmannen

hade läst rekommendationsbrefvet från Generalkonsul Herf samt noga genomläst passen, förklarade han, att Damerna icke kunde få resa vidare utan måste stanna i Gottmadingen öfver natten och behöll äfven passen och rekommendationsbrefvet. Damerna måste tillbringa natten i ett oeldadt rum tillsammans med en alldeles främmande dam, till föda fingo de blott något bröd och ost. Grefvinnan förlorade dock ej modet. Men då hon följande morgon begärde passen och rekommendationsbrefvet för att kunna resa med tåget till Schaffhausen, nekade ämbetsmannen att utlämna det senare och sade, att han ej hade emottagit något rekommendationsbref. Detta blef dock för mycket för Grefvinnan, hon kastade passen på bordet sägande: "Om jag ej genast får tillbaka rekommendationsbrefvet, så telegraferar jag ögonblickligen till tyska Legationen i Stockholm!" Detta hjälpte, Grefvinnan fick genast brefvet tillbaka, och Damerna reste öfver Schaffhausen till Zürich. Sedan vi ätit lunch tillsammans med Herr Schmid, gingo vi 4 resande till Schweiziska Konsulatet med våra pass, och där blefvo vi mycket förekommande bemötta, men det dröjde dock 4 timmar, innan allt var ordnadt med våra pass.

Vid återkomsten till hotellet träffade vi Dr. Lithberg och arkitekt Roland, hvilka hade kommit från Brestenberg för att tala med Grefvinnan om arbetet i Schloss Hallwyl och om den gamla kvarnen. På aftonen voro Herr och Fru Schmid inbjudna till middag, så att vi tillsammans med de 2 andra herrarna utgjorde ett gladt sällskap och voro länge tillsammans.

Zürich, 18de okt. Redan kl. 10 f.m. gingo vi i Polyteknikum med Dr Lithberg, Roland och Grefvinnan, vi blefvo mottagna af Professor Becker och Herr Schmid. Vi sågo den mycket lyckade reliefen öfver Schloss Hallwyl, hvilken Professor Becker låtit utföra till Grefvinnans stora belåtenhet. Därefter gingo vi till Landesmuseum, där Grefvinnan skulle träffa Direktören Professor Lehmann, hvilken skulle visa ritningarna öfver

rummet för de Hallwylska samlingarna och utgräfningarna. Grefvinnan var nöjd med rummets belägenhet. Vi intogo sedan en god lunch med de 3 herrarna och gjorde kl. 4 ett besök hos Fru Schmid, både hon och det lilla barnet befunno sig väl. Därpå for Grefvinnan till Professor Heuerli, men han var tyvärr ej hemma. Vid återkomsten gingo vi till Hennebergs för att köpa sidentyg. På aftonen åto vi tre middag i hotellet.

Zürich, 19de okt. På f.m. gingo vi ut med Ebba för att göra uppköp. därpå foro vi kl. 12,30 f.m. till Herr och Fru Schmid, dit vi voro bjudna på middag. Först gaf Herr Schmid oss en redogörelse öfver arbetena vid Fahrwangen, därpå åto vi en god middag, och efter kaffet foro vi tillbaka till hotellet. Det regnade mycket, och man hade ingen vidare lust att gå ut. Hennebergs var dock åter vårt mål. På aftonen packade vi tillsammans våra saker, ty tidigt följande morgon resa vi till Brugg.

Brugg, 20de okt. Vi stannade här blott några timmar för att bese Museet under ledning af Dr. Heuberger. På bangården träffade vi Dr Lithberg, Arkitekt Roland och Dr Heuberger, och vi gingo alla tillsammans till Museet. Lithberg beställde middag i hotellet, och vi voro glada åt att komma ifrån det kalla Museet och få värma oss med mat och dryck.
Från bron öfver den mellan klippor flytande floden Aar hade vi en vacker utsikt öfver den gamla staden. Det Svarta Tornet på bron är af senromerskt ursprung, den öfre delen är återuppbyggd under 16de århundradet.
Efter middagen foro vi till det 1 km. söder om Brugg liggande forna klostret Königsfelden, grundadt år 1310 af Kejsarinnan Elisabeth och hennes dotter, Drottning Agnes af Ungern. Klostret upphäfdes år 1528, och byggnaden användes som sjukhus. Af klostret återstår nu blott den södra delen, kyrkan och Drottning Agnes' boning, i hvilken nu en samling antikviteter förvaras. Därefter foro vi 20 min. öster om Brugg till byn Windisch, där en gång under det 1^sta^ århundradet Vindonissa låg,

och som enligt inskrifter varit fältlägret för en romersk legion.
Man kan ännu urskilja platsen för Amfiteatern samt den under-
jordiska Akvedukten, hvilken ännu förser brunnen i klostret
Königsfelden med vatten. Efter den stora förödelsen i 5te århundra-
det återstår intet af de forna storartade byggnaderna.
Här kände vi de första snöflingorna i ansiktet, och vädret var kallt
och blåsigt. Vi åkte tillbaka till bangården och togo tåget till
Boniswil, där vagnen från Brestenberg väntade oss och förde
oss till Schloss Hallwyl. Där stego vi ur och besågo det restau-
rerade främre Slottet, hvilket i förträfflighet öfverträffade
alla mina förväntningar. Det gamla ärevördiga slottet hade
återuppstått, sedan det i nära 40 år hade stått utträngt af
en halffärdig, modern, gotisk byggnad. Lithberg och Roland
hafva verkligen förvånande väl ställt allt tillrätta.
Ganska stolta förde de oss till parken, för att vi längs kanalen
noga skulle kunna betrakta den bortre och främre bygg-
naden. En vacker svan, som simmade i kanalen framförde
den första hälsningen till Grefvinnan.
Nu började ett kraftigt snöfall, så att vi måste tänka på
att komma till Brestenberg, målet för vår resa. Sedan
vi uppsökt våra varma rum i Brestenberg, dröjde det
icke länge förrän vi gingo till middagen, och därefter
hade vi det trefligt framför spiselelden i stora salongen,
där vi drucko kaffe.
Brestenberg, 21^sta okt. Kallt, men klart väder. Berneralperna
voro betäckta med djup snö och visade sig i sin fulla prakt.
Grefvinnan for tidigt till Slottet för att bese den gamla kvar-
nen, hvilken hon också tänker sätta i stånd, och hon hade
också andra öfverläggningar att hålla och bestämmelser att göra.
De båda herrarna åto i Slottet och Grefvinnan återvände till
middagen. Efter middagen kom herr Schmid från Zürich,
men stannade endast en timme för att samtala med Grefvinnan
och kunde icke stanna kvar öfver söndagen.

Brestenberg, 22dra okt. Det är söndag, och Grefvinnan suckar och tycker, att det är långsamt på förmiddagen. Vid middagen var stämningen liflig. Senare gingo Grefvinnan, Ebba och jag till ägaren af Brestenberg, Öfverste och Fru Erisman för att göra dem ett besök. Därpå gjorde Ebba en promenad, och Grefvinnan pratade med herrarna, och så var denna långtrådiga söndag slut. På aftonen sutto vi som vanligt vid spiselelden.

Brestenberg, 23dje okt. Före middagen var allt stilla, efter middagen for Grefvinnan till Slottet för att hälsa på Dr. Heuberger, han skulle se på det restaurerade främre Slottet, som han ännu ej sett, sedan det var färdigt.

Brestenberg, 24de okt. Ebba reste till Bern på morgonen för att besöka sina kusiner Fru von Lerber och Fru von Mülinen. Grefvinnan och jag foro omkring kl. 10 till Niederhallwyl, där Grefvinnan ville göra ett besök hos Gemeindeschreiber Ulrich, hvilken tyvärr ej var hemma. Så foro vi då tillbaka och stego ur hos Smidesmästare Erismann, hvilken Grefvinnan också ville hälsa på. Därifrån foro vi till Fru Hyrleman f. Sigrist, Grefvinnan skickade vagnen till Brestenberg, och vi stannade och pratade en stund med Fru Hyrleman. Sedan gingo vi den korta vägen till Brestenberg och kommo just tillbaka till middagen. Efter middagen foro vi till Slottet, där vi noga sågo oss omkring. Under tiden kom också Professor Becker från Zürich dit för att granska det arbete, som hans folk utförde. Med honom och de båda andra herrarna drucko vi ett glas vin. Den vagn, som förde Professor Becker till station Boniswil, hämtade oss i Slottet på återvägen och förde oss till Brestenberg.

Brestenberg, 25te okt. Foro på morgonen till Aarau, Grefvinnan skulle hämta penningar, Lithberg och Roland voro också med. Grefvinnan ville träffa Herr Schmid för att med honom besöka Biblioteket och få se det rum, där Hallwylarkivet skulle förvaras. Rummet vann Grefvinnans bifall.

Därpå gjorde Grefvinnan ett besök hos Dr. Franz Herzog, där hon träffade flera andra herrar. Hon for vidare till Ständeriat Isler för att tala om affärer med honom.
Strax efter kl. 10 f. m. gick jag till Museet. Lithberg beställde middag i hotell Gerber och kom sedan också till Museet, där vi båda tillsammans vandrade omkring, mötte sedan Roland, hvilken också studerade och gjorde anteckningar.
Efter den goda måltiden foro vi tillbaka och stannade ännu en stund i Slottet, där Roland skulle se till sitt folk.
På aftonen återvände Ebba från Bern, hon hade träffat sina släktingar vid god hälsa, dock, ingen hade haft lust att uppsöka Tant Mina von Hallwyl i Brestenberg.
Brestenberg, 26te okt. Efter middagen foro Grefvinnan, Ebba och jag ännu en gång till Niederhallwyl till skolhuset där. Vi uppsökte Gemeindeschreiber Urich, ty han ville så gärna träffa Grefvinnan. Vi beságo hela skolhuset tillsammans med honom samt brunnen i förstugan, som Grefvinnan hade skänkt åt den lilla församlingen.
På återvägen stannade vi i Slottet, där vi gingo omkring och noga beságo det ena och det andra af det man hade förbisett.
Brestenberg, 27de okt. På morgonen gingo vi till Slottet, vi gingo också tillbaka. Efter middagen foro Grefvinnan, Ebba, Lithberg och jag till Richtplatz von Fahrwangen. Återkomna, stannade vi en stund i Slottet och gingo därefter till Brestenberg.
Brestenberg, 28de okt. Kl. 6 på morgonen foro vi härifrån till Basel, det var ännu mörka natten, de båda oss trogna herrarna foro med oss till Basel, där vi stannade flera timmar. Grefvinnan gick tillsammans med Lithberg till Arkitekt Fischer-Sarasin, Ebba skulle gå i Museet och senare ville Grefvinnan besöka Ida Frei-Häuptli. Vi funno henne hemma, och bådo henne komma till hotellet kl. 2, så att vi skulle få prata,

ty först omkring kl. 3 skulle vi fara till gränsen, där vi åter skulle undersökas med pass och resgods för återvägen genom Tyskland.
Från Basel reste vi ända till Eisenach. Vi ville undvika Gottmadingen, och i Eisenach ville Grefvinnan titta in till Antikvitetshandlare Kahlert för att se, hvad han hade att sälja.
Vi kommo till Eisenach midt i natten omkring kl. 3, och som ingen vagn var oss till mötes från hotellet, gällde det att springa, och det gick ganska bra. Jag måste ju ofta stanna för att andas ut, och slutligen kommo vi till hotellet, där vi väckte upp portvakten, så att vi till all lycka kommo i varma rum och kunde få sofva ut.
Eisenach, 29de okt. Söndag. Vi bo i hotell Rautencranz. Sedan vi blifvit utsöfda, knackade det på vår dörr, och Petterson stod redan där och begärde att få våra pass för att gå till Polisen och anmäla oss. Då vi druckit vårt te, gingo vi omkring kl. 11 f.m. till Kahlert och funno där rätt antagliga saker, hvilka också icke voro alltför dyra. Kl. 1 middagen gingo vi tillbaka till hotellet, där vi åto middag och gingo därefter åter till Kahlert för att söka vidare bland hans antikviteter, och där vi också funno några goda saker.
Eisenach, 30de okt. På f.m. reste vi härifrån direkt till Berlin. Det var i förväg telegraferadt till hotell Kaiserhof, att portvakten skulle skaffa platser i sofvagnen, och omkring kl. 12 på natten reste vi från Berlin till Sassnitz, dit vi kommo på morgonen kl. 6. Vår första tanke var en undran, om det skulle bli en stormig öfverfart, dock, vädret var tämligen bra, det regnade något och luften var mild och disig
Malmö, 31sta okt. Då vi kommit till Trelleborg, foro vi strax vidare med tåget till Malmö, där vi togo ett rum i hotell Kramer, och vi fördrefvo tiden med att äta middag och att läsa tidningar tills kl. 10 på aftonen, då afresan skedde till Stockholm. Vi sofvo godt på natten och kommo så till Stockholm.
Stockholm, 1sta nov. Anlände hit kl. 10 f.m. glada och nöjda.

Resan hade gått så bra, som man knappt vågat hoppas, ty det har ju sina besvärligheter att resa i krigstid. Vi funno Grefven vid god hälsa, och på aftonen tills kl. 11 roade vi oss med att besöka operan.
Så äro vi nu för lång tid åter hemma.

1917

Ingen resa.

Resa till Jena.

27de juni 1918 — 26te juli 1918.

Deltagare: Grefvinnan Wilhelmina von Hallwyl, Fröken Ida Uhse och Vaktmästare J. Petterson.

Den 27de juni, kl. 5,30 f. m. reste Grefvinnan, jag och Vaktmästare Petterson i automobil från Hildesborg till Malmö. Kl. 11 f.m. foro vi med färjan från Trelleborg till Sassnitz och kommo till Berlin kl. 10,30 på aftonen. Öfverfärden var stormig, och jag blef naturligtvis sjösjuk. Vi togo in i hotell Kaiserhof.

Berlin, 28de juni. Genast på morgonen till svenska Legationen för att få mitt pass i ordning. Det gick ej efter önskan, jag måste ännu en gång fotografera mig. Grefvinnan var rasande och grälade öfver den svenska Legationen och sade, att det var en skam, så herrarna där behandlade människor, som voro tvungna att vända sig till dem. Så skulle vi äta lunch men fingo först i en tredje klassens restaurant kräftsoppa, kall lax med potatissalad och spenat samt en half flaska Rhenvin, alltsammans kostade 33 mark. Sedan gingo vi till Kejsar Fredriks Museum, och därefter gingo vi omkring på Wilhemsstrasse. Till sist gingo vi i antikvitetsbutiker, men utan att köpa något.

Till aftonmåltiden i restauranten måste vi beställa ett bord. Det var en köttlös dag.

Jena, 29de juni. Lämnade Berlin idag och kommo hit på middagen, vi bo i Palatshotell Fürstenhof. Omkring kl. 5 e.m. voro vi hos ögonläkaren Meyer-Steineg.

Jena, 30de juni. Kl. 11 f.m. hos ögonläkaren, kl. 7 e.m. återigen hos honom, därefter gjorde vi en härlig promenad i parken längs Saale.

Jena, 1ste juli. Kl. 10 f.m. hos ögonläkaren, på e.m. flyttade vi in i Professor Meyer-Steinegs klinik Bismarksstrasse 14, där vi nu äro sedan 2 timmar.

Jena, 2dra juli. På morgonen kl. 8,30 började behandlingen hos Professorn med indrypningar och insprutningar 3 gånger

dagligen. Efter middagen måste man ligga 1 timme och om möjligt sofva. I början ville det ej lyckas, men redan efter några dagar sof man ganska godt, ända tills dess att "Systern" hämtade oss till behandling. Grefvinnan kunde icke sofva.
Jena, 3dje juli. Regnväder, +13° à +14° Celsius. Det regnar hela dagen. Man kan ej läsa, utan vi springa af och an som lejon på vår öfvertäckta balkong, ty att gå ut är ej tänkbart.
Som en särskild förmån kunna vi intaga våra måltider på våra rum, hvilket är mycket trefligt.
Jena, 4de juli. Återigen regnväder, men vi kunde dock gå ut något för att göra en liten promenad.
Jena, 5te juli. På morgonen endast +12° Celsius, det börjar bli ogemytligt i rummen, det är bäst att rulla in sig i filtarna och lägga sig på schäslongen, för då blir man varm.
På aftonen kl. 7 undersökte Professorn våra ögon efter 7 dagars behandling, och han gaf oss godt hopp, att våra ögon skulle bli bättre, hvaröfver vi blefvo mycket glada.
Jena, 6te juli. Det är ännu regnigt och kallt. Jag har fått tillbaka mitt pass från Svenska Legationen, och jag var myc-ket glad däröfver, ty man kan ofta få obehagligheter på resor, om man ej alltid har det med sig.
Jena, 7de juli. I dag sände Grefvinnan ett telegram till Kammarherre von Eckermann, han fyller 65 år.
Senare gingo vi till Landgrafenberg och togo Petterson med oss, utsikten öfver staden var tydlig och vacker, och till och med solen kom fram, och det hade blifvit skönt och varmt.
Jena, 8de juli. I vackert väder gjorde vi en utfärd till Bismarksthurm men måste vända om, då vi nästan voro på höjden, emedan vi annars skulle ha kommit för sent till ögonbehandlingen.
Jena, 9de juli. Gingo på f.m. till Biblioteket från år 1858, där vi bland annat sågo Minnessångarens på Wartburg berömda handskrift och Kurfursten Johann Friedrichs bibel.

med de färglagda teckningarna i Salomos höga visa af Lukas Cranach. Därpå gingo vi genom den Botaniska trädgården och Prinsessträdgården, hvilka lågo alldeles i närheten. På e.m. gingo vi åter till Bismarksthurm för att njuta af utsikten. Vi kommo gott och väl upp på höjden, dock ej upp i tornet, ty tornnyckeln kunde ej blifva funnen. Vid efterfrågan sades det, att nyckeln var nere i staden. På aftonen var Professor Meyer-Steineg så älskvärd att för oss förklara sjukdomen Starr. Han söndelade ett kalföga och visade oss där linsens läge; det var mycket lärorikt.

Jena, 10de juli. Voro på f.m. i Universitetet, grundadt år 1548, har 500 studenter och äger flera vetenskapliga samlingar, hvaribland en mycket stor mineralisk. Samlingen af gipsafgjutningar är den märkligaste af alla dylika samlingar i de tyska Universiteten. Senare på dagen regnade det oafbrutet. På aftonen visade Professorn oss mycket goda utgräfningar, hvilka han hade hemfört från sina resor. Det är mycket intressant att höra honom tala.

Jena, 11te juli. Gingo på f.m. till Gœthehaus, vägen dit är vacker, man kommer öfver Saale, huset ligger i en vacker trädgård, där en minnessten ännu står på den plats, där Gœthe ofta lär hafva suttit. På e.m. till Rasenmühleninsel.

Jena, 12te juli. Efter middagen gjorde vi en utfärd i vagn till Forsthaus i sällskap med Herr och Fru Professor Meyer-Steineg. Vi hade en vacker utsikt, en rundblick och sågo också Fuchsberg. Sedan drucko vi mycket god chokolad, hvilket just i Tyskland är mycket sällsynt. Hemkomna fick Grefvinnan af Professorn några böcker, hvilka han själf hade skrifvit öfver sina utgräfningar.

Jena, 13de juli. På morgonen foro vi till Eisenach och gingo genast till Antikvitetshandlare E. Kahlert, Grefvinnan köpte några goda saker, jag själf köpte mina julklappar hos honom.

Eisenach, 14de juli. Gingo ännu en gång på f.m. till Kahlert. Efter middagen i Hotell Rautenkranz foro vi till Wartburg och besågo det ännu en gång grundligt. Det är ett af de vackraste

tyska slotten i romansk stil, det restaurerades år 1847 och pryddes med talrika fresker af konstnären Maurice de Schwind, hvilka framställa slottets och den heliga Elisabeths, landtgrefvinna af Thüringen historia.
Vid sin återkomst från Worms fördes Luther till Wartburg af Kurfursten Fredrik den vise af Sachsen. Luther arbetade där flitigt från 4de maj 1521 till 6te mars 1522 med att öfversätta Bibeln från latin till tyska. Han vistades på Slottet under namnet adelsmannen Georg; hans rum är kvar i nästan oförändradt skick samt innehåller hans bord, kanna, vapen, bibliotek, bref, porträtt m. m. Kl. 6 e. m. voro vi åter i hotellet och åto där en god middag. I morgon tidigt resa vi till Weimar.
Weimar, 15de juli. På f. m. besågo vi staden grundligt. Gjorde ett besök i Slottet (Residenzschloss), som byggdes åren 1790–1803 och har fresker af framstående konstnärer. Vi gingo genom trädgården och Slottsparken, den senare ligger på de hänförande stränderna af floden Ilm. Den förnämsta sevärdheten i parken är Goethes anspråkslösa landthus. En närliggande paviljong innehåller en jättestor staty af Goethe, skulpterad i Rom år 1853 af konstnären Steinhauser. Därpå kunde vi ändtligen få en droska och foro till Schillerhaus, som är inköpt af staten och innehåller en samling minnen af skalden. Sedan foro vi till Goethehaus, hvilket hyres af familjen och därför ej är tillgängligt. Hans samlingar visas dock på fredagar. Kl. 8 på aftonen voro vi tillbaka i Jena.
Jena, 16de juli. Det var mycket varmt, och därför kunde vi ej göra någon promenad.
Jena, 17de juli. På f. m. besökte vi Volkshaus med allmän läsesal. Mycket hett på återvägen. I dag ha vi fått veta, att vi kunna resa hem d. 24de juli.
Jena, 18de juli. Vi voro i kliniken på f. m., och på e. m.

gjorde vi en promenad.

Jena, 19de juli. På f.m. voro vi i kliniken, och på e.m. gjorde vi en promenad längs Saale. Nu äro dagarna här mycket varma.

Jena, 20de juli. Idag på morgonen promenerade vi på Saales andra strand. Vid hemkomsten mötte Petterson oss med bref. På e.m. promenerade vi litet.

Jena, 21sta juli. Våra ögon undersöktes på morgonen, och vi fingo glasögon för läsning och arbete. Professorn tycktes vara nöjd. Den 24de kunna vi återvända till Sverige.

Jena, 22dra juli. Vi ha beställt glasögon och lornjetter hos Zeiss och gingo sedan till banken för att hämta pengar. Promenerade på e.m.

Jena, 23dje juli. På f.m. packade vi. På e.m. gingo vi upp till Schweizerhaus, därifrån vi hade en klar, vacker utsikt öfver staden och bergen.

Jena, 24de juli. Reste till Berlin på f.m., kommo dit på aftonen och voro i Kaiserhof öfver natten.

Berlin, 25te juli. Reste på morgonen till Sassnitz, därifrån öfver Trelleborg till Malmö, där automobilen hämtade oss, och kl. 12 på natten voro vi lyckligt anlända till Hildesborg.

Fynd, gåfvor och inköpta föremål under resorna åren 1881—1918.

B. Resa till Sydfrankrike och öfre Italien
21sta oktober 1880 — 20de juni 1881. s. 1

Venedig, 4de april. Uppköp af ej nämnda föremål.
Milano, 7de april. Uppköp af ej nämnda föremål.
Como, 10de maj. Pappersknif af sköldpadd.

C. Resa till Nordkap
1sta juli 1886 — 15 juli 1886. s. 17

Trondhjem, 4de juli. Pälsverk hos Brun.
Hammerfest, 8de juli. Besök i butiker af alla slag.
Tromsö, 10de juli. Musslor.

E. Resa till Italien och Sicilien.
28de jan. 1888 — 11te maj 1888. s. 27

Berlin, 31sta jan. Uppköp af ej nämnda föremål.
Udine, 5te febr. Gick i butiker för att söka antikviteter.
Bologna, 6te febr. Gyllenlädertapeter från 4de årh.
Rom, 13de febr. Fröken Uhse tog ett stycke mosaik 2000 år gammalt i Livias palats.
Rom, 20de febr. Besågo kaméer, utvalde fotos, köpte pärlor åt Grefvinnan Carl v. Hallwyl i Wien.
Rom, 21sta febr. Köpte mynt hos Castellani, även gåfva af mynt till Grefvinnan. Gingo därefter till en annan köpman, där Grefv. köpte 2 fat, och där både Grefvinnan och Fru Kempe fingo mynt som gåfva.
Neapel, 27de febr. Uppköp af koraller.
Pompeji, 28de febr. Grefvinnan medtog ett stycke murstén i färger

Pompeji, 28de febr. Grefvinnan medtog också ett stycke mosaik.
Taormina, 8de mars. Grefvinnan köpte utgräfda leksaker hos Crupi.
Palermo, 16de mars. Gingo i antikvitetsbutiker.
Palermo, 17de mars. Uppköp af fotografier, kanderade frukter och skrifpapper.
Palermo, 20de mars. Grefvinnan och Fröken Uhse foro till antikvitetsbutiker samt sökte musslor i Mondello.
Palermo, 21sta mars. I kyrkan St Giovanni degli Erimiti köpte Grev. 2 skrin med inläggningar, hos en antikvitetshandlare köptes 4 st. sicilianska krukor och 2 st. tallrikar.
Palermo, 22dra mars. I samma kyrka som dagen förut köptes ett tredje skrin, då det befanns, att ett av de båda andra skrinen var nytt. Därefter åter till antikvitetshandlaren, ty Fru Kempe ville köpa ännu en vas, köpmannen skänkte gåfvor, såsom terrakottahufvuden. Grefvinnan fick en get och en half terrakottafigur, (utgräfningar).
Girgenti, 24de mars. Grefvinnan köpte utgräfningar, Fru Kempe ett hufvud.
Neapel, 31sta mars. Uppköp af koraller och andra föremål. Grefvinnan köpte äfven fotografier.
Neapel, 2dra april. Uppköp af fotografier.
Sorrento, 5te april. Sidenskärp köptes af Grefvinnan åt dottersonen Harry. Beskådade snidade föremål af olivträ.
Capri, 9de april. Koraller inköptes.
Eisenach, 26te april. Grefvinnan köpte hos E. Kahlert en kista och andra gamla möbler.

F Resa till Algier

11te febr. 1889 — 19de maj 1889. s. 67.

Hamburg, 14de febr. Några uppköp af ej nämnda föremål.
Paris, 19de febr. Inköp hos "Bon Marché".
Paris, 20de febr. Fröken Uhse köpte en sidenkjol åt Fröken Plaum.

Marseille, 25te febr. Besökte antikvitets- och andra butiker.
Alger, 6te mars. Grefven köpte hos en syrier 2 pistoler, 1 sabel och solhjälmar.
Biskra, 9de mars. Inköp af armband, halsband och silfvernålar.
Biskra, 12te mars. Grefvinnan och Fröken Uhse togo ökensand.
Tunis, 18de mars. Grefvinnan fann ett mosaik- och ett marmorstycke samt vi andra funno också marmorstycken under en utflykt till Kartago ruiner.
Mohammedia, 19de mars. Ruinstad utanför Tunis, härifrån medtogos några kakelstycken.
Tunis, 20de mars. Rosenolja inköptes åt Beyens haremsdamer.
Tunis, 21ste mars. Grefvinnan köpte 2 par skor, 1 broderad matta eller duk, 1 silfvernål och ett kors af silfverfiligran.
Tunis, 22dra mars. Inköp af fotografier.
Tunis, 23dje mars. Köpt konfektaskar åt haremsdamerna.
Constantine, 28de mars. Köpt silfverarmband, guld- och silfvernålar.
Tizzi-Ouzzon, 2dra april. Grefvinnan förlorade en berlock, gåfva af Fröken Pflaum.
Tizzi-Ouzzon, 4de april. Grefven köpte på Fort National en pistol, och Grefvinnan 1 halsband af silfver.
Tlemcen, 10de april. Grefvinnan och Fru Kempe köpte 3 par ringar af kabylkvinnorna.
Berlin, 10de maj. Inköptes en matta hos Rex.

G. Resa till italienska sjöarna
22dra sept. 1890 —— 14de dec. 1890. s. 92

Genua, 30de okt. Köpte rostade kastanier.

H. Höstresa till Bayern, Italien och Schweiz
12te sept. 1891 —— 12te dec. 1891 s. 97.

Görz, 30de okt. Köpt kanderade frukter.

Luzern, 18de nov. Hämtade glasskifvor och svärd från Slottet Hallwyl, som lämnades i Museet. Glasskifvorna skola sedan föras till Sverige.

Resa till Frau Doktor Hohenester.

20de april 1892 — 3^dje^ juni 1892.

Inga uppköp.

I. Resa till Norge

23^dje^ juli 1892 — 1^sta^ sept. 1892. s. 103.

Inga uppköp.

Resa till Dr. Hohenester och Schweiz

27 mars 1893 — 26te maj 1893

Inga uppköp.

Resa till Nord-Italien, Rivieran och Schweiz

14de mars 1894 — 21^sta^ maj 1894.

Milano, 5te – 7de april. Grefvinnan köpte 8 gamla stolar.

Pallanza, Intra, 7de – 15de april. Grefvinnan köpte 6 stora gobelänger, 4 dukar och 1 broderad duk.

Bern, 17de – 26te april. Grefvinnan köpte 1 nattkommod hos Woog.

Eisenach, 10de – 12te maj. Grefvinnan köpte flera föremål hos E. Kahlert.

J. Resa till Spanien

18de mars 1895 — 5te juni 1895 s. 108.

Barcelona, 31^sta^ mars. Fru Kempe köpte en liten af buxbom snidad munk med ädelstenar som gåfva till Grefvinnan.

Sevilla, 17de april. Grefvinnan köpte en solfjäder, 125 pesetas.

Sevilla, 8de–18de april. Någon af dagarna köpte Grefvinnan kastanjetter.
Malaga, 23dje april. Grefven köpte Jeres- och Malagaviner.
Tanger, 29de april. Grefvinnan köpte på basaren skor för 4 reales = 1 franc.
Toledo, 10de–12te maj. Fru Kempe köpte 1 brosch samt hittade tillsammans med Grefvinnan några kakel från byggnaden Alcazar.
I hotellet köptes en gammal kolvärmare.
Lissabon, 18de maj. Grefvinnan köpte 1 fat och 1 tallrik.
München, 28de maj. Fröken Uhse köpte en gammal nyckel.

K. Resa till Grekland.
15de mars 1896—6te juni 1896. s. 122

Patras, 7de april. Grefvinnan köpte ett par grekiska skor 4 drakmer.
Olympia, 9de april. Grefvinnan medtog ett marmorstycke och en bit af ett lerfat.
Akro-Korinth, 12te april. Grefvinnan köpte utgräfningar.
Isthmos, 13de april Grefvinnan tog marmorbitar.

Resa till Tyskland och Schweiz.
18de maj 1897—27de juni 1897.

Inga uppköp

L. Resa till Polen, Ryssland och Finland.
23dje maj 1898—25te juni 1898. s. 129.

Moskva, 28de maj—5te juni. Grefvinnan köpte någon af dessa dagar 2 silfverskedar, 1 kors samt 5 sidendukar.

1899
Ingen resa, Grefvinnan sjuk.

Resa till Homburg och Schweiz
16de juni 1900 — 16de aug. 1900

Berlin, 21sta juni. Fröken Uhse köpte en hatt för 35 mark.

M. N. O. Resa till Egypten, Palestina och Turkiet
5te nov. 1900 —— 19de juni 1901 s. 141.

Neapel, 11te nov. – 14de nov.	Grefvinnan köpte någon af dagarna 2 antika koppar.
Kairo, 25te nov.	Grefvinnan köpte 1 liten afgud i arabiska museet till höger intill moskéen Gâmia el-Hâkim.
Kalifgrafvarna, 26te nov.	Vi hittade 1 antik örring, 1 blå pärla och blåa stenar. Grefven fick några små mynt af föraren, som hittat dem.
Kairo, 29de nov.	Besågo pärlor och guldsaker.
Kairo, 30de nov.	Gjort uppköp i Basaren.
Kairo, 1sta dec.	Grefvinnan köpte 3 mattor åt Fru Kempe och 1 åt sig själf i Basaren.
Kairo, 2dra dec.	Grefvinnan fick ett bröd i Koptiska kyrkan.
Kairo, 5te dec.	Gjorde uppköp.
Kairo, 10de dec.	Grefvinnan och Fröken Uhse sökte musslor på Röda hafvets strand.
Kairo, 15de dec.	Sågo på ädelstenar i Basaren.
Kairo, 20de dec.	Grefvinnan köpte i museet en afgud åt Ellen och åt sig själf en i guld fattad skarabé och en blå ring af lera i genombrutet arbete. Sedan sötsaker till julen.

Kairo, 21^sta^ dec., 22^dra^ dec. Gjordes uppköp.
Benihasan, Kattgrafvarna, 31^sta^ dec. Kapten de Maré medtogen kattmumie åt Rolf.
Siût, 2^dra^ jan. Köptes lervaror, skålar och 1 kratta.
Nechab, 17de jan. Från ruinerna fick Grefvinnan ett fågelhufvud och en leksakskamel af lera, som (El-Kâb) föraren fann, och den togs hem till Rolf.
Klippgrafvarna, 17de jan. Härifrån medtogos bitar af en krokodilmumies hufvud.
Chartûm, 3^dje^ febr. Grefven sköt en ibis och medförde en mussla.
Omdurman, 4de febr. Grefven köpte en pistol för 55 piastrar.
Assuan, 20de febr. Löjtnant W. von Geijer köpte ett sädesmått av mässing åt Grefvinnan. Senare köptes en arabisk trumma (tamtam), den liknar en lervas med den nedre breda änden öfverspänd med ett skinn.
Bischârinlägret, 22^dra^ febr. Grefvinnan köpte ett halsband af glaspärlor af en inföding (beduin).
Moseskällan och den förstenade skogen, 16de mars. Grefvinnan medtog ett stycke förstenadt trä.
Kairo, 17de mars. Sötsaker köptes åt hustrun till vår förare, Abd-el-Medjie.
Kairo, 18de mars. Hämtat och betalat det beställda guldarmbandet. Grefvinnan köpt 2 mattor hos köpmannen Hispenian.
Kairo, 24de mars. Grefvinnan köpte i museet 2 afgudar åt sig själf och 2 åt Fru Kempe.
Kairo, 25te mars. Grefvinnan köpte ett täcke och ännu 1 matta hos Hispenian.
Jerusalem, 1^sta^ april. Grefvinnan medtog olivkvistar från Oljeberget.
Jordandalen, 2^dra^ april. Grefvinnan medtog tamarindkvistar

samt Jordanvatten.

Jerusalem, 3^{dje} april. Grefvinnan beställde skor.

Jerusalem, 6te april. Grefvinnan köpte utgräfningar och andra saker, såsom föremål af olivträ hos svensk-amerikanska sekten.

Sebastije, 10de april, Samarien. Här köptes gamla mynt af invånarna.

Betsaida 16de april. Grefvinnan medtog stenar från stranden af sjön Genesaret.

Konstantinopel, 19de maj. Grefvinnan köpte 3 dukar i basarerna samt mockakoppar hos en guldsmed.

Resa till Riesengebirge
31^{sta} maj 1902 — 1^{sta} juli 1902

Eisenach, 3^{dje} juni. Grefvinnan köpte hos E. Kahlert gammalt porslin och andra föremål. Fröken Uhse köpte 1 kopp med fat åt Irma, 1 kristallglas och 4 orientaliska tallrikar åt Ebba samt några små barockpärlor åt sig själf till en nål.

Würzburg, 4de juni. Grefvinnan köpte 1 kopp.

Nürnberg, 6te juni. Grefvinnan köpte 1 kopp och 2 urnycklar hos antikvitetshandlare Leistner.

Berlin, 19 juni. Grefvinnan köpte förstoringsglas.

Resa till Schweiz
19de maj 1903 — 6te juli 1903.

Berlin, någon dag före 6te juli. Köpte Grefvinnan manschettknappar åt Grefven.

Resa till Schweiz
21^{sta} maj 1904 — 14de juli 1904

Eisenach, 26te — 28de maj. Grefvinnan köpte vackra saker hos antikvitetshandlare E. Kahlert.

Resa till Schweiz
11te maj 1905 — 25te juli 1905.

Eisenach, 14de maj — 16de maj. Grefvinnan köpte vackra saker hos antikvitetshandlaren.

P. Resa till Italien, Sicilien, Dalmatien och Montenegro.
3^{dje} mars 1906 — 19de juni 1906 s. 222.

Neapel, 27de mars. Grefvinnan köpte koraller till en örring.
Neapel, 10de april. Grefvinnan tog aska vid Torre del Greco.
Neapel, 12te april. Grefvinnan fick aska af Fru direktörskan Döpfner i hotellet.
Cetinje, 18de april, Grefvinnan köpte 2 örringar, 1 dolk och ett par skor.
Venedig, 5te maj. Grefvinnan beställde vackra spetsar.
Brestenberg, 9de juni. Grefvinnan köpte 1 bord och en byrå i Nieder-Hallwyl, som stått i slottet.

Resa till Holland, England, Skottland, Irland, Frankrike Schweiz och Tyskland.
16de april 1907 — 5te aug. 1907.

Brüssel, 6te maj Gingo i antikvitetsbutiker.
London, 21^{sta} maj. Grefvinnan beställde en kappa hos Redfern och köpte blustyg hos Liberty.
London, 22^{dra} maj. Gingo i många butiker.

London, 24de maj. Köpte portmonnäer åt Grefven och Grefvinnan samt en resväska åt Grefvinnan.

London, 25te maj. Grefvinnan profvat kappan hos Redfern och köpt en boa.

Edinburgh, 30de maj. Köpt resslöjor.

Glasgow, 5te juni. Köpt resmössor.

Paris 11te juli. Några inköp i olika butiker. Till von Samsons porslinsfabrik, där Kina-, Japan-, Meissen- och annat porslin kopieras och säljas till antikvitetshandlare, här köpte Grefvinnan några gamla äkta modeller.

Luzern, 21^sta^ juli. Grefvinnan köpte ett och annat hos Bossard.

Eisenach, 28de juli. Grefvinnan köpte många vackra saker hos E. Kahlert.

Berlin 30de juli. Grefvinnan köpte 1 hvit kinesisk sidenschal hos Rex och ett paraply, som kostade 44 mark hos Herzog.

Resa till Schweiz, Österrike-Ungern.
6te maj 1908 — 4de juli 1908.

Luzern, 27de maj. Grefvinnan gjorde besök hos Bossard & Son i juvelerarebutiken samt gjorde sedan flera uppköp hos antikvitetshandlare Bossard.

Zürich, 30de maj. Grefvinnan köpte sig en regnkappa af siden.

Berlin, 26te–29de juni. Grefvinnan köpte några saker hos Rex.

1909.
Ingen resa, Fru Kempe dog.

Resa till Schweiz, Florens, Siena
20de april 1910 — 25te maj 1910.

Luzern, 16de maj. Gingo till antikvitetshandlare Bossard.
Berlin, 21sta — 25te maj. Uppköp av ej nämnda föremål.

Resa till Schweiz med anledning af utgräfningarna vid Schloss Hallwyl.
15de sept. 1910 — 15de okt. 1910

Inga uppköp.

Resa till Schweiz med anledning af utgräfningarna vid Schloss Hallwyl.
15de april 1911 — 10de aug. 1911.

Inga uppköp

Resa till Schweiz med anledning af utgräfningarna vid Schloss Hallwyl.
27de maj 1912 — 26te juni 1912.
28de juni 1912 — 2dra juli 1912

Inga uppköp.

Resa till Hamburg, Berlin, Dresden och Sachsiska Schweiz.
2dra sept. 1912 — 12te sept. 1912

Berlin, 10de sept. Ej nämnda föremål.

Resa till Wiesbaden och Schweiz.
3dje maj 1913 — 28de maj 1913.

Berlin, 6te maj. Ej nämnda uppköp samt besök i antikvitetsbutiker.
Luzern, 24de maj. Besökte på f. m. antikvitetshandlare Bossard.

1914, 1915
Inga resor, kriget började 1sta aug. 1914.

Resa till Schweiz
11te okt. 1916 — 1sta nov. 1916.

Zürich, 18de okt. Gingo till Hennebergs för att köpa sidentyg.
Zürich, 19de okt. Gingo med Ebba för att göra uppköp hos Hennebergs.
Eisenach, 29de okt. Grefvinnan fann rätt användbara saker hos E. Kahlert, besökte honom äfven på eftermiddagen och fann ännu flera goda saker.

1917
Ingen resa.

Resa till Jena
27de juni 1918 — 25te juli 1918.

Berlin, 28de juni. Gingo i antikvitetsbutiker, men gjorde inga uppköp.
Jena, 13de juli. Grefvinnan köpte några bra saker hos E. Kahlert vid tillfälligt besök i Eisenach. Fröken Uhse köpte också julklappar där.
Eisenach, 14de juli. Gingo på f. m. ännu en gång till Kahlert.
